

Κώδικας Μετανάστευσης Κοινωνικής Ένταξης και λοιπές διατάξεις

ΝΟΜΟΣ 4251/2014

**ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΚΩΔΙΚΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ
«ΡΑΠΤΑΡΧΗΣ»**

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΛΙΚΟΥ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΚΩΔΙΚΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ «ΡΑΠΤΑΡΧΗΣ»**

Αθήνα 23/12/2015

Πίνακας περιεχομένων

48. ΝΟΜΟΣ υπ' αριθμ. 4251/1.4.2014 (ΦΕΚ Α' 80) Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης και λοιπές διατάξεις	2
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	2
Άρθρο 1 Ορισμοί	2
Άρθρο 2 Πεδίο εφαρμογής	8
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΕΞΟΔΟΥ	10
Άρθρο 3 Σημεία εισόδου - εξόδου - Άσκηση ελέγχου εισόδου - εξόδου	10
Άρθρο 4 Άρνηση εισόδου	12
Άρθρο 5 Θεώρηση εισόδου	13
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ	14
Άρθρο 6 Γενικές προϋποθέσεις δικαιώματος διαμονής	14
Άρθρο 7 Κατηγορίες αδειών διαμονής	16
Άρθρο 8 Χορήγηση Άδειας Διαμονής	17
Άρθρο 9 Ανανέωση Άδειας Διαμονής	19
Άρθρο 10 Διαδικασία Επιδόσεων	20
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ ΔΙΑΜΟΝΗ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ ...	21
Άρθρο 11 Διαδικασία καθορισμού όγκου εισδοχής για εργασία	21
Άρθρο 12 Αίτηση μετάκλησης πολιτών τρίτης χώρας για εξαρτημένη εργασία	22
«Άρθρο 13 Εισδοχή πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την εποχική εργασία	23
Άρθρο 14 Αίτηση μετάκλησης πολιτών τρίτης χώρας για αλιεργάτες	26
Άρθρο 15 Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για εξαρτημένη εργασία	26
Άρθρο 16 Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για επενδυτική δραστηριότητα	27
Άρθρο 17 Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής ειδικού σκοπού	29
Άρθρο 18 Προσωρινή Διαμονή - Απασχόληση με εθνική θεώρηση εισόδου	31
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥΣ Η`	
ΑΛΛΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ	37
«Άρθρο 19	37
«Άρθρο 19Α Χορήγηση άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους	39
Άρθρο 20 Λοιποί λόγοι χορήγησης άδειας διαμονής	42
ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ	45
Άρθρο 21 Κοινά δικαιώματα πολιτών τρίτων χωρών	45
«Άρθρο 21Α Ίση μεταχείριση εργαζομένων, κατόχων ενιαίας άδειας	46
«Άρθρο 21Β Ίση μεταχείριση εποχικά εργαζομένων	48
Άρθρο 22 Υποχρεώσεις πολιτών τρίτων χωρών	49
Άρθρο 23 Κυρώσεις πολιτών τρίτων χωρών	50
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ ΑΠΟΡΡΙΨΗ - ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ	51
Άρθρο 24 Απόρριψη - Ανάκληση άδειας διαμονής	51
Άρθρο 25 Διαδικαστικές εγγυήσεις	51
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΩΝ	53
Άρθρο 26 Υποχρεώσεις υπηρεσιών και υπαλλήλων - Κυρώσεις	53
Άρθρο 27 Υποχρεώσεις συμβολαιογράφων	54
Άρθρο 28	55
Άρθρο 29 Υποχρεώσεις ιδιωτών και υπαλλήλων - Κυρώσεις	57
Άρθρο 30 Υποχρεώσεις μεταφορέων - Κυρώσεις	58
ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ ΑΔΕΙΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΠΟΥ ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ	
ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	60
ΤΜΗΜΑ Α ΕΙΣΔΟΧΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΙΣ ΣΠΟΥΔΕΣ, ΤΗΝ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ	
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2004/114 ΕΚ	60
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	60
Άρθρο 31 Πεδίο εφαρμογής	60
Άρθρο 32 Γενικές προϋποθέσεις δικαιώματος διαμονής με σκοπό τις σπουδές ή την	
εθελοντική υπηρεσία	61
Άρθρο 33 Χορήγηση άδειας διαμονής για λόγους σπουδών	62
Άρθρο 34 Διάρκεια και ανανέωση της άδειας διαμονής για λόγους σπουδών	62

Άρθρο 35 Κινητικότητα σπουδαστών	63
Άρθρο 36 Επαγγελματική δραστηριότητα σπουδαστών πολιτών τρίτων χωρών.....	64
Άρθρο 37 Ταχεία διαδικασία χορήγησης αδειών διαμονής σε μεταπτυχιακούς σπουδαστές	64
Άρθρο 38 Χορήγηση άδειας διαμονής για εθελοντική υπηρεσία.....	65
Άρθρο 39 Διάρκεια και ανανέωση της άδειας διαμονής για εθελοντική υπηρεσία	65
Άρθρο 40 Ανάκληση ή άρνηση ανανέωσης της άδειας διαμονής για σπουδές ή εθελοντική υπηρεσία	66
Άρθρο 41 Δικαιώματα και υποχρεώσεις	66
Άρθρο 42.....	66
Άρθρο 43.....	66
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....	67
Άρθρο 44 Επαγγελματική κατάρτιση	67
Άρθρο 45 Συμμετοχή σε ειδικά προγράμματα	68
Άρθρο 46 Σπουδές σε στρατιωτικές και παραγωγικές σχολές	68
Άρθρο 47 Απόκτηση ιατρικής ειδικότητας.....	68
Άρθρο 48 Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για φοίτηση στην Αθωνιάδα Εκκλησιαστική Ακαδημία του Αγίου Όρους.....	69
ΤΜΗΜΑ Β ΕΙΣΔΟΧΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ – ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ Ή ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2004/81/ΕΚ.....	69
Άρθρο 49 Προθεσμία περίσκεψης	69
Άρθρο 50 Ενημέρωση θυμάτων και ειδική μέριμνα για ανήλικους.....	70
Άρθρο 51 Περίθαλψη και παροχές κατά την περίοδο περίσκεψης.....	70
Άρθρο 52 Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής.....	71
Άρθρο 53 Προϋποθέσεις χορήγησης και ανανέωσης άδειας διαμονής	71
Άρθρο 54 Δικαιώματα	71
Άρθρο 55 Ειδικοί λόγοι μη ανανέωσης και ανάκλησης της άδειας διαμονής	72
Άρθρο 56 Αλλαγή σκοπού διαμονής.....	72
ΤΜΗΜΑ Γ ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΣΔΟΧΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΓΙΑ ΣΚΟΠΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2005/71/ΕΚ.....	72
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....	72
Άρθρο 57 Πεδίο Εφαρμογής.....	72
Άρθρο 58 Ευνοϊκότερες διατάξεις	73
Άρθρο 59 Έγκριση ερευνητικού οργανισμού.....	73
Άρθρο 60 Σύμβαση υποδοχής.....	74
Άρθρο 61 Χορήγηση άδειας διαμονής ερευνητή.....	75
Άρθρο 62 Διάρκεια και ανανέωση της άδειας διαμονής ερευνητή	75
Άρθρο 63 Άδεια διαμονής μελών οικογενείας ερευνητή	75
Άρθρο 64 Δικαίωμα διαμονής και χορήγηση άδειας διαμονής, στην Ελλάδα, σε πολίτη τρίτης χώρας που έχει λάβει άδεια διαμονής ερευνητή σε άλλο κράτος -μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	76
Άρθρο 65 Ανάκληση ή μη ανανέωση της άδειας διαμονής.....	77
Άρθρο 66 Διδασκαλία.....	77
Άρθρο 67 Ίση μεταχείριση	77
Άρθρο 68.....	77
ΤΜΗΜΑ Δ ΕΙΣΔΟΧΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΓΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΕΠΑΝΕΝΩΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2003/86/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 22ης ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2003	78
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....	78
Άρθρο 69 Πεδίο Εφαρμογής.....	78
Άρθρο 70 Προϋποθέσεις για την οικογενειακή επανένωση.....	78
Άρθρο 71 Υποβολή και εξέταση της αίτησης για έγκριση της οικογενειακής επανένωσης.....	79
Άρθρο 72 Χορήγηση της άδειας διαμονής.....	80
Άρθρο 73 Διάρκεια και ανανέωση άδειας διαμονής.....	80
Άρθρο 74 Απόρριψη αίτησης, ανάκληση ή μη ανανέωση άδειας διαμονής.....	81
Άρθρο 75 Δικαιώματα και υποχρεώσεις μελών οικογένειας πολίτη τρίτης χώρας.....	81
Άρθρο 76 Αυτοτελής άδεια διαμονής μελών οικογένειας.....	82
Άρθρο 77.....	83
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....	83

Άρθρο 78.....	83
Άρθρο 79.....	83
Άρθρο 80 Ρυθμίσεις οικογενειακής επανένωσης όταν η σύσταση της οικογένειας συντελείται στην Ελλάδα	83
Άρθρο 81 Ρυθμίσεις μελών οικογένειας ομογενών	83
Άρθρο 82 Είσοδος και διαμονή πολιτών τρίτων χωρών που είναι μέλη οικογένειας Έλληνα	84
Άρθρο 83 Μόνιμη διαμονή.....	85
Άρθρο 84 Προϋποθέσεις διατήρησης δικαιώματος διαμονής πολιτών τρίτων χωρών, μελών οικογένειας Έλληνα	86
Άρθρο 85 Γενικές διατάξεις περί Δελτίων Διαμονής, Μόνιμης Διαμονής και Προσωποπαγών Αδειών Διαμονής πολιτών τρίτης χώρας	87
Άρθρο 86 Μη αναγνώριση δικαιώματος - Απώλεια δικαιώματος διαμονής.....	87
Άρθρο 87 Γονείς και ανήλικα αδέρφια ημεδαπών.....	88
ΤΜΗΜΑ Ε ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙ ΜΑΚΡΟΝ ΔΙΑΜΕΝΟΝΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2003/109/ΕΚ ΤΗΣ 25ΗΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2003 ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2011/51/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 11ης ΜΑΪΟΥ 2011 ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2003/109/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΠΕΚΤΕΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ	
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....	88
Άρθρο 88 Πεδίο Εφαρμογής.....	88
Άρθρο 89 Προϋποθέσεις απόκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος.....	89
Άρθρο 90 Απόκτηση του καθεστώτος και χορήγηση άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος	90
Άρθρο 91 Διάρκεια και ανανέωση άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος	91
Άρθρο 92 Απόρριψη αίτησης για την χορήγηση άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας	92
Άρθρο 93 Ανάκληση ή απώλεια του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος.....	92
Άρθρο 94 Επανάκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος	93
Άρθρο 95 Επιστροφή - προστασία από την επιστροφή.....	93
Άρθρο 96 Δικαίωμα προσφυγής.....	94
Άρθρο 97 Δικαιώματα και υποχρεώσεις επί μακρόν διαμένοντος	94
Άρθρο 98 Δικαίωμα διαμονής και χορήγηση άδειας διαμονής, στην Ελλάδα, σε πολίτη τρίτης χώρας με καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	95
Άρθρο 99 Μέλη οικογένειας πολίτη τρίτης χώρας που ασκεί το δικαίωμα διαμονής στην Ελλάδα ως επί μακρόν διαμένων σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	97
Άρθρο 100.....	98
Απόρριψη αίτησης για χορήγηση άδειας διαμονής σε πολίτη τρίτης χώρας με καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα μέλη της οικογένειας του, για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας....	98
Άρθρο 101 Δικαιώματα και υποχρεώσεις πολιτών τρίτης χώρας με καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι κάτοχοι άδειας διαμονής στην Ελλάδα	98
Άρθρο 102 Ανάκληση της άδειας διαμονής και υποχρέωση επανεισοχής	99
Άρθρο 103 Απόκτηση καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος στην Ελλάδα στο πλαίσιο της άσκησης του δικαιώματος διαμονής ως επί μακρόν διαμένων σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.....	100
Άρθρο 104 Σημείο επαφής	100
Άρθρο 105 Ειδικές διατάξεις	100
Άρθρο 106 Για όσα ζητήματα δεν ρυθμίζονται διαφορετικά στις διατάξεις των ως άνω άρθρων 88 έως και 105 ισχύουν οι ρυθμίσεις των άρθρων 1 έως 30 του παρόντος Κώδικα.	101
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....	101
Άρθρο 107.....	101
«Άρθρο 108.....	102

ΤΜΗΜΑ ΣΤ ΕΙΣΔΟΧΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ ΥΨΗΛΗΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2009/50/ΕΚ	102
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	102
Άρθρο 109 Πεδίο εφαρμογής.....	102
Άρθρο 110 Ευνοϊκότερες διατάξεις.....	104
Άρθρο 111 Προϋποθέσεις δικαιώματος διαμονής.....	104
Άρθρο 112 Καθορισμός όγκου εισερχόμενων πολιτών τρίτων χωρών για απασχόληση υψηλής ειδικευσης.....	105
Άρθρο 113 Υποβολή αίτησης για χορήγηση «Μπλε κάρτας της ΕΕ».....	106
Άρθρο 114 Χορήγηση και ανανέωση «Μπλε κάρτας της ΕΕ».....	106
Άρθρο 115 Απόρριψη αίτησης για χορήγηση «Μπλε κάρτας της ΕΕ»	107
Άρθρο 116 Ανάκληση ή μη ανανέωση «Μπλε κάρτας της ΕΕ».....	107
Άρθρο 117 Πρόσβαση στην αγορά εργασίας.....	108
Άρθρο 118 Προσωρινή ανεργία	109
Άρθρο 119 Ίση μεταχείριση	109
Άρθρο 120 Μέλη της οικογένειας	110
Άρθρο 121 Καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στην ΕΕ για τους κατόχους «Μπλε κάρτας της ΕΕ»	111
Άρθρο 122 Δικαίωμα διαμονής στην Ελλάδα σε κάτοχο «Μπλε κάρτας της ΕΕ» από άλλο κράτος-μέλος της ΕΕ	112
Άρθρο 123 Διαμονή των μελών της οικογένειας κατόχου «Μπλε κάρτας της ΕΕ» που ασκεί το δικαίωμα διαμονής στην Ελλάδα.....	113
Άρθρο 124 Σημείο επαφής	114
Άρθρο 125.....	114
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ.....	115
Άρθρο 126 Ρύθμιση θεμάτων διαδικασίας όγκου εισερχόμενων πολιτών τρίτων χωρών για απασχόληση υψηλής ειδικευσης	115
Άρθρο 127.....	116
ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ - ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ	116
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ	116
Άρθρο 128 Πεδίο εφαρμογής.....	116
Άρθρο 129 Βασικές αρχές κοινωνικής ένταξης Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης	117
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	117
Άρθρο 130 Επιτροπή Συντονισμού της Μεταναστευτικής Πολιτικής και της Κοινωνικής Ένταξης.....	117
Άρθρο 131	118
Άρθρο 132 Παράβολα - Αναπροσαρμογή προστίμων	118
Άρθρο 133 Ενιαίο πληροφορικό σύστημα-Τήρηση μητρώου	119
Άρθρο 134 Επιτροπές	119
Άρθρο 135 Εποπτεία εφαρμογής.....	121
Άρθρο 136 Εξουσιοδοτικές διατάξεις.....	121
Άρθρο 137 Κωδικοποίηση	123
ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ	124
Άρθρο 138.....	124
Άρθρο 139 Καταργούμενες και διατηρούμενες διατάξεις.....	129
Άρθρο 140.....	129
ΜΕΧΡΙ ΕΔΩ Άρθρο 141	130
Άρθρο 142 Θέματα ιθαγένειας	130
Άρθρο 143	132
Άρθρο 144	132
Άρθρο 145	132
Άρθρο 146	132
Άρθρο 147	133
Άρθρο 148 Έναρξη ισχύος.....	133

**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ
ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ –
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ
ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ**

**ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ
ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
ΥΛΙΚΟΥ**

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΚΩΔΙΚΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ – «ΡΑΠΤΑΡΧΗΣ»

**ΚΩΔΙΚΑΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΕΥΣΗΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΎΝΤΑΞΗΣ ΚΑΙ
ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ¹**

Το παρόν νομοθέτημα αποτελεί μέρος του Συλλογικού Έργου ιδιωτικής κωδικοποίησης «Διαρκής Κώδικας Νομοθεσίας» (Δ.Κ.Ν. - Ραπτάρης) το οποίο υλοποιείται από το Τμήμα Εκδόσεων και Γραμματειακής – Λογιστικής Εξυπηρέτησης της Διεύθυνσης Προμηθειών, Υποδομών και Διαχείρισης Υλικού της Γενικής Διεύθυνσης Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης.

Η παρουσίαση του παρόντος νομοθετήματος ακολουθεί τα μεθοδολογικά και λειτουργικά δεδομένα της θεματικής ένταξής του στον Δ.Κ.Ν., ιδίως από την άποψη των παραπομπών σε συσχετιζόμενα κανονιστικά κείμενα και σε άλλες θεματικές ενότητες του Έργου.

Η χρήση του παρόντος νομοθετήματος υπόκειται στους περιορισμούς της νομοθεσίας περί προστασίας της πνευματικής ιδιοκτησίας και περί της χρήσης πληροφοριών του δημόσιου τομέα.

Φέρεται σε γνώση των χρηστών του παρόντος Νόμου ότι η κατωτέρω κωδικοποιημένη μορφή του αποτελεί χρηστικό εργαλείο νομικής πληροφόρησης και ότι σε καμμία περίπτωση δεν υποκαθιστά τα επίσημα κανονιστικά κείμενα, όπως αυτά βρίσκονται δημοσιευμένα στο Φύλλο Εφημερίδας της Κυβέρνησης.

---

¹ Ενημέρωση μέχρι 23.12.2015.

48. ΝΟΜΟΣ υπ' αριθμ. 4251/1.4.2014 (ΦΕΚ Α' 80)

Κώδικας Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης και λοιπές διατάξεις.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

**ΔΙΕΛΕΥΣΗ ΠΡΟΣΩΠΩΝ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΟΡΑ ΚΑΙ ΔΙΑΜΟΝΗ
ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΣΤΗΝ ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΕΠΙΚΡΑΤΕΙΑ**

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 1

Ορισμοί

1. Για την εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα αυτού:

α) Αλλοδαπός είναι το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ή που είναι ανιθαγενής.

β) Πολίτης τρίτης χώρας είναι το φυσικό πρόσωπο που δεν έχει την ελληνική ιθαγένεια ούτε την ιθαγένεια άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά την έννοια του άρθρου 20 παράγραφος 1 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

γ) Ανιθαγενής είναι το φυσικό πρόσωπο που πληροί τις προϋποθέσεις της Σύμβασης της Νέας Υόρκης του 1954 περί του καθεστώτος των ανιθαγενών, η οποία έχει κυρωθεί με το ν. 139/1975 (Α 176).

δ) Πολίτης της Ένωσης: Κάθε πρόσωπο το οποίο έχει την ιθαγένεια κράτους - μέλους της Ένωσης.

ε) Αντικειμενικά στερούμενος διαβατηρίου: πολίτης τρίτης χώρας ο οποίος αποδεικνύει, αντικειμενική αδυναμία εφοδιασμού με διαβατήριο ή ταξιδιωτικό έγγραφο λόγω ιδιαίτερων συνθηκών ή καταστάσεων.

στ) Πρόσφυγας: Ο πολίτης τρίτης χώρας ή ανιθαγενής στο πρόσωπο του οποίου πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 1Α της Σύμβασης της Γενεύης.

ζ) Δικαιούχος διεθνούς προστασίας: Ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής στον οποίο έχει χορηγηθεί από την αρμόδια ελληνική αρχή καθεστώς πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας.

η) Δικαιούχος επικουρικής προστασίας: Με την επιφύλαξη του άρθρου 17 του π.δ. 141/2013, ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής που δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, αλλά στο πρόσωπο του συντρέχουν ουσιώδεις λόγοι από τους οποίους προκύπτει ότι αν επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του ή στην περίπτωση ανιθαγενούς στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του, κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη, κατά την έννοια του άρθρου 15 του π.δ. 141/2013 και που δεν μπορεί, ή λόγω του κινδύνου αυτού δεν επιθυμεί, να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας.

θ) Δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία: Το ειδικό ατομικό δελτίο που εκδίδεται για τον αιτούντα κατά τη διάρκεια της εξέτασης του αιτήματος του από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές παραλαβής και του επιτρέπει την παραμονή στην ελληνική επικράτεια μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί του αιτήματος.

ι) Ασυνόδευτος ανήλικος είναι το πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών, το οποίο φθάνει στην Ελλάδα, χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικα υπεύθυνο για τη φροντίδα του, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία ή πρακτική και για όσο χρόνο κανένας υπεύθυνος ενήλικας δεν ασκεί στην πράξη την επιμέλεια του ή ο ανήλικος που εγκαταλείπεται ασυνόδευτος μετά την είσοδο του στην Ελλάδα.

ια) Θύμα εμπορίας ανθρώπων είναι τόσο το φυσικό πρόσωπο για το οποίο υπάρχουν βάσιμοι λόγοι, ώστε να θεωρηθεί θύμα οποιουδήποτε από τα εγκλήματα που προβλέπονται στα άρθρα 323, 323Α, 323Β, 339 παράγραφοι 1 και 4, 342 παράγραφοι 1 και 2, 348Α, 348Β, 349, 351 και 351Α του Π.Κ., πριν ασκηθεί η ποινική δίωξη για αυτό όσο και εκείνο σε βάρος του οποίου τελέστηκε κάποιο από τα παραπάνω εγκλήματα για τα οποία κινήθηκε η ποινική δίωξη, ανεξάρτητα από το εάν αυτό έχει εισέλθει στη χώρα νόμιμα ή παράνομα. Θύμα εμπορίας ανθρώπων, κατά το προηγούμενο εδάφιο, είναι το θύμα του εγκλήματος του άρθρου 336 του Ποινικού Κώδικα, όταν αυτό είναι ανήλικος. Ο χαρακτηρισμός «θύμα εμπορίας ανθρώπων» αποδίδεται με Πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών, τόσο αμέσως μετά την κίνηση της ποινικής δίωξης για έγκλημα που προβλέπεται στα άρθρα 323, 323Α, 323Β, 339 παράγραφοι 1 και 4, 342 παράγραφοι 1 και 2, 348Α, 348Β, 349, 351 και 351Α του Π.Κ. όσο και πριν ασκηθεί ποινική δίωξη για κάποιο από αυτά τα αδικήματα. Στην τελευταία περίπτωση, για την έκδοση της εν λόγω Πράξης απαιτείται έγγραφη γνωμοδότηση, που συντάσσεται από δύο επιστήμονες με ειδικότητα ψυχιάτρου, ψυχολόγου ή κοινωνικού λειτουργού, οι οποίοι υπηρετούν σε Υπηρεσία ή σε Μονάδα Προστασίας και Αρωγής των άρθρων 2, 3 και 4 του π.δ. 233/2003, όπως αυτό ισχύει, ή στην Υπηρεσία Πρώτης Υποδοχής, ΜΚΟ ή στο ΔΟΜ ή σε Διεθνείς Οργανώσεις ή σε άλλους εξειδικευμένους και αναγνωρισμένους από το κράτος φορείς προστασίας και αρωγής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 2, 3 και 4 του π.δ. 233/2003. Η Πράξη χαρακτηρισμού εκδίδεται ανεξαρτήτως εάν το θύμα συνεργάζεται με τις διωκτικές Αρχές, σε όσες περιπτώσεις ο ανωτέρω Εισαγγελέας κρίνει, κατόπιν σύμφωνης γνώμης του Εισαγγελέα Εφετών, ότι συντρέχουν οι όροι του άρθρου 1 παρ. 2 του π.δ. 233/2003 ή ότι το θύμα δεν συνεργάζεται εξαιτίας απειλών που στρέφονται κατά προσώπων της οικογένειας του που βρίσκονται στην Ελλάδα ή στη χώρα της προέλευσης του ή οπουδήποτε αλλού και ότι, εάν αυτό δεν προστατευθεί ή εάν απομακρυνθεί από τη χώρα αντιμετωπίζουν άμεσο κίνδυνο τα προαναφερόμενα πρόσωπα. Η ανωτέρω διαδικασία εφαρμόζεται και για την περίπτωση χαρακτηρισμού προσώπου ως «θύματος παράνομης διακίνησης μεταναστών», όπως ορίζεται στην περίπτωση ιβ του παρόντος άρθρου.

ιβ) Θύμα παράνομης διακίνησης μεταναστών είναι τόσο το φυσικό πρόσωπο, για το οποίο υπάρχουν βάσιμοι λόγοι ώστε να θεωρηθεί θύμα οποιουδήποτε από τα εγκλήματα που προβλέπονται στα άρθρα 29 παράγραφοι 5 και 6 και 30 του παρόντος, όταν τελούνται από εγκληματικές οργανώσεις, κατά το άρθρο 187 παρ. 1 του Π.Κ., πριν ασκηθεί η ποινική δίωξη για αυτό όσο και εκείνο σε βάρος του οποίου τελέστηκε κάποιο από τα παραπάνω εγκλήματα για τα οποία κινήθηκε η ποινική δίωξη, εφόσον αυτό έχει εισέλθει στη χώρα παράνομα.

ιγ) Παράνομη παραμονή: Παρουσία στην ελληνική επικράτεια πολίτη τρίτης χώρας που δεν πληροί, ή έχει πάψει να πληροί, τις προϋποθέσεις εισόδου, όπως ορίζονται στο άρθρο 5 παράγραφος 1 του Κανονισμού 562/2006 (Κώδικας Συνόρων του Σένγκεν) ή τις λοιπές προϋποθέσεις εισόδου, παραμονής ή διαμονής της κείμενης νομοθεσίας.

ιδ) Ομοιόμορφη Θεώρηση (Visa C): Ομοιόμορφη θεώρηση τύπου C είναι η θεώρηση που ισχύει για ολόκληρη την επικράτεια των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που εφαρμόζουν τις διατάξεις του κοινοτικού κώδικα θεωρήσεων και χορηγείται ενόψει διέλευσης από ή πρόθεση παραμονής στην επικράτεια των κρατών - μελών, η οποία δεν υπερβαίνει σε διάρκεια τις 90 ημέρες εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών στο έδαφος των κρατών-μελών της ενισχυμένης συνεργασίας Σένγκεν.

«ιε) Θεώρηση Μακράς διάρκειας (Εθνική θεώρηση - Visa D): Θεώρηση εισόδου D είναι η εξουσιοδότηση που χορηγείται από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές για την είσοδο και διαμονή πολιτών τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια για διάστημα που υπερβαίνει τις 90 ημέρες και μπορεί να ανέλθει έως 365 ημέρες, με βάσει αντίστοιχες για το καθεστώς διαμονής πολιτών τρίτων χωρών, εθνικές νομοθετικές ρυθμίσεις ή το ενωσιακό δίκαιο.»

Η μέσα σε «» περίπτ. ιε' αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 4 άρθρ. 6 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

ιστ) Άδεια διαμονής (οριστικός τίτλος διαμονής) είναι κάθε είδους πιστοποίηση που παρέχεται από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 1 παράγραφος 2 περίπτωση α' του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1030/2002 του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002 «Για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους πολίτες τρίτων χωρών» (ΕΕ L 157/15.6.2002), όπως κάθε φορά ισχύει, και βάσει της οποίας, επιτρέπεται σε πολίτη τρίτης χώρας να διαμένει νόμιμα στην Ελληνική Επικράτεια.

«ιστι) «Ενιαία άδεια»: άδεια διαμονής που εκδίδεται από τις ελληνικές αρχές με χρήση του ενιαίου τύπου που θεσπίζεται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1030/2002 του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002 (ΕΕ L 157, 15.6.2002), όπως ισχύει, στην οποία αναγράφονται οι προϋποθέσεις πρόσβασης στην αγορά εργασίας, βάσει της οποίας επιτρέπεται στον πολίτη τρίτης χώρας να διαμένει νόμιμα στην ελληνική επικράτεια με σκοπό την εργασία.»

Η μέσα σε «» υποπερίπτωση ιστι προστέθηκε με την παρ. 2 άρθρ. 6 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

ιζ) Βεβαίωση κατάθεσης αίτησης: Έγγραφο πιστοποίησης προσωρινής νόμιμης διαμονής, ετήσιας διάρκειας, που χορηγείται από τις αρμόδιες υπηρεσίες για την παραλαβή των αιτήσεων των πολιτών τρίτων χωρών που αφορούν σε χορήγηση ή ανανέωση αδειών διαμονής, εφόσον τα απαιτούμενα δικαιολογητικά είναι πλήρη. Η βεβαίωση αυτή δεν παρέχει δικαίωμα κυκλοφορίας εντός του χώρου Schengen. Σε έκτακτες περιστάσεις δύναται να παρέχει δικαίωμα εξόδου του κατόχου της προς άλλη τρίτη χώρα εκτός κρατών - μελών Σένγκεν, με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη. Στην περίπτωση αυτή, τίθεται προθεσμία επιστροφής, μετά την πάροδο της οποίας ο κάτοχος της βεβαίωσης δεν γίνεται πλέον δεκτός στο ελληνικό έδαφος.

ιη) Ειδική βεβαίωση νόμιμης διαμονής: Προσωρινός τίτλος διαμονής που χορηγείται σε πολίτες τρίτων χωρών που τελούν σε καθεστώς δικαστικής προστασίας ο οποίος δεν επιτρέπει στον κάτοχο του ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

ιθ) Αποδεικτικό φορολογικών υποχρεώσεων: Επικυρωμένο αντίγραφο εκκαθαριστικού σημειώματος της φορολογικής δήλωσης, εφόσον είχε υποβληθεί φορολογική δήλωση το προηγούμενο έτος ή επικυρωμένο αντίγραφο υποβληθείσας φορολογικής δήλωσης, εάν κατά το έτος υποβολής της αίτησης ανανέωσης της άδειας διαμονής υπεβλήθη για πρώτη φορά φορολογική δήλωση.

κ) Μετάκληση: Διαδικασία, με την οποία καθίσταται δυνατή η είσοδος και διαμονή πολίτη τρίτης χώρας για παροχή εξαρτημένης εργασίας στην Ελλάδα, σε συγκεκριμένο εργοδότη και για ορισμένο είδος απασχόλησης.

κα) Απασχόληση: Η άσκηση δραστηριοτήτων που καλύπτουν οποιαδήποτε μορφή εργασίας ρυθμιζόμενη σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία ή σύμφωνα με την καθιερωμένη πρακτική για λογαριασμό ή υπό τη διεύθυνση ή/και την εποπτεία εργοδότη.

κβ) Σύμβαση εργασίας: Έγγραφο συμφωνία με την οποία ο μισθωτός αναλαμβάνει την υποχρέωση να παρέχει επί ορισμένο ή αόριστο χρόνο την εργασία του υπό τις οδηγίες και τον έλεγχο του εργοδότη, ο δε εργοδότης πρέπει να καταβάλλει το συμφωνηθέντα μισθό και να παρέχει κάθε προστασία που προβλέπεται από τη νομοθεσία. Η σύμβαση εργασίας διέπεται κυρίως από τους εκάστοτε ισχύοντες ειδικούς εργατικούς νόμους και από τις διατάξεις του άρθρου 648 του Α.Κ..

«κβι) «Εργαζόμενος τρίτης χώρας»: κάθε πολίτης τρίτης χώρας που έχει γίνει δεκτός στην ελληνική επικράτεια και ο οποίος διαμένει νομίμως και του έχει χορηγηθεί άδεια διαμονής για εργασία ή άδεια διαμονής με δικαίωμα εργασίας, στο πλαίσιο εξαρτημένης σχέσης εργασίας στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.»

Η μέσα σε «» περίπτ. κβι προστέθηκε με την παρ. 1 άρθρ. 6 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α΄ 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

κγ) Παροχή υπηρεσιών ή έργου: Εργασία για την εκτέλεση υπηρεσίας ή έργου, η οποία δεν υποβάλλεται σε νομική και προσωπική εξάρτηση ή έλεγχο από τον εργοδότη και επί της οποίας δεν έχουν εφαρμογή οι διατάξεις της εργατικής νομοθεσίας.

«κδ) Εποχική εργασία: Δραστηριότητα που πραγματοποιείται στην Ελλάδα για χρονικό διάστημα έως έξι (6) συνολικά μήνες, ανά περίοδο δώδεκα (12) μηνών, σε τομέα εποχικής απασχόλησης με περιοδικό χαρακτήρα εντός του έτους. Ως τέτοιοι νοούνται τομείς που σχετίζονται με εποχικές συνθήκες, κατά τη διάρκεια των οποίων το αναγκαίο επίπεδο εργατικού δυναμικού είναι σημαντικά υψηλότερο από αυτό που απαιτείται για τις συνήθεις δραστηριότητες.»

Η μέσα σε «» περίπτ. κδ΄ αντικαταστάθηκε ως άνω, από 1.1.2015, από την παρ. 1 άρθρ. 7 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α΄ 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

κε) Εποχικά εργαζόμενος: Ο πολίτης τρίτης χώρας που διατηρεί τον κύριο τόπο κατοικίας του σε τρίτη χώρα και διαμένει νόμιμα και προσωρινά για λόγους απασχόλησης στην ελληνική επικράτεια σε τομέα δραστηριότητας που εξαρτάται από την αλλαγή των εποχών βάσει μιας ή περισσότερων συμβάσεων εργασίας ορισμένου χρόνου που συνάπτονται απευθείας μεταξύ του πολίτη τρίτης χώρας και του εργοδότη που είναι εγκατεστημένος στην Ελλάδα.

κστ) Εργαζόμενοι ειδικού σκοπού: Πολίτες τρίτων χωρών που εισέρχονται και διαμένουν στην Ελλάδα, βάσει ειδικής νομοθεσίας, ειδικών διακρατικών συμφωνιών ή προς εξυπηρέτηση του συμφέροντος της εθνικής οικονομίας.

κζ) Άδεια για προσωρινή διαμονή: Κάθε είδους πιστοποίηση που παρέχεται από τις ελληνικές αρχές και με βάση την οποία επιτρέπεται σε πολίτη τρίτης χώρας να διαμένει νόμιμα στην ελληνική επικράτεια, για συγκεκριμένο σκοπό και συγκεκριμένο χρονικό διάστημα που συναρτάται με την ολοκλήρωση του σκοπού.

κη) Ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα: Η δραστηριότητα που αποβλέπει στην απόκτηση εισοδήματος από εμπορική, βιομηχανική, βιοτεχνική ή γεωργική επιχείρηση, καθώς και από κάθε άλλη επιχείρηση παροχής υπηρεσιών ή άσκησης ελεύθερου επαγγέλματος.

κθ) Επενδυτική δραστηριότητα: Η πραγματοποίηση επένδυσης που έχει, κατά αρμόδια κρίση, θετικές επιπτώσεις στην ανάπτυξη και την εθνική οικονομία.

λ) Οικονομικά ανεξάρτητα άτομα: Πολίτες τρίτων χωρών που διαθέτουν επαρκείς πόρους σε επίπεδο σταθερού ετήσιου εισοδήματος για την κάλυψη των δαπανών διαβίωσης.

λα) Οικογενειακή επανένωση: Η είσοδος και η διαμονή στη χώρα των μελών της οικογένειας πολίτη τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα, προκειμένου να

διατηρηθεί η ενότητα της οικογένειας του, ασχέτως εάν οι οικογενειακοί δεσμοί δημιουργήθηκαν πριν ή μετά από την είσοδο του στη χώρα.

λβ) Συντηρών: Ο πολίτης τρίτης χώρας που διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα και υποβάλλει αίτηση οικογενειακής επανένωσης, προκειμένου να επιτραπεί η είσοδος και η διαμονή στα μέλη της οικογένειας του στην Ελλάδα, όπως αυτά προσδιορίζονται στον παρόντα Κώδικα.

λγ) Μέλη οικογένειας πολίτη τρίτης χώρας:

α. Ο έτερος των συζύγων, εφόσον έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του, καθώς και τα κάτω των 18 ετών άγαμα, κοινά τέκνα τους, συμπεριλαμβανομένων και εκείνων που έχουν νομίμως υιοθετηθεί στην Ελλάδα με δικαστική απόφαση ή με αλλοδαπή δικαστική απόφαση που είναι αυτοδικαίως εκτελεστή ή έχει κηρυχθεί εκτελεστή ή έχει αναγνωρισθεί το δεδικασμένο της στην Ελλάδα.

β. Τα λοιπά, κάτω των 18 ετών, άγαμα τέκνα του συντηρούντος ή του ετέρου των συζύγων, συμπεριλαμβανομένων των τέκνων που έχουν, κατά τα ανωτέρω, υιοθετηθεί, εφόσον η άσκηση της επιμέλειας έχει νομίμως ανατεθεί για μεν τα τέκνα του συντηρούντος σε αυτό, για δε τα τέκνα του ετέρου συζύγου στον σύζυγο αυτόν.

λδ) Αυτοτελές δικαίωμα διαμονής: Το δικαίωμα διαμονής των μελών οικογένειας πολίτη τρίτης χώρας που έχουν γίνει δεκτά στην ελληνική επικράτεια για λόγους οικογενειακής επανένωσης το οποίο διατηρείται αποκλειστικά σε προσωπική βάση.

λε) Μέλος οικογένειας Έλληνα:

(α) ο/η σύζυγος ανεξαρτήτως ιθαγένειας,

(β) ανεξαρτήτως ιθαγένειας: οι κατιόντες, συγγενείς εξ αίματος σε ευθεία γραμμή, των συζύγων, οι οποίοι είναι κάτω των 21 ετών ή ανεξαρτήτως ηλικίας, εφόσον είναι συντηρούμενοι, καθώς και εκείνοι του/της συζύγου, κατά την ανωτέρω διάκριση, ως προς την ηλικία, καθώς και τα τέκνα που έχουν υιοθετηθεί, επίσης κατά την ανωτέρω διάκριση,

(γ) ανεξαρτήτως ιθαγένειας, οι απευθείας ανιόντες «του Έλληνα», καθώς και εκείνοι του/της συζύγου, εφόσον είναι συντηρούμενοι.

Η μέσα σε «» φράση «του πολίτη της Ένωσης» αντικαταστάθηκε από την φράση «του Έλληνα» με την παρ. 1 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α΄ 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

λστ) Προσωποπαγές δικαίωμα διαμονής : Το δικαίωμα διαμονής των μελών οικογένειας Έλληνα που διατηρείται αποκλειστικά σε προσωπική βάση.

λζ) Επί μακρόν διαμένων είναι ο πολίτης τρίτης χώρας που αποκτά την ανωτέρω ιδιότητα, σύμφωνα με τα άρθρα 89 και 90 του παρόντος Κώδικα.

λη) Άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος: Κάθε είδους πιστοποίηση που παρέχεται από τις ελληνικές αρχές κατά την ένταξη του πολίτη τρίτης χώρας στο καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος και με βάση την οποία επιτρέπεται σε αυτόν να διαμένει νόμιμα στην ελληνική επικράτεια, σύμφωνα με τις διατάξεις του στοιχείου α της παρ. 2 του άρθρου 1 του Κανονισμού (ΕΚ) με αριθμ. 1030/2002 του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002 «Για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους πολίτες τρίτων χωρών» (ΕΕ L 157/15.6.2002).

λθ) Πρώτο κράτος - μέλος: Το κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, το οποίο ενέταξε πολίτη τρίτης χώρας στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος για πρώτη φορά.

μ) Δεύτερο κράτος - μέλος: Κάθε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, άλλο από εκείνο που ενέταξε για πρώτη φορά στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος πολίτη τρίτης χώρας και στο οποίο ο εν λόγω επί μακρόν διαμένων ασκεί το δικαίωμα διαμονής του.

μα) Σπουδαστής: Ο πολίτης τρίτης χώρας που έγινε δεκτός σε αναγνωρισμένο από την εθνική νομοθεσία ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα και στον οποίο επιτρέπεται η

είσοδος και διαμονή στην ελληνική επικράτεια, προκειμένου να έχει ως κύρια δραστηριότητα την παρακολούθηση προγράμματος σπουδών πλήρους φοίτησης, με σκοπό την απόκτηση πτυχίου, μεταπτυχιακού διπλώματος ειδίκευσης ή διδακτορικού διπλώματος που χορηγεί το ίδρυμα αυτό. Στην έννοια των σπουδών εντάσσεται και ο κύκλος προετοιμασίας, εφόσον προβλέπεται από την κείμενη νομοθεσία, ως τμήμα των σπουδών αυτών.

μβ) Εκπαιδευτικό Ίδρυμα: Ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα, νομίμως συστημένο, του οποίου το πρόγραμμα σπουδών είναι αναγνωρισμένο, σύμφωνα με την κείμενη ελληνική νομοθεσία.

μγ) Πρόγραμμα εθελοντικής υπηρεσίας: Πρόγραμμα δραστηριοτήτων αλληλεγγύης που βασίζεται σε εθνικό ή κοινοτικό πρόγραμμα και επιδιώκει στόχους γενικού ενδιαφέροντος.

μδ) Επαγγελματική κατάρτιση: Κατάρτιση, για την εφαρμογή του παρόντος, είναι η φοίτηση σε Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), Κολλέγια, Κέντρα Μεταλκειακής Εκπαίδευσης και Εργαστήρια Ελευθέρων Σπουδών (Ε.Ε.Σ.).

με) Έρευνα: Η πρωτότυπη εργασία που αναλαμβάνεται με συστηματικό τρόπο για να αυξηθεί το σύνολο των γνώσεων, συμπεριλαμβανομένης της γνώσης του ανθρώπου, του πολιτισμού και της κοινωνίας, καθώς και η χρησιμοποίηση αυτού του συνόλου γνώσεων για νέες εφαρμογές.

μστ) Ερευνητικός οργανισμός: Κάθε ιδιωτικός ή δημόσιος οργανισμός που πραγματοποιεί έρευνα και έχει εγκριθεί για τους σκοπούς του παρόντος σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

μζ) Ερευνητής: Ο πολίτης τρίτης χώρας, ο οποίος διαθέτει κατάλληλο τίτλο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που δίνει πρόσβαση σε διδακτορικά προγράμματα, και ο οποίος επιλέγεται από ερευνητικό οργανισμό για να υλοποιήσει ερευνητικό σχέδιο για το οποίο απαιτείται ο ανωτέρω τίτλος.

μη) Απασχόληση υψηλής ειδίκευσης: Απασχόληση προσώπου, το οποίο:

i) προστατεύεται με βάση την ελληνική εργατική νομοθεσία ως μισθωτός, που παρέχει γνήσια και αποτελεσματική εργασία για λογαριασμό ή υπό την καθοδήγηση άλλου, ανεξάρτητα από το νομικό τύπο που η σχέση αυτή έχει περιβληθεί,

ii) αμείβεται και

iii) έχει την απαιτούμενη επαρκή και ειδική γνώση, που αποδεικνύεται από υψηλά επαγγελματικά προσόντα, όπως αυτά ορίζονται στο παρόν Κεφάλαιο.

μθ) Μπλε κάρτα της Ευρωπαϊκής Ένωσης («Μπλε κάρτα της ΕΕ»): Η άδεια που φέρει τη μνεία «Μπλε κάρτα της ΕΕ» και επιτρέπει στον κάτοχο της να διαμένει και να εργάζεται νόμιμα στην ελληνική επικράτεια, σύμφωνα με τους όρους του άρθρου 111 του παρόντος Κώδικα.

ν) Τίτλος σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης: Διπλώματα, πιστοποιητικά ή άλλοι τίτλοι τυπικών προσόντων, εκδοθέντα από αρμόδια αρχή με τα οποία πιστοποιείται η επιτυχής ολοκλήρωση προγράμματος εκπαίδευσης μεταδευτεροβάθμιου επιπέδου, δηλαδή μιας δέσμης μαθημάτων που παρέχονται από εκπαιδευτικό ίδρυμα, το οποίο αναγνωρίζεται από το κράτος στο οποίο βρίσκεται ως ίδρυμα ανώτατης εκπαίδευσης. Για τους σκοπούς του παρόντος, ένας τίτλος σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης λαμβάνεται υπόψη, υπό τον όρο ότι οι σπουδές που απαιτήθηκαν για την απόκτηση του διήρκεσαν τουλάχιστον τρία έτη.

να) Επαγγελματική εμπειρία: Ο χρόνος πραγματικής και νόμιμης άσκησης του συγκεκριμένου επαγγέλματος.

νβ) Νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα: Το νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα, όπως ορίζεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1, εδάφιο α του υπ αριθμ. 38/2010 προεδρικού διατάγματος «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία

2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7ης Σεπτεμβρίου 2005, σχετικά με την αναγνώριση των επαγγελματικών προσόντων» (Α 78).

νγ) Επιστροφή πολίτη τρίτης χώρας: Διαδικασία επανόδου πολίτη τρίτης χώρας είτε με οικειοθελή συμμόρφωση του προς υποχρέωση επιστροφής είτε αναγκαστικά: α) στη χώρα καταγωγής του ή β) σε χώρα διέλευσης, σύμφωνα με κοινοτικές ή διμερείς συμφωνίες επανεισδοχής ή άλλες ρυθμίσεις

ή γ) σε άλλη τρίτη χώρα στην οποία αποφασίζει εθελοντικά να επιστρέψει και στην οποία γίνεται δεκτός.

νδ) Απόφαση επιστροφής: Διοικητική πράξη με την οποία κηρύσσεται ή αναφέρεται ως παράνομη η παραμονή πολίτη τρίτης χώρας στην ελληνική επικράτεια και του επιβάλλεται η υποχρέωση επιστροφής.

νε) Απομάκρυνση: Εκτέλεση της απόφασης επιστροφής με φυσική μεταφορά του πολίτη τρίτης χώρας εκτός της ελληνικής επικράτειας.

νστ) Οικειοθελής αναχώρηση: Η τήρηση της υποχρέωσης επιστροφής εντός της προθεσμίας που ορίζεται για το σκοπό αυτόν στην απόφαση επιστροφής.

«νζ) «Ενιαία διαδικασία υποβολής αίτησης»: κάθε διαδικασία που οδηγεί, βάσει ενιαίας αίτησης που υποβάλλεται από πολίτη τρίτης χώρας, σε απόφαση σχετικά με την εν λόγω αίτηση, με σκοπό να του χορηγηθεί άδεια διαμονής για εργασία στην ελληνική επικράτεια.»

Η περίπτωση μέσα σε «» περίπτ. νζ' προστέθηκε με το άρθρ. 6 παρ. 3 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

Άρθρο 2

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του Κώδικα αυτού δεν έχουν εφαρμογή στις ακόλουθες κατηγορίες προσώπων, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις του:

α. Στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, κατά την έννοια του άρθρου 20 παρ. 1 της Συνθήκης της Ευρωπαϊκής Κοινότητας, όπως αυτό τροποποιήθηκε και ισχύει.

β. Στους υπηρετούντες σε διπλωματικές και προξενικές αρχές υπαλλήλους που απολαύουν νομικού καθεστώτος υποκειμένου στη σύμβαση της Βιέννης του 1961 περί των διπλωματικών σχέσεων, η οποία κυρώθηκε με το ν.δ. 503/1970 (Α 108), ή στη σύμβαση της Βιέννης του 1963 περί των προξενικών σχέσεων, η οποία κυρώθηκε με το ν. 90/1975 (Α 150), καθώς και σε ανακοινωθέντες στις αρμόδιες ελληνικές αρχές υπαλλήλους διεθνών οργανισμών, στο μέτρο που το νομικό τους καθεστώς διέπεται από τις οικείες διεθνείς συμβάσεις.

γ. Στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, καθώς και στους αιτούντες διεθνή προστασία, κατά την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 και σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

δ. Στα πρόσωπα που έχουν την άδεια να παραμείνουν στην Ελλάδα με βάση προσωρινή προστασία ή ζήτησαν την άδεια να παραμείνουν για το λόγο αυτόν και αναμένουν την έκδοση της σχετικής απόφασης.

ε. Στα πρόσωπα στα οποία έχει χορηγηθεί καθεστώς επικουρικής προστασίας.

2. Πρόσωπα που έχουν περισσότερες ιθαγένειες, από τις οποίες η μία είναι ελληνική ή κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή κράτους το οποίο δεν είναι μέλος της Ε.Ε. αλλά εφαρμόζει το κοινοτικό κεκτημένο σε θέματα θεωρήσεων, αντιμετωπίζονται ως Έλληνες ή πολίτες των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αντίστοιχα και εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής του Κώδικα αυτού.

3. Πρόσωπα που έχουν περισσότερες ιθαγένειες, στις οποίες δεν συμπεριλαμβάνεται η ελληνική, είναι υποχρεωμένα να επιλέξουν ιθαγένεια, με δήλωση τους στην αρμόδια Υπηρεσία Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, εφόσον είναι εφοδιασμένοι με διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο του οικείου κράτους.

4. Ο νόμος αυτός εφαρμόζεται, με την επιφύλαξη ευνοϊκότερων ρυθμίσεων που προβλέπονται:

α. Σε διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες μεταξύ των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών - μελών της αφενός, και τρίτων χωρών αφετέρου.

β. Σε διμερείς και πολυμερείς συμφωνίες μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και τρίτων χωρών.

γ. Στον Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Χάρτη της 18ης Οκτωβρίου 1961, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 1426/1984 (Α 32).

5. Οι διατάξεις του Κώδικα αυτού εφαρμόζονται αναλόγως και στους ανιθαγενείς.

«Άρθρο 2Α

1. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται σε:

α) πολίτες τρίτων χωρών που ζητούν την αρχική χορήγηση άδειας διαμονής στην ελληνική επικράτεια με σκοπό την εργασία, για έναν από τους τύπους άδειας διαμονής που αναφέρονται στην περίπτωση β' του παρόντος άρθρου,

β) πολίτες τρίτων χωρών που κατέχουν άδεια διαμονής στην ελληνική επικράτεια σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 15, 16, 17, 19 παρ. 7, 61, 64, 98, 114 και 122 του Ν. 4251/2014,

γ) πολίτες τρίτων χωρών που εισέρχονται ή έχουν γίνει δεκτοί στην ελληνική επικράτεια σύμφωνα με κάθε άλλη διάταξη με την οποία προβλέπεται η έκδοση άδειας διαμονής με δικαίωμα εργασίας.

2. Οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται:

α) στις κατηγορίες προσώπων που ορίζονται στην παρ. 1 του άρθρου 2 του Ν. 4251/2014,

β) στα μέλη οικογένειας πολιτών της Ένωσης που άσκησαν ή ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας εντός αυτής, σύμφωνα με όσα ορίζονται στο Π.Δ. 106/2007 (Α' 135),

γ) στους πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι μαζί με τα μέλη της οικογένειάς τους, ανεξαρτήτως εθνικότητας, απολαμβάνουν δικαιωμάτων ελεύθερης κυκλοφορίας ισοδύναμων με εκείνα των πολιτών της Ένωσης δυνάμει συμφωνιών, είτε μεταξύ της Ένωσης και των κρατών - μελών είτε μεταξύ της Ένωσης και τρίτων χωρών,

δ) σε όσους εμπίπτουν στις διατάξεις του Π.δ. 219/2000 (Α' 190) με το οποίο προσαρμόστηκε η ελληνική νομοθεσία στην Οδηγία 96/71/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 1996 (EEL 18 της 21.1.1997),

ε) στα πρόσωπα που έχουν υποβάλει αίτηση για εισδοχή ή έχουν γίνει δεκτοί στην ελληνική επικράτεια σύμφωνα με τις διατάξεις της Οδηγίας 2014/66/EE του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαΐου 2014 (EEL 157 της 27.5.2014),

στ) στα πρόσωπα που έχουν υποβάλει αίτηση για εισδοχή ή έχουν γίνει δεκτοί στην ελληνική επικράτεια ως εποχικοί εργαζόμενοι,

ζ) στους επί μακρόν διαμένοντες σε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με την Οδηγία 2003/109/EK του Συμβουλίου της 25ης Νοεμβρίου 2003 (EEL 16 της 13.1.2004) και τα άρθρα 88 έως 106 του Ν. 4251/2014,

η) σε πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι υπόκεινται σε διαδικασία επιστροφής, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 3907/2011 (Α` 7) ή του Ν. 3386/2005 (Α` 212), η οποία έχει ανασταλεί για πραγματικούς ή νομικούς λόγους,

θ) σε πρόσωπα που έχουν υποβάλει αίτηση για εισδοχή ή έχουν γίνει δεκτοί στην ελληνική επικράτεια ως αυτοαπασχολούμενοι εργαζόμενοι σύμφωνα με το άρθρο 16 του Ν. 4251/2014,

ι) σε πρόσωπα που έχουν υποβάλει αίτηση για εισδοχή ή έχουν γίνει δεκτοί ως ναυτικοί προς απασχόληση ή εργασία υπό οποιαδήποτε ιδιότητα σε πλοίο νηολογημένο σε κράτος - μέλος ή που φέρει τη σημαία κράτους - μέλους,

ια) σε πολίτες τρίτων χωρών, στους οποίους έχει χορηγηθεί άδεια να εργάζονται στην ελληνική επικράτεια για χρονικό διάστημα όχι ανώτερο των έξι μηνών, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν. 4251/2014 ή έχουν γίνει δεκτοί σε άλλο κράτος - μέλος για λόγους σπουδών,

ιβ) σε πολίτες τρίτων χωρών, στους οποίους επιτρέπεται να εργάζονται βάσει εθνικής θεώρησης εισόδου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 του Ν. 4251/2014.

3. Η ενιαία άδεια διαμονής εκδίδεται ή ανανεώνεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 8 και 9 του παρόντος, μέσα σε τέσσερις (4) μήνες το αργότερο, από την ημέρα υποβολής της αίτησης, εκτός εάν ορίζεται διαφορετικά στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα. Όταν διαπιστώνεται ότι για την έκδοση της άδειας διαμονής είναι απαραίτητη η προσκόμιση συμπληρωματικών δικαιολογητικών, η αρμόδια υπηρεσία ειδοποιεί με έγγραφη κλήση τον αιτούντα για προσκόμιση αυτών εντός εύλογης προθεσμίας που δεν μπορεί να υπερβαίνει τους δύο (2) μήνες. Μέχρι την προσκόμιση των συμπληρωματικών δικαιολογητικών, η ανωτέρω προθεσμία αναστέλλεται. Η ανωτέρω προθεσμία μπορεί να παραταθεί μέχρι τρεις (3) μήνες σε εξαιρετικές περιπτώσεις που έχουν σχέση με την πολυπλοκότητα της εξέτασης της αίτησης. Εφόσον δεν ληφθεί απόφαση εντός της προθεσμίας που προβλέπεται στην παρούσα παράγραφο, εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις των άρθρων 4 και 10 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν. 2690/1999 (Α` 45), όπως ισχύει. Κατά τα λοιπά, δεν θίγονται οι διατάξεις του άρθρου 45 του Π.Δ. 18/1989 (Α` 8).

4. Αίτηση για χορήγηση ενιαίας άδειας διαμονής θεωρείται απαράδεκτη, εάν εφαρμόζονται όγκοι εισδοχής και έχει συμπληρωθεί ο προβλεπόμενος ανώτατος αριθμός θέσεων εργασίας σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 11 του Ν. 4251/2014.

5. Στους πολίτες τρίτων χωρών, κατόχους ενιαίας άδειας διαμονής που εκδίδεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, παρέχεται ενημέρωση για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την άδεια διαμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του εδαφίου ε` της παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 4018/2011 (Α` 215).»

Το άρθρο 2Α προστέθηκε με την παρ. 5 άρθρ. 6 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α` 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β **ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΣΟΔΟΥ ΚΑΙ ΕΞΟΔΟΥ**

Άρθρο 3

Σημεία εισόδου - εξόδου - Άσκηση ελέγχου εισόδου - εξόδου

«1. Σε κάθε πρόσωπο επιτρέπεται να εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος και να εξέρχεται από αυτό μόνον από τις ελεγχόμενες μεθοριακές διαβάσεις. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Εθνικής

Άμυνας, Εξωτερικών, Οικονομικών, και Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού καθορίζονται οι αερολιμένες, οι λιμένες και τα χερσαία σημεία στα σύνορα της χώρας, μέσω των οποίων επιτρέπεται η είσοδος προσώπων στο ελληνικό έδαφος και η έξοδος από αυτό, καθώς και το περιεχόμενο του κάθε μορφής ελέγχου, τα όργανα ελέγχου και η διαδικασία εφαρμογής των δικαστικών αποφάσεων και των διοικητικών πράξεων, που έχουν σχέση με την είσοδο και την έξοδο προσώπων από τη χώρα. Η επιτήρηση των χερσαίων και θαλασσίων συνόρων ενεργείται από τις αρμόδιες για το σκοπό αυτόν αστυνομικές και λιμενικές αρχές. Η είσοδος και η έξοδος εκτός των μεθοριακών διαβάσεων μπορεί να επιτραπεί κατά περίπτωση, για εξαιρετικούς λόγους, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης που καθορίζει και τον τρόπο διενέργειας του ελέγχου.

2. Ο έλεγχος των προσώπων που εισέρχονται στο ελληνικό έδαφος ή εξέρχονται από αυτό ανήκει στην αρμοδιότητα του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και ενεργείται από τις κατά τόπους αρμόδιες, για το σκοπό αυτόν, αστυνομικές αρχές.»

Οι παρ. 1 και 2 αντικαταστάθηκαν ως άνω από την παρ. 2 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

3. Για την εφαρμογή του Κώδικα αυτού δεν συνιστά είσοδο στο ελληνικό έδαφος η παραμονή πολίτη τρίτης χώρας, εν διελεύσει, στη ζώνη διερχομένων αερολιμένος ή λιμένος της χώρας με σκοπό να συνεχίσει το ταξίδι του στην αλλοδαπή, με το ίδιο ή άλλο αεροσκάφος ή πλοίο.

Για την παραμονή στη ζώνη διερχομένων απαιτείται θεώρηση διέλευσης αεροδρομίου (VISA A) σε όσες περιπτώσεις και υπό τις προϋποθέσεις που προβλέπεται από το ενωσιακό κεκτημένο (Κοινοτικός Κώδικας Θεωρήσεων). Ο πολίτης τρίτης χώρας, που παραμένει στη ζώνη διερχομένων, υποχρεούται να συνεχίσει το ταξίδι του. Αν δεν αναχωρήσει, εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος, επιβιβάζεται σε αεροσκάφος ή πλοίο, με φροντίδα της αστυνομικής αρχής. Οι αερολιμενικές ή λιμενικές αρχές είναι υποχρεωμένες να συνδράμουν, εφόσον τους ζητηθεί.

4. Οι αρμόδιες αστυνομικές, τελωνειακές, λιμενικές και υγειονομικές αρχές διατηρούν το δικαίωμα να ελέγχουν τα πρόσωπα που παραμένουν στη ζώνη διερχομένων, εφόσον κρίνουν τούτο αναγκαίο.

5. Οι ελληνικές αρχές ελέγχου μπορεί να υποχρεώσουν σε άμεση αναχώρηση διερχόμενο πολίτη τρίτης χώρας αν διαπιστώσουν ότι δεν έχει θεώρηση εισόδου, όταν αυτή απαιτείται, και εισιτήριο για τη συνέχιση του ταξιδιού του, τόσο για τη χώρα προορισμού όσο και τις ενδιάμεσες χώρες, από το έδαφος των οποίων κατ' ανάγκη θα διέλθει.

6. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και Ναυτιλίας και Αιγαίου, είναι δυνατόν να καθορίζονται στα σύνορα της Χώρας προσωρινά σημεία διέλευσης προσώπων, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, υπό την προϋπόθεση ότι θα πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις για την άσκηση ελέγχου της κυκλοφορίας των διερχόμενων προσώπων. Οι ώρες και ο συνολικός χρόνος λειτουργίας αυτών των σημείων καθορίζονται με βάση τις ιδιαίτερες συνθήκες που επιβάλλουν την ανάγκη λειτουργίας τους και σε καμία περίπτωση δεν θα υπερβαίνει τους οκτώ μήνες, εκτός και αν εξαιρετικοί λόγοι δημόσιου συμφέροντος επιβάλλουν τη λειτουργία τους για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα.

Άρθρο 4

Άρνηση εισόδου

1. Οι αποφάσεις απόρριψης αιτημάτων χορήγησης θεώρησης εισόδου, που λαμβάνονται από τις διπλωματικές και προξενικές αρχές, χρήζουν αιτιολογίας. Ειδικής αιτιολογίας χρήζουν και οι περιπτώσεις που αναφέρονται στις ακόλουθες κατηγορίες πολιτών τρίτων χωρών και υπό την επιφύλαξη της συνδρομής λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας:

α. Πολίτες τρίτων χωρών, μέλη οικογένειας Έλληνα, κατά τα οριζόμενα στην περίπτωση λε της παραγράφου 1 του άρθρου 1.

β. Πολίτες τρίτων χωρών, μέλη οικογένειας πολίτη άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

γ. Πολίτες τρίτων χωρών, των οποίων η είσοδος, διαμονή, εγκατάσταση και απασχόληση στην Ελλάδα ζητείται κατ' εφαρμογή του δικαίου της ΕΕ.

δ. Δικαιούχους διεθνούς προστασίας και τα μέλη της οικογένειας τους.

ε. Πολίτες τρίτων χωρών, που απασχολούνται σε επιχειρήσεις εγκατεστημένες σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και μετακινούνται στην Ελλάδα για την εκτέλεση εργασίας ή έργου, στο πλαίσιο σχετικής συμβατικής υποχρέωσης.

2. Οι ελληνικές αρχές ελέγχου μπορούν να απαγορεύσουν, αιτιολογημένα, την είσοδο στην Ελλάδα πολίτη τρίτης χώρας, εφόσον διαπιστώσουν ότι στο πρόσωπο αυτού συντρέχει μία, τουλάχιστον, από τις παρακάτω περιπτώσεις:

α) Δεν διαθέτει έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο ή έγγραφο που επιτρέπουν τη διέλευση των συνόρων, αναγνωρισμένο από την Ελλάδα.

β) Δεν διαθέτει έγκυρη θεώρηση, εφόσον απαιτείται σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 539/2001 του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2001, περί του καταλόγου τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή, εκτός εάν διαθέτουν έγκυρο τίτλο διαμονής.

γ) Δεν αιτιολογεί το σκοπό και τις συνθήκες της προβλεπόμενης παραμονής, δεν διαθέτει επαρκή μέσα διαβίωσης, τόσο για την προβλεπόμενη περίοδο παραμονής όσο και για την επιστροφή στη χώρα προέλευσης ή τη διέλευση προς τρίτη χώρα στην οποία η είσοδος του είναι εξασφαλισμένη, ή δεν μπορεί να εξασφαλίσει νομίμως τα μέσα αυτά.

δ) Είναι καταχωρισμένος/η στο Σύστημα Πληροφοριών SCHENGEN (SIS) ως ανεπιθύμητος/η.

ε) Θεωρείται απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια, τη δημόσια υγεία ή τις διεθνείς σχέσεις ενός εκ των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, ιδίως δε αν είναι καταχωρισμένος/η ως ανεπιθύμητος/η στις εθνικές βάσεις δεδομένων για τους οποίους υπάρχει απαγόρευση εισόδου σύμφωνα με το άρθρο 82 του ν. 3386/2005, όπως ισχύει.

στ) Το διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που κατέχει δεν εξασφαλίζει την επάνοδο του στη χώρα προέλευσης ή ιθαγένειας του ή σε τρίτη χώρα.

ζ) Έρχεται με σκοπό να παραμείνει στην Ελλάδα για λόγο, ως προς τον οποίο απαιτείται η έκδοση άδειας διαμονής και δεν έχει την απαιτούμενη εθνική θεώρηση εισόδου.

η) Εμπλέκεται με οποιονδήποτε τρόπο σε παράνομη διακίνηση μεταναστών από οργανωμένη εγκληματική ομάδα, οπότε ανακαλείται η θεώρηση εισόδου που έχει

χορηγηθεί, ενώ ενημερώνεται και ο κατάλογος ανεπιθύμητων αλλοδαπών του άρθρου 82 του ν. 3386/2005, όπως ισχύει.

θ) Υπέβαλε πλαστό/ παραποιημένο ταξιδιωτικό έγγραφο.

ι) Υπέβαλε πλαστά ή παραποιημένα δικαιολογητικά ή υπάρχουν εύλογες αμφιβολίες ως προς την ακρίβεια του περιεχομένου των δικαιολογητικών εγγράφων που υποβλήθηκαν ή την αξιοπιστία των δηλώσεων του αιτούντα.

3. Σε περίπτωση συνδρομής μίας εκ των ανωτέρω περιπτώσεων επιδίδεται στον πολίτη τρίτης χώρας αιτιολογημένη απόφαση, η οποία αναφέρει τους συγκεκριμένους λόγους άρνησης και έχει τη μορφή τυποποιημένου εντύπου, (Ενιαίο έντυπο άρνησης εισόδου στα σύνορα) όπως προβλέπεται στον Κώδικα Συνόρων SCHENGEN (Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 562/2006 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 15ης Μαρτίου 2006 για τη θέσπιση του κοινοτικού κώδικα σχετικά με το καθεστώς διέλευσης προσώπων από τα σύνορα) άρθρο 13 (2) και στο Παράρτημα V, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 610/2013).

4. Ο Υπουργός Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη μπορεί, με απόφαση του, να επιτρέπει στις ελεγχόμενες μεθοριακές διαβάσεις και στα προσωρινά σημεία διέλευσης προσώπων την είσοδο πολίτη τρίτης χώρας, παρά την ύπαρξη απαγορευτικού λόγου της προηγούμενης παραγράφου, εφόσον τούτο επιβάλλεται για σπουδαίους λόγους δημόσιου συμφέροντος ή ανωτέρας βίας ή διευκόλυνσης κίνησης ελληνικού πλοίου, η οποία δεν μπορεί να εξυπηρετηθεί με άλλο τρόπο.

5. Πολίτης τρίτης χώρας, που έχει εισέλθει στην Ελλάδα από τη ζώνη διερχομένων και δεν του επιτρέπεται η είσοδος στη χώρα προορισμού, δεν γίνεται δεκτός για επανείσοδο, εάν δεν πληροί εκ νέου τις προϋποθέσεις του παρόντος, εφόσον κατά την επιστροφή του μεσολάβησε είσοδος του σε τρίτη, ενδιάμεση, χώρα.

6. Δεν απαγορεύεται η είσοδος στην Ελλάδα προσώπου που αποδεικνύεται ότι έχει την ελληνική ιθαγένεια ή την ιθαγένεια κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αν ακόμη στερείται διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου.

7. Οι ελληνικές αρχές ελέγχου εφόσον, κατά την είσοδο στην Ελλάδα πολίτη τρίτης χώρας που είναι κάτοχος άδειας διαμονής, διαπιστώσουν τη συνδρομή λόγων που δικαιολογούν την ανάκληση της ή την απόρριψη εκκρεμούς αιτήματος, οφείλουν να το γνωστοποιήσουν αμέσως στην αρμόδια υπηρεσία αλλοδαπών και μετανάστευσης, προκειμένου να κινηθεί η σχετική διαδικασία. Στις περιπτώσεις αυτές απαγορεύεται η είσοδος του πολίτη τρίτης χώρας στην Ελλάδα μέχρι την έκδοση απόφασης για την ανάκληση ή μη της άδειας διαμονής ή την απόρριψη εκκρεμούς αιτήματος χωρίς οι ελληνικές αρχές εισόδου να παρακρατούν την άδεια διαμονής ή τη βεβαίωση υποβολής αιτήματος με πλήρη δικαιολογητικά.

Άρθρο 5

Θεώρηση εισόδου

1. Πολίτης τρίτης χώρας, ο οποίος εισέρχεται στο ελληνικό έδαφος οφείλει να κατέχει έγκυρο ταξιδιωτικό έγγραφο, αναγνωρισμένο από τις αρμόδιες ελληνικές Αρχές, που πληροί τα ακόλουθα κριτήρια: α) η ισχύς του εκτείνεται τουλάχιστον τρεις μήνες μετά την προβλεπόμενη ημερομηνία αναχώρησης από την επικράτεια των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή, σε περίπτωση περισσότερων επισκέψεων, μετά την τελευταία προβλεπόμενη ημερομηνία αναχώρησης από την επικράτεια των κρατών - μελών ωστόσο, σε αιτιολογημένη επείγουσα περίπτωση, η

υποχρέωση αυτή δύναται να αίρεται, β) περιέχει τουλάχιστον δύο κενές σελίδες, γ) εκδόθηκε εντός της προηγούμενης δεκαετίας.

2. Τα έγγραφα αυτά πρέπει να φέρουν, εφόσον αυτό απαιτείται από τις ισχύουσες διεθνείς συμβάσεις, το δίκαιο της ΕΕ και τις εθνικές ρυθμίσεις, θεώρηση εισόδου (VISA).

3. Η θεώρηση εισόδου χορηγείται από την προξενική αρχή, εντός της δικαιοδοσίας της οποίας διαμένει νομίμως ο αιτών πολίτης τρίτης χώρας, αφού ληφθούν υπόψη λόγοι που αφορούν ιδίως στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας και τη δημόσια υγεία και διακρίνεται σε Ομοιόμορφη Θεώρηση (Visa C) σε Θεώρηση Περιορισμένης Εδαφικής Ισχύος (Visa LTV) και σε θεώρηση μακράς διαρκείας (εθνική θεώρηση - Visa D).

4. Πολίτης τρίτης χώρας, που δεν έχει υποχρέωση θεώρησης εισόδου, επιτρέπεται να εισέρχεται και να παραμένει στην ελληνική επικράτεια για διάστημα το οποίο δεν υπερβαίνει τις 90 ημέρες εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών από την ημερομηνία της πρώτης εισόδου. Πολίτης τρίτης χώρας που εισέρχεται στη χώρα για τουρισμό, συνέδρια, πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις και γενικά για ολιγοήμερη διαμονή, μπορεί να παραμείνει προσωρινά χωρίς άδεια διαμονής, για όσο χρόνο ισχύει η προξενική θεώρηση ή για χρονικό διάστημα μέχρι 90 ημέρες εντός οποιασδήποτε περιόδου 180 ημερών εάν πρόκειται για πολίτη τρίτης χώρας στον οποίο επιτρέπεται η είσοδος χωρίς προξενική θεώρηση.

Η περίοδος ισχύος μιας χορηγηθείσας θεώρησης ή/και η επιτρεπόμενη διάρκεια παραμονής παρατείνεται σύμφωνα με το άρθρο 33 του Κανονισμού 810/2009 εφόσον ο κάτοχος της θεώρησης διαθέτει επαρκείς πόρους διαβίωσης και παρέχει αποδεικτικά στοιχεία για την ύπαρξη ανωτέρας βίας ή ανθρωπιστικών λόγων που τον εμπόδισαν να εγκαταλείψει την επικράτεια των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης πριν από τη λήξη της περιόδου ισχύος της θεώρησης ή της επιτρεπόμενης διάρκειας διαμονής. Η παράταση αυτή πραγματοποιείται από τις αρμόδιες αρχές του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη. Η παράταση των θεωρήσεων λαμβάνει τη μορφή αυτοκόλλητης θεώρησης.

5. Με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη καθορίζεται το ύψος του απαιτούμενου συναλλάγματος για κάθε ημέρα διαμονής του πολίτη τρίτης χώρας στην Ελλάδα. Με όμοια απόφαση είναι δυνατή η αναπροσαρμογή του.

6. Σε έκτακτες περιπτώσεις, θεώρηση εισόδου επιτρέπεται να χορηγηθεί από τις υπηρεσίες ελέγχου διαβατηρίων κατά την άφιξη του πολίτη τρίτης χώρας στο σημείο εισόδου, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κώδικα Θεωρήσεων.

7. Η εθνική θεώρηση εισόδου εκδίδεται βάσει των αντίστοιχων για την άδεια διαμονής νομοθετικών ρυθμίσεων του παρόντος και η διάρκεια της συναρτάται, κατά περίπτωση, με εκείνη της προβλεπόμενης διαμονής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ **ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΥΠΩΣΕΙΣ**

Άρθρο 6

Γενικές προϋποθέσεις δικαιώματος διαμονής

Το δικαίωμα διαμονής πολιτών τρίτων χωρών που εισέρχονται νόμιμα στην Ελλάδα, για έναν από τους λόγους του Κώδικα αυτού, τελεί υπό τις εξής προϋποθέσεις:

α) Να είναι κάτοχοι έγκυρου ταξιδιωτικού εγγράφου αναγνωρισμένου από την Ελλάδα η ισχύς του οποίου εκτείνεται τουλάχιστον τρεις μήνες μετά την τελευταία προβλεπόμενη ημερομηνία αναχώρησης, να περιέχει τουλάχιστον δύο κενές σελίδες και να εκδόθηκε εντός της προηγούμενης δεκαετίας.

Ειδικά, για τις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο πολίτης τρίτης χώρας αδυνατεί να προσκομίσει ισχύον διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο, είναι δυνατή η αναγνώριση δικαιώματος διαμονής ως στερούμενος διαβατηρίου, εφόσον ο πολίτης τρίτης χώρας επικαλείται ειδικώς και αιτιολογημένα αντικειμενική αδυναμία λόγω ιδιαίτερων συνθηκών ή καταστάσεων, κατόπιν γνώμης της Επιτροπής της παραγράφου 2 του άρθρου 134.

«Κατά την εξέταση των στοιχείων του φακέλου η Επιτροπή λαμβάνει υποχρεωτικά υπόψη το βαθμό ένταξης του ενδιαφερόμενου στη χώρα.»

Το μέσα σε «» εδάφ. προστέθηκε με την παρ. 20 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

β) Να είναι κάτοχοι ισχύουσας εθνικής θεώρησης εισόδου για έναν από τους λόγους του νόμου, υπό την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων του παρόντος Κώδικα.

γ) Να μην θεωρούνται απειλή για τη δημόσια τάξη, την εσωτερική ασφάλεια ή τις διεθνείς σχέσεις και να μην είναι καταχωρισμένοι ως ανεπιθύμητοι στις εθνικές βάσεις δεδομένων.

Ως κριτήρια για τη συνδρομή των λόγων και δημόσιας τάξης και ασφάλειας, συνεκτιμώνται από την αρμόδια για την έκδοση της άδειας διαμονής υπηρεσία: i) η έκδοση τελεσίδικης καταδικαστικής απόφασης για κακούργημα ή πλημμέλημα σε ποινή φυλάκισης τουλάχιστον ενός (1) έτους, ii) η εγγραφή στον κατάλογο ανεπιθύμητων, η οποία παύει αυτοδικαίως να ισχύει με τη χορήγηση ή ανανέωση άδειας διαμονής, iii) άλλοι λόγοι δημόσιας τάξης, οι οποίοι θα πρέπει να μνημονεύονται ειδικώς και αιτιολογημένα στη σχετική απόφαση, iv) ιδιαιτέρως εξαιρετικοί λόγοι, ειδικώς αιτιολογημένοι, που αφορούν σε ζητήματα εσωτερικής ασφάλειας.

Η εξέταση λόγων που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας αποτελεί προαπαιτούμενο στοιχείο μόνο κατά την αρχική χορήγηση της άδειας διαμονής του πολίτη τρίτης χώρας και για την υπαγωγή σε καθεστώς αδειών διαμονής μακράς διάρκειας. Για τα ανήλικα τέκνα των πολιτών τρίτων χωρών, η εξέταση συνδρομής λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας θα διενεργείται μόνο μετά τη συμπλήρωση του 15ου έτους της ηλικίας τους. Εφόσον συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας, η αρμόδια υπηρεσία μπορεί να αρνηθεί τη χορήγηση ή ανανέωση της άδειας διαμονής. Η συνδρομή λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας που ανακύπτουν μετά τη χορήγηση της άδειας διαμονής συνιστούν λόγο ανάκλησης της.

Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, υποχρεούνται να απαντήσουν μέσα σε προθεσμία δύο μηνών. Η παράλειψη των υπηρεσιών να αποστείλουν εγκαίρως γνώμη δεν κωλύει την έκδοση της απόφασης χορήγησης άδειας διαμονής, εκτός αν τούτο ζητηθεί ειδικώς από τις ανωτέρω υπηρεσίες.

δ) Να μην αποτελούν κίνδυνο για τη δημόσια υγεία. Οι ασθένειες που μπορούν να δικαιολογήσουν άρνηση εισόδου είναι εκείνες που προβλέπονται από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας και το ενωσιακό κεκτημένο, καθώς και άλλες λοιμώδεις, μεταδοτικές ή παρασιτικές ασθένειες, οι οποίες επιβάλλουν τη λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας. Η διαπίστωση, μετά την έκδοση της αρχικής άδειας διαμονής, ότι ο ενδιαφερόμενος πάσχει από ασθένεια, από την οποία προσεβλήθη

μετά την είσοδο του στη χώρα δεν αποτελεί λόγο για τη μη ανανέωση της άδειας διαμονής του ή την απομάκρυνση του από το έδαφος της χώρας.

Ο Υπουργός Εσωτερικών ή ο Γενικός Γραμματέας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατά περίπτωση, μπορεί να ζητήσει από τον πολίτη τρίτης χώρας, εάν υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις που το καθιστούν αναγκαίο, να υποβληθεί, εντός τριών μηνών από την ημερομηνία άφιξης, σε ιατρική εξέταση προκειμένου να πιστοποιηθεί ότι δεν πάσχουν από καμία από τις ασθένειες που αναφέρονται στην παραπάνω παράγραφο. Αυτές οι ιατρικές εξετάσεις δεν μπορούν να έχουν συστηματικό χαρακτήρα.

ε) Να διαθέτουν πλήρη ασφάλιση ασθένειας, για το σύνολο των κινδύνων που καλύπτονται για τους ημεδαπούς. Υπό την επιφύλαξη ειδικών ρυθμίσεων της ασφαλιστικής νομοθεσίας, οι πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν στη χώρα για εργασία και τα μέλη των οικογενειών τους, εφόσον είναι συντηρούμενα, ασφαλίζονται υποχρεωτικά στον ασφαλιστικό φορέα που υπάγονται, αναλόγως του επαγγέλματος που ασκούν, αντίστοιχα με τους ημεδαπούς. Πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν στη χώρα για λοιπούς λόγους μπορούν να ασφαλίζονται σε ιδιωτικούς ασφαλιστικούς φορείς.

Άρθρο 7

Κατηγορίες αδειών διαμονής

1. Πολίτης τρίτης χώρας, που έχει λάβει θεώρηση εισόδου στην Ελλάδα για έναν από τους λόγους που προβλέπονται από τις διατάξεις του παρόντος, οφείλει να ζητήσει ευθύς μετά την είσοδο του στη χώρα άδεια διαμονής για τον ίδιο λόγο, υπό την επιφύλαξη των ειδικότερων άρθρων του παρόντος Κώδικα, εάν πληροί τις προβλεπόμενες από τον Κώδικα αυτόν προϋποθέσεις.

2. Οι κατηγορίες αδειών διαμονής, καθώς και οι τύποι αδειών που περιλαμβάνονται σε αυτές είναι οι εξής:

A) Άδεια διαμονής για εργασία και επαγγελματικούς λόγους

A1. Εργαζόμενοι με εξαρτημένη εργασία - παροχή υπηρεσιών ή έργου

A2. Εργαζόμενοι ειδικού σκοπού

A3. Επενδυτική δραστηριότητα

A4. Απασχόληση υψηλής ειδίκευσης «Μπλε Κάρτα»

B) Προσωρινή διαμονή

B1. Εποχική εργασία

B2. Αλιεργάτες

B3. Μέλη καλλιτεχνικών συγκροτημάτων

B4. Πολίτες τρίτων χωρών που μετακινούνται από επιχείρηση εγκατεστημένη σε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, με σκοπό την παροχή υπηρεσίας

B5. Πολίτες τρίτων χωρών που μετακινούνται από επιχείρηση εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα με σκοπό την παροχή υπηρεσίας

B6. Αρχηγοί οργανωμένων ομάδων τουρισμού

37. Πολίτες τρίτων χωρών φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης που συμμετέχουν σε προγράμματα πρακτικής άσκησης

Γ) Άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς, εξαιρετικούς και άλλους λόγους

Γ1. Ανθρωπιστικοί λόγοι

Γ2. Εξαιρετικοί λόγοι

Γ3. Δημόσιο συμφέρον

- Γ4. Άλλοι λόγοι
- Δ) Άδεια διαμονής για σπουδές, εθελοντική εργασία, έρευνα και επαγγελματική κατάρτιση,
- Δ1. Σπουδές
- Δ2. Εθελοντική εργασία
- Δ3. Έρευνα
- Δ4. Επαγγελματική κατάρτιση.
- Ε) Άδεια διαμονής για θύματα εμπορίας ανθρώπων και παράνομης διακίνησης μεταναστών
- ΣΤ) Άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση
- ΣΤ1. Μέλη οικογένειας πολίτη τρίτης χώρας
- ΣΤ2. Μέλη οικογένειας Έλληνα ή ομογενούς
- ΣΤ3. Αυτοτελής άδεια διαμονής μέλους οικογένειας πολίτη τρίτης χώρας ή ομογενούς
- ΣΤ4. Προσωποπαγές δικαίωμα διαμονής μελών οικογένειας Έλληνα
- Ζ) Άδεια διαμονής μακράς διάρκειας
- Ζ1. Άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος
- Ζ2. Άδεια διαμονής δεύτερης γενιάς
- Ζ3. Άδεια δεκαετούς διάρκειας
3. Σε κάθε άδεια διαμονής αναγράφεται εάν επιτρέπεται η πρόσβαση στην αγορά εργασίας, με επιφύλαξη των ειδικών ρυθμίσεων του Κώδικα αυτού.
4. Δεν επιτρέπεται η αλλαγή σκοπού για τους κατόχους αδειών διαμονής για τους λόγους που προβλέπονται στα άρθρα 16, 17, 18, 20, 31 έως 42, 44 έως 48, 57 έως 67 και 109 έως 124, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε ειδικότερες διατάξεις. Στις συγκεκριμένες κατηγορίες αδειών διαμονής αναγράφεται η επαγγελματική ή άλλη ιδιότητα του κατόχου.
5. Η ισχύς της αρχικής άδειας διαμονής, με την επιφύλαξη ειδικών ρυθμίσεων του Κώδικα αυτού, είναι διετής και η εκάστοτε ανανέωση της τριετής.

Άρθρο 8

Χορήγηση Άδειας Διαμονής

1. Πολίτης τρίτης χώρας που αιτείται τη χορήγηση άδειας διαμονής στην Ελλάδα, για έναν από τους λόγους του Κώδικα αυτού, οφείλει, μετά την είσοδο του στη χώρα και πριν από τη λήξη της θεώρησης εισόδου, εκτός αν από τις διατάξεις του παρόντος ορίζεται διαφορετικά, να υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση της.

2. Οι αιτήσεις για τη χορήγηση των αδειών διαμονής κατατίθενται στην υπηρεσία μιας στάσης της αρμόδιας Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του τόπου διαμονής του αιτούντος ή στην αρμόδια Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 4018/2011 (Α 215). Η υποβολή των αιτήσεων για τη χορήγηση αρχικής άδειας διαμονής, η υποβολή συμπληρωματικών δικαιολογητικών και η παραλαβή της άδειας διαμονής ή της απορριπτικής απόφασης ή άλλων εγγράφων από τον οικείο φάκελο μπορεί να γίνεται είτε με αυτοπρόσωπη παρουσία του πολίτη τρίτης χώρας είτε με εκπροσώπηση του από πληρεξούσιο δικηγόρο είτε από συζύγους, ανιόντες και ενήλικους κατιόντες. Η πληρεξουσιότητα αποδεικνύεται εγγράφως με θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του εξουσιοδοτούμενου από οποιαδήποτε δημόσια αρχή. Επίδοση οποιουδήποτε εγγράφου

ή δικαιολογητικών για τη χορήγηση άδειας διαμονής ή την ανανέωση της με δικαστικό επιμελητή δεν επιτρέπεται.

3. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορεί να καθορίζεται η δυνατότητα επικοινωνίας των πολιτών τρίτων χωρών με τις αρμόδιες υπηρεσίες μέσω ταχυδρομείου, τηλεομοιοτυπίας ή ηλεκτρονικά, μέσω διαδικτύου, για θέματα, όπως η υποβολή αίτησης χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής, η υποβολή συμπληρωματικών δικαιολογητικών ή η παρακολούθηση της πορείας του φακέλου είτε για συγκεκριμένους τύπους αδειών διαμονής ή υπηρεσίες υποδοχής είτε συνολικά, σύμφωνα με τις εκάστοτε ισχύουσες διατάξεις για την ηλεκτρονική διακυβέρνηση και τις διαθέσιμες, κατά περίπτωση, τεχνικές δυνατότητες. Με όμοια απόφαση μπορεί να καθορίζεται ο χρόνος προσκόμισης των πρωτότυπων δικαιολογητικών, όπου αυτά απαιτούνται, καθώς και να τροποποιείται η διαδικασία υποβολής εγγράφων και να ρυθμίζεται κάθε άλλο σχετικό θέμα.

4. Μαζί με την αίτηση χορήγησης άδειας διαμονής, ο αιτών πρέπει να καταθέτει παράβολο, όπως τούτο ορίζεται στο άρθρο 132, και να επισυνάπτει τα απαιτούμενα για κάθε περίπτωση δικαιολογητικά που ορίζονται στην υπουργική απόφαση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 136.

5. Οι αρμόδιες υπηρεσίες για την παραλαβή των αιτήσεων των πολιτών τρίτων χωρών για χορήγηση αδειών διαμονής, εφόσον τα δικαιολογητικά της προηγούμενης παραγράφου είναι πλήρη, χορηγούν βεβαίωση κατάθεσης αίτησης, η διάρκεια της οποίας είναι ετήσια. Ο κάτοχος βεβαίωσης κατάθεσης αίτησης διαμένει νομίμως στη χώρα για όσο χρόνο αυτή ισχύει. Αν εκδοθεί απορριπτική απόφαση, η βεβαίωση παύει, αυτοδικαίως, να ισχύει. Η διάρκεια ισχύος των βεβαιώσεων μπορεί να μεταβάλλεται με αιτιολογημένη απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, η οποία εκδίδεται μετά από εκτίμηση των δυνατοτήτων των αρμοδίων υπηρεσιών. Εφόσον η αίτηση εκκρεμεί κατά τη λήξη ισχύος της βεβαίωσης κατάθεσης αίτησης, η υπηρεσία στην οποία υπεβλήθη η αίτηση υποχρεούται να εκδώσει νέα βεβαίωση κατά τα οριζόμενα στα προηγούμενα εδάφια, ενημερώνοντας ταυτοχρόνως αιτιολογημένα τον ενδιαφερόμενο σχετικά με τους λόγους καθυστέρησης.

6. Η ίδια βεβαίωση κατάθεσης αίτησης χορηγείται, εάν πρόκειται για αίτημα αρχικής χορήγησης άδειας διαμονής, όταν ελλείπει η βεβαίωση ότι έχει υποβληθεί αίτηση στον οικείο ασφαλιστικό φορέα για την κάλυψη εξόδων νοσηλείας, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και εργατικού ατυχήματος ή πιστοποιητικό υγείας από Ελληνικό Κρατικό Νοσηλευτικό Ίδρυμα, όπου τα δικαιολογητικά αυτά απαιτούνται, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία. Σε αυτήν την περίπτωση, οι ενδιαφερόμενοι οφείλουν να προσκομίσουν το ελλείπον δικαιολογητικό εντός έξι μηνών από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

7. Ο πολίτης τρίτης χώρας, ο οποίος κατέθεσε αίτηση χορήγησης της άδειας διαμονής και έχει λάβει τη βεβαίωση της προηγούμενης παραγράφου, διαμένει νομίμως στη χώρα για όσο χρόνο αυτή ισχύει. Ο κάτοχος βεβαίωσης κατάθεσης αίτησης απολαύει των δικαιωμάτων που παρέχει η άδεια διαμονής που αιτείται.

8. Η Αρμόδια Διεύθυνση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αφού ελέγξει τις προϋποθέσεις του άρθρου 6 του παρόντος, μπορεί να καλέσει, τον πολίτη τρίτης χώρας για συνέντευξη σε συγκεκριμένο τόπο και χρόνο, ενώπιον της Επιτροπής Μετανάστευσης. Η κλήση του πολίτη τρίτης χώρας για συνέντευξη ενώπιον της Επιτροπής Μετανάστευσης γίνεται με έγγραφη κλήση. Σε περίπτωση που η κλήση του πολίτη τρίτης χώρας σε συνέντευξη επιστρέψει ανεπίδοτη, τεκμαίρεται ότι υπάρχει αδικαιολόγητη απουσία του πολίτη τρίτης χώρας και η αίτηση χορήγησης άδειας διαμονής απορρίπτεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

9. Η άδεια διαμονής εκδίδεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή του Υπουργού Εσωτερικών. Οι αρμόδιες υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας ενημερώνουν ηλεκτρονικά μέσω του πληροφοριακού συστήματος μετανάστευσης του Υπουργείου Εσωτερικών τις αρμόδιες αρχές των Υπουργείων Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη για όλες τις αποφάσεις που εκδίδουν και αφορούν αιτήματα χορήγησης άδειας διαμονής.

Άρθρο 9

Ανανέωση Άδειας Διαμονής

1. Για την ανανέωση της άδειας διαμονής, ο πολίτης τρίτης χώρας οφείλει, μέσα σε χρονικό διάστημα δύο μηνών πριν από τη λήξη της άδειας διαμονής, να υποβάλει σχετική αίτηση που συνοδεύεται από τα απαιτούμενα για κάθε περίπτωση δικαιολογητικά που ορίζονται στην υπουργική απόφαση που προβλέπεται στην παράγραφο 1 του άρθρου 136. Εκπρόθεσμη αίτηση για ανανέωση άδειας διαμονής, μπορεί να κατατεθεί μέχρι και ένα μήνα από τη λήξη της. Στην περίπτωση αυτή ο πολίτης τρίτης χώρας υπόκειται στην καταβολή προστίμου ύψους πενήντα (50) ευρώ, υπέρ του Δημοσίου. Το αρμόδιο όργανο για την επιβολή και η διαδικασία βεβαίωσης του προστίμου καθορίζονται με την κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 11 του άρθρου 136. Μετά την πάροδο μηνός από τη λήξη της άδειας διαμονής δεν είναι δυνατή η κατάθεση σχετικής αίτησης. Εκπρόθεσμες, πέραν του μηνός, αιτήσεις, δεν παραλαμβάνονται, εκτός εάν συντρέχουν, αποδεδειγμένως, λόγοι ανωτέρας βίας.

2. Οι αιτήσεις για την ανανέωση των αδειών διαμονής κατατίθενται στην υπηρεσία μιας στάσης της αρμόδιας Διεύθυνσης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του τόπου διαμονής του αιτούντος ή στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 του ν. 4018/2011. Η υποβολή των αιτήσεων, η υποβολή συμπληρωματικών δικαιολογητικών και η παραλαβή της άδειας διαμονής ή της απορριπτικής απόφασης ή άλλων εγγράφων από τον οικείο φάκελο μπορεί να γίνεται είτε με εκπροσώπηση του από πληρεξούσιο δικηγόρο είτε από συζύγους, ανιόντες και ενήλικους κατιόντες. Η πληρεξουσιότητα αποδεικνύεται εγγράφως με θεώρηση του γνησίου της υπογραφής του εξουσιοδοτούντος από οποιαδήποτε δημόσια αρχή. Επίδοση οποιουδήποτε εγγράφου ή δικαιολογητικών για τη χορήγηση άδειας διαμονής ή την οποιουδήποτε εγγράφου ή δικαιολογητικών για τη χορήγηση άδειας διαμονής ή την ανανέωση της με δικαστικό επιμελητή δεν επιτρέπεται.

3. Μαζί με την αίτηση ανανέωσης άδειας διαμονής, ο αιτών πρέπει να καταθέτει παράβολο, όπως τούτο ορίζεται στο άρθρο 132, και να επισυνάπτει τα απαιτούμενα για κάθε περίπτωση δικαιολογητικά που ορίζονται στην υπουργική απόφαση που προβλέπεται στην παρ. 1 του άρθρου 136.

4. Οι αρμόδιες υπηρεσίες για την παραλαβή των αιτήσεων των πολιτών τρίτων χωρών για ανανέωση αδειών διαμονής, εφόσον τα απαιτούμενα δικαιολογητικά είναι πλήρη, χορηγούν βεβαίωση κατάθεσης αίτησης, η διάρκεια της οποίας είναι ετήσια. Η ίδια βεβαίωση χορηγείται και στην περίπτωση λήξης του διαβατηρίου, εφόσον προσκομιστεί βεβαίωση της αρμόδιας προξενικής αρχής ότι έχει υποβληθεί αίτηση για την έκδοση νέου. Σε αυτήν την περίπτωση, οι ενδιαφερόμενοι οφείλουν να προσκομίσουν το ελλείπον δικαιολογητικό εντός έξι μηνών από την υποβολή της σχετικής αίτησης.

5. Ο κάτοχος βεβαίωσης κατάθεσης αίτησης ανανέωσης άδειας διαμονής διαμένει νομίμως στη χώρα για όσο χρόνο αυτή ισχύει και απολαμβάνει των δικαιωμάτων που

παρείχε η προηγούμενη άδεια διαμονής της οποίας την ανανέωση αιτείται. Αν εκδοθεί απορριπτική απόφαση, η βεβαίωση παύει, αυτοδικαίως, να ισχύει.

Άρθρο 10

Διαδικασία Επίδοσεων

1. Η άδεια διαμονής επιδίδεται στον αιτούντα από την αρμόδια για την έκδοση της υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών με αποδεικτικό επίδοσης και αντίγραφο της σχετικής απόφασης. Κατά την παραλαβή της άδειας είτε αυτή διενεργείται αυτοπρόσωπα είτε μέσω πληρεξουσίου, ο παραλαμβάνων οφείλει να φέρει το διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο του ενδιαφερόμενου πολίτη τρίτης χώρας, με εξαίρεση όσους έχουν διαπιστωμένα αντικειμενική αδυναμία προσκόμισης διαβατηρίου. Απαραίτητη προϋπόθεση για την επίδοση της απόφασης αποδοχής αιτήματος χορήγησης άδειας διαμονής είναι η επιστροφή από τον ενδιαφερόμενο της βεβαίωσης κατάθεσης.

2. Σε περίπτωση μη ανεύρεσης ή μη προσέλευσης του ενδιαφερομένου, προκειμένου να παραλάβει την εκδοθείσα άδεια διαμονής, η σχετική άδεια κρατείται μέχρι και ένα μήνα από τη λήξη της και μπορεί να επιδοθεί σε αυτόν, εφόσον προσέλθει ο ίδιος ή νόμιμος εκπρόσωπος του για την παραλαβή της, εντός του συγκεκριμένου χρονικού διαστήματος. Μετά τη λήξη της ως άνω προθεσμίας και εντός ευλόγου χρονικού διαστήματος μπορεί να χορηγηθεί ακριβές αντίγραφο της σχετικής απόφασης του οικείου Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή του Υπουργού Εσωτερικών μόνο στην περίπτωση που ο ενδιαφερόμενος επικαλείται έννομο συμφέρον. Η κατά τα ανωτέρω επίδοση ακριβούς αντιγράφου της απόφασης, δεν συνεπάγεται δυνατότητα ανανέωσης της άδειας διαμονής, εκτός εάν αποδεικνύεται ότι η μη έγκαιρη επίδοση της άδειας διαμονής, οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας.

3. Η επίδοση απορριπτικών αποφάσεων ή αποφάσεων για ανάκληση αδειών διαμονής, με ενσωματωμένες αποφάσεις επιστροφής, διενεργείται από την αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών, η οποία την εξέδωσε, με αποδεικτικό επίδοσης και ακριβές αντίγραφο της σχετικής απόφασης.

Η σχετική απόφαση επιδίδεται εντός διαστήματος εξήντα ημερών από την ημερομηνία αποστολής έγγραφης ειδοποίησης στον ενδιαφερόμενο. Κατά την επίδοση της απορριπτικής απόφασης ή της απόφασης ανάκλησης της άδειας διαμονής είτε αυτή διενεργείται αυτοπρόσωπα είτε μέσω πληρεξουσίου, ο παραλαμβάνων οφείλει να επιδεικνύει το διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο του ενδιαφερόμενου πολίτη τρίτης χώρας, με εξαίρεση όσους έχουν αντικειμενική αδυναμία προσκόμισης διαβατηρίου, και να παραδίδει τη βεβαίωση.

4. Η ενημέρωση για την παραλαβή, την απόρριψη ή την ανάκληση της άδειας διενεργείται με έγγραφη κλήση.

5. Μετά την παρέλευση της προθεσμίας επίδοσης της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, στους ενδιαφερόμενους χορηγείται αντίγραφο της σχετικής απόφασης απόρριψης ή ανάκλησης άδειας διαμονής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ
ΔΙΑΜΟΝΗ ΓΙΑ ΕΡΓΑΣΙΑ ΚΑΙ ΑΣΚΗΣΗ ΕΠΑΓΓΕΛΜΑΤΙΚΗΣ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑΣ

Άρθρο 11

Διαδικασία καθορισμού όγκου εισδοχής για εργασία

1. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εξωτερικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Ναυτιλίας και Αιγαίου, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, που εκδίδεται κατά το τελευταίο τρίμηνο κάθε δεύτερου έτους καθορίζεται ο ανώτατος αριθμός θέσεων για εξαρτημένη εργασία που χορηγούνται σε πολίτες τρίτων χωρών, ανά Περιφέρεια και ειδικότητα απασχόλησης. Με την ίδια απόφαση μπορεί να προβλέπεται προσαύξηση του ανώτατου αριθμού θέσεων έως 10%, ώστε να καλύπτονται απρόβλεπτες και έκτακτες ανάγκες, καθώς και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια.

2. Για την έκδοση της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης λαμβάνονται υπόψη, υποχρεωτικά, η γνώμη: (α) της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής, (β) του ΟΑΕΔ, καθώς και (γ) των Περιφερειών της χώρας, κατόπιν ερωτήματος των Υπουργών Εσωτερικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας αναφορικά με τις υπάρχουσες ανάγκες εργασίας στην ελληνική επικράτεια. Οι ανάγκες αυτές θα προσδιορίζονται, ιδίως, με βάση τα ακόλουθα κριτήρια: τη διαβούλευση μεταξύ της Περιφέρειας και εργοδοτικών φορέων, το συμφέρον της εθνικής οικονομίας, τη σκοπιμότητα της απασχόλησης, την προσφορά εργασίας από ημεδαπούς, ευρωπαίους πολίτες ή νομίμως διαμένοντες στη χώρα πολίτες τρίτων χωρών ανά ειδικότητα και τα ποσοστά ανεργίας ανά τομέα απασχόλησης. Με βάση τις ανωτέρω γνώμες, οι οποίες διατυπώνονται μέσα σε προθεσμία τριάντα (30) ημερών από την υποβολή του ερωτήματος, το Υπουργείο Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας μεριμνά για την έκδοση της κοινής υπουργικής απόφασης της παραγράφου 1, λαμβάνοντας υπόψη τις γνώμες αυτές, καθώς και το συμφέρον της εθνικής οικονομίας.

«3. Οι ρυθμίσεις των παραγράφων 1 και 2 εφαρμόζονται αναλόγως και για τον καθορισμό του όγκου εισδοχής για εποχική απασχόληση, μετάκληση αλιεργατών και απασχόληση υψηλής ειδίκευσης, σύμφωνα με τα άρθρα 109 έως 127. Ειδικά για την περίπτωση της μετάκλησης εποχικά εργαζομένων στην αγροτική οικονομία, μπορεί με την υπουργική απόφαση της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, να καθορίζεται ανώτατος αριθμός θέσεων εργασίας ανά χώρα προέλευσης, καθώς και η αντιστοιχία μεταξύ καλλιεργήσιμης έκτασης ή ζωικού κεφαλαίου του αιτούντος εργοδότη με τον αριθμό των εποχικά εργαζομένων, των οποίων μπορεί να ζητήσει τη μετάκληση. Ο κατάλογος των τομέων απασχόλησης, στους οποίους εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις για την εισδοχή πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την εποχική εργασία, περιλαμβάνει τους τομείς της γεωργίας, της δασοκομίας και της κτηνοτροφίας. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, Παραγωγικής Ανασυγκρότησης, Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από διαβούλευση, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην προηγούμενη παράγραφο, μπορεί να συμπληρωθεί ο ανωτέρω κατάλογος και με άλλους τομείς απασχόλησης, οι οποίοι περιλαμβάνουν δραστηριότητες που εξαρτώνται από την αλλαγή των εποχών. Ο ανωτέρω κατάλογος, καθώς και κάθε τροποποίηση αυτού, κοινοποιείται με μέριμνα

του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.»

Η παρ. 3 αντικαταστάθηκε, από 1.1.2015, ως άνω από την παρ. 2 άρθρ. 7 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α΄ 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

4. Τα ανωτέρω ισχύουν υπό την επιφύλαξη έκδοσης κοινής απόφασης των αρμοδίων Υπουργών Εξωτερικών, Εσωτερικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλειας και Πρόνοιας ως προς την αναστολή των μετακλήσεων από τρίτες χώρες για λόγους εθνικού συμφέροντος, εθνικής οικονομίας ή διμερών σχέσεων, ιδίως σε περίπτωση κατά την οποία συγκεκριμένη τρίτη χώρα δεν συνεργάζεται στον τομέα των επιστροφών των πολιτών της.

Άρθρο 12

Αίτηση μετάκλησης πολιτών τρίτης χώρας για εξαρτημένη εργασία

1. Κάθε εργοδότης, ο οποίος επιθυμεί να προσλάβει προσωπικό για εξαρτημένη εργασία, με βάση τις θέσεις εργασίας οι οποίες περιλαμβάνονται στην κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 11 του παρόντος, καταθέτει αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του τόπου διαμονής του, στην οποία θα αναφέρονται ο αριθμός των θέσεων εργασίας, τα στοιχεία και η ιθαγένεια των προς απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών, η ειδικότητα, καθώς και το χρονικό διάστημα της απασχόλησης. Η αίτηση θα πρέπει να συνοδεύεται: (α) από έγκυρη σύμβαση εργασίας για ένα τουλάχιστον έτος στην Ελλάδα από την οποία προκύπτει ότι η αμοιβή του είναι ίση, τουλάχιστον, με τις μηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη και (β) εκκαθαριστικό σημείωμα φόρου ή αντίγραφο δήλωσης φορολογίας νομικού προσώπου από τα οποία να προκύπτει η δυνατότητα του εργοδότη να καταβάλει τις μηνιαίες αποδοχές όπως αυτές ορίζονται στη σύμβαση εργασίας.

2. Ο Γενικός Γραμματέας της αρμόδιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης εκδίδει πράξη με την οποία εγκρίνεται η απασχόληση του πολίτη τρίτης χώρας για παροχή εξαρτημένης εργασίας σε συγκεκριμένο εργοδότη μόνον εφόσον η ειδικότητα απασχόλησης περιλαμβάνεται στην κοινή απόφαση του άρθρου 11 του παρόντος και ο αριθμός των εκεί προβλεπομένων θέσεων εργασίας της εν λόγω ειδικότητας, που προβλέπονται στην ίδια απόφαση, δεν έχει εξαντληθεί. Η σχετική πράξη έγκρισης διαβιβάζεται, μαζί με την υπογεγραμμένη από τον εργοδότη σύμβαση εργασίας, στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή.

3. Η αρμόδια ελληνική προξενική αρχή καλεί τους ενδιαφερόμενους πολίτες τρίτων χωρών, για τους οποίους έχει εκδοθεί πράξη έγκρισης για την είσοδο στην Ελλάδα με σκοπό την παροχή εξαρτημένης εργασίας. Οι ενδιαφερόμενοι οφείλουν να παρουσιάζονται αυτοπροσώπως στην ανωτέρω υπηρεσία προκειμένου να υπογράψουν τη σχετική σύμβαση εργασίας και να τους χορηγηθεί η εθνική θεώρηση εισόδου, τηρουμένων κατά τα λοιπά των γενικών και ειδικών διατάξεων για τις θεωρήσεις.

4. Οι πράξεις έγκρισης για εργασία στην Ελλάδα αποστέλλονται στα οικεία Προξενεία από τις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις, είτε ταχυδρομικώς, είτε μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου εργοδότη και υπό την προϋπόθεση ότι αναλαμβάνει τα έξοδα αποστολής, μέσω ταχυμεταφοράς των ΕΛΤΑ ή ιδιωτικών εταιρειών. Μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αποστέλλονται σε κάθε περίπτωση, προς τα οικεία προξενεία και κατάλογοι με τις πράξεις έγκρισης για όλες τις περιπτώσεις μετακλήσεων, σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα.

«Άρθρο 13

Εισδοχή πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την εποχική εργασία

1. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται στους πολίτες τρίτων χωρών που είτε διαμένουν εκτός της Ελληνικής Επικράτειας και αιτούνται να τους επιτραπεί η είσοδος και η διαμονή σε αυτή, είτε έχουν ήδη γίνει δεκτοί σε αυτή, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, με σκοπό την εποχική εργασία.

2. Οι ίδιες διατάξεις δεν εφαρμόζονται σε πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι:

α) κατά το χρόνο υποβολής της αίτησης διαμένουν ήδη στην Ελληνική Επικράτεια εξαιρουμένων των περιπτώσεων που αναφέρονται στην υποπερίπτωση ii της περίπτωσης α' του άρθρου 18 του Κώδικα,

β) emπίπτουν στις διατάξεις του Π.δ. 219/2000 (Α' 190) με το οποίο προσαρμόστηκε η ελληνική νομοθεσία στην Οδηγία 96/71/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 16ης Δεκεμβρίου 1996 (ΕΕΙ_ 18 της 21.1.1997),

γ) είναι μέλη οικογένειας πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.δ. 106/2007 (Α' 135), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 42 του Ν. 4071/2012 (Α' 85),

δ) μαζί με τα μέλη της οικογένειάς τους και ανεξαρτήτως ιθαγένειας, απολαμβάνουν δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας, ισοδύναμων με τα δικαιώματα των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δυνάμει συμφωνιών που έχουν συναφθεί είτε μεταξύ αυτής και των κρατών - μελών της είτε μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των τρίτων χωρών προέλευσής τους.

3. Κάθε εργοδότης, ο οποίος επιθυμεί να προσλάβει προσωπικό για εποχική εργασία, με βάση τις θέσεις εργασίας, οι οποίες περιλαμβάνονται στην κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 11 του Κώδικα, καταθέτει αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του τόπου διαμονής του, στην οποία αναφέρονται ο αριθμός των θέσεων εργασίας, τα στοιχεία και η ιθαγένεια των προς απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών, η ειδικότητα, καθώς και το χρονικό διάστημα της απασχόλησης.

Μαζί με την αίτηση, ο εργοδότης καταθέτει: α) Αποδεικτικό καταβολής τέλους πενήντα (50) ευρώ για κάθε πολίτη τρίτης χώρας, που θέλει να απασχολήσει, το οποίο εισπράττεται υπέρ του Δημοσίου και δεν επιστρέφεται.

β) Υπεύθυνη δήλωση ότι θα προσλάβει τους εργαζόμενους και θα αναλάβει τις προβλεπόμενες δαπάνες αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής της παρ. 3 του άρθρου 80 του Ν. 3386/2005 (Α' 212).

γ) Έγκυρη σύμβαση εργασίας για το σκοπό της εποχικής εργασίας, υπογεγραμμένη από τον εργοδότη που είναι εγκατεστημένος στην ελληνική επικράτεια. Στη σύμβαση εργασίας αναγράφονται: αα) το είδος της απασχόλησης και η ημερομηνία έναρξης αυτής,

ββ) ο τόπος που λαμβάνει χώρα αυτή,

γγ) η ημερομηνία έναρξης αυτής,

δδ) η διάρκεια της απασχόλησης,

εε) ο αριθμός των ωρών εργασίας, ο οποίος θα είναι συγκεκριμένος ανά ημέρα, εντός της εβδομάδας ή του μήνα,

στστ) η αμοιβή του εργαζομένου, η οποία δεν μπορεί να είναι, σε καμία περίπτωση, μικρότερη από τις αποδοχές ανειδίκευτου εργαζομένου,

ζζ) το ύψος του ενδεχόμενου επιδόματος αδείας, εφόσον προβλέπεται από τη σύμβαση και ηη) κάθε άλλο όρο εργασίας, κατά περίπτωση.

δ) Αποδεικτικά στοιχεία, εφόσον στη σύμβαση εργασίας ορίζεται ότι ο αιτών θα ασκήσει επάγγελμα που ρυθμίζεται νομοθετικά, όπως ορίζεται από τις διατάξεις του Π.δ. 38/2010 (Α` 78), τα οποία πιστοποιούν ότι ο πολίτης τρίτης χώρας πληροί τις προϋποθέσεις που προκύπτουν από τις οικείες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας για την άσκηση αυτών στην Ελλάδα. Ο προσδιορισμός των κατά περίπτωση εφαρμοστέων διατάξεων διενεργείται με βάση την περιγραφή του επαγγέλματος στην οικεία σύμβαση εργασίας.

ε) Αποδεικτικά στοιχεία ότι παρέχεται στον εργαζόμενο κατάλληλο κατάλυμα, όπως αυτό ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 43 του Ν. 4025/2011 (Α` 228), όπως ισχύει. Όταν το κατάλυμα παρέχεται από τον εργοδότη, αυτός οφείλει αφ' ενός να διασφαλίζει ότι το κατάλυμα πληροί τις απαιτούμενες από τις κείμενες υγειονομικές διατάξεις προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας, υπό τον έλεγχο των αρμόδιων υπηρεσιών, αφ' ετέρου να ενημερώνει την αρμόδια αρχή για οποιαδήποτε αλλαγή αυτού. Εφόσον απαιτείται από τον εποχικά εργαζόμενο να καταβάλει μίσθωμα, ο εργοδότης προσφέρει στον εποχικά εργαζόμενο μισθωτήριο συμβόλαιο ή ισοδύναμο έγγραφο που αναγράφει σαφώς τους όρους ενοικίασης αυτού. Σε κάθε περίπτωση το ύψος του μισθώματος πρέπει να είναι ανάλογο με την αμοιβή του εποχικά εργαζομένου και την ποιότητα του καταλύματος, ενώ δεν εκπίπτει αυτομάτως από το μισθό του εποχικά εργαζομένου. Όταν το κατάλυμα δεν παρέχεται από τον εργοδότη, ο εργοδότης οφείλει να προσκομίσει στην αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης στοιχεία που να καταδεικνύουν ότι ο εποχικά εργαζόμενος διαθέτει εξ' ιδίων κατάλυμα, το οποίο πληροί τις απαιτούμενες από το νόμο προδιαγραφές.

4. Αν ο εργοδότης επιθυμεί να απασχολήσει πολίτη τρίτης χώρας στην αγροτική οικονομία ή σε εκμετάλλευση της παρ. 1 του άρθρου 7 του Ν. 3232/2004 (Α` 48), όπως ισχύει, οφείλει να καταθέσει και αποδεικτικό καταβολής από τον εργοδότη στον Ο.Γ.Α. των μηνιαίων ασφαλιστικών εισφορών που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία. Ο εργοδότης φυσικό πρόσωπο, οφείλει να καταθέσει αποδεικτικό προκαταβολής των ανωτέρω ασφαλιστικών εισφορών που αντιστοιχούν σε διάστημα απασχόλησης τουλάχιστον ενός (1) μηνός. Για το υπολειπόμενο διάστημα του χρόνου μετάκλησης, ο εργοδότης μπορεί να προκαταβάλει τις ασφαλιστικές εισφορές ή να εξουσιοδοτήσει τον ΟΓΑ να εισπράξει το σύνολο των ασφαλιστικών εισφορών που αντιστοιχούν στο διάστημα αυτό, από τις επιδοτήσεις του ΟΠΕΚΕΠΕ. Το χρονικό διάστημα μετάκλησης δεν μπορεί να είναι μικρότερο των δυο (2) μηνών. Ακόμα και στην περίπτωση όπου στη σύμβαση εργασίας αναγράφονται συγκεκριμένες ημέρες ή ώρες εργασίας ανά εβδομάδα ή μήνα, οι ασφαλιστικές εισφορές υπολογίζονται για χρονικό διάστημα μηνός, ανεξάρτητα τυχόν μικρότερης απασχόλησης μέσα στο μήνα. Η κατά τα ανωτέρω δήλωση του εργοδότη για είσπραξη των ασφαλιστικών εισφορών από τις επιδοτήσεις είναι ανέκκλητη, για τη συγκεκριμένη μετάκληση. Αν για οποιονδήποτε λόγο δεν εγκριθεί η είσοδος του μετακαλουμένου πολίτη τρίτης χώρας ή δεν του χορηγηθεί σχετική θεώρηση εισόδου ή αυτός δεν εισέλθει στη χώρα και τούτο βεβαιώνεται από το κατά περίπτωση αρμόδιο όργανο, οι ασφαλιστικές εισφορές που έχουν προκαταβληθεί ή εξουσιοδοτήθηκε ο ΟΓΑ να εισπράξει από τις επιδοτήσεις, επιστρέφονται στον εργοδότη. Οι ασφαλιστικές εισφορές που αντιστοιχούν στο υπολειπόμενο διάστημα της σκοπούμενης απασχόλησης του μετακληθέντος επιστρέφονται στον εργοδότη που τις κατέβαλε, εφόσον ο μετακληθείς υπαχθεί σε διαδικασία επιστροφής ή απέλασης. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης εκ μέρους του μετακληθέντος, επιστρέφονται στον

εργοδότη οι ασφαλιστικές εισφορές που αντιστοιχούν στο διάστημα, από της πρώτης του επόμενου μηνός μέχρι πέρατος χρόνου της δηλωθείσας μετάκλησης, μόνον εφόσον πιστοποιηθεί ότι ο μετακληθείς έχει αποχωρήσει από τη χώρα. Οι ασφαλιστικές εισφορές επιστρέφονται μετά από αίτηση του εργοδότη ή συμψηφίζονται με πάσης φύσεως οφειλές του προς τον ΟΓΑ. Σε περίπτωση που δεν λάβει επιδότηση ο εργοδότης ή το προς είσπραξη ποσό των επιδοτήσεων δεν επαρκεί για την εξόφληση των εισφορών του υπολειπόμενου χρόνου μετάκλησης, αυτές θα αναζητούνται από τον ΟΓΑ. Σε περιπτώσεις που δεν καταβληθούν ο ΟΓΑ θα κινήσει τις διαδικασίες της νόμιμης είσπραξής τους. Εργοδότης που δεν καταβάλλει τις αναλογούσες ασφαλιστικές εισφορές, αποκλείεται από επόμενη μετάκληση.

5. Αν ο εργοδότης επιθυμεί να απασχολήσει πολίτη τρίτης χώρας σε τομέα απασχόλησης που υπάγεται στην ασφάλιση του ΙΚΑ, εφαρμόζεται η ισχύουσα ασφαλιστική νομοθεσία.

6. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η κατά τόπο αρμόδια, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου 8 του Ν. 4251/2014, υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία αποστέλλει τη σχετική πράξη έγκρισης της απασχόλησης στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή. Οι εγκριτικές πράξεις των αρμόδιων Διευθύνσεων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων κοινοποιούνται υποχρεωτικά στον κατά τόπο αρμόδιο ανταποκριτή του ΟΓΑ, σε περίπτωση απασχόλησης στην αγροτική οικονομία ή στα κατά τόπον αρμόδια υποκαταστήματα του ΙΚΑ και περιφερειακές υπηρεσίες του Σ.Ε.Π.Ε. σε κάθε άλλη περίπτωση.

7. Οι ελληνικές προξενικές αρχές αποφασίζουν σχετικά με την αίτηση εισόδου στην ελληνική επικράτεια για το σκοπό της εποχικής εργασίας και κοινοποιούν την απόφασή τους στον αιτούντα, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και το αργότερο μέσα σε ενενήντα (90) ημέρες από την υποβολή της πλήρους αίτησης.

8. Εάν υποβληθεί αίτηση παράτασης της διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18, βάσει αίτησης που συνοδεύεται από πλήρη δικαιολογητικά, ο εποχικά εργαζόμενος δεν υποχρεούται να διακόψει τη σχέση εργασίας είτε με τον ίδιο εργοδότη είτε με νέο εργοδότη, κατά το χρόνο εξέτασης της αίτησης.

9. Εάν τα δικαιολογητικά που υποβάλλονται με την αίτηση είναι ελλιπή οι αρμόδιες αρχές ενημερώνουν τον αιτούντα, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος, για τις συμπληρωματικές πληροφορίες που απαιτούνται και καθορίζουν εύλογη προθεσμία για την υποβολή τους. Η χρονική περίοδος της παραγράφου 7 αναστέλλεται έως ότου ο πλήρης φάκελος περιέλθει στις αρμόδιες υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή του Ελληνικού Προξενείου, κατά περίπτωση.

10. Εάν η ισχύς της θεώρησης εισόδου για το σκοπό της εποχικής εργασίας λήξει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης για την παράταση της διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18, οι αρμόδιες υπηρεσίες επιτρέπουν στον εποχικά εργαζόμενο να παραμείνει στην ελληνική επικράτεια έως τη λήψη της απόφασης, υπό την προϋπόθεση ότι η αίτηση για παράταση της διαμονής υποβλήθηκε κατά τη διάρκεια ισχύος της θεώρησης εισόδου και δεν έχει συμπληρωθεί η μέγιστη χρονική περίοδος της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 18.»

Το άρθρ. 13 αντικαταστάθηκε, από 1.1.2015, ως άνω από την παρ. 3 άρθρ. 7 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

Άρθρο 14

Αίτηση μετάκλησης πολιτών τρίτης χώρας για αλιεργάτες

1. Κάθε εργοδότης, ο οποίος επιθυμεί να προσλάβει αλιεργάτες, με βάση τις θέσεις εργασίας οι οποίες περιλαμβάνονται στην κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 11 του παρόντος, καταθέτει αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία εδρεύει στο νομό, όπου είναι εγκαταστημένη η επιχείρηση του ή στην έδρα νηολογίου του σκάφους του, στην οποία θα αναφέρονται ο αριθμός των θέσεων εργασίας, τα στοιχεία και η ιθαγένεια των προς απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών, καθώς και το χρονικό διάστημα της απασχόλησης. Μαζί με την αίτηση ο εργοδότης καταθέτει: α) Αποδεικτικό καταβολής τέλους εκατόν πενήντα (150) ευρώ για κάθε πολίτη τρίτης χώρας που θέλει να απασχολήσει, το οποίο εισπράττεται υπέρ του Δημοσίου και δεν επιστρέφεται.

β) Πίνακα με τα στοιχεία των πολιτών τρίτων χωρών στα οποία περιλαμβάνονται, υποχρεωτικά, η ιθαγένεια, το ονοματεπώνυμο, το όνομα πατρός, η ημερομηνία γέννησης και ο αριθμός διαβατηρίου.

γ) Υπεύθυνη δήλωση ότι θα προσλάβει τους εργαζόμενους και θα αναλάβει τις προβλεπόμενες δαπάνες, αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής των διατάξεων της παρ. 3 του άρθρου 80 του ν. 3386/2005.

δ) Σύμβαση εργασίας (εις διπλούν), υπογεγραμμένη από τον ίδιο, για κάθε εργαζόμενο, στην οποία αναφέρονται οι όροι εργασίας, το χρονικό διάστημα απασχόλησης και η αμοιβή του εργαζομένου και

ε) αποδεικτικό καταβολής από τον εργοδότη στον Ο.Γ.Α. των ασφαλιστικών εισφορών, οι οποίες προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία, και αντιστοιχούν σε διάστημα δύο μηνών απασχόλησης του πολίτη τρίτης χώρας. Οι εισφορές που αντιστοιχούν στο υπολειπόμενο διάστημα και μέχρι τη λήξη της σύμβασης εργασίας θα καταβάλλονται από τον εργοδότη ανά δίμηνο.

Αν δεν εγκριθεί η είσοδος του πολίτη τρίτης χώρας ή δεν χορηγηθεί η σχετική θεώρηση εισόδου ή αυτός δεν εισέλθει στη χώρα και τούτο βεβαιώνεται από το αρμόδιο όργανο, ή προκύψουν λόγοι ανωτέρας βίας, ιδίως ακινησία του σκάφους ή αδυναμία για προσωπικούς λόγους του εργαζομένου, οι ασφαλιστικές εισφορές που έχουν προκαταβληθεί επιστρέφονται στον εργοδότη, μετά από αίτηση του. Σε περίπτωση καταγγελίας της σύμβασης εκ μέρους του μετακληθέντος εργαζομένου, επιστρέφονται στον εργοδότη οι ασφαλιστικές εισφορές που αντιστοιχούν στο υπολειπόμενο διάστημα της σκοπούμενης απασχόλησης μόνον εφόσον πιστοποιεί ότι ο μετακληθείς έχει αποχωρήσει από τη χώρα.

στ) Βεβαίωση της αρμόδιας λιμενικής αρχής, από την οποία προκύπτει η έδρα του νηολογίου, το επιτρεπόμενο όριο ατόμων που μπορεί να επιβιβαστεί στο σκάφος και ότι το σκάφος δεν είναι παροπλισμένο ή αργούν.

2. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η κατά τόπο αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία αποστέλλει τη σχετική εγκριτική πράξη στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή.

Άρθρο 15

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για εξαρτημένη εργασία

1. Στον πολίτη τρίτης χώρας, που έχει λάβει θεώρηση εισόδου για την παροχή εξαρτημένης εργασίας στην Ελλάδα, χορηγείται άδεια διαμονής για εξαρτημένη

εργασία, εφόσον προσκομίσει σύμβαση εργασίας από την οποία να προκύπτει ότι η αμοιβή του είναι ίση, τουλάχιστον, με τις μηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

2. Για την ανανέωση άδειας διαμονής για εξαρτημένη εργασία, ο πολίτης τρίτης χώρας οφείλει να καταθέσει αίτηση, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 9, και δικαιολογητικά από τα οποία να προκύπτει ότι πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) Εκπλήρωση φορολογικών υποχρεώσεων.

β) Ύπαρξη βιβλιαρίου υγείας, σε ισχύ, από τον οικείο ασφαλιστικό φορέα.

γ) Πραγματοποίηση ελάχιστου αριθμού ημερομισθίων στον οικείο ασφαλιστικό φορέα, όπως αυτά καθορίζονται στην απόφαση του άρθρου 136 παράγραφος 6.

Εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας έχει πραγματοποιήσει μικρότερο αριθμό ημερομισθίων, μπορεί να προβεί στην εξαγορά αριθμού ημερών ασφάλισης μέχρι ποσοστού 20% του απαιτούμενου βάσει της ανωτέρω απόφασης, αριθμού. Σε περίπτωση ανανέωσης διετούς ή τριετούς άδειας διαμονής, η προϋπόθεση αυτή πρέπει να συντρέχει αθροιστικά για το σύνολο της διετίας ή τριετίας.

3. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης και την έκδοση απόφασης χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής για εξαρτημένη εργασία είναι η οικεία υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

4. Ο πολίτης τρίτης χώρας επιτρέπεται να συνάπτει σύμβαση εργασίας με άλλον εργοδότη κατά τη διάρκεια ισχύος της αρχικής άδειας διαμονής του, με την προϋπόθεση ότι δεν επέρχεται μεταβολή της ειδικότητας, για την οποία του χορηγήθηκε η εθνική θεώρηση εισόδου, καθώς και του ασφαλιστικού φορέα.

5. Ο κάτοχος άδειας διαμονής για εργασία μπορεί να εργασθεί σε άλλη Περιφερειακή Ενότητα και να μεταβάλει ειδικότητα μετά την πάροδο ενός έτους από τη χορήγηση της αρχικής άδειας διαμονής.

6. Η άδεια διαμονής που ανανεώνεται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου παρέχει στον πολίτη τρίτης χώρας πρόσβαση στην εξαρτημένη εργασία και στην παροχή υπηρεσιών ή έργου.

7. Ο κάτοχος άδειας διαμονής για εξαρτημένη εργασία μπορεί να ασκήσει, υπό την επιφύλαξη ειδικών διατάξεων του παρόντος Κώδικα, ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα μόνον εφόσον αποκτήσει άδεια διαμονής μακράς διάρκειας της περίπτωσης Ζ' της παραγράφου 2 του άρθρου 7.

Άρθρο 16

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για επενδυτική δραστηριότητα

«Α.1. Επιτρέπεται η είσοδος και η διαμονή πολιτών τρίτης χώρας στην Ελλάδα, προκειμένου να πραγματοποιήσουν επένδυση που θα έχει θετικές επιπτώσεις στην εθνική ανάπτυξη και οικονομία.

Αναλόγως του ύψους και των χαρακτηριστικών της επένδυσης, μπορούν να εισέλθουν και να διαμείνουν στη χώρα μέχρι δέκα πολίτες τρίτων χωρών, συμπεριλαμβανομένων των επενδυτών, για την υλοποίησή της και λειτουργία της.

2. Με εισήγηση της Διεύθυνσης Κεφαλαίων Εξωτερικού του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, η οποία αφορά το χαρακτηρισμό της επένδυσης και τη σκοπιμότητα χορήγησης άδειας διαμονής, μπορεί να επιτραπεί η είσοδος και η διαμονή πολιτών τρίτων χωρών στην Ελλάδα για την υλοποίηση και λειτουργία της επένδυσης.

3. Η αίτηση και τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, όπως καθορίζονται με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 12 του άρθρου 136, υποβάλλονται στην ελληνική προξενική αρχή του τόπου διαμονής των ενδιαφερομένων η οποία εντός μηνός τα διαβιβάζει στη Διεύθυνση Κεφαλαίων Εξωτερικού του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού.

Η ανωτέρω υπηρεσία εντός μηνός εξετάζει την αίτηση και διαβιβάζει στην αρμόδια προξενική αρχή τη σχετική εισήγηση προκειμένου να χορηγηθούν οι απαιτούμενες εθνικές θεωρήσεις εισόδου.

Η αρμόδια προξενική αρχή σε περίπτωση καθυστέρησης διαβίβασης της σχετικής εισήγησης της Διεύθυνσης Κεφαλαίων Εξωτερικού του Υπουργείου Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, δύναται να χορηγεί της απαιτούμενες σχετικές άδειες θεωρήσεις εισόδου.

4. Στον πολίτη τρίτης χώρας, που έχει λάβει θεώρηση εισόδου για την πραγματοποίηση επένδυσης χορηγείται άδεια διαμονής για τον ίδιο λόγο, εφόσον προσκομίσει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Η διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής είναι πενταετής και ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα κάθε φορά, εφόσον συνεχίζεται η υλοποίηση της επένδυσης ή λειτουργία αυτής μετά την ολοκλήρωσή της.

5. Οι παραπάνω πολίτες τρίτων χωρών μπορούν, κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 70, να συνοδεύονται από τα μέλη της οικογένειάς τους στα οποία χορηγείται άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

6. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης και την έκδοση απόφασης χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής για πραγματοποίηση επενδυτικής δραστηριότητας είναι η Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

7. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται ομοίως για την είσοδο και διαμονή πολιτών τρίτων χωρών στο πλαίσιο νέων επενδύσεων που πραγματοποιούνται από ημεδαπές επιχειρήσεις που ήδη λειτουργούν ή από πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν ήδη νομίμως στην Ελλάδα και είναι κάτοχοι άδειας διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική ή επενδυτική δραστηριότητα.

8. Στην άδεια διαμονής των πολιτών τρίτων χωρών της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου αναγράφεται «Άδεια διαμονής για επενδυτική δραστηριότητα» και στο πεδίο «Παρατηρήσεις» η επαγγελματική ιδιότητα του κατόχου.»

Το Κεφάλαιο Α αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 21 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

B.1. Επιτρέπεται να εισέλθουν στη χώρα εφόσον προηγουμένως λάβουν, όπου απαιτείται, θεώρηση εισόδου (Visa D), μέχρι δέκα (10) πολίτες τρίτων χωρών, ανά επένδυση, που κρίνονται απαραίτητοι, προκειμένου να πραγματοποιήσουν επενδύσεις οι οποίες έχουν χαρακτηριστεί ως «Στρατηγικές Επενδύσεις», μετά από απόφαση της Διυπουργικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων περί υπαγωγής στο ν. 3894/2010 (Α 204).

Η ανωτέρω θεώρηση χορηγείται ατελώς, με την προσκόμιση της απόφασης της Διυπουργικής Επιτροπής Στρατηγικών Επενδύσεων, η οποία χαρακτηρίζει την επένδυση ως «Στρατηγική Επένδυση» και εισήγηση του Γενικού Γραμματέα Στρατηγικών και Ιδιωτικών Επενδύσεων που αναφέρεται στη σχέση των πολιτών τρίτων χωρών με το φορέα της στρατηγικής επένδυσης.

2. Στους ανωτέρω χορηγείται, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών, άδεια διαμονής δεκαετούς διάρκειας η οποία ανανεώνεται για δέκα έτη, εφόσον ισχύουν οι ίδιες προϋποθέσεις.

3. Για τη χορήγηση της άδειας διαμονής υποβάλλεται αίτηση με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, όπως αυτά ορίζονται στην προβλεπόμενη, από τις διατάξεις της παρ. 1 του άρθρου 136, κοινή υπουργική απόφαση, στη Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών. Η άδεια διαμονής εκδίδεται εντός διαστήματος πέντε (5) ημερών, από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

4. Οι παραπάνω πολίτες τρίτων χωρών μπορούν, κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 70, να συνοδεύονται από τα μέλη της οικογένειάς τους στα οποία χορηγείται άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων, καθώς και από βοηθητικό προσωπικό, εφόσον πρόκειται για άτομα με ειδικές ανάγκες.

Γ. 1. Πολίτες τρίτων χωρών που υπάγονται στα κεφάλαια Α και Β του παρόντος άρθρου και διαμένουν νόμιμα στη χώρα δεν υποχρεούνται να εγκαταλείψουν την ελληνική επικράτεια, προκειμένου να υποβάλουν αίτηση για άδεια διαμονής.

2. Οι αρμόδιες υπηρεσίες των Υπουργείων Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας γνωστοποιούν εγγράφως ή ηλεκτρονικά στη Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών κάθε μεταβολή στην εξέλιξη υλοποίησης της επενδυτικής δραστηριότητας.

Άρθρο 17

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής ειδικού σκοπού

1. Υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της περίπτωσης στ του παρόντος, επιτρέπεται να εισέλθουν στη χώρα αφού προηγουμένως λάβουν εθνική θεώρηση εισόδου, πολίτες τρίτων χωρών που πρόκειται να απασχοληθούν ή διαμείνουν στην Ελλάδα, βάσει ειδικής νομοθεσίας, διακρατικών συμφωνιών ή προς εξυπηρέτηση του δημοσίου συμφέροντος, του πολιτισμού, του αθλητισμού και της εθνικής οικονομίας. Στην παραπάνω κατηγορία εντάσσονται πολίτες τρίτων χωρών:

α. Μέλη διοικητικών συμβουλίων, μέτοχοι, διαχειριστές, νόμιμοι εκπρόσωποι και ανώτατα διευθυντικά στελέχη (γενικοί διευθυντές, διευθυντές), ημεδαπών εταιρειών, καθώς και θυγατρικών εταιρειών και υποκαταστημάτων αλλοδαπών εταιρειών που ασκούν νόμιμα εμπορική δραστηριότητα στην Ελλάδα, εφόσον προσκομίσουν στην αρμόδια προξενική αρχή αντίγραφο του Φύλλου της Εφημερίδας της Κυβερνήσεως δημοσίευσης του διορισμού ή της εκλογής τους και, σε περίπτωση μη δημοσίευσης, αντίγραφο του καταστατικού της εταιρείας ή αντίγραφο απόφασης του αρμοδίου οργάνου της εταιρείας για την ιδιότητα τους ως μελών διοικητικού συμβουλίου ή διαχειριστών ή νόμιμων εκπροσώπων ή γενικών διευθυντών ή διευθυντών.

«Η είσοδος και διαμονή πολιτών τρίτων χωρών που πρόκειται να δραστηριοποιηθούν ή να απασχοληθούν, υπό τις ανωτέρω ιδιότητες, σε ημεδαπές εταιρείες, επιτρέπεται μόνο εάν η ημεδαπή εταιρεία απασχολεί τουλάχιστον είκοσι πέντε (25) εργαζόμενους.»

Το μέσα σε «» εδάφ. προστέθηκε με την παρ. 22 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

β. Εργαζόμενοι σε επιχειρήσεις, βάσει ειδικών διακρατικών συμφωνιών ή εισηγήσεων αρμοδίων ελληνικών αρχών, εφόσον προσκομίσουν στην αρμόδια προξενική αρχή τη σχετική συμφωνία ή την εισήγηση των αρμοδίων αρχών και τη σύμβαση εργασίας με την επιχείρηση.

γ. Διευθυντές, επιχειρησιακά και τεχνικά στελέχη εταιρειών του «Ν. 2289/1995 (Α' 27), όπως ισχύει» που ασχολούνται στη θαλάσσια έρευνα, γεώτρηση και εξόρυξη υδρογονανθράκων.

Η παραπομπή στο «Ν. 27/1975 (Α' 77)» της περίπτ. γ' αντικαταστάθηκε με την ορθή στον «Ν. 2289/1995 (Α' 27), όπως ισχύει» από την παρ. 3 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

δ. Υπαλληλικό προσωπικό και νόμιμοι εκπρόσωποι που απασχολούνται αποκλειστικά σε εταιρείες που έχουν υπαχθεί στις διατάξεις του ν. 3427/2005 (Α 312), του ν. 378/1968 (Α 82) και του άρθρου 25 του ν. 27/1975 (Α 77), όπως αντικαταστάθηκε από το άρθρο 4 του ν. 2234/1994 (Α 142), καθώς και σε επιχειρήσεις του ν.δ. 2687/1953 (Α 317), καθώς και σε ημεδαπές επιχειρήσεις, της περίπτωσης α του παρόντος, που έχουν αναλάβει, στο πλαίσιο εκτέλεσης σύμβασης παροχής υπηρεσιών ή έργου που έχει συνάψει η αλλοδαπή εταιρεία της περίπτωσης α' του παρόντος, με τρίτη/ες, την προώθηση των προϊόντων και την παροχή τεχνικής υποστήριξης σε αλλοδαπές επιχειρήσεις και καταναλωτές, εφόσον προσκομίζουν τίτλο σπουδών ή έγγραφα που αποδεικνύουν διετή εργασιακή εμπειρία, συναφή με το αντικείμενο απασχόλησης στην εταιρεία, όπως αυτό περιγράφεται στη σύμβαση εργασίας.

Από την ανωτέρω υποχρέωση προσκόμισης τίτλου σπουδών ή εγγράφων απόδειξης διετούς εργασιακής εμπειρίας, απαλλάσσεται το υπαλληλικό προσωπικό που απασχολείται αποκλειστικά σε εταιρείες του προηγούμενου εδαφίου, εφόσον η εταιρεία απασχολεί τουλάχιστον πενήντα ημεδαπούς εργαζόμενους.

ε. Τεχνικοί που απασχολούνται σε βιομηχανίες ή μεταλλεία υπό τους όρους, πλην του χρόνου διαμονής, που προβλέπονται στον α.ν. 448/1968 (Α 130).

στ. Αθλητές και προπονητές αθλήματος, που έχει αναγνωρισθεί από τις ελληνικές αθλητικές αρχές, για την εγγραφή, μεταγραφή ή πρόσληψη τους σε αναγνωρισμένο αθλητικό σωματείο, σε Αθλητική Ανώνυμη Εταιρία (Α.Α.Ε.) ή σε Τμήμα Αμειβόμενων Αθλητών (Τ.Α.Α.) με συμβόλαιο/σύμβαση εργασίας, εφόσον λάβουν θεώρηση εισόδου και προσκομίσουν στην αρμόδια προξενική αρχή έγκριση της ελληνικής αθλητικής ομοσπονδίας του οικείου αθλήματος, όπου απαιτείται και επικυρωμένο από αυτή αντίγραφο του συμβολαίου/σύμβασης.

ζ. Πνευματικοί δημιουργοί που παράγουν έργα πνευματικού περιεχομένου, ιδίως συγγραφείς, λογοτέχνες, σκηνοθέτες, ζωγράφοι, γλύπτες, ηθοποιοί, μουσικοί, τραγουδιστές, χορογράφοι και σκηνογράφοι, εφόσον προσκομίσουν στην αρμόδια προξενική αρχή σύμβαση διάρκειας μεγαλύτερης των τριών μηνών με επιχείρηση ή οργανισμό, το αντικείμενο του οποίου συνίσταται σε δραστηριότητες εκμετάλλευσης ή δημιουργίας προϊόντων πνευματικής ιδιοκτησίας.

η. Λειτουργοί της επικρατούσας θρησκείας ή γνωστής θρησκείας στη χώρα που ασκούν αποκλειστικά ιερατικά καθήκοντα εφόσον προσκομισθεί στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή, βεβαίωση του οικείου μητροπολίτη, προκειμένου για λειτουργούς της επικρατούσας θρησκείας ή βεβαίωση του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων ή του οικείου εκπροσώπου της γνωστής θρησκείας στη χώρα ότι οι ανωτέρω λειτουργοί θα ασκήσουν αποκλειστικά ιερατικά καθήκοντα.

θ. Ανταποκριτές ξένου τύπου που έχουν διαπιστευτεί στη Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας ή η διαδικασία διαπίστευσης τους βρίσκεται σε εξέλιξη, εφόσον προσκομίσουν στην αρμόδια προξενική αρχή βεβαίωση ότι έχουν διαπιστευτεί στη Γενική Γραμματεία Ενημέρωσης και Επικοινωνίας.

ι. Μέλη ξένης αρχαιολογικής σχολής, η επιστημονική δραστηριότητα της οποίας υπάγεται στην εποπτεία του Υπουργείου Πολιτισμού και Αθλητισμού για εργασία στο πλαίσιο της δραστηριότητας της σχολής.

ια. Εκπαιδευτικοί ξένων σχολείων που λειτουργούν με άδεια του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων στην Ελλάδα.

2. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης και την έκδοση απόφασης χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής των περιπτώσεων α, β, γ, δ και ε της προηγούμενης παραγράφου είναι η Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών. Για τις περιπτώσεις στ, ζ, η, θ, ι και ια της ίδιας παραγράφου, αρμόδια για την εξέταση της αίτησης και την έκδοση απόφασης χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής είναι η αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του τόπου διαμονής των ενδιαφερομένων.

3. Στους παραπάνω πολίτες τρίτων χωρών, εφόσον προσκομίσουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, χορηγείται άδεια διαμονής διетуός ή ίσης διάρκειας με την προβλεπόμενη περίοδο διαμονής τους στη χώρα η οποία ανανεώνεται ανά τριετία, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι εξακολουθούν να παρέχουν τις υπηρεσίες τους.

Οι παραπάνω πολίτες τρίτων χωρών μπορούν, κατά παρέκκλιση των διατάξεων της παρ. 1 του άρθρου 70, να συνοδεύονται από τα μέλη της οικογένειάς τους στα οποία χορηγείται άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

4. Στην άδεια διαμονής των πολιτών τρίτων χωρών της παραγράφου 1 του παρόντος αναγράφεται «Άδεια διαμονής για εργασία ειδικού σκοπού» και στο πεδίο «Παρατηρήσεις» η επαγγελματική ιδιότητα του κατόχου.

5. Οι επιχειρήσεις, οργανισμοί, νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου στα οποία απασχολούνται οι πολίτες τρίτων χωρών της παραγράφου 1 του παρόντος υποχρεούνται να γνωστοποιούν στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών ή στις αρμόδιες διευθύνσεις των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας κατά περίπτωση, κάθε μεταβολή στην εργασιακή κατάσταση των ενδιαφερομένων.

Άρθρο 18

Προσωρινή Διαμονή - Απασχόληση με εθνική θεώρηση εισόδου

1. «1. Σε πολίτες τρίτων χωρών που εισέρχονται στη χώρα για συγκεκριμένο σκοπό και για συγκεκριμένο διάστημα διαμονής, που συναρτάται με την ολοκλήρωση του σκοπού, χορηγείται από την αρμόδια προξενική αρχή, με την επιφύλαξη των γενικών και ειδικών διατάξεων για τις θεωρήσεις, εθνική θεώρηση εισόδου, πέραν των ενενήντα (90) ημερών, που επιτρέπει τη διαμονή για εργασιακούς ή άλλους λόγους.

Κατά παρέκκλιση ομοίομορφη θεώρηση (βραχείας διαμονής - τύπου C) με δικαίωμα εργασίας χορηγείται στους εποχικά εργαζόμενους που εισέρχονται για περίοδο που δεν υπερβαίνει τις ενενήντα (90) ημέρες. Η ανωτέρω θεώρηση εισόδου χορηγείται κατά περίπτωση σε πολίτες τρίτων χωρών που εμπίπτουν στις παρακάτω κατηγορίες:

α. Εποχικά εργαζόμενοι

ί. Σε πολίτη τρίτης χώρας, για τον οποίο η αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης έχει εκδώσει και διαβιβάσει απόφαση έγκρισης απασχόλησης για εποχική εργασία στην αρμόδια προξενική αρχή, αυτή δύναται να χορηγεί, εφόσον πληρούνται και οι λοιπές γενικές και ειδικές διατάξεις, κατά περίπτωση:

α) Εθνική θεώρηση εισόδου για εποχική εργασία μέγιστης διάρκειας ισχύος και διαμονής έξι (6) μηνών. Ο πολίτης τρίτης χώρας μπορεί να εισέλθει εκ νέου με αντίστοιχη θεώρηση μετά την παρέλευση έξι (6) μηνών από τη λήξη της προηγούμενης θεώρησης εισόδου ή

β) εθνική θεώρηση εισόδου για εποχική εργασία μέγιστης διάρκειας ισχύος ενός (1) έτους με δικαίωμα εποχικής εργασίας συνολικής διάρκειας έξι (6) μηνών κατά τη διάρκεια ισχύος της θεώρησης, το οποίο συναρτάται με τις προβλεπόμενες από τη σύμβαση εργασίας περιόδους απασχόλησης ή

γ) ομοιόμορφη θεώρηση εισόδου βραχείας διάρκειας (Σένγκεν) πολλαπλών εισόδων μέγιστης ισχύος έξι (6) μηνών με διάρκεια παραμονής ενενήντα (90) ημέρες για εποχική εργασία, σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κανονισμού (ΕΚ) 810/2009 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Ιουλίου 2009 L 243 της 15.9.2009) και της περίπτωσης ιδ' της παρ. 1 του άρθρου 1 του Ν. 4251/2014.

Για την εφαρμογή της παρούσης, η σχετική σύμβαση εργασίας πρέπει να περιλαμβάνει τα εκτιμώμενα χρονικά διαστήματα απασχόλησης του εποχικά εργαζόμενου. Η εν λόγω θεώρηση παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας αποκλειστικά για την παροχή της συγκεκριμένης εργασίας και στον συγκεκριμένο εργοδότη, ύστερα από πρόσκληση του οποίου αυτή χορηγήθηκε. Κατά τη χορήγηση της εθνικής θεώρησης ή της θεώρησης βραχείας παραμονής, η αρμόδια προξενική αρχή αναγράφει στη ζώνη εθνικών στοιχείων «Παρατηρήσεις» της αυτοκόλλητης θεώρησης, ότι αυτή εκδίδεται με σκοπό την εποχική εργασία, σύμφωνα με το σημείο 12 του Παραρτήματος του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1683/1995 του Συμβουλίου της 29.5.1995 (EEL 164 της 14.7.1995). Εάν ο αιτών είχε εισέλθει στο παρελθόν για το σκοπό της εποχικής εργασίας και προκειμένου να του χορηγηθεί η κατά περίπτωση ανωτέρω θεώρηση, εξετάζεται από τις αρμόδιες αρχές εάν αυτός τήρησε τις υποχρεώσεις που απέρρεαν από τη θεώρηση αυτή.

Μετά τη συμπλήρωση της μέγιστης διάρκειας διαμονής, ο εποχικά εργαζόμενος δεν μπορεί να επανέλθει στην ελληνική επικράτεια, εάν δεν έχουν συμπληρωθεί έξι (6) μήνες από την ολοκλήρωση της εποχικής απασχόλησης, σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου. Ο εποχικά εργαζόμενος πολίτης τρίτης χώρας, μετά την ολοκλήρωση της περιόδου απασχόλησης οφείλει να αναχωρήσει αμέσως από την ελληνική επικράτεια. Αν δεν συμμορφωθεί, δεν έχει τη δυνατότητα να εισέλθει εκ νέου στη χώρα για κανέναν από τους λόγους που προβλέπονται στον παρόντα νόμο και για περίοδο έως πέντε (5) έτη από την ημερομηνία κατά την οποία ήταν υποχρεωμένος να αναχωρήσει από τη χώρα.

ii. Εντός της μέγιστης περιόδου, όπως αυτή ορίζεται στο πρώτο εδάφιο της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του παρόντος και πριν τη λήξη αυτής, υπό την προϋπόθεση ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 13 του παρόντος, ο πολίτης τρίτης χώρας, στον οποίο έχει χορηγηθεί θεώρηση εισόδου για το σκοπό της εποχικής εργασίας και βρίσκεται νομίμως στην ελληνική επικράτεια, υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια Υπηρεσία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης για παράταση της διαμονής του εάν:

α) παρατείνεται η σύμβασή του με τον ίδιο εργοδότη ή συνάπτει νέα σύμβαση με διαφορετικό εργοδότη,

β) δεν σημειώνεται υπέρβαση της μέγιστης διάρκειας διαμονής του και

γ) δεν ισχύουν οι λόγοι απόρριψης του άρθρου 24 του παρόντος Κώδικα κατά περίπτωση.

iii. Η αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης απορρίπτει την αίτηση για παράταση της διαμονής πολίτη τρίτης χώρας με σκοπό την εποχική εργασία, εάν έχει συμπληρωθεί η μέγιστη διάρκεια διαμονής, όπως ορίζεται στις διατάξεις του παρόντος ή ο εποχικά εργαζόμενος έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας δυνάμει του Π.δ. 141/2013 (Α' 226).

iv. Η παράταση της διαμονής για τους σκοπούς του παρόντος άρθρου, εφόσον εγκρίνεται, χορηγείται, σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 5 του Ν. 4251/2014. Παράταση της διαμονής, σε εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου, χορηγείται άπαξ.

v. Στους εποχικά εργαζόμενους χορηγούνται παροχές υγείας μετά την είσοδό τους στη χώρα και την έναρξη της απασχόλησής τους. Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι διατάξεις του άρθρου 7 του Ν. 3232/2004 (Α` 48), όπως ισχύει.

vi. Μετά την είσοδο στην Ελλάδα, του πολίτη τρίτης χώρας μπορεί να επιβληθεί, ύστερα από εντολή του Γενικού Γραμματέα της κατά τόπον αρμόδιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, δειγματοληπτικά υγειονομικός έλεγχος για λόγους δημόσιας υγείας, ο οποίος περιορίζεται στις απολύτως απαραίτητες διαδικασίες και δεν συνεπάγεται έξοδα των εργαζομένων.»

Τα μέσα σε «» δύο πρώτα εδάφια και η περίπτωση α` της παρ. 1 αντικαταστάθηκαν, από 1.1.2015, ως άνω από το άρθρο 7 παρ. 4 Ν. 4332/9.7.2015, (ΦΕΚ Α` 76) .

β. Αλιεργάτες

i. Σε πολίτη τρίτης χώρας, στον οποίο έχει εγκριθεί η είσοδος για εργασία αλιεργάτη η αρμόδια προξενική αρχή, με την επιφύλαξη των γενικών και ειδικών διατάξεων για τις θεωρήσεις, εκδίδει αντίστοιχη θεώρηση εισόδου για εποχική εργασία.

ii. Η θεώρηση εισόδου αλιεργατών είναι ισόχρονη με τη διάρκεια της απασχόλησης, όπως προκύπτει από τη σχετική σύμβαση εργασίας, δεν μπορεί να υπερβαίνει τους έντεκα μήνες και παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας αποκλειστικά για την παροχή της συγκεκριμένης εργασίας και στον συγκεκριμένο εργοδότη, ύστερα από πρόσκληση του οποίου χορηγήθηκε.

iii. Μετά την είσοδο στην Ελλάδα, μπορεί να επιβληθεί, ύστερα από εντολή του Γενικού Γραμματέα της κατά τόπο αρμόδιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, δειγματοληπτικά, υγειονομικός έλεγχος για λόγους δημόσιας υγείας, ο οποίος περιορίζεται στις απολύτως απαραίτητες διαδικασίες και δεν συνεπάγεται δαπάνες των εργαζομένων.

iv. Ο αλιεργάτης πολίτης τρίτης χώρας οφείλει άμεσα να αναχωρήσει από την ελληνική επικράτεια μετά την ολοκλήρωση της περιόδου απασχόλησης ή εάν λυθεί, με οποιονδήποτε τρόπο, η σχέση εργασίας. Εάν δεν συμμορφωθεί, δεν έχει τη δυνατότητα να εισέλθει εκ νέου στη χώρα για κανέναν από τους λόγους που προβλέπονται στον παρόντα Κώδικα και για περίοδο έως πέντε έτη από την ημερομηνία κατά την οποία ήταν υποχρεωμένος να αναχωρήσει από τη χώρα.

v. Για όσους υπόκεινται στις ρυθμίσεις της διμερούς συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου, η οποία έχει κυρωθεί με το ν. 1453/1984 (Α 88), αν λυθεί, με οποιονδήποτε τρόπο, η σχέση εργασίας, κατά το διάστημα ισχύος της θεώρησης εισόδου, επιτρέπεται η σύναψη νέας σύμβασης εργασίας με άλλον εργοδότη για το υπόλοιπο διάστημα έως τη λήξη της θεώρησης εισόδου. Εάν δεν συναφθεί νέα σύμβαση εργασίας, η θεώρηση εισόδου εξακολουθεί να ισχύει για διάστημα τριών μηνών και πάντως, εφόσον το εναπομείναν χρονικό διάστημα είναι μικρότερο των τριών μηνών, έως τη λήξη της. Εάν η σχέση εργασίας λυθεί κατά τα ανωτέρω και συναφθεί νέα σύμβαση εργασίας με άλλον εργοδότη, ο νέος εργοδότης υποχρεούται να καταβάλει στον Ο.Γ.Α. το σύνολο των ασφαλιστικών εισφορών, οι οποίες προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία και αντιστοιχούν στην περίοδο, κατά την οποία θα απασχολήσει τον Αιγύπτιο αλιεργάτη. Οι προκαταβληθείσες ασφαλιστικές εισφορές για το εν λόγω χρονικό διάστημα επιστρέφονται στον αρχικό εργοδότη.

vi. Στους αλιεργάτες πολίτες τρίτων χωρών χορηγούνται παροχές υγείας μετά την είσοδο τους στη χώρα και την έναρξη της απασχόλησης τους. Κατά τα λοιπά, ισχύουν οι διατάξεις του πρώτου εδαφίου του άρθρου 7 του ν. 3232/2004 (Α 48), όπως αντικαταστάθηκε από την παρ. 1 του άρθρου 52 του ν. 3518/2006 (Α 272).

γ. Μέλη καλλιτεχνικών συγκροτημάτων, εφόσον προσκομίσουν στην αρμόδια προξενική αρχή:

i) Επικυρωμένο αντίγραφο της σύμβασης εργασίας με θεωρημένο το γνήσιο της υπογραφής του εργοδότη από δημόσια υπηρεσία ή αντίγραφο σύμβασης παροχής υπηρεσιών ή έργου.

ii) Αποδείξεις για την ανωτέρω ιδιότητα, μεταξύ των οποίων βεβαίωση της αρμόδιας υπηρεσίας της χώρας προέλευσης για την επίσημη καταχώριση του συγκροτήματος.

Η θεώρηση εισόδου είναι ισόχρονη με τη διάρκεια των παραστάσεων ή εκδηλώσεων, δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος και παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας αποκλειστικά για την παροχή της συγκεκριμένης εργασίας, λαμβανομένης υπόψη της ενιαίας δομής του καλλιτεχνικού συγκροτήματος.

δ. Εργαζόμενοι νόμιμα σε επιχείρηση εγκατεστημένη σε κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, οι οποίοι μετακινούνται στην Ελλάδα για παροχή συγκεκριμένης υπηρεσίας, στο πλαίσιο σχετικής συμβατικής υποχρέωσης μεταξύ της ανωτέρω επιχείρησης και του αντισυμβαλλομένου, ο οποίος ασκεί τις δραστηριότητες του στην Ελλάδα, εφόσον προσκομίσουν στην αρμόδια προξενική αρχή:

i) Υπεύθυνη δήλωση της επιχείρησης, στην οποία θα αναγράφονται πλήρως τα στοιχεία ταυτότητας και επικοινωνίας της, από την οποία μετακινείται ο πολίτης τρίτης χώρας, επίσημα επικυρωμένη και μεταφρασμένη, στην οποία βεβαιώνεται ότι έχει συνάψει σύμβαση με τον αντισυμβαλλόμενο αποδέκτη της υπηρεσίας στην Ελλάδα, και προκύπτουν ο σκοπός της μετακίνησης του, το προβλεπόμενο διάστημα της μετακίνησης του πολίτη τρίτης χώρας και η ανάληψη από την επιχείρηση που απασχολεί τον πολίτη τρίτης χώρας στο κράτος - μέλος της ΕΕ ή του Ε.Ο.Χ., των εξόδων διαμονής, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και επιστροφής του.

ii) Αντίγραφο θεωρημένου βιβλιαρίου ασθένειας ή Ευρωπαϊκής κάρτας ασφάλισης ασθένειας ή άλλου ισοδύναμου κοινοτικού εγγράφου.

Η θεώρηση εισόδου για εργασία είναι ισόχρονη με το χρόνο που απαιτείται για την εκπλήρωση της αναληφθείσας συμβατικής υποχρέωσης από την επιχείρηση και δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά το ένα έτος.

ε. Εργαζόμενοι ως εξειδικευμένο τεχνικό προσωπικό σε επιχείρηση, η οποία είναι εγκατεστημένη σε τρίτη χώρα και για την οποία προβλέπεται η παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών, στο πλαίσιο σύμβασης προμήθειας, μεταξύ της ανωτέρω επιχείρησης και της αντίστοιχης που ασκεί τις δραστηριότητες της στην Ελλάδα, εφόσον η επιχείρηση, από την οποία μετακινείται ο πολίτης τρίτης χώρας, έχει συνάψει σύμβαση προμήθειας, με την οποία προβλέπεται η παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών που αναφέρονται, αποκλειστικώς, στην εγκατάσταση, δοκιμαστική λειτουργία και συντήρηση των προμηθευόμενων ειδών, εφόσον προσκομίσουν στην αρμόδια προξενική αρχή:

i) Βεβαίωση της επιχείρησης, στην οποία θα αναγράφονται πλήρως τα στοιχεία ταυτότητας και επικοινωνίας της, η ιδιότητα και τα καθήκοντα του εργαζομένου, συνοδευόμενη από αποδεικτικά στοιχεία για τη νομιμότητα της εργασίας του σε αυτή.

ii) Επικυρωμένο αντίγραφο της σύμβασης προμήθειας μεταξύ της επιχείρησης παροχής υπηρεσίας και της ημεδαπής επιχείρησης-αποδέκτη της υπηρεσίας. Στη

σύμβαση αυτή θα πρέπει να προβλέπεται η παροχή συγκεκριμένων υπηρεσιών που αναφέρονται αποκλειστικώς στην εγκατάσταση, δοκιμαστική λειτουργία και συντήρηση των προμηθευόμενων ειδών, το χρονικό διάστημα παροχής των υπηρεσιών, ο αριθμός και η ειδικότητα των ατόμων που θα απασχοληθούν, καθώς και η ανάληψη των εξόδων διαμονής, πλήρους ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και επιστροφής τους.

Η θεώρηση εισόδου για εργασία είναι ισόχρονη με το χρόνο που απαιτείται για την εκπλήρωση της αναληφθείσας και μόνο συμβατικής υποχρέωσης από την επιχείρηση και δεν μπορεί να υπερβαίνει, συνολικά, τους έξι μήνες.

στ. Αρχηγοί οργανωμένων Ομάδων Τουρισμού (Tour Leaders), που εισέρχονται στη χώρα για το συγκεκριμένο σκοπό, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι προσκομίσουν:

i) Βεβαίωση από την αρμόδια περιφερειακή Υπηρεσία Τουρισμού, όπου εδρεύει το ελληνικό τουριστικό γραφείο στην οποία θα αναφέρεται ότι εγκρίνεται η εργασία του αλλοδαπού ως Αρχηγού Οργανωμένων Ομάδων Τουριστών.

ii) Βεβαίωση του αλλοδαπού τουριστικού γραφείου ότι ο υπό απασχόληση αλλοδαπός εργάζεται και αμείβεται από αυτό.

iii) Υπεύθυνη δήλωση του ελληνικού τουριστικού γραφείου που συνεργάζεται με αλλοδαπό τουριστικό γραφείο ότι ο αλλοδαπός δεν θα προσληφθεί για εργασία και ότι θα απασχοληθεί εκτός του γραφείου για την εξυπηρέτηση των αφικνούμενων, μέσω αλλοδαπού τουριστικού γραφείου, ομάδων τουριστών για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα που δεν θα υπερβαίνει τους οκτώ (8) μήνες.

iv) Βεβαίωση ασφάλισης για κάλυψη εξόδων νοσηλείας, ιατρικής και φαρμακευτικής περίθαλψης και για την κάλυψη εργατικού ατυχήματος. Σε περίπτωση που υπάρχει με τη χώρα του διακρατική συμφωνία ασφάλισης για υγεία και εργατικό ατύχημα, αρκεί η προσκόμιση βεβαίωσης της χώρας του ότι είναι ασφαλισμένος στο κοινωνικό ασφαλιστικό της σύστημα σε διαφορετική περίπτωση θα προσκομίσει εγγύηση του κράτους προέλευσης, ότι θα καλύψει τον ασφαλιστικό κίνδυνο από τις ανωτέρω αιτίες ή ασφαλιστήριο ιδιωτικής ασφαλιστικής εταιρείας κάλυψης των ανωτέρω κινδύνων για την απασχόληση του ως Αρχηγού οργανωμένων Ομάδων Τουρισμού στην Ελλάδα.

Η θεώρηση εισόδου για εργασία επιτρέπει εργασία μόνο για το συγκεκριμένο σκοπό και δεν μπορεί να υπερβαίνει τους οκτώ μήνες.

ζ. Αθλητές, προπονητές και λοιπό εξειδικευμένο προσωπικό που τους συνοδεύει και εισέρχονται στη χώρα για προετοιμασία εν όψει συμμετοχής τους σε διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι προσκομίσουν:

i) Έγκριση της ελληνικής ομοσπονδίας του οικείου αθλήματος για την είσοδο τους στην Ελλάδα με σκοπό την προετοιμασία εν όψει συμμετοχής σε διεθνείς αθλητικές διοργανώσεις.

ii) Αποδεικτικά στοιχεία ότι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην απόφαση της παραγράφου 6 του άρθρου 137, διαθέτει οικονομικούς πόρους, νόμιμης προέλευσης, για την κάλυψη των δαπανών διαβίωσης του στην Ελλάδα χωρίς να παρέχει εξαρτημένη εργασία ή να ασκεί ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα πέραν της αθλητικής προετοιμασίας.

Η θεώρηση εισόδου για το συγκεκριμένο σκοπό δεν μπορεί να υπερβαίνει, συνολικά, τους έξι μήνες.

η. Πολίτες τρίτων χωρών φοιτητές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης, που συμμετέχουν σε προγράμματα με σκοπό την πρακτική άσκηση στο αντικείμενο των σπουδών τους, έναντι αποζημίωσης, που επιτρέπει τη διαμονή για εργασιακούς λόγους, για διάστημα που δεν υπερβαίνει τους έξι μήνες.

Η εθνική θεώρηση εισόδου χορηγείται εφόσον έχουν γίνει δεκτοί σε πρόγραμμα για πρακτική άσκηση στο αντικείμενο των σπουδών τους σε συγκεκριμένη επιχείρηση και για ορισμένο χρονικό διάστημα, δια μέσου φορέα ανταλλαγών. Ως φορείς ανταλλαγών, θεωρούνται τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα της χώρας μας που έχουν συνάψει διμερείς συμφωνίες αναλόγου περιεχομένου με αντίστοιχα ιδρύματα της αλλοδαπής και σε περιπτώσεις που δεν υφίστανται τέτοιες, διεθνείς φορείς ανταλλαγών φοιτητών.

Ειδικά για τα προγράμματα πρακτικής άσκησης σε ξενοδοχειακές επιχειρήσεις ισχύουν τα οριζόμενα, κάθε φορά, στη νομοθεσία που ρυθμίζει τους όρους και τις προϋποθέσεις πρακτικής άσκησης ημεδαπών και αλλοδαπών σπουδαστών/μαθητών Σχολών Τουριστικής Εκπαίδευσης και φοιτητών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Μετά τη λήξη της θεώρησης ο πολίτης τρίτης χώρας οφείλει να εγκαταλείψει αμέσως το ελληνικό έδαφος, χωρίς άλλες διατυπώσεις.

«2. Η θεώρηση για το σκοπό της εποχικής εργασίας δεν χορηγείται ή ανακαλείται όταν διαπιστωθεί από την αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ότι:

- α) δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 13 κατά περίπτωση,
- β) τα προσκομιζόμενα έγγραφα για τους σκοπούς του άρθρου 13 έχουν αποκτηθεί δολίως ή έχουν πλαστογραφηθεί ή έχουν άλλως νοθευθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος,
- γ) η επιχείρηση του εργοδότη έχει τεθεί υπό εκκαθάριση σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο περί αφερεγγυότητας,
- δ) ο εργοδότης δεν πληροί τις νομικές του υποχρεώσεις σχετικά με την κοινωνική ασφάλιση, τη φορολογία, τα εργασιακά δικαιώματα ή τους όρους απασχόλησης, σύμφωνα με το εφαρμοστέο δίκαιο και/ή τις συλλογικές συμβάσεις,
- ε) ο πολίτης τρίτης χώρας δεν έχει συμμορφωθεί με τις υποχρεώσεις που απορρέουν από προηγούμενη απόφαση χορήγησης θεώρησης εισόδου για το σκοπό της εποχικής εργασίας,
- στ) εφόσον η θέση απασχόλησης δύναται να καλυφθεί από ημεδαπό ή πολίτη της Ένωσης, σύμφωνα με την αρχή της ενωσιακής προτίμησης,
- ζ) ο εργοδότης έχει υποστεί κυρώσεις για αδήλωτη εργασία ή παράνομη απασχόληση, σύμφωνα με το άρθρο 28 του παρόντος και των άρθρων 85, 87 και 88 του Ν. 4052/2012 (Α' 41), όπως ισχύει,
- η) ο εργοδότης δεν έχει εκπληρώσει τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη σύμβαση εργασίας,
- θ) ο πολίτης τρίτης χώρας διαμένει στην ελληνική επικράτεια για σκοπούς άλλους από αυτόν της εποχικής εργασίας.

3. Η αρμόδια ελληνική προξενική αρχή υπό την επιφύλαξη των γενικών και ειδικών όρων άρνησης εισόδου του άρθρου 4 του παρόντος Κώδικα δεν χορηγεί ή ανακαλεί τη θεώρηση εισόδου όταν τα προσκομιζόμενα έγγραφα για τους σκοπούς του άρθρου 13 έχουν αποκτηθεί δολίως ή έχουν πλαστογραφηθεί ή έχουν άλλως νοθευθεί, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος.

4. Η αρμόδια ελληνική προξενική αρχή ανακαλεί τη θεώρηση εισόδου με σκοπό την εποχική εργασία, εφόσον ο εποχικά εργαζόμενος έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας δυνάμει του Π.δ. 141/2013 (Α' 226).

5. Οι περιπτώσεις γ', δ', ζ', η' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δεν εφαρμόζονται στον πολίτη τρίτης χώρας, ο οποίος αιτείται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 18 την παράταση της διαμονής του για το σκοπό της εποχικής εργασίας, με διαφορετικό εργοδότη, και εφόσον οι λόγοι αυτοί υφίστανται για τον προηγούμενο εργοδότη.

6. Οι λόγοι απόρριψης εφαρμόζονται αναλογικά και για τις αιτήσεις μετάκλησης των εργοδοτών που κατατίθενται στην αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, δυνάμει του άρθρου 13 του Κώδικα.

7. Παράλληλα με τις διατάξεις του παρόντος, εφαρμόζονται και οι διατάξεις περί απόρριψης και ανάκλησης, όπως αυτές ισχύουν στον Κώδικα Θεωρήσεων.

8. Οι λόγοι, νομικοί και πραγματικοί, για τους οποίους απορρίπτεται αίτηση για τη χορήγηση θεώρησης εισόδου για το σκοπό της εποχικής εργασίας ή απορρίπτεται η αίτηση για παράταση αυτής, κοινοποιούνται εγγράφως στον αιτούντα, καθώς επίσης και στην κατά περίπτωση αρμόδια ελληνική προξενική αρχή. Οι λόγοι για την απόφαση ανάκλησης θεώρησης εισόδου για το σκοπό της εποχικής εργασίας κοινοποιούνται εγγράφως τόσο στον εποχιακά εργαζόμενο όσο και στον εργοδότη.

9. Κάθε απόφαση απόρριψης ή ανάκλησης θεώρησης εισόδου λαμβάνει υπόψη τις ιδιαιτερότητες της συγκεκριμένης περίπτωσης, συμπεριλαμβανομένων των συμφερόντων των εποχικά εργαζόμενων και λαμβάνεται σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

10. Τυχόν προσφυγή στο αρμόδιο διοικητικό δικαστήριο, δεν απαλλάσσει τον εργαζόμενο πολίτη τρίτης χώρας από την υποχρέωση να αναχωρήσει από την ελληνική επικράτεια μετά το πέρας της μέγιστης διάρκειας διαμονής, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1 του άρθρου 18.

11. Οι διαδικαστικές εγγυήσεις σχετικά με τις θεωρήσεις βραχείας διαμονής καθορίζονται στις σχετικές διατάξεις του Κώδικα περί Θεωρήσεων.»

12. Στους εισερχόμενους με εθνική θεώρηση εισόδου πολίτες τρίτων χωρών για έναν από τους λόγους της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου δεν μπορεί, κατά το χρόνο ισχύος της, να χορηγηθεί άδεια διαμονής οποιασδήποτε κατηγορίας.

Οι παρ. 2-11 προστέθηκαν, από 1.1.2015, και η παρ. 2 αναριθμήθηκε σε παρ. 12 από τις παρ. 7 και 8 αντίστοιχα άρθρ. 7 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ .7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΝΕΩΣΗ ΑΔΕΙΩΝ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΓΙΑ

ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥΣ Η' ΑΛΛΟΥΣ ΛΟΓΟΥΣ

«Άρθρο 19

1. Ο Υπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ή ο Συντονιστής της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, κατά περίπτωση, μπορεί κατ' εξαίρεση να χορηγεί άδεια διαμονής διάρκειας δύο ετών, σε πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα και αποδεικνύουν ότι έχουν αναπτύξει ισχυρούς δεσμούς με τη χώρα. Η άδεια διαμονής για εξαιρετικούς λόγους μπορεί να ανανεώνεται μόνο για έναν από τους λοιπούς λόγους του παρόντος Κώδικα. Αίτημα χορήγησης άδειας για εξαιρετικούς λόγους εξετάζεται μόνον εφόσον ο ενδιαφερόμενος πολίτης τρίτης χώρας προσκομίζει: (α) θεώρηση εισόδου η οποία έχει χορηγηθεί από ελληνική προξενική αρχή τουλάχιστον τρία έτη πριν την υποβολή αίτησης ή (β) οριστικό τίτλο διαμονής, ανεξάρτητα από την αρχή εκδόσεώς του, του οποίου η ισχύς έχει λήξει κατά την τελευταία δεκαετία προ της υποβολής της αίτησης και (γ) έγγραφα που στοιχειοθετούν ότι έχει αναπτύξει ιδιαίτερους δεσμούς με τη χώρα οι οποίοι καθιστούν αναγκαία την παραμονή του εντός της ελληνικής επικράτειας. Κατ' εξαίρεση δεν απαιτείται η προσκόμιση των υπό στοιχείου α' ή β' εγγράφων, εφόσον ο ενδιαφερόμενος αποδεικνύει με έγγραφα βέβαιης χρονολογίας το πραγματικό γεγονός της διαμονής του στη χώρα για επτά τουλάχιστον συνεχή έτη. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, εφόσον ο πολίτης τρίτης χώρας κατείχε άδεια διαμονής στην Ελλάδα για

πέντε τουλάχιστον έτη κατά την τελευταία δεκαετία πριν την υποβολή της σχετικής αίτησης, δεν απαιτείται η προσκόμιση των υπό στοιχείο γ' εγγράφων. Με απόφαση του ο Υπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, μπορεί να καθορίζει τα έγγραφα βέβαιης χρονολογίας που αποδεικνύουν την επταετή συνεχή παραμονή του αιτούντος στη χώρα, καθώς και να ορίζει περιοριστικά τους λόγους παραπομπής στις Επιτροπές του άρθρου 134 του παρόντος.

2. Η άδεια διαμονής στην περίπτωση που ο αιτών δεν κατείχε οριστικό τίτλο διαμονής, σύμφωνα με την περίπτωση β' του τρίτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου, χορηγείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Αρμόδια υπηρεσία για την υποβολή των αιτήσεων της παρούσας παραγράφου είναι η υπηρεσία μιας στάσης της Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Στην περίπτωση υποβολής αιτήσεων αυτής της παραγράφου, η αρμόδια υπηρεσία ελέγχει κατά την υποβολή των δικαιολογητικών τη συμπλήρωση των τυπικών προϋποθέσεων εξέτασης των αιτήσεων. Σε περίπτωση συμπλήρωσης των τυπικών προϋποθέσεων, η υποβολή της αίτησης κωλύει την έκδοση απόφασης επιστροφής σύμφωνα με το άρθρο 21 του Ν. 3907/2011 (Α' 7). Σε περίπτωση που δεν πληρούνται οι τυπικές προϋποθέσεις εξέτασης της αίτησης, μόνη η κατάθεση αίτησης για χορήγηση άδειας διαμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος άρθρου, δεν συνεπάγεται τη νόμιμη διαμονή των αιτούντων για το χρόνο που θα απαιτηθεί μέχρι την εξέταση του φακέλου και εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 21 επ. του Ν. 3907/2011 (Α' 7).

3. Η άδεια διαμονής στην περίπτωση που ο αιτών κατείχε οριστικό τίτλο διαμονής, σύμφωνα με την περίπτωση β' του τρίτου εδαφίου της προηγούμενης παραγράφου χορηγείται με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Αρμόδια υπηρεσία για την υποβολή των αιτήσεων της παρούσας παραγράφου είναι η υπηρεσία μιας στάσης της Διεύθυνσης Αλλοδαπών και Μετανάστευσης της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης της χώρας. Οι αρμόδιες υπηρεσίες για την παραλαβή των αιτήσεων της κατηγορίας αυτής, εφόσον τα δικαιολογητικά είναι πλήρη, χορηγούν βεβαίωση κατάθεσης αίτησης, σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 5 έως και 7 του άρθρου 8 του παρόντος.

4. Προϋπόθεση για την υποβολή αιτήσεων του παρόντος άρθρου είναι:

i) η κατοχή διαβατηρίου, έστω και εάν αυτό έχει λήξει. Άδεια διαμονής χορηγείται και στις περιπτώσεις διαπιστωμένης αντικειμενικής αδυναμίας εφοδιασμού του ενδιαφερόμενου με διαβατήριο, εφόσον αυτό διαπιστώνεται, κατόπιν αιτιολογημένης αίτησης του ενδιαφερομένου και γνώμης της αρμοδίας Επιτροπής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 του Ν. 4251/2014,

ii) η καταβολή παραβόλου ύψους τριακοσίων (300) ευρώ. Ειδικά για την υποβολή των αιτήσεων της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου απαιτείται επιπλέον η κάλυψη πλήρους ασφάλισης ασθενείας, σύμφωνα με την περίπτωση ε' του άρθρου 6 του παρόντος κώδικα, είτε από ασφάλιση του ίδιου είτε από ασφάλιση του συζύγου. Για την εκπλήρωση της άνω προϋπόθεσης, οι ενδιαφερόμενοι έχουν τη δυνατότητα να προβούν σε εξαγορά των απαιτούμενων ημερών ασφάλισης, προκειμένου να έχουν πλήρη ασφάλιση ασθενείας.

5. Οι άδειες διαμονής του παρόντος άρθρου παρέχουν στον πολίτη τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στην εξαρτημένη εργασία - παροχή υπηρεσιών ή έργου. Δυνατότητα άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας παρέχεται μόνο στην περίπτωση που ο κάτοχος της ανωτέρω άδειας διαμονής κατείχε προηγουμένως άδεια διαμονής η οποία του επέτρεπε την άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας και η δραστηριότητα αυτή εξακολουθεί να υφίσταται. Για την ανανέωση των αδειών διαμονής του προηγούμενου εδαφίου θα εξετάζεται η

συνδρομή των προϋποθέσεων ανανέωσης αδειών διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 138 παρ. 7 του Ν. 4251/2014 (Α` 80).

6. Σε ιδιαιτέρως εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να χορηγείται άδεια διαμονής από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ύστερα από γνώμη της Επιτροπής της παραγράφου 1 του άρθρου 134 του παρόντος, όταν δεν πληρούνται οι οριζόμενες από τις διατάξεις της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου προϋποθέσεις και οι αιτούντες με κίνδυνο της ζωής τους, προέβησαν σε πράξεις κοινωνικής αρετής, προσφοράς και αλληλεγγύης που προάγουν τις αξίες του ανθρωπισμού.

7. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης χορηγείται άδεια διαμονής σε πολίτες τρίτων χωρών, εφόσον αιτιολογημένα συντρέχει δημόσιο συμφέρον, το οποίο δύναται να προκύπτει κατά τεκμήριο από διμερείς συμφωνίες ή σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, που αφορούν ιδίως τομείς εξωτερικής πολιτικής, άμυνας, εσωτερικής ασφάλειας, οικονομίας και ανάπτυξης, επενδύσεων, εκπαίδευσης, πολιτισμού κατόπιν εισήγησης του κατά περίπτωση αρμόδιου δημόσιου φορέα. Η ανωτέρω άδεια διαμονής παρέχει στον πολίτη τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Η άδεια διαμονής χορηγείται για χρονικό διάστημα έως δύο ετών και μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα. Οι παραπάνω πολίτες τρίτης χώρας μπορούν να συνοδεύονται και από τα μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής του συντηρούντος.»

Το άρθρ. 19 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 23 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α` 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

«Άρθρο 19Α

Χορήγηση άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους

1. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης χορηγείται άδεια διαμονής για λόγους ανθρωπιστικής φύσεως σε πολίτες τρίτων χωρών που βρίσκονται στην Ελλάδα και emπίπτουν σε κάποια από τις παρακάτω κατηγορίες:

α. Σε θύματα εμπορίας ανθρώπων που δεν υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 49-53 του Ν. 4251/2014 εφόσον υφίσταται σχετική πράξη χαρακτηρισμού από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Πρωτοδικών. Η διάρκεια ισχύος της αρχικής άδειας διαμονής είναι ετήσια, παρέχει δικαίωμα εξαρτημένης εργασίας-παροχής υπηρεσιών ή έργου και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για δύο έτη μόνο με την προϋπόθεση ότι συνεχίζεται η σχετική ποινική διαδικασία. Εάν δεν εκκρεμεί ποινική διαδικασία η άδεια διαμονής ανανεώνεται μόνο για ένα έτος.

β. Σε θύματα και ουσιαστικές μάρτυρες εγκληματικών πράξεων, οι οποίες προβλέπονται στα άρθρα 81Α, 187, 187Α, 309 και 310 ΠΚ και στα άρθρα 1 και 2 του Ν. 927/1979 (Α` 139) όπως ισχύει ή τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος και τελούνται σε βάρος της ζωής, της υγείας, της σωματικής ακεραιότητας, της περιουσίας, της ιδιοκτησίας και της προσωπικής και γενετήσιας ελευθερίας εφόσον έχει διαταχθεί για αυτές προκαταρκτική εξέταση ή έχει ασκηθεί ποινική δίωξη και μέχρι να τεθεί η υπόθεση στο αρχείο ή να εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση. Η συνδρομή των ως άνω προϋποθέσεων διαπιστώνεται με πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών. Η πράξη του Εισαγγελέα Πρωτοδικών κοινοποιείται στη Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Εάν τα ανωτέρω πρόσωπα υποβάλλονται σε

θεραπευτική αγωγή η άδεια διαμονής εξακολουθεί να χορηγείται για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η θεραπεία τους. Η διάρκεια της αρχικής άδειας διαμονής είναι ετήσια, παρέχει δικαίωμα εξαρτημένης εργασίας- παροχής υπηρεσιών ή έργου και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά μέχρι δύο έτη εφόσον πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις.

γ. Σε θύματα ενδοοικογενειακής βίας, κατά τα οριζόμενα στο Ν. 3500/2006 (Α' 232). Η διάρκεια της αρχικής άδειας διαμονής είναι ετήσια και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά μέχρι δύο έτη εφόσον πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις. Ισόχρονη άδεια διαμονής χορηγείται και στα ανήλικα τέκνα των θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας ή στον ενήλικα που ασκεί την επιμέλεια των ανηλικών θυμάτων ενδοοικογενειακής βίας, εφόσον αυτός δεν είναι το ίδιο πρόσωπο με τον φερόμενο δράστη του εγκλήματος. Στους ενήλικους που κατέχουν άδεια διαμονής κατά την παρούσα περίπτωση, παρέχεται το δικαίωμα εξαρτημένης εργασίας-παροχής υπηρεσιών ή έργου.

δ. Σε πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι απασχολήθηκαν είτε με ιδιαίτερα καταχρηστικούς όρους εργασίας είτε ως ανήλικοι, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 89 του Ν. 4052/2012. Ως τέτοιοι όροι θεωρούνται όσοι είναι κατάφωρα δυσανάλογοι προς τις συνθήκες εργασίας των νόμιμα απασχολούμενων εργαζόμενων, έχοντας σοβαρή επίπτωση στην υγεία και την ασφάλεια των εργαζόμενων και προσβάλλουν την ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Σε αυτές περιλαμβάνονται ιδίως διακρίσεις λόγω φύλου.

Η διάρκεια της αρχικής άδειας διαμονής είναι ετήσια. Ανανεώνεται σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 89 του Ν. 4052/2012. Η εν λόγω άδεια διαμονής δεν ανανεώνεται ή ανακαλείται σύμφωνα με την παράγραφο 7 του ίδιου άρθρου.

ε. Σε πρόσωπα που παρακολουθούν εγκεκριμένο κατά νόμο θεραπευτικό πρόγραμμα ψυχικής εξάρτησης, όπως τούτο αποδεικνύεται με έγγραφη βεβαίωση του διευθυντή του προγράμματος. Η διάρκεια της αρχικής άδειας διαμονής είναι ετήσια, παρέχει δικαίωμα εξαρτημένης εργασίας-παροχής υπηρεσιών ή έργου και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά μέχρι δύο έτη εφόσον πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις. Μετά την επιτυχή ολοκλήρωση του προγράμματος, μπορεί να ανανεωθεί για έναν από τους λόγους του Ν. 4251/2014.

στ. Σε πολίτες τρίτων χωρών των οποίων η υπόθεση έχει παραπεμφθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης από τις αρμόδιες Αρχές Απόφασης του άρθρου 2 περίπτωση ιθ' του Π.δ. 113/2013 (Α' 146) και τις Επιτροπές Προσφυγών των άρθρων 26 και 32 του Π.δ. 114/2010 (Α' 195), όπως ισχύει.

Για τη χορήγηση άδειας διαμονής της παρούσας κατηγορίας, λαμβάνονται υπόψη ιδίως η αντικειμενική αδυναμία απομάκρυνσης ή επιστροφής του στη χώρα καταγωγής ή συνήθους διαμονής του για λόγους ανωτέρας βίας, όπως σοβαροί λόγοι υγείας του ίδιου ή μέλους της οικογενείας του, διεθνής αποκλεισμός της χώρας του, ή συνδρομή στο πρόσωπο του ενδιαφερομένου της ρήτρας μη επαναπροώθησης του άρθρου 3 της Σύμβασης για την Προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και των Θεμελιωδών Ελευθεριών η οποία κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του Ν.δ. 53/1974 (Α' 256) ή του άρθρου 3 της Σύμβασης της Νέας Υόρκης της 10ης Δεκεμβρίου 1984 κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης, η οποία κυρώθηκε με το Ν. 1782/1988 (Α' 116).

Το σχετικό αίτημα χορήγησης άδειας για ανθρωπιστικούς λόγους εξετάζεται μόνο εφόσον η υπόθεση του ενδιαφερόμενου πολίτη τρίτης χώρας έχει παραπεμφθεί στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης από τις αρμόδιες Αρχές Απόφασης του άρθρου 2 περίπτωση ιθ' του προεδρικού διατάγματος 113/2013 (Α' 146) σύμφωνα με το άρθρο 33 του ίδιου προεδρικού διατάγματος ή από τις Επιτροπές

Προσφυγών των άρθρων 26 και 32 του Π.δ. 114/2010 (Α` 195) σύμφωνα με το άρθρο 28 παράγραφο 1 περίπτωση β` του ιδίου προεδρικού διατάγματος, όπως ισχύει, κατόπιν πιθανολόγησής τους περί της συνδρομής στο πρόσωπο του αιτούντος μιας ή περισσοτέρων προϋποθέσεων του δεύτερου εδαφίου της παρούσας παραγράφου.

Η αίτηση υποβάλλεται εντός αποκλειστικής προθεσμίας ενενήντα (90) ημερών από την ημερομηνία επίδοσης, από τις αρμόδιες κατά περίπτωση αρχές του σχετικού ενημερωτικού εγγράφου στον ενδιαφερόμενο. Η άδεια διαμονής χορηγείται, για ένα έτος, παρέχει πρόσβαση στη μισθωτή απασχόληση και μπορεί να ανανεώνεται για δύο έτη κάθε φορά, εφόσον εξακολουθούν να ισχύουν οι ανωτέρω προϋποθέσεις.

ζ. Σε γονείς ανήλικων ημεδαπών. Η διάρκεια της άδειας διαμονής είναι ετήσια και παρέχει δικαίωμα εξαρτημένης εργασίας - παροχής υπηρεσιών ή έργου και μπορεί να ανανεωθεί για έναν από τους λόγους του Ν. 4251/2014. Για τη διακρίβωση της συγγενικής σχέσης το αρμόδιο όργανο διενεργεί οποιαδήποτε έρευνα κρίνεται αναγκαία.

2. Με απόφαση του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης του τόπου διαμονής του ενδιαφερόμενου πολίτη τρίτης χώρας χορηγείται άδεια διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους στις παρακάτω κατηγορίες πολιτών τρίτων χωρών:

α. Ενήλικοι, ανίκανοι να επιμεληθούν των υποθέσεών τους εξαιτίας λόγων υγείας ή ανήλικοι που αποδεδειγμένα χρήζουν προστατευτικών μέτρων και φιλοξενούνται από ιδρύματα ή άλλα νομικά πρόσωπα κοινωφελούς σκοπού, εφόσον η επιστροφή τους σε ασφαλές περιβάλλον είναι αδύνατη. Η διάρκεια της αρχικής άδειας διαμονής είναι διετής και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά μέχρι δύο έτη εφόσον πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις.

β. Ανήλικοι, η επιμέλεια των οποίων έχει ανατεθεί με απόφαση ελληνικού δικαστηρίου ή αλλοδαπού δικαστηρίου, που αναγνωρίζεται από τις ελληνικές αρχές, σε οικογένειες Ελλήνων ή οικογένειες πολιτών τρίτων χωρών με νόμιμη διαμονή στη χώρα ή για τα οποία είναι εκκρεμής διαδικασία υιοθεσίας ενώπιον των ελληνικών αρχών. Η διάρκεια της αρχικής άδειας διαμονής είναι διετής και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά μέχρι δύο έτη εφόσον πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις.

γ. Θύματα εργατικών ατυχημάτων και λοιπών ατυχημάτων που καλύπτονται από την ελληνική νομοθεσία, για όσο χρονικό διάστημα διαρκεί η θεραπεία ή συνταξιοδοτούνται για την ίδια αιτία. Η διάρκεια της αρχικής άδειας διαμονής είναι διετής και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά μέχρι δύο έτη εφόσον πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις.

δ. Ανήλικοι φιλοξενούμενοι σε οικοτροφεία, που λειτουργούν υπό την εποπτεία των αρμόδιων Υπουργείων. Η διάρκεια της αρχικής άδειας διαμονής είναι διετής και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά μέχρι δύο έτη εφόσον πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις.

ε. Σε πάσχοντες από σοβαρά προβλήματα υγείας. Η συνδρομή σοβαρών προβλημάτων υγείας, καθώς και η διάρκεια της θεραπείας διαπιστώνονται με πρόσφατο ιατρικό πιστοποιητικό. Σε περίπτωση κατά την οποία το πρόβλημα υγείας αναφέρεται σε λοιμώδες νόσημα, για την έκδοση της ανωτέρω απόφασης απαιτείται σύμφωνη γνώμη του Υπουργού Υγείας ότι δεν συντρέχει κίνδυνος για τη δημόσια υγεία. Προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής για πρόσωπα που πάσχουν από σοβαρά προβλήματα υγείας είναι η κατοχή από τον αιτούντα ισχυρής άδειας διαμονής. Η διάρκεια της αρχικής άδειας διαμονής είναι διετής και μπορεί να ανανεώνεται μέχρι δύο έτη κάθε φορά εφόσον πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις, διαφορετικά μπορεί να ανανεωθεί για έναν από τους λόγους του παρόντος Κώδικα.

3. Προϋπόθεση για τη χορήγηση άδειας διαμονής σε πρόσωπα που υπάγονται στις διατάξεις του παρόντος είναι η κατοχή διαβατηρίου, έστω και εάν αυτό έχει λήξει.

Άδεια διαμονής χορηγείται και στις περιπτώσεις που διαπιστώνεται αντικειμενική αδυναμία εφοδιασμού του ενδιαφερόμενου με διαβατήριο, εφόσον αυτό διαπιστώνεται, κατόπιν αιτιολογημένης αίτησης του ενδιαφερομένου και γνώμης της αρμόδιας Επιτροπής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6 του Ν. 4251/2014. Για τη χορήγηση άδειας διαμονής στην περίπτωση στ' της παραγράφου 1 του παρόντος, προσκομίζεται διαβατήριο, εφόσον υπάρχει.

4. Για την εξέταση αιτήσεως χορήγησης άδειας διαμονής σύμφωνα με το παρόν άρθρο δεν καταβάλλεται παράβολο.

5. Στις περιπτώσεις των προσώπων της παραγράφου 2 περίπτωση ε' του παρόντος άρθρου που τα μέλη της οικογένειάς τους είναι κάτοχοι άδειας διαμονής για λόγους οικογενειακής επανένωσης είναι δυνατή η ανανέωση της άδειας διαμονής τους για ίσο χρονικό διάστημα με την ισχύ της άδειας για ανθρωπιστικούς λόγους.

6. Η άδεια διαμονής που χορηγείται στις περιπτώσεις της παραγράφου 1 μπορεί να ανανεωθεί για έναν από τους λόγους του Ν. 4251/2014, εφόσον εκλείψουν οι λόγοι για τους οποίους χορηγήθηκαν. Ο Υπουργός Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης δύναται να ορίζει κατηγορίες περιπτώσεων της παραγράφου 1 του παρόντος, στις οποίες η δυνατότητα ανανέωσης, θα γίνεται κατόπιν γνώμης των Επιτροπών της παραγράφου 1 του άρθρου 134, εφόσον εκλείψουν οι λόγοι για τους οποίους χορηγήθηκαν.

7. Αιτήσεις για τη χορήγηση άδειας διαμονής ανηλίκων ή ενηλίκων που αδυνατούν να επιληφθούν των υποθέσεών τους και φιλοξενούνται σε οποιοδήποτε ίδρυμα ή σε νομικά πρόσωπα κοινωφελούς σκοπού, υποβάλλονται από τον οριζόμενο εκπρόσωπο του ιδρύματος ή του νομικού προσώπου.»

Το άρθρ. 19Α προστέθηκε με την παρ. 25 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

Άρθρο 20

Λοιποί λόγοι χορήγησης άδειας διαμονής

Στον πολίτη τρίτης χώρας, που έχει λάβει θεώρηση εισόδου για έναν από τους λόγους του παρόντος άρθρου, χορηγείται αντίστοιχη άδεια διαμονής.

Α. Οικονομικά ανεξάρτητα άτομα.

1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης χορηγείται άδεια διαμονής σε πολίτες τρίτης χώρας εφόσον οι ενδιαφερόμενοι διαθέτουν επαρκείς πόρους, σε επίπεδο σταθερού ετήσιου εισοδήματος για την κάλυψη των δαπανών διαβίωσης.

Η άδεια διαμονής έχει διάρκεια δύο έτη και μπορεί να ανανεώνεται ανά τριετία.

Η εν λόγω άδεια διαμονής δεν παρέχει πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

2. Το ύψος των επαρκών πόρων καθορίζεται με κοινή υπουργική απόφαση σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 136 του Κώδικα αυτού.

3. Οι παραπάνω πολίτες τρίτης χώρας μπορούν να συνοδεύονται και από τα μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτηση τους, ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής του συντηρούντος. Η προϋπόθεση των επαρκών πόρων διαβίωσης θα πρέπει να συντρέχει είτε στο πρόσωπο του κάθε μέλους της οικογένειας είτε αθροιστικά για όλα τα μέλη αυτής.

«4. Διαστήματα απουσίας από τη χώρα δεν παρακωλύουν την ανανέωση της άδειας διαμονής.»

Η παρ. 4 προστέθηκε με την παρ. 26 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

Β. «Μόνιμη άδεια διαμονής επενδυτή.»

Ο τίτλος του Κεφαλαίου Β΄ αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 27 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α΄ 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

1. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, χορηγείται άδεια διαμονής για πέντε έτη, με δυνατότητα ανανέωσης, σε πολίτη τρίτης χώρας, που:

(α) Έχει εισέλθει νομίμως στη χώρα με οποιαδήποτε θεώρηση εισόδου ή διαμένει νομίμως στη χώρα ακόμη και αν ο τίτλος διαμονής που κατέχει δεν επιτρέπει αλλαγή σκοπού.

(β) Διαθέτει προσωπικά κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή, ακίνητη περιουσία στην Ελλάδα.

Στην περίπτωση συνιδιοκτησίας ακινήτου, αξίας 250.000 ευρώ, δικαίωμα διαμονής παρέχεται, μόνον εφόσον οι ιδιοκτήτες του ακινήτου είναι σύζυγοι που κατέχουν το ακίνητο εξ αδιαίρετου. Σε όλες τις άλλες περιπτώσεις συνιδιοκτησίας, το δικαίωμα διαμονής παρέχεται μόνον εάν το ποσοστό συνιδιοκτησίας κάθε συνιδιοκτήτη είναι αξίας 250.000 ευρώ.

(γ) Διαθέτει κατά πλήρη κυριότητα, νομή και κατοχή ακίνητη περιουσία στην Ελλάδα, μέσω νομικού προσώπου, του οποίου οι μετοχές ή τα εταιρικά μερίδια του ανήκουν εξ ολοκλήρου.

(δ) Έχει συνάψει τουλάχιστον δεκαετούς διάρκειας μίσθωση ξενοδοχειακών καταλυμάτων ή τουριστικών επιπλωμένων κατοικιών σε σύνθετα τουριστικά καταλύματα, σύμφωνα με τα οριζόμενα του άρθρου 8 παρ. 2 του ν. 4002/2011 (Α 180).

(ε) Έχει συνάψει σύμβαση χρονομεριστικής μίσθωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 1652/1986 «Σύμβαση Χρονομεριστικής Μίσθωσης και Ρύθμιση Συναφών Θεμάτων» (Α 167), όπως ισχύει.

2. Το ελάχιστο ύψος της ακίνητης περιουσίας, καθώς και το συμβατικό τίμημα των μισθώσεων ξενοδοχειακών καταλυμάτων ή τουριστικών κατοικιών του παρόντος άρθρου, καθορίζεται σε διακόσιες πενήντα χιλιάδες (250.000) ευρώ και πρέπει να έχει καταβληθεί ολοσχερώς κατά την υπογραφή του συμβολαίου.

«Το τίμημα καταβάλλεται με δίγραμμη τραπεζική επιταγή ή με κατάθεση τραπεζικού εμβάσματος στο λογαριασμό του δικαιούχου που τηρείται σε τραπεζικό ίδρυμα της Ελλάδας ή σε πιστωτικό ίδρυμα που τελεί υπό την εποπτεία της Τράπεζας της Ελλάδος, τα ειδικότερα στοιχεία των οποίων πρέπει να δηλώνονται υπευθύνως από τους συμβαλλόμενους ενώπιον του συντάσσοντος το συμβόλαιο συμβολαιογράφου και να αναγράφονται σε αυτό.»

Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών το ύψος της ως άνω ακίνητης περιουσίας μπορεί να αναπροσαρμόζεται και θα προκύπτει από τις αναγραφόμενες επί των συμβολαίων αξίες των ακινήτων ή των συμβάσεων μίσθωσης.

Το μέσα σε «» δεύτερο εδάφ. αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 1 άρθρ. 14 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α΄ 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

3. Στους πολίτες τρίτων χωρών, κατόχους ακινήτων παρέχεται δυνατότητα εκμίσθωσης αυτών.

4. Ο παραπάνω πολίτης τρίτης χώρας μπορεί να συνοδεύεται και από τα μέλη της οικογένειας του στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτηση τους, ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής του συντηρούντος.

Ως μέλη οικογένειας νοούνται:

(α) ο/η σύζυγος

(β) οι απευθείας κατιόντες των συζύγων ή του ετέρου των συζύγων, οι οποίοι είναι ηλικίας κάτω των 21 ετών.

«γ. οι απευθείας ανιόντες των συζύγων.»

Η περίπτ. γ' προστέθηκε με την παρ. 28 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

5. Η ως άνω άδεια μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονη διάρκεια, κάθε φορά, εφόσον η ακίνητη περιουσία παραμένει στην κυριότητα και νομή του πολίτη τρίτης χώρας ή παραμένουν σε ισχύ οι συμβάσεις της παραγράφου 1 της παρούσας και πληρούνται οι λοιπές, προβλεπόμενες από το νόμο προϋποθέσεις. Διαστήματα απουσίας από τη χώρα δεν αποτελούν παρακαωλυτικό λόγο για την ανανέωση της άδειας διαμονής.

«Η μεταπώληση της ακίνητης περιουσίας κατά τη διάρκεια ισχύος της άδειας διαμονής, σε έτερο πολίτη τρίτης χώρας παρέχει δικαίωμα χορήγησης άδειας διαμονής στο νέο αγοραστή με ταυτόχρονη ανάκληση της άδειας διαμονής του πωλητή.»

Το μέσα σε «» τρίτο εδάφ. αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 29 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

6. Οι κατά τις παραγράφους 1 και 4 του παρόντος άρθρου χορηγούμενες άδειες διαμονής δεν καθιερώνουν δικαίωμα πρόσβασης σε οποιαδήποτε μορφή εργασίας.

(7. Το κατά τις διατάξεις της περίπτωσης Β του παρόντος άρθρου χρονικό διάστημα διαμονής, δεν συνυπολογίζεται για την απόκτηση του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος και τη χορήγηση ιθαγένειας στους διαμένοντες).

7 (8). Η έκδοση της άδειας διαμονής χορηγείται εντός δύο μηνών από την περιέλευση όλων των στοιχείων του φακέλου στην εκδούσα αρχή.

Η μέσα σε () παρ. 7 καταργήθηκε και η παρ. 8 αναριθμήθηκε σε παρ. 7 από την παρ. 30 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

Γ. Ενήλικα, άνω του 20ού έτους της ηλικίας τους, τέκνα μελών του διπλωματικού και του διοικητικού και τεχνικού προσωπικού διπλωματικής αποστολής, καθώς και τέκνα προξενικών λειτουργών και ειδικών προξενικών υπαλλήλων που υπηρετούν στην Ελλάδα, εφόσον συγκατοικούν με τους γονείς τους. Η άδεια διαμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο υπηρεσίας των προσώπων αυτών.

Δ. Εξαρτώμενα μέλη οικογένειας, ανιόντες πρώτου βαθμού συγγένειας, μελών του διπλωματικού και του διοικητικού και τεχνικού προσωπικού διπλωματικής αποστολής, καθώς και προξενικών λειτουργών και ειδικών προξενικών υπαλλήλων που υπηρετούν στην Ελλάδα.

Η άδεια διαμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης για χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο υπηρεσίας των προσώπων αυτών.

Για τη χορήγηση της άδειας διαμονής οι ενδιαφερόμενοι υποχρεούνται στην καταβολή του αναλογούντος παραβόλου, εκτός εάν η αποστέλλουσα χώρα απαλλάσσει από αντίστοιχα τέλη Έλληνες υπαλλήλους που υπηρετούν εκεί. Η ανωτέρω άδεια χορηγείται εντός δύο μηνών από την υποβολή όλων των στοιχείων του φακέλου στην εκδούσα αρχή και δεν παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

Ε. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης χορηγείται άδεια διαμονής σε εργαζόμενους ως ιδιωτικοί υπηρέτες μελών Διπλωματικών Αποστολών, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος η της Σύμβασης της Βιέννης του 1961 «Περί των Διπλωματικών Σχέσεων», η οποία έχει κυρωθεί με το ν.δ. 503/1970 (Α 108), οι οποίοι βρίσκονται στο εξωτερικό και καλούνται στην Ελλάδα.

Η άδεια διαμονής χορηγείται για χρονικό διάστημα ίσο με το χρόνο που διαρκεί η σχέση τους με το μέλος της Διπλωματικής Αποστολής και δεν παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

ΣΤ. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης χορηγείται άδεια διαμονής στην περιοχή του Αγίου Όρους για σπουδή ή γνωριμία του Αγιορείτικου μοναχικού βίου, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερομένου προς μία από τις είκοσι Ιερές Μονές του Αγίου Όρους και εισήγηση της Ιεράς Κοινότητας εφόσον:

α. Η φιλοξενούσα Ιερά Μονή βεβαιώνει ότι αναλαμβάνει να του παρέχει κατάλυμα, τροφή και λοιπά έξοδα διαβίωσης και να τον ασφαλίσει για την κάλυψη των εξόδων νοσηλείας και πλήρους ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

β. Η φιλοξενούσα Ιερά Μονή του Αγίου Όρους διαβιβάζει στην αρμόδια Διεύθυνση της Αποκεντρωμένης Διοίκησης την εισήγηση της Ιεράς Κοινότητας με την παραπάνω αίτηση του ενδιαφερομένου.

γ. Η άδεια έχει ισχύ ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται κάθε φορά για ίσο χρονικό διάστημα και δεν μπορεί να υπερβαίνει συνολικά τα πέντε έτη.

Ζ. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης χορηγείται άδεια διαμονής για ένα έτος, που μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα, σε πολίτη τρίτης χώρας ο οποίος επιθυμεί να γνωρίσει το μοναχικό βίο ή να μονάσει, εφόσον προσκομισθεί βεβαίωση της οικείας Ιεράς Μονής ότι έχει γίνει δεκτός για να γνωρίσει το μοναχικό βίο ή να μονάσει.

Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής θα πρέπει να συνοδεύεται από αντίστοιχη βεβαίωση ανάληψης των εξόδων ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ

ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ, ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΚΑΙ ΚΥΡΩΣΕΙΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ

Άρθρο 21

Κοινά δικαιώματα πολιτών τρίτων χωρών

1. Οι πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νομίμως στη χώρα έχουν ελευθερία κίνησης και εγκατάστασης στο σύνολο της επικράτειας. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εξωτερικών, Εθνικής Άμυνας και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, μπορεί να απαγορεύεται, για λόγους δημόσιου συμφέροντος, η διαμονή ή η εγκατάστασή τους σε ορισμένες γεωγραφικές περιοχές της Χώρας.

2. Οι πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα ασφαλίζονται στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς και έχουν τα ίδια ασφαλιστικά δικαιώματα με τους ημεδαπούς.

3. Οι διατάξεις του ν.δ. 57/1973, όπως κάθε φορά ισχύει, για την κοινωνική προστασία, εφαρμόζονται και στους πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα.

4. Οι κρατούμενοι πολίτες τρίτων χωρών ενημερώνονται, σε γλώσσα την οποία κατανοούν, αμέσως μετά την εισαγωγή τους σε ίδρυμα, για τους κανόνες διαβίωσης τους σε αυτό, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους. Διευκολύνεται, επίσης, η επικοινωνία τους με διπλωματικούς ή προξενικούς υπαλλήλους του Κράτους, του οποίου έχουν την ιθαγένεια ή από το οποίο προέρχονται, καθώς και με τους πληρεξούσιους δικηγόρους τους.

5. Οι πράξεις που προβλέπονται στα άρθρα 1 και 2 του ν. 927/1979 (Α 139) και στην παρ. 1 του άρθρου 16 του ν. 3304/2005 (Α 16) διώκονται αυτεπαγγέλτως.

6. Η ισχύς της άδειας διαμονής, υπό την επιφύλαξη ειδικότερων ρυθμίσεων του παρόντος Κώδικα, δεν θίγεται από προσωρινές απουσίες που δεν υπερβαίνουν τους έξι μήνες ετησίως ούτε από απουσίες μεγαλύτερης διάρκειας για την εκπλήρωση υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας ή από μία απουσία δώδεκα συναπτών μηνών κατ' ανώτατο όριο για σοβαρούς λόγους, ιδίως εγκυμοσύνη και μητρότητα, σοβαρή ασθένεια ή σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση σε άλλο κράτος - μέλος ή τρίτη χώρα.

7. Ανήλικοι πολίτες τρίτων χωρών, που διαμένουν στην ελληνική επικράτεια, υπάγονται στην υποχρεωτική σχολική φοίτηση, όπως και οι ημεδαποί. Οι ανήλικοι πολίτες τρίτων χωρών, που φοιτούν σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, έχουν, χωρίς περιορισμούς, πρόσβαση στις δραστηριότητες της σχολικής ή εκπαιδευτικής κοινότητας.

8. Για την εγγραφή ανήλικων πολιτών τρίτων χωρών στα ελληνικά σχολεία, όλων των βαθμίδων, απαιτούνται τα αντίστοιχα με τα προβλεπόμενα για τους ημεδαπούς δικαιολογητικά. Κατ' εξαίρεση, με ελλιπή δικαιολογητικά μπορεί να εγγράφονται στα δημόσια σχολεία και τέκνα πολιτών τρίτων χωρών, εφόσον:

α. Προστατεύονται από το ελληνικό κράτος ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας και όσων τελούν υπό την προστασία της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών.

β. Προέρχονται από περιοχές, στις οποίες επικρατεί έκρυθμη κατάσταση.

γ. Έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας.

δ. Είναι πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα, ακόμη και αν δεν έχει ρυθμισθεί η νόμιμη διαμονή τους σε αυτή.

9. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων μπορεί να καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις αναγνώρισης τίτλων σπουδών πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης που αποκτήθηκαν στη χώρα προέλευσης και οι προϋποθέσεις κατάταξης σε βαθμίδες του ελληνικού εκπαιδευτικού συστήματος, καθώς και εγγραφής μαθητών, οι οποίοι είναι πολίτες τρίτων χωρών, στα δημόσια σχολεία. Με όμοια απόφαση μπορεί να ρυθμίζονται θέματα προαιρετικής διδασκαλίας της μητρικής γλώσσας και πολιτισμού εκεί όπου υπάρχει ικανός αριθμός μαθητών που ενδιαφέρονται, στο πλαίσιο των ενισχυτικών δράσεων του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων και να καθορίζονται, η εργασιακή σχέση και τα προσόντα των εκπαιδευτικών που θα διδάσκουν τη μητρική γλώσσα και τα στοιχεία πολιτισμού της χώρας προέλευσης τους.

10. Υπό την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων της κείμενης νομοθεσίας, πολίτες τρίτων χωρών, που έχουν αποφοιτήσει από τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα, έχουν πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, υπό τους αυτούς όρους και προϋποθέσεις, όπως και οι ημεδαποί.

11. Για την άσκηση οποιασδήποτε επαγγελματικής δραστηριότητας από πολίτες τρίτων χωρών και εφόσον πληρούνται οι λοιπές νόμιμες προϋποθέσεις δεν απαιτείται η προσκόμιση πιστοποιητικού αμοιβαιότητας.

«Άρθρο 21Α

Ίση μεταχείριση εργαζομένων, κατόχων ενιαίας άδειας

1. Οι εργαζόμενοι κάτοχοι ενιαίας άδειας, απολαύουν ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς όσον αφορά: α) το δικαίωμα εισόδου και διαμονής στην ελληνική επικράτεια, καθώς και την ελεύθερη πρόσβαση σε αυτή, με τον περιορισμό των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 21,

β) το δικαίωμα να ασκούν τη συγκεκριμένη δραστηριότητα για την οποία έχουν λάβει την αντίστοιχη θεώρηση εισόδου,

γ) τους όρους απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένου του κατώτατου επιτρεπομένου ορίου ηλικίας για εργασία, τις συνθήκες εργασίας, περιλαμβανομένων των όρων αμοιβής και απόλυσης, του ωραρίου εργασίας, των αδειών και αργιών, καθώς και τις απαιτήσεις σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας,

δ) το δικαίωμα στην απεργία και στην ανάληψη συνδικαλιστικής δράσης, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, της προσχώρησης και της συμμετοχής σε οργάνωση εργαζομένων ή εργοδοτών ή οποιαδήποτε επαγγελματική οργάνωση, συμπεριλαμβανομένων των πλεονεκτημάτων που παρέχονται από τις οργανώσεις αυτές, μεταξύ των οποίων το δικαίωμα διαπραγμάτευσης και σύναψης συλλογικών συμβάσεων, και υπό την επιφύλαξη των διατάξεων για τη δημόσια τάξη και τη δημόσια ασφάλεια,

ε) την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση,

στ) την αναγνώριση των διπλωμάτων / πιστοποιητικών και άλλων επαγγελματικών προσόντων, σύμφωνα με τις σχετικές εθνικές διαδικασίες,

ζ) τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με τους κλάδους κοινωνικής ασφάλειας, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) υπ' αριθμ. 883/2004 (ΕΕL 166 της 30.4.2004). Οι ειδικές διατάξεις του Παραρτήματος του Κανονισμού (ΕΚ) υπ' αριθμ. 1231/2010 του Συμβουλίου (ΕΕL 344 της 29.12.2010) και της 987/2009 (ΕΕL 284 της 30.10.2009) εφαρμόζονται αναλόγως,

η) με την επιφύλαξη των υφιστάμενων διμερών συμφωνιών, την καταβολή ποσών σχετικών με κεκτημένα δικαιώματα στο πλαίσιο εκ του νόμου συντάξεων γήρατος στο ύψος που προβλέπει η εθνική νομοθεσία ή η νομοθεσία των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που οφείλουν τα εν λόγω ποσά στην περίπτωση μετακίνησης σε τρίτη χώρα,

θ) την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών που τίθενται στη διάθεση του κοινού, περιλαμβανομένων των διαδικασιών για την απόκτηση στέγασης, καθώς και των υπηρεσιών ενημέρωσης και παροχής συμβουλών που παρέχουν οι υπηρεσίες εύρεσης εργασίας χωρίς να θίγει το δικαίωμα αυτό τη συμβατική ελευθερία σύμφωνα με την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία,

ι) τα φορολογικά πλεονεκτήματα, υπό την προϋπόθεση ότι ο εργαζόμενος θεωρείται ότι έχει φορολογική κατοικία στην ελληνική επικράτεια.

2. Οι εργαζόμενοι που μετακινούνται προς τρίτη χώρα, ή οι κληρονόμοι των εν λόγω εργαζομένων που διαμένουν σε τρίτη χώρα και έλκουν δικαιώματα από αυτούς, λαμβάνουν τις νόμιμες συντάξεις που δικαιούνται βάσει της προηγούμενης απασχόλησης του εποχικού εργαζομένου σύμφωνα με τις διατάξεις που ορίζονται στο άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 883/2004, υπό τις ίδιες συνθήκες και με τους ίδιους συντελεστές, όπως και οι ημεδαποί όταν μεταβαίνουν σε τρίτη χώρα.

3. Το δικαίωμα της ίσης μεταχείρισης δεν παρέχεται:

i) όσον αφορά τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με τους κλάδους κοινωνικής ασφάλειας που αφορούν τις οικογενειακές παροχές και τις παροχές ανεργίας, με την επιφύλαξη του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1231/2010 (ΕΕL 344 της 29.12.2010) σε πολίτες τρίτων χωρών οι οποίοι έχουν γίνει δεκτοί για σπουδές κατόπιν θεώρησης εισόδου για το σκοπό αυτόν, καθώς και σε όσους επιτρέπεται να εργάζονται με θεώρηση εισόδου,

ii) όσον αφορά επιδόματα και δάνεια σπουδών και διαβίωσης ή άλλα επιδόματα και δάνεια που αφορούν εκπαίδευση ή επαγγελματική κατάρτιση σε όσους επιτρέπεται να εργάζονται με θεώρηση εισόδου. Όσον αφορά την πρόσβαση στην πανεπιστημιακή και τριτοβάθμια εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση που

δεν συνδέεται άμεσα με τη συγκεκριμένη απασχόληση, εφαρμόζονται ειδικές προϋποθέσεις περιλαμβανομένης της δέουσας γνώσης της γλώσσας, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία,

iii) όσον αφορά τα φορολογικά πλεονεκτήματα στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η κατοικία ή η συνήθης διαμονή των μελών της οικογένειας του εργαζόμενου, για τα οποία ζητεί παροχές δεν ευρίσκεται εντός της Ελληνικής Επικράτειας,

iv) όσον αφορά την πρόσβαση σε διαδικασίες στέγασης σε πολίτες τρίτων χωρών οι οποίοι δεν εργάζονται.

4. Το δικαίωμα ίσης μεταχείρισης που προβλέπεται στην παράγραφο 1 δεν θίγει το δικαίωμα των αρμόδιων υπηρεσιών να ανακαλούν ή να απορρίπτουν την άδεια διαμονής που εκδίδεται βάσει των διατάξεων του παρόντος Κώδικα.

5. Οι αρμόδιες ελληνικές προξενικές αρχές και οι αρμόδιες υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης παρέχουν τόσο στους εργαζόμενους όσο και στους εργοδότες όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τη διαδικασία υποβολής αίτησης, τα δικαιολογητικά, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, καθώς και τις προβλεπόμενες διαδικαστικές εγγυήσεις.»

Το άρθρο 21Α προστέθηκε, από 1.1.2015, από την παρ. 5 άρθρ. 7 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

«Άρθρο 21B

Ίση μεταχείριση εποχικά εργαζομένων

1. Οι εποχικά εργαζόμενοι απολαύουν ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς όσον αφορά: α) το δικαίωμα εισόδου και διαμονής στην ελληνική επικράτεια, καθώς και την ελεύθερη πρόσβαση σε αυτή, με τον περιορισμό των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 21, εντός της περιόδου ισχύος της θεώρησης εισόδου του άρθρου 18,

β) το δικαίωμα να ασκούν τη συγκεκριμένη δραστηριότητα για την οποία έχουν λάβει την αντίστοιχη θεώρηση εισόδου,

γ) τους όρους απασχόλησης, συμπεριλαμβανομένου του κατώτατου επιτρεπομένου ορίου ηλικίας για εργασία, τις συνθήκες εργασίας, περιλαμβανομένων των όρων αμοιβής και απόλυσης, του ωραρίου εργασίας, των αδειών και αργιών, καθώς και τις απαιτήσεις σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας,

δ) το δικαίωμα στην απεργία και στην ανάληψη συνδικαλιστικής δράσης, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο, την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, της προσχώρησης και της συμμετοχής σε οργάνωση εργαζομένων ή εργοδοτών ή οποιαδήποτε επαγγελματική οργάνωση, συμπεριλαμβανομένων των πλεονεκτημάτων που παρέχονται από τις οργανώσεις αυτές, μεταξύ των οποίων το δικαίωμα διαπραγμάτευσης και σύναψης συλλογικών συμβάσεων, και υπό την επιφύλαξη των διατάξεων για τη δημόσια τάξη και τη δημόσια ασφάλεια,

ε) την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση, στ) την αναγνώριση των διπλωμάτων / πιστοποιητικών και άλλων επαγγελματικών προσόντων, σύμφωνα με τις σχετικές εθνικές διαδικασίες,

ζ) την καταβολή των καθυστερούμενων οφειλών από τους εργοδότες, όσον αφορά όλες τις οφειλόμενες αμοιβές στον πολίτη τρίτης χώρας, σύμφωνα και με τις διατάξεις του άρθρου 81 του Ν. 4052/2012 (Α' 41), όπως ισχύει,

η) τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με τους κλάδους κοινωνικής ασφάλειας, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 883/2004 του Συμβουλίου. Εφαρμόζονται αναλόγως οι ειδικές διατάξεις του Παραρτήματος του Κανονισμού (ΕΚ) 1231/2010 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24.11.2010 (ΕΕL 344 της 29.12.2010),

θ) με την επιφύλαξη των υφιστάμενων διμερών συμφωνιών, την καταβολή ποσών σχετικών με κεκτημένα δικαιώματα στο πλαίσιο εκ του νόμου συντάξεων γήρατος στο ύψος που προβλέπει η εθνική νομοθεσία ή η νομοθεσία των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που οφείλουν τα εν λόγω ποσά στην περίπτωση μετακίνησης σε τρίτη χώρα,

ι) την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών που τίθενται στη διάθεση του κοινού, εκτός της στέγασης με την επιφύλαξη της ελευθερίας σύναψης συμβάσεων σύμφωνα με την ενωσιακή και εθνική νομοθεσία,

ια) τα φορολογικά πλεονεκτήματα, υπό την προϋπόθεση ότι ο εργαζόμενος θεωρείται ότι έχει φορολογική κατοικία στην ελληνική επικράτεια.

ιβ) συμβουλευτικές υπηρεσίες όσον αφορά την εποχική εργασία που παρέχονται από γραφεία ευρέσεως εργασίας.

2. Οι εργαζόμενοι που μετακινούνται προς τρίτη χώρα ή οι κληρονόμοι των εν λόγω εργαζομένων που διαμένουν σε τρίτη χώρα και έλκουν δικαιώματα από αυτούς, λαμβάνουν τις νόμιμες συντάξεις που δικαιούνται βάσει της προηγούμενης απασχόλησης του εποχικού εργαζόμενου, σύμφωνα με τις διατάξεις που ορίζονται στο άρθρο 3 του Κανονισμού (ΕΚ) 883/2004, υπό τις ίδιες συνθήκες και με τους ίδιους συντελεστές, όπως και οι ημεδαποί όταν μεταβαίνουν σε τρίτη χώρα.

3. Το δικαίωμα της ίσης μεταχείρισης δεν παρέχεται:

i) όσον αφορά τα οικογενειακά επιδόματα και τις παροχές ανεργίας, με την επιφύλαξη του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1231/2010 και τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με τους κλάδους κοινωνικής ασφάλειας, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 883/2004 του Συμβουλίου,

ii) όσον αφορά την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση, στις περιπτώσεις που δεν συνδέεται άμεσα με τη συγκεκριμένη επαγγελματική δραστηριότητα. Στην έννοια της ίσης μεταχείρισης δεν περιλαμβάνονται επιδόματα και δάνεια σπουδών και διαβίωσης ή άλλα επιδόματα και δάνεια που αφορούν εκπαίδευση ή επαγγελματική κατάρτιση,

iii) όσον αφορά τα φορολογικά πλεονεκτήματα, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η κατοικία ή η συνήθης διαμονή των μελών της οικογένειας του εποχικού εργαζόμενου, για τα οποία ζητεί παροχές δεν ευρίσκεται εντός της ελληνικής επικράτειας.

4. Το δικαίωμα ίσης μεταχείρισης που προβλέπεται στην παράγραφο 1 δεν θίγει το δικαίωμα των αρμόδιων υπηρεσιών να ανακαλούν ή να απορρίπτουν την παράταση της θεώρησης εισόδου για το σκοπό εποχικής εργασίας, σύμφωνα με το άρθρο 24 του παρόντος.

5. Οι αρμόδιες ελληνικές προξενικές αρχές και οι αρμόδιες υπηρεσίες της Αποκεντρωμένης Διοίκησης παρέχουν τόσο στους εποχικά εργαζόμενους όσο και στους εργοδότες όλες τις απαραίτητες πληροφορίες για τη διαδικασία υποβολής αίτησης, τα δικαιολογητικά, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, καθώς και τις προβλεπόμενες διαδικαστικές εγγυήσεις.»

Το άρθρ. 21B προστέθηκε, από 1.1.2015, από την παρ. 6 άρθρ. 7 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

Άρθρο 22

Υποχρεώσεις πολιτών τρίτων χωρών

1. Ο πολίτης τρίτης χώρας, κατά τη διάρκεια της διαμονής του στην Ελλάδα, υποχρεούται να δηλώσει στις αρμόδιες υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων

της χώρας ή στη Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών:

α. Κάθε μεταβολή της διεύθυνσης της κατοικίας του.

β. Κάθε μεταβολή της προσωπικής του κατάστασης, ιδίως δε την αλλαγή ιθαγένειας, τη σύναψη, λύση ή ακύρωση γάμου ή τη γέννηση τέκνου.

γ. Την απώλεια ή την ανανέωση ή μεταβολή των στοιχείων του διαβατηρίου του ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου.

δ. Την απώλεια της άδειας ή του δελτίου διαμονής ή μόνιμης διαμονής.

2. Πολίτης τρίτης χώρας, κάτοχος άδειας διαμονής, οφείλει να αναχωρήσει χωρίς άλλη ειδοποίηση μέχρι την τελευταία ημέρα της λήξης της ισχύος της, εκτός αν πριν από τη λήξη της έχει υποβάλει αίτηση για την ανανέωση της και του έχει χορηγηθεί η βεβαίωση της παραγράφου 7 του άρθρου 8 και «της παραγράφου 4 του άρθρου 9.»

Η μέσα σε «» φράση «της παραγράφου 6 του άρθρου 9» αντικαταστάθηκε, από 1.9.2015, με την ορθή «της παραγράφου 4 του άρθρου 9» από την παρ. 5 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

3. Τα δημόσια έγγραφα που έχουν εκδοθεί από αλλοδαπές αρχές, τα οποία απαιτούνται από τις διατάξεις του παρόντος πρέπει να είναι επικυρωμένα με την επισημείωση της Σύμβασης της Χάγης, όπου αυτή απαιτείται. Στις περιπτώσεις που δεν απαιτείται επισημείωση, τα έγγραφα αυτά πρέπει να φέρουν επικύρωση του γνήσιου της υπογραφής του αλλοδαπού οργάνου από την ελληνική προξενική αρχή ή το ελληνικό Υπουργείο Εξωτερικών.

Άρθρο 23

Κυρώσεις πολιτών τρίτων χωρών

1. «Οι δηλώσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 22 του παρόντος γίνονται μέσα σε δύο μήνες αφότου συμβεί το αντίστοιχο γεγονός πλην της περίπτωσης ανανέωσης διαβατηρίου, η οποία μπορεί να γίνει μέχρι και την ημερομηνία υποβολής αίτησης ανανέωσης ή επανέκδοσης της άδειας διαμονής και της δήλωσης γέννησης τέκνου η οποία μπορεί να γίνει μέσα σε δύο έτη από τη γέννησή του.»

Στους πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι δεν εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους, επιβάλλεται πρόστιμο ύψους πενήντα (50) ευρώ και εκατό (100) ευρώ σε περίπτωση υποτροπής. Το αρμόδιο όργανο, καθώς και η διαδικασία βεβαίωσης του προστίμου καθορίζονται με την κοινή υπουργική απόφαση της παραγράφου 11 του άρθρου 136.

Το μέσα σε «» πρώτο εδάφ. αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 31 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

2. Πολίτης τρίτης χώρας, που παραβιάζει την προθεσμία οικειοθελούς αναχώρησης ή σε κάθε άλλη περίπτωση διαμένει παράνομα στη χώρα για χρονικό διάστημα που δεν ξεπερνά τις τριάντα (30) ημέρες, υποχρεούται κατά την αναχώρηση να καταβάλει το τετραπλάσιο του προβλεπόμενου παραβόλου για άδεια διαμονής ετήσιας διάρκειας. Εάν ο χρόνος της παράνομης διαμονής είναι μεγαλύτερος των τριάντα ημερών, υποχρεούται να καταβάλει το οκταπλάσιο του προβλεπόμενου παραβόλου για ετήσια άδεια διαμονής.

Εξαιρούνται από την επιβολή προστίμων: α) οι ανήλικοι, β) όσοι έχουν την ιδιότητα του ομογενούς, γ) όσοι έχουν την ιδιότητα του συζύγου ή γονέα ημεδαπού, ομογενούς ή πολίτη ΕΕ, δ) όσοι εντάσσονται σε διαδικασίες και προγράμματα οικειοθελούς επαναπατριsmού, ε) όσοι παραβιάζουν το νόμιμο χρόνο παραμονής τους στην ελληνική επικράτεια για λόγους ανωτέρας βίας, εφόσον αναχωρήσουν εντός τριάντα (30) ημερών από την εξάλειψη του γεγονότος. Για τη συνδρομή του λόγου

εξαίρεσης σε κάθε περίπτωση αποφαινεται η αστυνομική αρχή που πραγματοποιεί τον έλεγχο αναχώρησης του αλλοδαπού.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ **ΑΠΟΡΡΙΨΗ - ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΑΔΕΙΑΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΚΑΙ ΔΙΑΔΙΚΑΣΤΙΚΕΣ** **ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ**

Άρθρο 24

Απόρριψη - Ανάκληση άδειας διαμονής

1. Η άδεια διαμονής δε χορηγείται ή ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται, εφόσον:

α. Δεν πληρούνται ή δεν πληρούνται πλέον, οι προϋποθέσεις του Κώδικα αυτού.

β. «Αποδειχθεί από επίσημο έγγραφο αρμόδιας ελληνικής αρχής ότι για την έκδοση της άδειας διαμονής, χρησιμοποιήθηκαν ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες, πλαστά ή παραποιημένα έγγραφα ή ότι διαπράχθηκε με οποιονδήποτε τρόπο απάτη ή ότι χρησιμοποιήθηκαν άλλα παράνομα μέσα.»

Η περίπτ. β' αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 32 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

γ. Ο αιτών δεν ανταποκριθεί εντός διαστήματος δύο μηνών, σε έγγραφη κλήση για οποιοδήποτε ζήτημα αφορά τη διαδικασία έκδοσης της άδειας διαμονής. Αίτημα επανεξέτασης εκ μέρους του αιτούντος μπορεί να υποβληθεί εντός μηνός από την ειδοποίηση του για την απόρριψη του αιτήματος του.

2. Εφόσον χορηγηθείσα άδεια διαμονής ανακαλείται ή απορρίπτεται αίτημα χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής, οι αρμόδιες κατά περίπτωση υπηρεσίες εκδίδουν απόφαση επιστροφής σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 16 - 41 του ν. 3907/2011.

Άρθρο 25

Διαδικαστικές εγγυήσεις

«1. Οι πράξεις του Συντονιστή της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, που εκδίδονται κατ' εφαρμογή του παρόντος Κώδικα, δεν υπόκεινται σε προσφυγή νομιμότητας ενώπιον του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.»

Η παρ. 1 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 7 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

2. Αίτηση θεραπείας κατά απόφασης που εκδίδεται κατ εφαρμογή του παρόντος Κώδικα δεν εξετάζεται, εφόσον υποβληθεί μετά την παρέλευση εύλογου χρόνου που υπερβαίνει τους έξι (6) μήνες από την επίδοση της απόφασης, εκτός εάν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας.

3. Κατά της απόφασης απόρριψης της αίτησης για χορήγηση άδειας διαμονής, ανάκλησης ή μη ανανέωσης της, που εκδίδεται δυνάμει των διατάξεων του παρόντος, ασκείται αίτηση ακύρωσης ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου, κατ εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15 του ν. 3068/2002 (Α 274), όπως ισχύει.

4. Σε πολίτη τρίτης χώρας για τον οποίο έχει εκδοθεί απόφαση αναστολής ή προσωρινή διαταγή αναστολής από το Διοικητικό Πρωτοδικείο επί διοικητικής πράξεως κατά της οποίας έχει ασκήσει αίτηση ακύρωσης και αφορά: α) την απόρριψη αιτήματος ανανέωσης άδειας διαμονής, β) την ανάκληση εκδοθείσης άδειας διαμονής και γ) την απόρριψη αιτήματος για αρχική χορήγηση άδειας διαμονής, υπό την προϋπόθεση ότι η αίτηση έχει υποβληθεί με πλήρη δικαιολογητικά για έναν από τους λόγους του παρόντος Κώδικα και έχει χορηγηθεί η βεβαίωση κατάθεσης, χορηγείται

ειδική βεβαίωση νόμιμης διαμονής. Η ειδική βεβαίωση νόμιμης διαμονής συνιστά προσωρινό τίτλο διαμονής, έχει ετήσια διάρκεια, μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο κάθε φορά χρονικό διάστημα μέχρι την έκδοση απόφασης επί της εκκρεμούς αιτήσεως ακυρώσεως από το Διοικητικό Δικαστήριο και παρέχει στον κάτοχο της δικαιώματα αντίστοιχα της κατηγορίας που αφορούσε η άδεια διαμονής η οποία έχει ανακληθεί ή δεν έχει ανανεωθεί.

Η ειδική βεβαίωση νόμιμης διαμονής της παρούσας παραγράφου δε χορηγείται κατά τη διάρκεια ισχύος παράτασης οικειοθελούς αναχώρησης.

5. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου εφαρμόζονται αναλόγως και σε πολίτες τρίτων χωρών που:

α) αποφυλακίζονται με περιοριστικούς όρους, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνεται και η απαγόρευση εξόδου από τη χώρα, β) τους επιβάλλεται κατά τη διάρκεια της προδικασίας περιοριστικός όρος, η τήρηση του οποίου απαιτεί τη διαμονή τους μέχρι την εκδίκαση της υπόθεσης, γ) που βρίσκονται παράνομα στη χώρα και καταγγέλλουν αξιόποινες πράξεις που τελέστηκαν από εγκληματική οργάνωση του άρθρου 187 του Π.Κ. εφόσον με διάταξη του Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών και έγκριση του Εισαγγελέα Εφετών έχει ανασταλεί η απέλαση μέχρι να εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση για τις πράξεις που καταγγέλθηκαν και δ) των ανήλικων κατά την έννοια του άρθρου 121 του Π.Κ., οι οποίοι έχουν υποβληθεί στα αναμορφωτικά μέτρα των περιπτώσεων β, γ και δ του άρθρου 122 ή στα θεραπευτικά μέτρα του άρθρου 123 του ίδιου Κώδικα.

Η ειδική βεβαίωση νόμιμης διαμονής χορηγείται για ένα έτος και ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα, εφόσον εξακολουθούν να ισχύουν οι οριζόμενες προϋποθέσεις και παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στη μισθωτή εργασία.

«Η ειδική βεβαίωση νόμιμης διαμονής χορηγείται και στα προστατευόμενα μέλη των υπαγομένων στις παραγράφους 4 και 5 του παρόντος άρθρου, πολιτών τρίτων χωρών, τα οποία είχαν άδεια διαμονής για λόγους οικογενειακής επανένωσης, καθώς και στα ανήλικα τέκνα που γεννιούνται στην Ελλάδα ανεξαρτήτως εάν γεννήθηκαν πριν ή μετά την έκδοση της απορριπτικής ή ανακλητικής απόφασης του συντηρούντος. Στα τέκνα κατόχων ειδικής βεβαίωσης νόμιμης διαμονής που ενηλικιώνονται, χορηγείται αυτοτελής άδεια διαμονής.»

Τα μέσα σε «» δύο τελευταία εδάφ. προστέθηκαν με την παρ. 33 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

6. Η αίτηση για τη χορήγηση της ειδικής βεβαίωσης νόμιμης διαμονής κατατίθεται στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών ή στην αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αναλόγως της υπηρεσίας που εξέδωσε τη σχετική απόφαση.

7. Η άδεια διαμονής που εκδίδεται σε συμμόρφωση προς τελεσίδικες δικαστικές αποφάσεις, κατόπιν αιτήσεως ακυρώσεως πολίτη τρίτης χώρας κατά απόρριψης αιτήματος του για ανανέωση άδειας εργασίας ή διαμονής, καθώς και κατά της ανακλήσεως τούτων, μπορούν να ανανεωθούν, ύστερα από αίτηση του ενδιαφερόμενου για έναν από τους λόγους του παρόντος Κώδικα. Η αίτηση αυτή υποβάλλεται εντός μηνός από την επίδοση της σχετικής άδειας διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, θεωρουμένου του χρόνου που έχει διανυθεί από τη λήξη ισχύος αυτών μέχρι την υποβολή της ανωτέρω αίτησης ανανέωσης τους, ως χρόνου νόμιμης διαμονής στη χώρα.

8. Κατά την εκδίκαση σε πρώτο βαθμό των ακυρωτικών διαφορών, οι οποίες γεννώνται κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί αλλοδαπών εν γένει, η Διοίκηση εκπροσωπείται από ειδικά εξουσιοδοτημένο για το σκοπό αυτόν υπάλληλο της. Σε όσες υποθέσεις προβάλλονται λόγοι που αφορούν ζητήματα αντίθεσης κειμένων

διατάξεων προς το Σύνταγμα ή όταν πρόκειται για υποθέσεις με ιδιαίζουσα σοβαρότητα ή με ευρύτερο ενδιαφέρον, η Διοίκηση, ύστερα από προηγούμενο έγγραφο αίτημα της, μπορεί να εκπροσωπείται από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους. Κατά των εκδιδόμενων αποφάσεων ένδικο μέσο ασκείται από μέλος του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους, μόνο μετά από έγγραφο αίτημα της Διοίκησης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η

ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ, ΔΗΜΟΣΙΩΝ ΛΕΙΤΟΥΡΓΩΝ ΚΑΙ ΙΔΙΩΤΩΝ

Άρθρο 26

Υποχρεώσεις υπηρεσιών και υπαλλήλων - Κυρώσεις

1. Οι δημόσιες υπηρεσίες, τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, οι οργανισμοί τοπικής αυτοδιοίκησης, οι οργανισμοί και επιχειρήσεις κοινής ωφέλειας και οι οργανισμοί κοινωνικής ασφάλισης υποχρεούνται να μην παρέχουν τις υπηρεσίες τους σε πολίτες τρίτης χώρας, οι οποίοι δεν έχουν διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που αναγνωρίζεται από διεθνείς συμβάσεις και θεώρηση εισόδου ή άδεια διαμονής και γενικά δεν αποδεικνύουν ότι έχουν εισέλθει και διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα.

Σε πολίτες τρίτων χωρών που είναι αντικειμενικά στερούμενοι διαβατηρίου αναγνωρίζεται δικαίωμα συναλλαγής με τις αναφερόμενες στο προηγούμενο εδάφιο υπηρεσίες με μόνη την επίδειξη της άδειας διαμονής τους.

2. Από τις ρυθμίσεις της προηγούμενης παραγράφου εξαιρούνται:

α) τα νοσοκομεία, θεραπευτήρια και κλινικές όταν πρόκειται για πολίτες τρίτων χωρών που εισάγονται εκτάκτως για νοσηλεία, τοκετό και για ανήλικα παιδιά, καθώς και οι δομές κοινωνικής μέριμνας που λειτουργούν στο πλαίσιο των Ο.Τ.Α.,

β) η θεώρηση του γνήσιου της υπογραφής κρατούμενων αλλοδαπών για εξουσιοδότηση σε δικηγόρους, προκειμένου να εκπροσωπηθούν ενώπιον δικαστικών αρχών και υπό την προϋπόθεση ότι αποδεικνύονται, εξ οιαδήποτε δημόσιου εγγράφου, τα στοιχεία της ταυτότητάς τους,

γ) καταγγελίες ή προσφυγή σε αρμόδια δικαστήρια ή διοικητικές αρχές, παράνομα απασχολούμενων πολιτών τρίτων χωρών, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 83 και 86 του ν. 4052/2012,

«Οι διατάξεις των άρθρων 83 και 86 του Ν. 4052/2012, (Α` 41), όπως ισχύει, εφαρμόζονται αναλογικά και στην περίπτωση των εποχικά εργαζόμενων».

Το μέσα σε «» εδάφ. προστέθηκε, από 1.1.2015, με την παρ. 9 άρθρ. 7 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α` 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

δ) η συναλλαγή των πολιτών τρίτων χωρών που τελούν υπό καθεστώς οικειοθελούς αναχώρησης μόνο για τη διευθέτηση εκκρεμών υποχρεώσεων που σχετίζονται με την αναχώρησή τους από τη χώρα,

ε) η συναλλαγή των πολιτών τρίτων χωρών που τελούν υπό καθεστώς παράτασης της οικειοθελούς αναχώρησής τους από τη χώρα,

στ) η υποβολή αιτήσεων για χορήγηση αδειών διαμονής στις αρμόδιες υπηρεσίες «σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 19 και 19Α.»

ζ) (στ) η χορήγηση αντιγράφου απόρριψης ή ανάκλησης άδειας διαμονής σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 10,

η) (ζ) η άσκηση αίτησης θεραπείας σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 25.

Οι περιπτώσεις «στ.», «στ.» και «ζ.» αντικαταστάθηκαν με τις περιπτ. «στ.», «ζ.» και «η.» και στην περίπτωση στ` μετά τη λέξη «υπηρεσίες» διαγράφηκε η φράση «του άρθρου 19,» και αντικαταστάθηκε με την φράση «σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 19 και 19<sup>Α</sup>», από την παρ. 6 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α` 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17, με ισχύ από 1.9.2015.

3. Οι διευθυντές φυλακών και κρατητηρίων υποχρεούνται να παραλαμβάνουν και να φυλάσσουν διαβατήρια ή άλλα έγγραφα που αποδεικνύουν τη νομιμότητα της διαμονής, καθώς και την ταυτότητα των κρατούμενων πολιτών τρίτων χωρών. Τα έγγραφα αυτά επιστρέφονται κατά την απόλυση του πολίτη τρίτης χώρας. Αν ο πολίτης τρίτης χώρας δεν έχει τα ανωτέρω έγγραφα, οι ως άνω υπάλληλοι οφείλουν να το γνωστοποιήσουν αμέσως στην πλησιέστερη αστυνομική αρχή ή στην πλησιέστερη υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης.

4. Οι υπάλληλοι των παραπάνω υπηρεσιών και φορέων που παραβαίνουν τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου αυτού διώκονται πειθαρχικά και τιμωρούνται, σύμφωνα με τις διατάξεις του Ποινικού Κώδικα, για παράβαση καθήκοντος.

«5. Το Σώμα Επιθεώρησης Εργασίας, αρμόδια υπηρεσία για την επιθεώρηση εργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του Ν. 3996/2011 (Α' 170) και του Ν. 4052/2012, όπως ισχύει, τηρεί τις αρμοδιότητες ελέγχου, επιθεώρησης και τήρησης στοιχείων, όπως αυτές του αποδίδονται με την παρ. 2 του άρθρου 2 του Ν. 3996/2011, όπως αυτός ισχύει.

6. Η Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης κάθε έτος ανακοινώνει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 862/2007, στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των πολιτών τρίτων χωρών, στους οποίους χορηγήθηκε θεώρηση εισόδου για το σκοπό της εποχικής εργασίας για πρώτη φορά, καθώς και για τον αριθμό αυτών, των οποίων η θεώρηση έλαβε παράταση ή ανακλήθηκε κατά τη διάρκεια του προηγούμενου ημερολογιακού έτους. Οι στατιστικές αυτές κατανέμονται ανά ιθαγένεια και εφόσον είναι δυνατόν ανά διάρκεια ισχύος της θεώρησης και ανά τομέα εποχικής δραστηριότητας.

7. Οι στατιστικές της προηγούμενης παραγράφου έχουν περίοδο αναφοράς ένα ημερολογιακό έτος και ανακοινώνονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή εντός έξι μηνών από το τέλος του έτους αναφοράς. Το πρώτο έτος αναφοράς είναι το 2017.»

Οι παρ. 5-7 προστέθηκαν, από 1.1.2015, με την παρ. 10 άρθρ. 7 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

Άρθρο 27

Υποχρεώσεις συμβολαιογράφων

1. Κατά την κατάρτιση συμβολαιογραφικών πράξεων, στις οποίες συμβαλλόμενοι ή συμμετέχοντες καθ' οιονδήποτε τρόπο είναι πολίτες τρίτων χωρών, που παρίστανται αυτοπροσώπως ή δηλώνουν κατοικία ή διαμονή στην ημεδαπή, οι συμβολαιογράφοι υποχρεούνται να διαπιστώνουν ότι αυτοί έχουν θεώρηση εισόδου ή άδεια διαμονής ή βεβαίωση της παραγράφου 7 του άρθρου 8 και της παραγράφου 6 του άρθρου 9 και να προβούν σε σχετική μνεία στην πράξη τους.

2. Εξαιρούνται οι περιπτώσεις της σύνταξης πληρεξουσίων σε δικηγόρους προκειμένου να εκπροσωπήσουν πολίτες τρίτων χωρών ενώπιον δικαστικών και διοικητικών αρχών, καθώς και της σύνταξης συμβολαιογραφικών πράξεων που αφορούν την αναγνώριση τέκνου εκτός γάμου που δεν έχει συμπληρώσει το τρίτο έτος της ηλικίας του όταν ο ένας των γονέων είναι Έλληνας ή πολίτης άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή πολίτης τρίτης χώρας που διαμένει νομίμως στην Ελλάδα.

Άρθρο 28

Υποχρεώσεις εργοδοτών και εργαζόμενων πολιτών τρίτων χωρών - Κυρώσεις

1. Δεν επιτρέπεται η πρόσληψη και η απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών που δεν πληρούν ή δεν πληρούν πλέον τις προϋποθέσεις νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα.

2. Δεν επιτρέπεται η πρόσληψη και η απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών που η άδεια διαμονής ή η θεώρηση εισόδου (visa) που κατέχουν δεν τους δίνουν το δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας ή είναι κάτοχοι βεβαίωσης κατάθεσης δικαιολογητικών για άδεια διαμονής, η οποία δεν παρέχει πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Αν η κατάρτιση της σύμβασης εργασίας, παροχής υπηρεσιών ή έργου αποτελεί προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής, η ισχύς της σύμβασης τελεί υπό την αναβλητική αίρεση της χορήγησης αντίστοιχης άδειας.

3. Στους εργοδότες που παραβιάζουν τις διατάξεις της παραγράφου 1, πέραν των άλλων κυρώσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία, θα επιβάλλονται οι κυρώσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του ν. 4052/ 2012, όπως ισχύει.

4. Στους εργοδότες που παραβιάζουν τις διατάξεις της παραγράφου 2 του άρθρου, πέραν των άλλων κυρώσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία, θα επιβάλλεται πρόστιμο 1.500 ευρώ για κάθε νόμιμα διαμένοντα αλλά παράνομα απασχολούμενο αλλοδαπό. Εάν οι συγκεκριμένες παραβάσεις διαπιστώνονται από τις υπηρεσίες ελέγχου των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων ή κοινοποιούνται σε αυτές από άλλους ελεγκτικούς μηχανισμούς (Ελληνική Αστυνομία), τότε το χρηματικό πρόστιμο θα επιβάλλεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Εάν αυτές διαπιστώνονται από τους Επιθεωρητές Εργασίας, το πρόστιμο θα επιβάλλεται με αιτιολογημένη πράξη του αρμόδιου Προϊσταμένου της Διεύθυνσης Κοινωνικής Επιθεώρησης Εργασίας ή του Κέντρου Πρόληψης Επαγγελματικού Κινδύνου ή του ελέγξαντος Ειδικού Επιθεωρητή Εργασίας με βάση τις διατάξεις που διέπουν τη λειτουργία του Σώματος.

5. Όταν η παραβίαση των διατάξεων του παρόντος άρθρου γίνεται με σκοπό την προαγωγή πολιτών τρίτων χωρών σε πορνεία, εκτός των άλλων κυρώσεων που προβλέπονται από την ισχύουσα νομοθεσία, ο εργοδότης τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον δύο ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον έξι χιλιάδων (6.000) ευρώ. Σε περίπτωση που το θύμα είναι ανήλικο, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα ετών και με χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων (10.000) έως πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ. Με κάθειρξη και χρηματική ποινή πενήντα χιλιάδων (50.000) έως εκατό χιλιάδων (100.000) ευρώ τιμωρείται ο υπαίτιος αν το έγκλημα τελέσθηκε: α. εναντίον προσώπου νεότερου των δεκαπέντε ετών, β. με απατηλά μέσα, γ. από τον ανιόντα συγγενή εξ αίματος ή εξ αγχιστείας ή από θετό γονέα, σύζυγο, επίτροπο ή από άλλον στον οποίο έχουν εμπιστευθεί τον ανήλικο για ανατροφή, διδασκαλία, επίβλεψη ή φύλαξη, έστω και προσωρινή, δ. από υπάλληλο ο οποίος, κατά την άσκηση της υπηρεσίας του ή επωφελούμενος από την ιδιότητα του αυτή, διαπράττει ή συμμετέχει με οποιονδήποτε τρόπο στην πράξη. Τα παραπάνω αδικήματα θεωρούνται σε κάθε περίπτωση αυτόφωρα. Η έκδοση αμετάκλητης καταδικαστικής απόφασης γνωστοποιείται με μέριμνα της αρμόδιας εισαγγελίας στον Γενικό Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης μέσα σε ένα μήνα από την έκδοσή της. Ο τελευταίος υποχρεούται, μέσα σε ένα μήνα από τη γνωστοποίηση της απόφασης, να αφαιρέσει την άδεια λειτουργίας του καταστήματος ή της επιχείρησης όπου τελέσθηκε το αδίκημα, για χρονικό διάστημα τουλάχιστον δώδεκα μηνών, μπορεί δε,

συνεκτιμώντας και τις εν γένει περιστάσεις, να προβεί στην οριστική αφαίρεση της άδειας λειτουργίας.

6. Για την απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που συμβάλλονται με το Υπουργείο Εθνικής Άμυνας, όπως ισχύει, απαιτείται και έγκριση της στρατιωτικής αρχής.

7. Για την απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών από φυσικά ή νομικά πρόσωπα που συμβάλλονται ή εποπτεύονται από το Υπουργείο Εξωτερικών, όπως ισχύει, απαιτείται και έγκριση της αρμόδιας διεύθυνσης του Υπουργείου Εξωτερικών.

«8. Οι εργοδότες οφείλουν να παρέχουν στις αρμόδιες ελληνικές προξενικές αρχές ή στις υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων όλες τις απαραίτητες πληροφορίες που απαιτούνται για τη χορήγηση και την παράταση της θεώρησης εισόδου για το σκοπό της εποχικής εργασίας.

9. Οι εργοδότες οφείλουν να ενημερώνουν τις υπηρεσίες των οικείων Αποκεντρωμένων Διοικήσεων για οποιαδήποτε αλλαγή του καταλύματος του εποχικού εργαζόμενου, σύμφωνα με την περίπτωση ε' της παραγράφου 3 του άρθρου 13 του παρόντος. Εάν διαπιστωθεί από τις αρμόδιες αρχές ότι δεν έχει παρασχεθεί κατάλυμα ή ότι το κατάλυμα που έχει παρασχεθεί δεν πληροί τις απαιτούμενες προδιαγραφές υγείας και ασφάλειας, αφενός επιβάλλεται στον εργοδότη πρόστιμο ύψους χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ, αφετέρου ο εργοδότης αποκλείεται από τη δυνατότητα μετάκλησης εποχικά εργαζόμενου για τα επόμενα πέντε έτη.

10. Οι εργοδότες, οι οποίοι έχουν παραβεί τις υποχρεώσεις τους κατά τη διάρκεια προηγούμενης μετάκλησης για εποχικά εργαζόμενους, δεν μπορούν να υποβάλουν νέο αίτημα για μετάκληση πολίτη τρίτης χώρας πριν την πάροδο χρονικού διαστήματος τριών ετών από την ημερομηνία διαπίστωσης της αρχικής παραβίασης.

11. Σε περίπτωση ανάκλησης της θεώρησης εισόδου για το σκοπό της εποχικής εργασίας για έναν από τους λόγους των περιπτώσεων γ', δ', ζ' της παρ. 2 του άρθρου 18 του Ν. 4251/2014, ο εργοδότης υποχρεούται να καταβάλει αποζημίωση στον εποχικά εργαζόμενο σύμφωνα με τις διαδικασίες που προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις. Η ευθύνη καλύπτει όλες τις εκκρεμείς υποχρεώσεις που θα έπρεπε να έχει σεβαστεί ο εργοδότης, εάν δεν είχε ανακληθεί η θεώρηση εισόδου για το σκοπό της εποχικής απασχόλησης.

12. Εάν ο εργοδότης είναι υπεργολάβος, ο οποίος παραβίασε τις διατάξεις του παρόντος, και εφόσον ο κύριος εργολάβος και κάθε ενδιάμεσος υπεργολάβος δεν έχουν αναλάβει υποχρεώσεις δέουσας επιμέλειας, σύμφωνα με όσα ορίζονται στις κείμενες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας, ο κύριος εργολάβος και κάθε ενδιάμεσος υπεργολάβος:

- α) υπόκειται στις κυρώσεις των παραγράφων 9, 10 και 11 του παρόντος άρθρου,
- β) καταβάλλει κάθε αποζημίωση που οφείλεται στον εποχικά εργαζόμενο, σύμφωνα με την παράγραφο 11 και τις διατάξεις του άρθρου 85 του Ν. 4052/2012, όπως ισχύει,
- γ) καταβάλλει κάθε καθυστερούμενη οφειλή προς τον εποχικά εργαζόμενο, σύμφωνα τα άρθρα 81 και 85 του Ν. 4052/2012, όπως ισχύει.

13. Ο εργοδότης οφείλει να τηρεί τη σύμβαση εργασίας του άρθρου 13 του παρόντος υπογεγραμμένη από τον ίδιο και τον εργαζόμενο για πέντε (5) έτη από την ημερομηνία υπογραφής της και όταν διενεργείται έλεγχος να την επιδεικνύει στα αρμόδια ελεγκτικά όργανα.»

Οι παρ. 8 - 13 προστέθηκαν, από 1.1.2015, με την παρ. 11 άρθρ. 7 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

Άρθρο 29

Υποχρεώσεις ιδιωτών και υπαλλήλων - Κυρώσεις

1. Απαγορεύεται η εκμίσθωση ακινήτων σε πολίτη τρίτης χώρας που δεν έχει διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο που αναγνωρίζεται από διεθνείς συμβάσεις και ισχυρή θεώρηση εισόδου ή άδεια διαμονής.

2. Οι διευθυντές ξενοδοχείων και παραθεριστικών κέντρων οφείλουν να ενημερώνουν την αστυνομική υπηρεσία για την άφιξη και την αναχώρηση πολιτών τρίτων χωρών που φιλοξενούν.

3. Στα πρόσωπα που παραβιάζουν τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2, πέραν άλλων κυρώσεων που προβλέπονται από τη νομοθεσία, επιβάλλεται, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα Αποκεντρωμένης Διοίκησης, χρηματικό πρόστιμο χιλίων πεντακοσίων (1.500) ευρώ έως τρεις χιλιάδες (3.000) ευρώ.

«4. Στα πρόσωπα που υποβάλλουν ανακριβείς δηλώσεις ή βεβαιώσεις που προβλέπονται στο νόμο αυτόν και στις κατ' εξουσιοδότηση εκδιδόμενες κανονιστικές πράξεις, καθώς και στους πολίτες τρίτων χωρών οι οποίοι κατέχουν άδεια διαμονής, παρέχουν όμως εξαρτημένη εργασία ή υπηρεσίες ή έργο ή ασκούν ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, χωρίς την απαιτούμενη, κατ' αντιστοιχία, άδεια διαμονής ή έγκριση πρόσβασης στην αγορά εργασίας επιβάλλεται πρόστιμο ύψους 150 ευρώ.»

Η παρ. 4 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 34 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

5. Όποιος διευκολύνει την είσοδο στο ελληνικό έδαφος ή την έξοδο από αυτό πολίτη τρίτης χώρας, χωρίς να υποβληθεί στον έλεγχο που προβλέπεται στο άρθρο 5, τιμωρείται με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον είκοσι χιλιάδων (20.000) ευρώ. Αν ο ανωτέρω ενήργησε εκ κερδοσκοπίας ή κατ' επάγγελμα ή κατά συνήθεια ή το έγκλημα τελείται από δύο (2) ή περισσότερους από κοινού, επιβάλλεται κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον πενήντα χιλιάδων (50.000) ευρώ.

6. Όποιος διευκολύνει την παράνομη διαμονή πολίτη τρίτης χώρας ή δυσχεραίνει τις έρευνες των αστυνομικών αρχών για εντοπισμό, σύλληψη και απέλαση του, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και με χρηματική ποινή τουλάχιστον πέντε χιλιάδων (5.000) ευρώ. Αν ο ανωτέρω ενήργησε εκ κερδοσκοπίας, επιβάλλεται φυλάκιση τουλάχιστον δύο (2) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ.

7. Όποιος παράνομα κατέχει ή χρησιμοποιεί γνήσιο διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο άλλου προσώπου, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον έξι (6) μηνών και με χρηματική ποινή τουλάχιστον τριών χιλιάδων (3.000) ευρώ.

Με την ίδια ποινή τιμωρείται και όποιος παρακρατεί διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο άλλου προσώπου ή αρνείται να παραδώσει τούτο στην αρμόδια υπηρεσία. Με την ίδια, επίσης, ποινή τιμωρείται όποιος κατέχει ή χρησιμοποιεί πλαστό διαβατήριο ή άλλο ταξιδιωτικό έγγραφο.

8. Ο υπεύθυνος γραφείου ταξιδιών ή μετανάστευσης ή οποιοσδήποτε άλλος υποβάλλει για λογαριασμό τρίτου στην αρμόδια αρχή δικαιολογητικά εκδόσεως ταξιδιωτικού εγγράφου, με στοιχεία που δεν ανταποκρίνονται στην ταυτότητα του προσώπου αυτού, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και με χρηματική ποινή τουλάχιστον δέκα χιλιάδων (10.000) ευρώ. Με την ίδια ποινή τιμωρείται και εκείνος, για λογαριασμό του οποίου υποβάλλονται τα δικαιολογητικά. Με απόφαση του οικείου Περιφερειάρχη επιβάλλεται και τρίμηνη αφαίρεση της

άδειας λειτουργίας του γραφείου και, σε περίπτωση υποτροπής, οριστική αφαίρεση της άδειας αυτής.

Άρθρο 30

Υποχρεώσεις μεταφορέων - Κυρώσεις

1. Πλοίαρχοι ή κυβερνήτες πλοίου, πλωτού μέσου ή αεροπλάνου και οδηγοί κάθε είδους μεταφορικού μέσου που μεταφέρουν από το εξωτερικό στην Ελλάδα πολίτες τρίτων χωρών, που δεν έχουν δικαίωμα εισόδου στο ελληνικό έδαφος ή στους οποίους έχει απαγορευθεί η είσοδος για οποιαδήποτε αιτία, καθώς και αυτοί που τους παραλαμβάνουν από τα σημεία εισόδου, τα εξωτερικά ή εσωτερικά σύνορα, για να τους προωθήσουν στο εσωτερικό της χώρας ή στο έδαφος κράτους - μέλους της Ε.Ε. ή τρίτης χώρας ή διευκολύνουν τη μεταφορά τους ή εξασφαλίζουν σε αυτούς κατάλυμα για απόκρυψη, τιμωρούνται:

α. με κάθειρξη μέχρι δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή δέκα χιλιάδων (10.000) έως τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο,

β. με κάθειρξη τουλάχιστον δέκα (10) ετών και χρηματική ποινή τριάντα χιλιάδων (30.000) έως εξήντα χιλιάδων (60.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο, αν ο υπαίτιος ενεργεί εκ κερδοσκοπίας, κατ'επάγγελμα ή κατά συνήθεια ή είναι υπότροπος ή έχει την ιδιότητα του δημοσίου υπαλλήλου ή τουριστικού ή ναυτιλιακού ή ταξιδιωτικού πράκτορα ή αν δύο ή περισσότεροι ενεργούν από κοινού,

γ. με κάθειρξη τουλάχιστον δεκαπέντε (15) ετών και χρηματική ποινή τουλάχιστον διακοσίων χιλιάδων (200.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο, αν από την πράξη μπορεί να προκύψει κίνδυνος για άνθρωπο,

δ. με ισόβια κάθειρξη και χρηματική ποινή τουλάχιστον επτακοσίων χιλιάδων (700.000) ευρώ για κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο, αν στην περίπτωση γ επήλθε θάνατος.

2. Πλοίαρχοι ή κυβερνήτες πλοίου, πλωτού μέσου ή αεροπλάνου και οδηγοί κάθε είδους μεταφορικού μέσου υποχρεούνται να μη δέχονται για μεταφορά πρόσωπα, τα οποία δεν είναι εφοδιασμένα με τα απαιτούμενα ταξιδιωτικά έγγραφα ή δεν έχουν υποστεί τον κανονικό αστυνομικό έλεγχο. Οι παραβάτες τιμωρούνται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου αυτού. Η ανωτέρω αξιόποινη πράξη θεωρείται τετελεσμένη, προκειμένου μεν για θαλάσσια και εναέρια μεταφορικά μέσα, εφόσον το πρόσωπο που επιβιβάσθηκε λαθραίως βρίσκεται μέσα σε αυτά κατά την έναρξη του ελέγχου από τα αρμόδια κρατικά όργανα προ του απόπλου ή της απογείωσης ή μετά τον απόπλου του πλοίου ή την απογείωση του αεροπλάνου, προκειμένου δε για άλλα μεταφορικά μέσα, εφόσον το πρόσωπο που αναχωρεί λαθραίως βρίσκεται μέσα σε αυτά κατά τον τελευταίο έλεγχο εξόδου ή πλησίον των συνόρων. Οι κυρώσεις της παραγράφου 3 του παρόντος εφαρμόζονται και στα πρόσωπα που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή.

3. Αεροπορικές ή ναυτιλιακές εταιρείες, καθώς και κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο που εκτελεί οποιασδήποτε μορφής δημόσια μεταφορά προσώπων υποχρεούνται να μη δέχονται για μεταφορά και να λαμβάνουν κάθε μέτρο που να αποκλείει τη μεταφορά από το εξωτερικό στην Ελλάδα πολιτών τρίτων χωρών που:

α) δεν είναι εφοδιασμένοι με τα απαραίτητα εν ισχύ διαβατήρια ή άλλα ταξιδιωτικά έγγραφα και θεώρηση εισόδου όπου απαιτείται ή β) κατέχουν διαβατήρια ή άλλα ταξιδιωτικά έγγραφα με ενδείξεις πλαστογράφησης ή παραποίησης. Στις αεροπορικές εταιρείες που παραβαίνουν τις παραπάνω υποχρεώσεις επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο από πέντε χιλιάδες (5.000) ευρώ έως τριάντα χιλιάδες (30.000) ευρώ για

κάθε μεταφερόμενο πρόσωπο με απόφαση αερολιμενάρχη. Στις ναυτιλιακές εταιρίες, καθώς και σε κάθε άλλο φυσικό ή νομικό πρόσωπο, το ίδιο πρόστιμο επιβάλλεται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Σε περίπτωση υποτροπής εντός του ίδιου ημερολογιακού έτους, τα ανωτέρω πρόστιμα μπορεί να προσαυξάνονται στο διπλάσιο και πάντως όχι πέραν του ποσού των τριάντα χιλιάδων (30.000) ευρώ, με απόφαση του κατά περίπτωση αρμόδιου οργάνου. Πρόστιμο δεν επιβάλλεται στις εταιρίες, οι οποίες μπορούν να αποδείξουν τεκμηριωμένα ότι έχουν λάβει επαρκή προληπτικά μέτρα για να διασφαλίσουν ότι οι επιβαίνοντες πολίτες τρίτων χωρών δεν emπίπτουν στις προαναφερθείσες περιπτώσεις α και β της παρούσας παραγράφου.

4. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στις παραγράφους 1, 2 και 3, καθώς και ταξιδιωτικά γραφεία και οι ιδιοκτήτες των μεταφορικών μέσων ευθύνονται εις ολόκληρον για τις δαπάνες διαβίωσης και τα έξοδα επαναπροώθησης των ανωτέρω προσώπων στο εξωτερικό. Την ίδια ευθύνη έχουν και όσοι εγγυήθηκαν τον επαναπατρισμό πολίτη τρίτης χώρας, αν παραβιάστηκαν όροι εισόδου ή διαμονής του στη χώρα. Η διαδικασία βεβαίωσης και καταβολής του ανωτέρω προστίμου ενεργείται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Εισπράξεως Δημοσίων Εσόδων.

5. Τα πρόσωπα που αναφέρονται στο πρώτο εδάφιο της παραγράφου 1 ή οι ιδιοκτήτες των μεταφορικών μέσων ή οι αντιπρόσωποι αυτών στην Ελλάδα υποχρεούνται αμέσως μετά την άφιξη του μεταφορικού μέσου να παραδίδουν στις υπηρεσίες του αστυνομικού ελέγχου διαβατηρίων δελτία άφιξης ή καταστάσεις των επιβατών που είναι πολίτες τρίτων χωρών, τους οποίους μεταφέρουν και προορίζουν για την Ελλάδα και αντίστροφα. Την ίδια υποχρέωση έχουν κατά την άφιξη αεροπλάνων μη τακτικών πτήσεων από τρίτες χώρες. Με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται τα στοιχεία των ανωτέρω δελτίων ή καταστάσεων.

«6. Οι ανωτέρω κυρώσεις δεν επιβάλλονται στις περιπτώσεις διάσωσης ανθρώπων στη θάλασσα, της μεταφοράς ανθρώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας, κατά τις επιταγές του διεθνούς δικαίου, καθώς και στις περιπτώσεις προώθησης στο εσωτερικό της χώρας ή διευκόλυνσης της μεταφοράς, προς το σκοπό υπαγωγής στις διαδικασίες των άρθρων 83 του Ν. 3386/2005 ή του άρθρου 13 του Ν. 3907/2011, κατόπιν ενημέρωσης των αρμοδίων αστυνομικών και λιμενικών αρχών.»

Η παρ. 6 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 2 άρθρ. 14 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

7. Οι διατάξεις του άρθρου 253Α του Κ.Π.Δ. εφαρμόζονται και για τις αξιόποινες πράξεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 29 και του παρόντος άρθρου, ανεξάρτητα αν συντρέχουν οι προϋποθέσεις των άρθρων 187 και 187Α του Π.Κ..

8. Η προθεσμία για την άσκηση της έφεσης και η άσκηση της κατά της καταδικαστικής απόφασης για παραβάσεις του παρόντος άρθρου, καθώς και των παραγράφων 5, 6 και 8 του προηγούμενου άρθρου, δεν αναστέλλουν την εκτέλεση της απόφασης.

9. «Για την εκδίκαση των κακουργημάτων που προβλέπονται στην παράγραφο 1, εκτός από αυτό της περίπτωσης δ, καθώς και στο άρθρο 29, αρμόδιο είναι το Μονομελές Εφετείο και εφαρμόζεται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 308Α του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας.»

Η παρ. 9 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 2 άρθρου πέμπτου Νομ. 4268/27-27 Ιουν. 2014 (ΦΕΚ' Α 141), Τομ.4, Κεφ. ΙΑ', Θέμα α', αριθ. 23, σελ. 387.

10. Περιουσία που αποτελεί προϊόν της εγκληματικής δραστηριότητας του παρόντος άρθρου, καθώς και των παραγράφων 5, 6 και 8 του άρθρου 29 ή που αποκτήθηκε με οποιονδήποτε τρόπο από προϊόν τέτοιας εγκληματικής

δραστηριότητας ή περιουσία που χρησιμοποιήθηκε, εν όλω ή εν μέρει, για την ως άνω εγκληματική δραστηριότητα κατάσχεται και, εφόσον δεν συντρέχει περίπτωση αποδόσεως της στον ιδιοκτήτη, κατά τα άρθρα 310 παράγραφος 2 και 373 του Κ.Π.Δ., δημεύεται υποχρεωτικά με την καταδικαστική απόφαση. Η δήμευση επιβάλλεται ακόμη και αν η περιουσία ανήκει σε τρίτο, εφόσον αυτός τελούσε εν γνώσει της εγκληματικής δραστηριότητας κατά το χρόνο κτήσεως της περιουσίας. Σε περίπτωση που η περιουσία ή το προϊόν κατά το προηγούμενο εδάφιο υπερβαίνει τις τέσσερις χιλιάδες (4.000) ευρώ και δεν είναι δυνατόν να κατασχεθεί, κατάσχονται και δημεύονται υπό τους όρους του προηγούμενου εδαφίου περιουσιακά στοιχεία ίσης αξίας προς εκείνη της προαναφερθείσας περιουσίας ή του προϊόντος.

11. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου και των παραγράφων 5, 6 και 8 του άρθρου 29 εφαρμόζονται και όταν οι προβλεπόμενες σε αυτά αξιόποινες πράξεις τελέστηκαν στην αλλοδαπή από ημεδαπό ή αλλοδαπό ακόμη και αν αυτές δεν είναι αξιόποινες κατά τους νόμους της χώρας στην οποία τελέστηκαν.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΑΔΕΙΕΣ ΔΙΑΜΟΝΗΣ ΠΟΥ ΧΟΡΗΓΟΥΝΤΑΙ ΣΤΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΤΗΣ
ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ
ΕΦΑΡΜΟΣΤΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΤΜΗΜΑ Α
ΕΙΣΔΟΧΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΙΣ ΣΠΟΥΔΕΣ, ΤΗΝ
ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ
2004/114 ΕΚ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 31

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι ρυθμίσεις των άρθρων 31 έως 44 εφαρμόζονται στους πολίτες τρίτων χωρών που εισέρχονται στην Ελλάδα με σκοπό να διαμείνουν για σπουδές ή εθελοντική υπηρεσία.

2. Οι ρυθμίσεις των άρθρων 31 έως 44 δεν εφαρμόζονται:

α. στους πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα ως αιτούντες διεθνούς προστασίας, ή στο πλαίσιο επικουρικών μορφών προστασίας ή συστημάτων προσωρινής προστασίας, σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις ή την εθνική νομοθεσία ή ζητούν να διαμείνουν για τους λόγους αυτούς και αναμένουν την έκδοση απόφασης σχετικά με το καθεστώς τους,

β. στους πολίτες τρίτων χωρών η επιστροφή ή η απέλαση των οποίων έχει ανασταλεί,

γ. στους πολίτες τρίτων χωρών που είναι μέλη οικογενειών πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και έχουν ασκήσει το δικαίωμα τους για ελεύθερη κυκλοφορία εντός της Ε.Ε., σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία,

δ. στους πολίτες τρίτων χωρών που έχουν αποκτήσει το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και αιτούνται την είσοδο και διαμονή τους στην Ελλάδα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 98, σχετικά με το καθεστώς πολιτών τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες,

ε. στους πολίτες τρίτων χωρών που έχουν λάβει άδεια διαμονής για εργασία ή ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα σύμφωνα με τις διατάξεις του.

3. Το παρόν ισχύει υπό την επιφύλαξη ευνοϊκότερων διατάξεων που προκύπτουν:

α. από διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ της Ε.Ε. ή της Ε.Ε. και των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης αφ ενός και ενός ή περισσότερων τρίτων χωρών αφ ετέρου,

β. από διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας ή περισσότερων κρατών - μελών και ενός ή περισσότερων τρίτων χωρών.

Άρθρο 32

Γενικές προϋποθέσεις δικαιώματος διαμονής με σκοπό τις σπουδές ή την εθελοντική υπηρεσία

1. Η είσοδος και διαμονή πολίτη τρίτης χώρας σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 31 έως 42 υπόκειται σε έλεγχο δικαιολογητικών που αποδεικνύουν ότι πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις της επόμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου και οι αντίστοιχες προϋποθέσεις των επόμενων άρθρων.

2. Επιτρέπεται η είσοδος και διαμονή πολιτών τρίτων χωρών στην Ελλάδα με σκοπό τις σπουδές ή την εθελοντική υπηρεσία, εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι εξής γενικές προϋποθέσεις:

α. είναι κάτοχοι διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου αναγνωρισμένου από την Ελλάδα, η ισχύς του οποίου διαρκεί τρεις τουλάχιστον μήνες μετά τη λήξη της θεώρησης εισόδου και έχουν λάβει θεώρηση εισόδου για το σκοπό των σπουδών ή της εθελοντικής υπηρεσίας,

β. προσκομίζουν συναίνεση των γονέων ή του ασκούντος τη γονική μέριμνα για την προβλεπόμενη διαμονή σε περίπτωση που είναι κάτω των 18 ετών,

γ. διαθέτουν πλήρη ασφάλιση ασθένειας ως προς το σύνολο των παροχών που καλύπτονται αντίστοιχα για τους ημεδαπούς,

δ. δεν αποτελούν κίνδυνο για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια και τη δημόσια υγεία,

ε. έχουν καταβάλλει παράβολο σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 132 του παρόντος νόμου.

3. Ως προς τους πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι συμμετέχουν σε ευρωπαϊκά προγράμματα για την ενίσχυση της κινητικότητας προς την Ευρωπαϊκή Ένωση ή εντός αυτής και οι οποίοι, στο πλαίσιο των προγραμμάτων αυτών, επιθυμούν την είσοδο και διαμονή τους στην Ελληνική Επικράτεια, η διαδικασία εισδοχής διευκολύνεται προκειμένου για την έγκαιρη έκδοση των απαιτούμενων θεωρήσεων εισόδου και των αδειών διαμονής.

4. Οι σπουδαστές που καλύπτονται αυτομάτως από ασφάλιση ασθένειας για όλους τους κινδύνους για τους οποίους καλύπτονται κανονικά και οι ημεδαποί λόγω της εγγραφής τους σε εκπαιδευτικό ίδρυμα, θεωρούνται ότι πληρούν την προϋπόθεση του στοιχείου γ της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου.

5. Υπό την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος, αρμόδια υπηρεσία για την εξέταση των αιτήσεων χορήγησης αδειών διαμονής του παρόντος είναι η αρμόδια υπηρεσία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η αίτηση υποβάλλεται στις υπηρεσίες που ορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 8.

Άρθρο 33

Χορήγηση άδειας διαμονής για λόγους σπουδών

1. Ο πολίτης τρίτης χώρας, που έχει λάβει εθνική θεώρηση εισόδου για σπουδές στην Ελλάδα, υποβάλλει αίτηση στην, κατά την παράγραφο 5 του προηγούμενου άρθρου, αρμόδια υπηρεσία, εφόσον, εκτός από τις γενικές προϋποθέσεις του άρθρου 6, συντρέχουν σωρευτικά και οι εξής προϋποθέσεις:

α. έχει γίνει δεκτός σε ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα στην Ελληνική Επικράτεια για να παρακολουθήσει πρόγραμμα σπουδών,

β. διαθέτει επαρκείς πόρους για την κάλυψη των εξόδων διαβίωσης του κατά τη διάρκεια της διαμονής,

γ. έχει καταβάλλει τέλη εγγραφής στο οικείο εκπαιδευτικό ίδρυμα, όπου απαιτούνται.

2. Στα προγράμματα σπουδών περιλαμβάνεται και η φοίτηση σε Κέντρα Διδασκαλίας της Ελληνικής Γλώσσας και Πολιτισμού που πραγματοποιούνται από Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα.

3. Όταν το πρόγραμμα σπουδών που πρόκειται να παρακολουθήσει ο πολίτης τρίτης χώρας απαιτεί επάρκεια γνώσης της ελληνικής γλώσσας ως προϋπόθεση για την εγγραφή του, το οικείο εκπαιδευτικό ίδρυμα προβαίνει στους απαραίτητους ελέγχους και χορηγεί αντίστοιχη βεβαίωση, η οποία προσκομίζεται στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή.

4. Η αίτηση της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

5. Κατά την εξέταση της αίτησης για τη χορήγηση της άδειας διαμονής και για την έκδοση της σχετικής απόφασης εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 8.

Άρθρο 34

Διάρκεια και ανανέωση της άδειας διαμονής για λόγους σπουδών

1. Η άδεια διαμονής για σπουδές έχει διάρκεια ισχύος ένα έτος και μπορεί να ανανεώνεται για ισόχρονο διάστημα, εφόσον συνεχίζουν να πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 32 και 33 του παρόντος. Αν η διάρκεια του προγράμματος σπουδών είναι κατώτερη του ενός έτους, η άδεια διαμονής ισχύει για τη διάρκεια του προγράμματος σπουδών.

2. α. Παρέχεται ευχέρεια στον πολίτη τρίτης χώρας να αιτηθεί για τη χορήγηση άδειας διαμονής για σπουδές με διάρκεια ισχύος ισόχρονη με την ανώτατη διάρκεια φοίτησης του συγκεκριμένου προγράμματος σπουδών. Στην περίπτωση αυτή, κατά την υποβολή της αίτησης ο σπουδαστής προσκομίζει συμπληρωματικά βεβαίωση του οικείου εκπαιδευτικού ιδρύματος για το συνολικό χρόνο σπουδών του προγράμματος που πρόκειται να παρακολουθήσει.

β. Για την έκδοση της ανωτέρω άδειας διαμονής, καταβάλλεται παράβολο ύψους εκατόν πενήντα (150) ευρώ για κάθε έτος για το οποίο χορηγείται η άδεια διαμονής για σπουδές. Για την καταβολή του παραβόλου αυτού ακολουθείται η διαδικασία του άρθρου 132.

γ. Ο σπουδαστής, που είναι κάτοχος άδειας διαμονής με διάρκεια ισχύος ισόχρονη με την ανώτατη διάρκεια του προγράμματος σπουδών, υποχρεούται να υποβάλει στην αρμόδια υπηρεσία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ανά διετία, βεβαίωση εγγραφής και συμμετοχής στις εξετάσεις, από το οικείο εκπαιδευτικό ίδρυμα, καθώς

και πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας σπουδών για το ίδιο διάστημα, από το οποίο να προκύπτει η γενικότερη πρόοδος του ή λεπτομερής έκθεση προόδου από αρμόδιο όργανο, σε περίπτωση μεταπτυχιακών σπουδών ή εκπόνησης διδακτορικής διατριβής. Σε περίπτωση μη εκπλήρωσης της ανωτέρω υποχρέωσης, εντός δύο μηνών από την ημερομηνία παρέλευσης της διετίας από την έκδοση της άδειας διαμονής, αυτή ανακαλείται και ο σπουδαστής οφείλει να εγκαταλείψει αμέσως το ελληνικό έδαφος, χωρίς άλλες διατυπώσεις.

3. Για την ανανέωση των αδειών διαμονής των προηγούμενων παραγράφων, ο πολίτης τρίτης χώρας υποχρεούται να υποβάλει αίτηση, πριν από τη λήξη τους, στην, κατά τις διατάξεις του άρθρου 9, αρμόδια υπηρεσία υποβολής της αίτησης, η οποία συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

4. Ο συνολικός χρόνος ανανέωσης της άδειας διαμονής δεν μπορεί να υπερβεί την περίοδο κανονικής φοίτησης που ισούται με τον ελάχιστο αριθμό των αναγκαίων για την απονομή του τίτλου σπουδών εξαμήνων σύμφωνα με το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών της σχολής, προσαυξημένο κατά τέσσερα εξάμηνα και κατά το ήμισυ για τους σπουδαστές μεταπτυχιακών σπουδών ή τους υποψήφιους διδάκτορες. Στο χρονικό αυτό διάστημα προστίθεται ένα επιπλέον έτος για την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, εφόσον αυτό έχει ζητηθεί από το οικείο εκπαιδευτικό ίδρυμα.

Άρθρο 35

Κινητικότητα σπουδαστών

1. Με την επιφύλαξη των άρθρων «32 και 33» ο πολίτης τρίτης χώρας που έχει ήδη γίνει δεκτός για σπουδές σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και υποβάλλει αίτηση για να παρακολουθήσει μέρος του προγράμματος σπουδών που έχει ήδη αρχίσει ή να το συμπληρώσει με συναφές πρόγραμμα σπουδών στην Ελλάδα, γίνεται δεκτός εντός χρονικής περιόδου που δεν κωλύει τη συνέχιση των συγκεκριμένων σπουδών, ενώ ταυτόχρονα αφήνει στις αρμόδιες αρχές αρκετό χρόνο για να διεκπεραιώσουν την αίτηση, εφόσον:

Η μέσα σε «» παραπομπή στα άρθρα «24 και 25» αντικαταστάθηκε με την ορθή στα άρθρα «32 και 33» από την παρ. 8 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

α. Πληροί τις προϋποθέσεις που ορίζουν τα άρθρα 32 και 33, πλην της προϋπόθεσης εθνικής θεώρησης εισόδου. Σε αυτές τις περιπτώσεις επιβάλλεται μόνο θεώρηση εισόδου, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) 539/2001, του Συμβουλίου περί του καταλόγου τρίτων χωρών, οι υπήκοοι των οποίων υπόκεινται στην υποχρέωση θεώρησης για τη διέλευση των εξωτερικών συνόρων των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του καταλόγου των τρίτων χωρών οι υπήκοοι των οποίων απαλλάσσονται από την υποχρέωση αυτή, όπως ισχύει.

β. Υποβάλει βεβαίωση του κύκλου σπουδών που έχει διανύσει, από την οποία προκύπτει, επίσης, ο συναφής και συμπληρωματικός χαρακτήρας μεταξύ των δύο προγραμμάτων σπουδών.

γ. Συμμετέχει σε κοινοτικό ή διμερές πρόγραμμα ανταλλαγής ή έχει γίνει δεκτός ως σπουδαστής σε άλλο κράτος - μέλος για τουλάχιστον δύο έτη.

2. Η άδεια διαμονής της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου χορηγείται και ανανεώνεται, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις και σύμφωνα με τη διαδικασία των άρθρων 32 και 33, αντίστοιχα.

3. Κατά την υποβολή της αίτησης για τη χορήγηση της άδειας διαμονής της παραγράφου 1, ο σπουδαστής υποβάλλει συμπληρωματικά τα εξής δικαιολογητικά:

α. Ακριβές αντίγραφο της άδειας διαμονής για σπουδές, της οποίας είναι κάτοχος στο άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

β. Βεβαίωση του εκπαιδευτικού ιδρύματος του άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης για τον κύκλο σπουδών που έχει διανύσει ο σπουδαστής σε αυτό, καθώς και για το συμπληρωματικό ή συναφή χαρακτήρα του ανωτέρω κύκλου σπουδών με το πρόγραμμα που πρόκειται να παρακολουθήσει στην Ελλάδα.

γ. Βεβαίωση του φορέα υλοποίησης του αντίστοιχου προγράμματος για τη συμμετοχή του στο κοινοτικό ή διμερές πρόγραμμα ανταλλαγής ή βεβαίωση των αρμόδιων αρχών κράτους-μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης ότι έχει γίνει δεκτός σε αυτό ως σπουδαστής για διάστημα τουλάχιστον δύο ετών.

4. Η προϋπόθεση του στοιχείου γ της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, δεν ισχύει στην περίπτωση που ο σπουδαστής, στο πλαίσιο του προγράμματος σπουδών του, υποχρεούται να παρακολουθήσει μέρος των σπουδών του σε ίδρυμα άλλου κράτους - μέλους. Στην περίπτωση αυτή, η υπό στοιχείο γ της προηγούμενης παραγράφου του παρόντος άρθρου βεβαίωση αντικαθίσταται από βεβαίωση του εκπαιδευτικού ιδρύματος του άλλου κράτους - μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης, με την οποία πιστοποιείται η υποχρεωτική παρακολούθηση μέρους του προγράμματος των σπουδών αυτών στην Ελλάδα.

5. Στην περίπτωση που πολίτης τρίτης χώρας, κάτοχος άδειας διαμονής για σπουδές στην Ελλάδα, υποβάλλει αίτηση σε άλλο κράτος - μέλος, δυνάμει του παρόντος άρθρου, οι αρμόδιες ελληνικές αρχές διαβιβάζουν, μετά από αίτημα του κράτους - μέλους στο οποίο έχει υποβληθεί η αίτηση, τις απαραίτητες πληροφορίες όσον αφορά στη διαμονή του σπουδαστή στην Ελληνική Επικράτεια.

Άρθρο 36

Επαγγελματική δραστηριότητα σπουδαστών πολιτών τρίτων χωρών

Πολίτες τρίτων χωρών, που έχουν λάβει άδεια διαμονής για λόγους σπουδών, σύμφωνα με το παρόν, επιτρέπεται να εργάζονται μόνο με καθεστώς μερικής απασχόλησης, σύμφωνα με τις αντίστοιχες προβλέψεις της οικείας νομοθεσίας. Σε κάθε περίπτωση ο αριθμός των ωρών εργασίας δεν μπορεί να είναι μικρότερος από τις δέκα ώρες την εβδομάδα ή το αντίστοιχο τους σε ημέρες ή μήνες κατ'έτος.

Άρθρο 37

Ταχεία διαδικασία χορήγησης αδειών διαμονής σε μεταπτυχιακούς σπουδαστές

1. Τα ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της χώρας, στα οποία λειτουργούν προγράμματα μεταπτυχιακών σπουδών, μπορούν να συνάπτουν συμβάσεις για τη δημιουργία ταχείας διαδικασίας χορήγησης αδειών διαμονής σε μεταπτυχιακούς σπουδαστές πολίτες τρίτων χωρών, με το Υπουργείο Εσωτερικών, εφόσον συντρέχουν ειδικοί προς τούτο λόγοι και υπό τους εξής όρους:

α. Η διάρκεια του προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών είναι ανώτερη των τριών (3) μηνών.

β. Πληρούνται οι προϋποθέσεις των άρθρων 32 και 33 για τη χορήγηση αδειών διαμονής στο πλαίσιο τέτοιων συμβάσεων.

Στις συμβάσεις ταχείας διαδικασίας περιλαμβάνεται ο ακριβής τίτλος του μεταπτυχιακού προγράμματος και μνημονεύονται οι ειδικοί λόγοι που συντρέχουν για τη σύναψη της σύμβασης, η διάρκεια ισχύος και η δυνατότητα ανανέωσης της, καθώς και οι υποχρεώσεις των συμβαλλόμενων μερών.

2.α. Για τη σύναψη συμβάσεων ταχείας διαδικασίας το Υπουργείο Εσωτερικών εκπροσωπείται από τον προϊστάμενο της Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής της Γενικής Διεύθυνσης Μεταναστευτικής Πολιτικής και Κοινωνικής Ένταξης, το δε ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα από νόμιμο εκπρόσωπο του.

β. Οι αιτήσεις για τη χορήγηση των αδειών διαμονής του άρθρου αυτού υποβάλλονται στην ανωτέρω Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών και οι σχετικές άδειες χορηγούνται με απόφαση του οικείου Υπουργού.

γ. Η αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών χορηγεί τις άδειες διαμονής, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις του παρόντος, σε διάστημα είκοσι (20) ημερών από την ημερομηνία παραλαβής της αίτησης με τα πλήρη δικαιολογητικά.

3. Το ανώτατο εκπαιδευτικό ίδρυμα ενημερώνει, με κάθε πρόσφορο μέσο, την ελληνική προξενική αρχή στη χώρα από την οποία πρόκειται να εισέλθει ο πολίτης τρίτης χώρας για τη σύμβαση ταχείας διαδικασίας που έχει συνάψει σύμφωνα με τα παραπάνω.

Άρθρο 38

Χορήγηση άδειας διαμονής για εθελοντική υπηρεσία

1. Ο πολίτης τρίτης χώρας που έχει γίνει δεκτός σε πρόγραμμα εθελοντικής υπηρεσίας, διάρκειας άνω των τριών μηνών, γίνεται δεκτός για διαμονή στην Ελλάδα, εφόσον έχει λάβει εθνική θεώρηση εισόδου για το σκοπό αυτόν.

2. Για τη χορήγηση της άδειας διαμονής ο πολίτης τρίτης χώρας υποβάλλει αίτηση στην αρμόδια υπηρεσία, χωρίς να απαιτείται για το σκοπό αυτόν η καταβολή παραβόλου, εφόσον συντρέχουν, εκτός από τις γενικές προϋποθέσεις του άρθρου 32, οι εξής προϋποθέσεις:

α. Έχει συμπληρώσει το 18ο έτος της ηλικίας του.

β. Έχει συνάψει συμφωνία με τον φορέα υλοποίησης του προγράμματος εθελοντικής υπηρεσίας στο οποίο συμμετέχει, με την οποία ο ανωτέρω φορέας υλοποίησης αναλαμβάνει πλήρως τα έξοδα ταξιδιού, διαβίωσης, καταλύματος, επαναπατρισμού και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, καθώς και κάθε άλλη δαπάνη που θα προκύψει κατά τη διάρκεια διαμονής του εθελοντή στην Ελλάδα, περιλαμβανομένης και τυχόν εκπαίδευσης του για την εκπλήρωση των καθηκόντων του και η οποία περιλαμβάνει επίσης, περιγραφή των καθηκόντων του και των όρων άσκησης τους, καθώς και του ωραρίου εργασίας του.

γ. Ο φορέας υλοποίησης του προγράμματος εθελοντικής υπηρεσίας, έχει συνάψει ασφαλιστήριο συμβόλαιο αστικής ευθύνης, και δέχεται να φέρει πλήρως την ευθύνη για αυτόν καθ' όλη τη διάρκεια της διαμονής του, ειδικότερα σε ό,τι αφορά τα έξοδα διαβίωσης, ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και επαναπατρισμού του.

3. Εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις του άρθρου 32 και της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, ο πολίτης τρίτης χώρας υποβάλλει αίτηση στην, κατά τις διατάξεις του άρθρου 8, υπηρεσία για τη χορήγηση άδειας διαμονής για εθελοντική υπηρεσία στην αρμόδια για το σκοπό αυτόν υπηρεσία, το αργότερο εντός δεκαπέντε ημερών, αφότου υποβληθούν.

Άρθρο 39

Διάρκεια και ανανέωση της άδειας διαμονής για εθελοντική υπηρεσία

1. Η άδεια διαμονής για εθελοντική υπηρεσία έχει διάρκεια ισχύος μέχρι ένα έτος.

2. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και εφόσον η διάρκεια του συγκεκριμένου προγράμματος υπερβαίνει το έτος, η διάρκεια της άδειας διαμονής δύναται να χορηγείται για χρονικό διάστημα ίσο με τη διάρκεια υλοποίησης του εν λόγω προγράμματος.

3. Ο εθελοντής, μετά τη λήξη της άδειας διαμονής του οφείλει να εγκαταλείψει αμέσως το ελληνικό έδαφος, χωρίς άλλες διατυπώσεις.

Άρθρο 40

Ανάκληση ή άρνηση ανανέωσης της άδειας διαμονής για σπουδές ή εθελοντική υπηρεσία

Οι άδειες διαμονής που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 31 έως 39, ανακαλούνται ή δεν ανανεώνονται, πέραν των οριζόμενων στο άρθρο 24, και στις ακόλουθες ειδικότερες περιπτώσεις:

- α. δεν τηρεί τους όρους που προβλέπει η οικεία νομοθεσία για το καθεστώς μερικής απασχόλησης κατά την άσκηση των οικονομικών του δραστηριοτήτων,
- β. δεν σημειώνει ικανοποιητική πρόοδο στις σπουδές του.

Άρθρο 41

Δικαιώματα και υποχρεώσεις

1. Εκτός αν άλλως ορίζεται σε ειδικές περιπτώσεις, δεν επιτρέπεται η αλλαγή σκοπού για τους κατόχους άδειας διαμονής για σπουδές ή εθελοντική υπηρεσία.

2. Με την επιφύλαξη του δεύτερου εδαφίου της παραγράφου 2 του άρθρου 89 σχετικά με το καθεστώς πολιτών τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες, το χρονικό διάστημα διαμονής πολιτών τρίτων χωρών που έχουν διαμείνει στην Ελληνική Επικράτεια με την ιδιότητα του σπουδαστή ή του εθελοντή, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, δεν λαμβάνεται υπόψη προκειμένου για την παροχή, στα πρόσωπα αυτά, περαιτέρω δικαιωμάτων.

Άρθρο 42

Για όσα ζητήματα δεν ρυθμίζονται διαφορετικά στις διατάξεις των ως άνω άρθρων 31 έως και 41 ισχύουν οι ρυθμίσεις των άρθρων 1 έως 30.

Άρθρο 43

1. Στα τέκνα που γεννιούνται στην Ελλάδα από γονείς κατόχους άδειας διαμονής για σπουδές σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, κατά παρέκκλιση των ισχυουσών διατάξεων της νομοθεσίας για την οικογενειακή επανένωση πολιτών τρίτων χωρών, χορηγείται ατομική άδεια διαμονής με την ιδιότητα τους ως μελών οικογένειας σπουδαστή, που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των γονέων τους ή ενός εξ αυτών.

2. Δεν χορηγείται άδεια διαμονής για λόγους σπουδών στους πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν στη Χώρα για εργασιακούς ή επαγγελματικούς λόγους, με εξαίρεση όσους έχουν γίνει δεκτοί για λόγους οικογενειακής επανένωσης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 44

Επαγγελματική κατάρτιση

1. Επαγγελματική κατάρτιση για την εφαρμογή του παρόντος, είναι η φοίτηση σε Ινστιτούτα Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.), σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ν. 2009/1992 (Α 18), όπως κάθε φορά ισχύει, σε Κέντρα Μεταλλουργικής Εκπαίδευσης σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο ν. 3696/2008 (Α 177), όπως τροποποιήθηκε και ισχύει, σε «Κέντρα Δια Βίου Μάθησης» σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στον ίδιο νόμο, καθώς και σε Κολλέγια που παρέχουν κατ' αποκλειστικότητα σπουδές αφενός βάσει συμφωνιών πιστοποίησης (validation) και δικαιόχρησης (franchising) με ανώτατα εκπαιδευτικά ιδρύματα της αλλοδαπής, αναγνωρισμένα από τις αρμόδιες αρχές στη χώρα που εδρεύουν και αφετέρου προγράμματα σπουδών των οποίων οδηγούν σε μεταπτυχιακό τίτλο σπουδών, εφόσον αυτά τα συγκεκριμένα προγράμματα σπουδών έχουν πιστοποίηση (accreditation) από διεθνείς οργανισμούς πιστοποίησης, σύμφωνα με την τελευταία τροποποίηση του ίδιου νόμου (ν. 4111/2013, Α 18).

Της εν λόγω κατάρτισης μπορεί να προηγείται, όπου απαιτείται, με βάση το πρόγραμμα σπουδών της απαιτούμενης ειδικότητας, ένα προπαρασκευαστικό έτος εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας.

2. Η είσοδος πολίτη τρίτης χώρας στην Ελλάδα για κατάρτιση σε δημόσια ή ιδιωτικά Ι.Ε.Κ., επιτρέπεται, εφόσον ο πολίτης τρίτης χώρας γίνει δεκτός από αυτά και χορηγηθεί σχετική έγκριση φοίτησης από τον αρμόδιο φορέα της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης, του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων.

Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, και ύστερα από γνώμη του αρμόδιου φορέα της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης, καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και τα πιστοποιητικά απόδειξης της γλωσσομάθειας όπου απαιτούνται για την έγκριση αυτή.

3. Η είσοδος πολίτη τρίτης χώρας για φοίτηση σε Κέντρα Μεταλλουργικής Εκπαίδευσης και Κολλέγια, επιτρέπεται εφόσον ο πολίτης τρίτης χώρας γίνει δεκτός σε πρόγραμμα που απαιτεί κανονική και όχι εξ αποστάσεως φοίτηση, διαθέτει έγγραφο πιστοποίησης επάρκειας γνώσης της γλώσσας στην οποία διδάσκονται τα γνωστικά αντικείμενα του προγράμματος σπουδών και χορηγηθεί σχετική βεβαίωση του Κολλεγίου ή του Τμήματος Κέντρων Μεταλλουργικής Εκπαίδευσης του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, με την οποία θα βεβαιώνεται η ύπαρξη σε ισχύ άδειας ίδρυσης και λειτουργίας αυτών.

4. Η είσοδος πολίτη τρίτης χώρας για φοίτηση σε «Κέντρα Δια Βίου Μάθησης» επιτρέπεται εφόσον, προσκομισθεί το Φύλλο Εφημερίδας της Κυβερνήσεως στο οποίο έχει δημοσιευθεί η απόφαση του Δ.Σ. του Ε.Ο.Π.Π.Ε.Π. με την οποία έχει χορηγηθεί άδεια λειτουργίας στο Εργαστήριο Ελευθέρων Σπουδών και βεβαίωση του Εργαστηρίου Ελευθέρων Σπουδών με την οποία θα βεβαιώνεται ότι ο πολίτης τρίτης χώρας έχει γίνει δεκτός σε πρόγραμμα που απαιτεί κανονική και όχι εξ αποστάσεως φοίτηση, διαθέτει έγγραφο πιστοποίησης επάρκειας γνώσης της γλώσσας στην οποία διδάσκονται τα γνωστικά αντικείμενα του προγράμματος σπουδών, καθώς και το χρονικό διάστημα διάρκειας των σπουδών.

Η μέσα σε «» φράση αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 10 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

5. Η οικεία εθνική θεώρηση εισόδου και η αντίστοιχη άδεια διαμονής, καθώς και η ανανέωση της, χορηγούνται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα άρθρα «32, 33 και 34» του Κώδικα αυτού, που εφαρμόζονται αναλόγως.

Η μέσα σε «» παραπομπή αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 9 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

Άρθρο 45

Συμμετοχή σε ειδικά προγράμματα

1. Πολίτες τρίτων χωρών, που μετέχουν σε προγράμματα ανταλλαγών στο πλαίσιο διακρατικών συμφωνιών, σε προγράμματα συνεργασίας με χρηματοδότηση της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και υπότροφοι υπουργείων, οργανισμών, κοινωφελών ιδρυμάτων και του Ι.Κ.Υ., γίνονται δεκτοί για διαμονή στη χώρα εφόσον έχουν λάβει εθνική θεώρηση εισόδου. Η εθνική θεώρηση εισόδου χορηγείται, εφόσον προσκομισθεί στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή βεβαίωση του φορέα πραγματοποίησης του αντίστοιχου προγράμματος ή χορήγησης της υποτροφίας.

2. Η άδεια διαμονής χορηγείται για χρονικό διάστημα ίσο με το διάστημα εκτέλεσης του προγράμματος ή διάρκειας της υποτροφίας. Οι υπότροφοι της προηγούμενης παραγράφου δεν υποχρεούνται στην καταβολή παραβόλου.

Άρθρο 46

Σπουδές σε στρατιωτικές και παραγωγικές σχολές

Πολίτες τρίτων χωρών, που έχουν λάβει εθνική θεώρηση εισόδου και έχουν γίνει δεκτοί για φοίτηση στις Σχολές και τα Ειδικά Σχολεία των Ενόπλων Δυνάμεων, των Σωμάτων Ασφαλείας ή στις Ακαδημίες και τα Σχολεία του Εμπορικού Ναυτικού λαμβάνουν, κατ'εξαίρεση, άδεια διαμονής για όσο χρόνο διαρκεί η φοίτηση τους σε αυτές. Όσοι έχουν γίνει δεκτοί προς φοίτηση ως υπότροφοι των ανωτέρω Σχολών και Ειδικών Σχολείων δεν υποχρεούνται στην καταβολή παραβόλου.

Άρθρο 47

Απόκτηση ιατρικής ειδικότητας

1. Για την απόκτηση ιατρικής ειδικότητας από πολίτη τρίτης χώρας απαιτείται εθνική θεώρηση εισόδου. Η άδεια διαμονής χορηγείται από τον Γενικό Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, έχει διάρκεια ενός έτους και μπορεί να ανανεώνεται ανά δύο έτη και μέχρι την απόκτηση της ειδικότητας. Προϋπόθεση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής αποτελεί η προσκόμιση βεβαίωσης από νοσηλευτικό ίδρυμα που, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία, παρέχει ειδικότητα, ότι γίνεται δεκτός προς απόκτηση της.

2. Οι παραπάνω πολίτες τρίτων χωρών μπορούν να συνοδεύονται και από τα μέλη της οικογένειάς τους, στα οποία χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, ατομική άδεια διαμονής που λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής των συντηρούντων.

Άρθρο 48

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής για φοίτηση στην Αθωνιάδα Εκκλησιαστική Ακαδημία του Αγίου Όρους

1. Η είσοδος ομόδοξου πολίτη τρίτης χώρας για φοίτηση στην Αθωνιάδα Εκκλησιαστική Ακαδημία του Αγίου Όρους επιτρέπεται, εφόσον προηγουμένως ο πολίτης τρίτης χώρας λάβει εθνική θεώρηση εισόδου.

2. Ο πολίτης τρίτης χώρας οφείλει, δύο τουλάχιστον μήνες πριν από τη λήξη της θεώρησης εισόδου, να υποβάλει στην Ιερά Επιστασία του Αγίου Όρους, με την επιφύλαξη του άρθρου 8 και την έναρξη χορήγησης της άδειας διαμονής με τη μορφή αυτοτελούς εγγράφου, αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής. Μαζί με την αίτηση πρέπει να καταθέσει:

α. Αντίγραφο διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου με την εθνική θεώρηση εισόδου.

β. Βεβαίωση εγγραφής στην Αθωνιάδα Εκκλησιαστική Ακαδημία.

γ. Βεβαίωση Ιεράς Μονής ή ιδρύματος ή ιδιώτη ότι αναλαμβάνουν την κηδεμονία, τα έξοδα σπουδών και διαβίωσης του στο Άγιον Όρος.

δ. Βεβαίωση της Ιεράς Επιστασίας ή της Ιεράς Μονής ή του ιδρύματος ή του ιδιώτη, που έχουν αναλάβει την κηδεμονία του, ότι υποχρεούται προς πλήρη κάλυψη της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και των εξόδων νοσηλείας του, καθώς και

ε. Πιστοποιητικό υγείας, που εκδίδεται από ημεδαπά κρατικά νοσηλευτικά ιδρύματα ή κέντρα υγείας ή θεραπευτήρια και ιατρεία του Ι.Κ.Α., ότι ο πολίτης τρίτης χώρας δεν πάσχει από νόσημα, το οποίο, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της Παγκόσμιας Οργάνωσης Υγείας και του ενωσιακού δικαίου μπορεί να αποτελέσει κίνδυνο για τη δημόσια υγεία.

3. Η άδεια διαμονής του πολίτη τρίτης χώρας χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, ύστερα από εισήγηση της Ιεράς Επιστασίας.

4. Η άδεια διαμονής χορηγείται για το χρονικό διάστημα των ετών φοίτησης και μπορεί να ανανεώνεται για ένα ακόμη έτος.

ΤΜΗΜΑ Β

ΕΙΣΔΟΧΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ – ΘΥΜΑΤΩΝ ΕΜΠΟΡΙΑΣ ΑΝΘΡΩΠΩΝ Ή ΠΑΡΑΝΟΜΗΣ ΔΙΑΚΙΝΗΣΗΣ ΜΕΤΑΝΑΣΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2004/81/ΕΚ

Άρθρο 49

Προθεσμία περίσκεψης

1. Σε πολίτες τρίτων χωρών που έχουν χαρακτηριστεί θύματα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών κατά τις διατάξεις των περιπτώσεων ια και ιβ του άρθρου 1 του παρόντος Κώδικα, εφόσον δεν υπάγονται στη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 του π.δ. 233/2003, παρέχεται με πράξη της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής προθεσμία περίσκεψης τριών μηνών, ώστε να διαφύγουν από την επιρροή των δραστών των σε βάρος τους εγκλημάτων και να αποκατασταθούν ψυχικά για να μπορέσουν να λάβουν συνειδητά ανεπηρέαστη απόφαση σχετικά με τη συνεργασία τους με τις διωκτικές Αρχές.

2. Ειδικά για τους ανηλίκους - θύματα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών, η ίδια προθεσμία μπορεί να παρατείνεται για δύο ακόμη

μήνες με απόφαση της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής και με κριτήριο την εξυπηρέτηση του συμφέροντος του ανήλικου.

3. Κατά το χρονικό διάστημα της προθεσμίας περίσκεψης τα πρόσωπα των προηγούμενων παραγράφων δεν απομακρύνονται από τη χώρα. Απόφαση επιστροφής, που έχει εκδοθεί, αλλά δεν έχει ακόμη εκτελεστεί, αναστέλλεται.

4. Με απόφαση της αρμόδιας Εισαγγελικής Αρχής, η προθεσμία περίσκεψης μπορεί να περατώνεται πριν από τη λήξη της, σε περίπτωση κατά την οποία:

α. διαπιστώνεται από την οικεία Εισαγγελική Αρχή ότι το ανωτέρω πρόσωπο επανασυνέδεσε ενεργώς, εκουσίως και με δική του πρωτοβουλία τις σχέσεις του με τους δράστες των εγκλημάτων του άρθρου 1 περιπτώσεις ια και ιβ του παρόντος Κώδικα ή ότι δε συντρέχουν τελικά στο πρόσωπο του τα στοιχεία που λήφθηκαν υπόψη για το χαρακτηρισμό του ως θύματος εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών, τα οποία απαιτούνται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις περιπτώσεις ια και ιβ του άρθρου 1 του παρόντος Κώδικα ή

β. συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

Άρθρο 50

Ενημέρωση θυμάτων και ειδική μέριμνα για ανήλικους

1. Ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών ή η αρμόδια αστυνομική Αρχή ή οι αρμόδιοι φορείς κοινωνικής στήριξης, που προβλέπονται στο π.δ. 233/2003, όπως αυτό ισχύει, αλλά και οποιοσδήποτε από τους φορείς που αναφέρονται στο άρθρο 49 του παρόντος Κώδικα, γνωστοποιούν στον πολίτη τρίτης χώρας - θύμα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών ότι δικαιούται να υποβάλει αίτημα για να του χορηγηθεί άδεια διαμονής, σύμφωνα με τα προαναφερόμενα, παρέχοντας σε αυτόν την αναγκαία προς τούτο ενημέρωση.

2. Στην περίπτωση πολίτη τρίτης χώρας θύματος εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών που είναι ασυνόδευτος ανήλικος, η αρμόδια Εισαγγελική Αρχή προβαίνει σε κάθε αναγκαία ενέργεια για να προσδιορίσει την ταυτότητα και την ιθαγένεια του και για να θεμελιώσει το γεγονός ότι δεν συνοδεύεται, καταβάλλει κάθε προσπάθεια για τον ταχύτερο δυνατό εντοπισμό της οικογένειάς του και λαμβάνει αμέσως τα απαραίτητα μέτρα για να εξασφαλίσει τη νομική του εκπροσώπηση και, εφόσον χρειάζεται, την εκπροσώπηση του στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας.

Ο αρμόδιος Εισαγγελέας Ανηλίκων ή, όπου δεν υφίσταται Εισαγγελέας Ανηλίκων, ο αρμόδιος Εισαγγελέας Πρωτοδικών, εάν δεν βρεθεί η οικογένεια του ανήλικου ή εάν κρίνει ότι υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες ο επαναπατρισμός του δεν εξυπηρετεί το συμφέρον του, μπορεί να διατάσσει κάθε πρόσφορο μέτρο για την προστασία του μέχρι την έκδοση απόφασης από το Δικαστήριο, στο οποίο πρέπει να απευθύνεται εντός τριάντα (30) ημερών, για το διορισμό Επιτρόπου, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 1532, 1534 και 1592 Α.Κ.

Άρθρο 51

Περίθαλψη και παροχές κατά την περίοδο περίσκεψης

1. Κατά τη διάρκεια της περιόδου περίσκεψης, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών έχουν δικαίωμα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και πρόσβασης στις υπηρεσίες ψυχολογικής υποστήριξης που παρέχονται από το Ε.Σ.Υ., από τις Μονάδες Προστασίας και Αρωγής, αλλά και από φορείς που

συνεργάζονται με τους ανωτέρω, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 2, 3 και 4 του π.δ. 233/2003, όπως ισχύει, καθώς και από τις Υπηρεσίες Πρώτης Υποδοχής.

2. Στα ίδια πρόσωπα διασφαλίζονται ικανές συνθήκες διαβίωσης, εφόσον δεν διαθέτουν επαρκείς πόρους.

3. Οι αρμόδιες εισαγγελικές, δικαστικές και αστυνομικές αρχές φροντίζουν, κατά προτεραιότητα, για την προστασία και την ασφάλεια των προαναφερόμενων θυμάτων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις οικείες διατάξεις, για την παροχή σε αυτά υπηρεσιών μετάφρασης και διερμηνείας όταν αγνοούν την ελληνική γλώσσα, για την ενημέρωση τους σχετικά με τα νόμιμα δικαιώματά τους και με τις υπηρεσίες που τους παρέχονται, καθώς και για την παροχή κάθε αναγκαίας νομικής βοήθειας.

Άρθρο 52

Χορήγηση και ανανέωση άδειας διαμονής

Σε πολίτη τρίτης χώρας που έχει χαρακτηριστεί θύμα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών με Πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα Πρωτοδικών, σύμφωνα με το άρθρο 49, χορηγείται, μετά από σχετική αίτηση του, που υποβάλλεται αυτοπροσώπως ή μέσω του αρμόδιου Εισαγγελέα, άδεια διαμονής ή ανανεώνεται η χορηγηθείσα, χωρίς να απαιτείται η καταβολή παραβόλου, με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των επόμενων άρθρων.

Άρθρο 53

Προϋποθέσεις χορήγησης και ανανέωσης άδειας διαμονής

1. Μετά την πάροδο της προθεσμίας περίσκεψης ή και πριν παρέλθει αυτή, εφόσον συντρέξει η περίπτωση β της παραγράφου αυτής, ο αρμόδιος Εισαγγελέας εξετάζει εάν πληρούνται μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις και συντάσσει σχετική έκθεση:

α. εάν κρίνεται σκόπιμη η παράταση της διαμονής του εν λόγω προσώπου στην Ελληνική Επικράτεια, προς διευκόλυνση της διενεργούμενης έρευνας ή της ποινικής διαδικασίας,

β. εάν το ανωτέρω πρόσωπο έχει επιδείξει σαφή βούληση συνεργασίας και

γ. εάν το ίδιο πρόσωπο έχει διακόψει κάθε σχέση με τους φερόμενους ως δράστες των αδικημάτων του άρθρου 1 περιπτώσεις ια και ιβ.

2. Η εξέταση της αίτησης για τη χορήγηση της άδειας διαμονής γίνεται κατά προτεραιότητα και η χορήγηση της διενεργείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Με την επιφύλαξη λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας, εκδίδεται άδεια διαμονής διάρκειας δώδεκα μηνών, εάν συντρέχει μία από τις προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου και η οποία ανανεώνεται κάθε φορά για ισόχρονο διάστημα, εφόσον συνεχίζουν να πληρούνται οι ίδιες προϋποθέσεις.

Άρθρο 54

Δικαιώματα

Η άδεια διαμονής διασφαλίζει:

α) δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας, το οποίο ισχύει μόνο κατά τη διάρκεια της,

β) στις παροχές και την περίθαλψη του άρθρου 52,

γ) στις προϋποθέσεις επαγγελματικής κατάρτισης και εκπαίδευσης, σύμφωνα με τις ειδικότερες προβλέψεις των άρθρων 5 και 6 του π.δ. 233/2003, όπως ισχύει.

Άρθρο 55

Ειδικοί λόγοι μη ανανέωσης και ανάκλησης της άδειας διαμονής

Η άδεια διαμονής δεν ανανεώνεται ή ανακαλείται εφόσον συντρέχει μία από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

α. Εάν ο δικαιούχος επανασυνδέσει τις σχέσεις του ενεργώς και εκουσίως με τους εικαζόμενους δράστες των πράξεων που έχει καταγγείλει.

β. Εάν η αρμόδια Αρχή κρίνει ότι η συνεργασία ή η καταγγελία του θύματος είναι δόλια ή καταχρηστική ή ότι συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας.

γ. Όταν η ποινική διαδικασία για τα εγκλήματα των περιπτώσεων α και β του άρθρου 1 έχει περατωθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 43 ή 47 Κ.Π.Δ. ή έχει εκδοθεί αμετάκλητη δικαστική απόφαση, με την οποία περατώνεται η σχετική διαδικασία. Η διάταξη αυτή δεν ισχύει για τα θύματα κατά την έννοια του άρθρου 1 παρ. 2 του π.δ. 233/2003.

Άρθρο 56

Αλλαγή σκοπού διαμονής

Μέσα σε ένα μήνα από την περάτωση της σχετικής διαδικασίας με την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής απόφασης, μπορεί να χορηγείται στον κάτοχο άδειας διαμονής, με την ιδιότητα του θύματος εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών, άδεια διαμονής για έναν από τους λόγους και υπό τις αντίστοιχες προϋποθέσεις που προβλέπονται στον Κώδικα αυτόν, με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών ή του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Κατά τη διαδικασία χορήγησης της άδειας διαμονής λαμβάνεται ειδικά υπόψη ότι ο/η αιτών/ούσα είναι ή υπήρξε κάτοχος άδειας διαμονής ως θύμα εμπορίας ανθρώπων ή παράνομης διακίνησης μεταναστών.

ΤΜΗΜΑ Γ

ΕΙΔΙΚΗ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΙΣΔΟΧΗΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΓΙΑ ΣΚΟΠΟΥΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΗΣ ΕΡΕΥΝΑΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2005/71/ΕΚ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 57

Πεδίο Εφαρμογής

1. Οι διατάξεις των άρθρων 58 έως 67 του παρόντος εφαρμόζεται στους πολίτες τρίτων χωρών που ζητούν να τους επιτραπεί η είσοδος και η διαμονή στην Ελληνική Επικράτεια προκειμένου να πραγματοποιήσουν έρευνα.

2. Το παρόν δεν εφαρμόζεται:

α) στους πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι διαμένουν στην Ελλάδα ως αιτούντες διεθνή προστασία ή στο πλαίσιο καθεστώτων προσωρινής προστασίας,

β) στους πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι αιτούνται να διαμείνουν στην Ελλάδα υπό την ιδιότητα του σπουδαστή κατά την έννοια της Οδηγίας 2004/114/ΕΚ σχετικά

με τις προϋποθέσεις εισδοχής πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό τις σπουδές, την ανταλλαγή μαθητών, την άμισθη πρακτική άσκηση ή την εθελοντική υπηρεσία, προκειμένου να διεξάγουν έρευνα για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος,
γ) στους πολίτες τρίτων χωρών, η επιστροφή/απέλαση των οποίων έχει ανασταλεί,
δ) σε περίπτωση απόσπασης ερευνητή από ερευνητικό οργανισμό κράτους - μέλους της Ένωσης σε άλλο ερευνητικό οργανισμό στην Ελλάδα.

Άρθρο 58

Ευνοϊκότερες διατάξεις

1. Το παρόν ισχύει υπό την επιφύλαξη ευνοϊκότερων διατάξεων που προκύπτουν:
  - α) από διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών - μελών της αφενός, και ενός ή περισσότερων τρίτων χωρών αφετέρου,
  - β) από διμερείς ή πολυμερείς συμφωνίες που συνάπτονται μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας ή περισσότερων κρατών - μελών και ενός ή περισσότερων τρίτων χωρών.
2. Οι αρμόδιες ελληνικές αρχές διατηρούν τη δυνατότητα να θεσπίζουν ή να διατηρούν πιο ευνοϊκές διατάξεις για τα πρόσωπα στα οποία εφαρμόζεται το παρόν.

Άρθρο 59

Έγκριση ερευνητικού οργανισμού

1. Κάθε ερευνητικός οργανισμός ο οποίος πρόκειται να υποδεχθεί ερευνητή σύμφωνα με τη διαδικασία εισόδου και διαμονής που ορίζεται στο παρόν, πρέπει να έχει προηγουμένως εγκριθεί για το σκοπό αυτόν, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.
2. Η έγκριση ερευνητικού οργανισμού χορηγείται από τη Γενική Γραμματεία Έρευνας και Τεχνολογίας του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων (ΓΓΕΤ).
3. Δημόσιοι ερευνητικοί οργανισμοί, ή άλλοι αντίστοιχοι ερευνητικοί φορείς του δημόσιου τομέα, ή τα Ν.Π.Ι.Δ. που εποπτεύονται από δημόσια αρχή, καθώς και αναγνωρισμένα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΑΕΙ), δηλαδή Πανεπιστήμια και Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (ΤΕΙ), θεωρούνται εγκεκριμένοι φορείς για τις ανάγκες του παρόντος Κώδικα.
4. Ιδιωτικοί φορείς προκειμένου να λάβουν έγκριση, υποβάλλουν αίτηση συνοδευόμενη από τα ακόλουθα δικαιολογητικά:
  - α) Καταστατικό του φορέα στο οποίο τεκμηριώνεται η ύπαρξη Τμήματος Έρευνας και Ανάπτυξης.
  - β) Τεκμηρίωση των ερευνητικών δραστηριοτήτων του φορέα και των δαπανών για δραστηριότητες έρευνας και τεχνολογίας, όπως προκύπτουν από τα αιτήματα του φορέα για εφαρμογή φορολογικών εκπτώσεων για δαπάνες έρευνας και τεχνολογίας, σύμφωνα με το ν. 3296/2004 (Α 253), όπως ισχύει.
  - γ) Επαρκή τεκμηρίωση της αναγκαιότητας απασχόλησης ερευνητών πολιτών τρίτων χωρών.
5. Τα ανωτέρω δικαιολογητικά υποβάλλονται στη ΓΓΕΤ, από την οποία και αξιολογούνται. Σε περίπτωση θετικής αξιολόγησης χορηγείται έγκριση διάρκειας 5 ετών.
6. Όλοι οι ερευνητικοί οργανισμοί υποχρεούνται να υποβάλουν στη ΓΓΕΤ βεβαίωση ότι σε περίπτωση που ένας ερευνητής παραμείνει παρανόμως στην Ελληνική επικράτεια μετά τη λήξη της σύμβασης του, ο ερευνητικός οργανισμός

ευθύνεται για την πληρωμή των εξόδων διαμονής ή/και επιστροφής που βαρύνουν το Δημόσιο. Η ΓΓΕΤ οφείλει να κοινοποιεί αντίγραφο της βεβαίωσης αυτής στη Διεύθυνση Αλλοδαπών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Η οικονομική ευθύνη του ερευνητικού οργανισμού λήγει έξι μήνες μετά τη λήξη της σύμβασης υποδοχής κάθε ερευνητή.

7. Οι ερευνητικοί οργανισμοί είναι υπεύθυνοι για τον έλεγχο της ακρίβειας των στοιχείων των βιογραφικών σημειωμάτων των ερευνητών τρίτων χωρών και των προσόντων τους υπό το πρίσμα των στόχων της έρευνας, όπως αυτά επιβεβαιώνονται με επικυρωμένα αντίγραφα των τίτλων τους σύμφωνα με το άρθρο 1 στοιχείο μζ.

8. Όλοι οι ερευνητικοί οργανισμοί έχουν υποχρέωση να γνωστοποιούν στη ΓΓΕΤ τις συμβάσεις υποδοχής τις οποίες έχουν υπογράψει. Η ΓΓΕΤ είναι αρμόδια για τον έλεγχο των εν λόγω συμβάσεων.

9. Η ΓΓΕΤ είναι αρμόδια για την τήρηση και έλεγχο των όρων που προβλέπονται στις παραγράφους 4 και 6 του παρόντος. Αν διαπιστωθεί μη τήρηση αυτών, ή σε περίπτωση που η έγκριση αποκτήθηκε δολίως ή όταν ο ερευνητικός οργανισμός έχει υπογράψει σύμβαση υποδοχής με πολίτη τρίτης χώρας κατά καταστρατήγηση των διατάξεων του παρόντος, η έγκριση ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται. Εάν η έγκριση ανακληθεί ή δεν ανανεωθεί, μπορεί να απαγορευθεί στο συγκεκριμένο οργανισμό να ζητήσει εκ νέου έγκριση για χρονικό διάστημα μέχρι πέντε (5) ετών από την ημερομηνία δημοσίευσης της απόφασης ανάκλησης ή μη ανανέωσης. Η ανάκληση ή μη ανανέωση της έγκρισης κοινοποιείται στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και στις αρμόδιες υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

10. Η ΓΓΕΤ δημοσιεύει και ενημερώνει ετησίως καταλόγους των ερευνητικών οργανισμών που εγκρίνονται για τους σκοπούς του παρόντος και κοινοποιεί άμεσα κάθε μεταβολή στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών, καθώς και στις αρμόδιες υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων.

Άρθρο 60

Σύμβαση υποδοχής

1. Κάθε ερευνητικός οργανισμός που επιθυμεί να υποδεχθεί έναν ερευνητή, υπογράφει μαζί του σύμβαση υποδοχής με την οποία ο ερευνητής αναλαμβάνει τη δέσμευση να ολοκληρώσει το ερευνητικό πρόγραμμα και ο οργανισμός αναλαμβάνει τη δέσμευση να υποδεχθεί τον ερευνητή για το σκοπό αυτόν, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 61.

2. Οι ερευνητικοί οργανισμοί μπορούν να υπογράφουν συμβάσεις υποδοχής μόνον εφόσον έχουν ελεγχθεί οι ακόλουθοι όροι:

α) Το ερευνητικό σχέδιο έχει γίνει δεκτό από το αρμόδιο όργανο του ερευνητικού οργανισμού αφού ελεγχθούν τα ακόλουθα:

i) ο σκοπός και η διάρκεια της έρευνας και η διαθεσιμότητα των απαραίτητων χρηματοοικονομικών πόρων για τη διεξαγωγή της,

ii) τα προσόντα του ερευνητή στο πλαίσιο του αντικειμένου της έρευνας, όπως αυτά επιβεβαιώνονται με επικυρωμένο αντίγραφο του τίτλου του.

β) Ο ερευνητής διαθέτει, κατά τη διάρκεια της παραμονής του, επαρκείς πόρους, χωρίς να προσφύγει στο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας, οι οποίοι δεν μπορεί να είναι κατώτεροι των 900 ευρώ μηνιαίως, ώστε να καλύπτει τις δαπάνες του. Το ποσό των επαρκών πόρων του προηγούμενου εδαφίου μπορεί να αναπροσαρμόζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων.

γ) Ο ερευνητής διαθέτει, κατά τη διάρκεια της παραμονής του, ασφάλιση για το σύνολο των κινδύνων που καλύπτονται για τους ημεδαπούς σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

δ) Η σύμβαση υποδοχής προσδιορίζει τη νομική σχέση και τις εργασιακές συνθήκες των ερευνητών, σύμφωνα με τη σχετική νομοθεσία.

3. Μόλις υπογραφεί η σύμβαση υποδοχής, ο ερευνητικός οργανισμός χορηγεί στον ερευνητή ατομική δήλωση ότι έχει αναληφθεί η οικονομική ευθύνη για τα έξοδα, σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 6.

4. Ο ερευνητικός οργανισμός ειδοποιεί αμέσως την αρμόδια, σύμφωνα με το άρθρο 61 παράγραφος 1 του παρόντος, αρχή για τη χορήγηση της άδειας διαμονής για κάθε γεγονός το οποίο εμποδίζει την εκτέλεση της σύμβασης υποδοχής.

5. Συμβάσεις υποδοχής με ερευνητικούς οργανισμούς, των οποίων η έγκριση έχει ανακληθεί παύουν να ισχύουν. Ομοίως, η σύμβαση υποδοχής λήγει αυτοδικαίως σε περίπτωση που ο ερευνητής δεν λάβει άδεια διαμονής, καθώς και όταν η σχέση μεταξύ ερευνητή και ερευνητικού οργανισμού λήξει.

Άρθρο 61

Χορήγηση άδειας διαμονής ερευνητή

1. Εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις των άρθρων 59 και 60 του παρόντος, ο πολίτης τρίτης χώρας υποβάλλει αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής. Η αίτηση υποβάλλεται στις υπηρεσίες που ορίζονται από τις διατάξεις του άρθρου 8 του παρόντος και συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

2. Εάν τα στοιχεία που παρέχονται προς υποστήριξη της αίτησης είναι ανεπαρκή, η αρμόδια αρχή ενημερώνει τον αιτούντα για τα απαιτούμενα συμπληρωματικά στοιχεία.

3. Για τη χορήγηση της άδειας διαμονής εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 8.

4. Οι ερευνητές, πολίτες τρίτων χωρών, μπορούν να συνοδεύονται ή να ακολουθούνται από τα μέλη της οικογένειάς τους.

Άρθρο 62

Διάρκεια και ανανέωση της άδειας διαμονής ερευνητή

1. Η άδεια διαμονής ερευνητή είναι ισόχρονη με τη διάρκεια της σύμβασης υποδοχής. Σε περίπτωση που παρατείνεται η σύμβαση υποδοχής η άδεια διαμονής ανανεώνεται για ισόχρονο χρονικό διάστημα.

2. Για την ανανέωση της άδειας διαμονής, ο ερευνητής υποχρεούται να υποβάλει αίτηση, πριν από τη λήξη αυτής, στο αρμόδιο για την παραλαβή της αίτησης όργανο, σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα, η οποία συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

3. Για τη χορήγηση και ανανέωση της άδειας διαμονής εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 8 και 9.

Άρθρο 63

Άδεια διαμονής μελών οικογένειας ερευνητή

1. Στα μέλη οικογένειας ερευνητή χορηγείται, ύστερα από αίτησή τους, άδεια διαμονής, η οποία λήγει ταυτόχρονα με την άδεια διαμονής του ερευνητή.

2. Το μέλος οικογένειας ερευνητή υποβάλλει αίτηση για χορήγηση άδειας διαμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 61 του παρόντος, συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

3. Για την ανανέωση της άδειας διαμονής, το μέλος οικογένειας ερευνητή υποχρεούται να υποβάλει αίτηση, πριν από τη λήξη αυτής, στο αρμόδιο για την παραλαβή της αίτησης όργανο, σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα.

Άρθρο 64

Δικαίωμα διαμονής και χορήγηση άδειας διαμονής, στην Ελλάδα, σε πολίτη τρίτης χώρας που έχει λάβει άδεια διαμονής ερευνητή σε άλλο κράτος -μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Πολίτης τρίτης χώρας, ο οποίος έχει γίνει δεκτός ως ερευνητής σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και κατέχει ισχύουσα άδεια διαμονής στο εν λόγω κράτος - μέλος βάσει της Οδηγίας 2005/71/EK μπορεί να πραγματοποιεί μέρος της έρευνας του στην Ελλάδα υπό τους όρους του παρόντος άρθρου.

2. Εάν ο ερευνητής διαμένει για περίοδο έως και τρεις μήνες στη χώρα η έρευνα μπορεί να διεξάγεται βάσει της σύμβασης υποδοχής που συνήφθη στο πρώτο κράτος - μέλος, εφόσον ο ερευνητής δεν αποτελεί απειλή για τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία.

3. Εάν ο ερευνητής διαμείνει στη χώρα για διάστημα που υπερβαίνει τους τρεις μήνες, απαιτείται νέα σύμβαση υποδοχής για τη διεξαγωγή της έρευνας στη χώρα, καθώς και άδεια διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 61 του παρόντος.

4. Η αίτηση για χορήγηση άδειας διαμονής στην περίπτωση της προηγούμενης παραγράφου υποβάλλεται από τον ερευνητή πολίτη τρίτης χώρας εφόσον ο ίδιος βρίσκεται ήδη στο έδαφος της χώρας, σύμφωνα με τη διαδικασία και τους όρους του άρθρου 61 του παρόντος.

5. Για τη χορήγηση άδειας διαμονής, τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου υποβάλλουν αίτηση το αργότερο εντός τριών μηνών από την είσοδο τους στη Χώρα στο αρμόδιο για την παραλαβή της αίτησης όργανο, σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα, η οποία συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

6. Η άδεια διαμονής ερευνητή είναι ισόχρονη με τη διάρκεια της σύμβασης υποδοχής του και ανανεώνεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 62 του παρόντος.

7. Ο ερευνητής μπορεί να συνοδεύεται ή να ακολουθείται από τα μέλη της οικογένειάς του, εφόσον διαθέτουν ισχύουσα άδειας διαμονής ως μέλη οικογένειας ερευνητή στο άλλο κράτος - μέλος.

8. Στα πρόσωπα της ανωτέρω παραγράφου χορηγείται άδεια διαμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63 του παρόντος.

9. Ερευνητής που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου αυτού δεν υποχρεούται να εγκαταλείψει την Ελληνική Επικράτεια προκειμένου να υποβάλει αίτηση για άδεια διαμονής.

Άρθρο 65

Ανάκληση ή μη ανανέωση της άδειας διαμονής

Οι άδειες διαμονής που χορηγούνται σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 57 έως 64 ανακαλούνται ή δεν ανανεώνονται, πέραν των οριζόμενων στο άρθρο 24 και στις ακόλουθες ειδικότερες περιπτώσεις:

α. όταν έχει αποκτηθεί δολίως ή

β. όταν ο κάτοχος δεν εκπληρώνει τους όρους εισόδου και διαμονής που προβλέπονται στα άρθρα 59, 60, 61 και 62 ή διαμένει για σκοπούς άλλους από εκείνους για τους οποίους του επετράπη η διαμονή.

Άρθρο 66

Διδασκαλία

Οι ερευνητές που γίνονται δεκτοί βάσει του παρόντος μπορούν να παρέχουν διδακτικό έργο σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία.

Άρθρο 67

Ίση μεταχείριση

Ο κάτοχος άδειας διαμονής ερευνητή έχει δικαίωμα ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς όσον αφορά:

α) την αναγνώριση των διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων επαγγελματικών τίτλων, σύμφωνα με τις σχετικές εθνικές διαδικασίες,

β) τις συνθήκες εργασίας, συμπεριλαμβανομένων των όρων αμοιβής και απόλυσης,

γ) τους κλάδους κοινωνικής ασφάλειας όπως ορίζονται στον κανονισμό ΕΚ αριθμ. 883/2004 του Συμβουλίου, της 29ης Απριλίου 2004, για τον συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ειδικές διατάξεις στο Παράρτημα του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1231/2010 του Συμβουλίου της 24ης Νοεμβρίου 2010, για την επέκταση των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 883/2004 και του Κανονισμού ΕΕ αριθμ. 987/2009 στους πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι δεν καλύπτονται ήδη από τις διατάξεις αυτές μόνο λόγω της ιθαγένειάς τους, εφαρμόζονται αναλόγως,

δ) τις φορολογικές διευκολύνσεις,

ε) την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την παροχή αγαθών και υπηρεσιών που τίθενται στη διάθεση του κοινού.

Άρθρο 68

Για όσα ζητήματα δεν ρυθμίζονται διαφορετικά στις διατάξεις των ως άνω άρθρων 57 έως και 67 ισχύουν οι ρυθμίσεις των άρθρων 1 έως 30.

ΤΜΗΜΑ Δ
ΕΙΣΔΟΧΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΓΙΑ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ
ΕΠΑΝΕΝΩΣΗ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2003/86/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ
22ης ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ 2003

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 69

Πεδίο Εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται όταν ο συντηρών κατέχει άδεια διαμονής που έχει εκδοθεί από τις αρμόδιες ελληνικές αρχές, διάρκειας ισχύος τουλάχιστον δύο ετών, η οποία του παρέχει τη δυνατότητα να αποκτήσει δικαίωμα μόνιμης διαμονής, εφόσον τα μέλη της οικογένειας του είναι πολίτες τρίτης χώρας, ανεξάρτητα από το καθεστώς τους.

2. Οι ρυθμίσεις των άρθρων 69 έως 77 δεν εφαρμόζονται όταν ο συντηρών:

α. έχει υποβάλει αίτηση να του αναγνωρισθεί η ιδιότητα του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, επί της οποίας δεν έχει ακόμα εκδοθεί η σχετική απόφαση,

β. έχει λάβει άδεια διαμονής δυνάμει προσωρινής προστασίας ή ζητεί άδεια να διαμείνει με αυτό το καθεστώς και αναμένει την έκδοση σχετικής απόφασης,

γ. έχει λάβει άδεια διαμονής στην Ελλάδα δυνάμει επικουρικών μορφών προστασίας, σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις, την εθνική νομοθεσία ή τις πρακτικές των κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή ζητεί άδεια να διαμείνει με αυτό το καθεστώς και αναμένει την έκδοση σχετικής απόφασης.

3. Οι ρυθμίσεις των άρθρων 69 έως 77 δεν εφαρμόζονται στα μέλη της οικογένειας πολίτη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Οι ρυθμίσεις των άρθρων 69 έως 77 εφαρμόζονται υπό την επιφύλαξη ευνοϊκότερων διατάξεων:

α. διμερών και πολυμερών συμφωνιών μεταξύ της ΕΕ ή της ΕΕ και των κρατών - μελών της, αφενός, και τρίτων χωρών, αφετέρου,

β. του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη της 18ης Οκτωβρίου 1961 (ν. 1426 /1984, Α 32), ως ισχύει.

Άρθρο 70

Προϋποθέσεις για την οικογενειακή επανένωση

«1. Ο πολίτης τρίτης χώρας που κατοικεί νόμιμα στην Ελλάδα για διάστημα δύο ετών δικαιούται να ζητήσει, κατόπιν αίτησής του, την είσοδο και διαμονή στη χώρα των μελών της οικογένειάς του. Η αίτηση υποβάλλεται και εξετάζεται όταν τα μέλη αυτά διαμένουν εκτός της ελληνικής επικράτειας. Τυχόν διαμονή των μελών αυτών στην ελληνική επικράτεια, πριν την υποβολή της αίτησης για οικογενειακή επανένωση, δεν αποτελεί λόγο που παρακωλύει την υποβολή της αίτησης.»

Η παρ. 1 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 35 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

2. Για την άσκηση του δικαιώματος της προηγούμενης παραγράφου, ο συντηρών θα πρέπει να αποδεικνύει την οικογενειακή σχέση με τα μέλη της οικογένειας του για τα οποία ζητεί την επανένωση στην Ελλάδα, καθώς και ότι πληροί ο ίδιος, σωρευτικά, τις κατωτέρω προϋποθέσεις:

α. Διαθέτει κατάλυμα ικανό να καλύψει τις ανάγκες του ιδίου και των μελών της οικογένειας του για τα οποία ζητεί την επανένωση, όπως αυτό ορίζεται με απόφαση του Υπουργού Υγείας κατ' εξουσιοδότηση του άρθρου 43 του ν. 4025/2011 (Α 228), όπως ισχύει.

β. Διαθέτει προσωπικό εισόδημα σταθερό και τακτικό, επαρκές για τις ανάγκες του ιδίου και της οικογένειας του, το οποίο δεν προέρχεται από προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής της χώρας. Το εισόδημα αυτό δεν μπορεί να είναι κατώτερο από τις ετήσιες απολαβές του αμειβόμενου με τον κατώτατο μισθό, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, προσαυξημένο κατά 20% για τη σύζυγο και κατά 15% για κάθε τέκνο. Η ανωτέρω προσαύξηση του 15% για κάθε τέκνο δεν απαιτείται στην περίπτωση κατά την οποία και οι δύο σύζυγοι διαμένουν νομίμως στην Ελλάδα.

γ. Διαθέτει πλήρη ασφάλιση ασθενείας ως προς το σύνολο των κινδύνων που καλύπτονται για τις αντίστοιχες κατηγορίες εργαζομένων ημεδαπών, η οποία να μπορεί να καλύψει και τα μέλη της οικογένειας του.

3. Σε περίπτωση πολυγαμίας, αν ο συντηρών έχει ήδη σύζυγο που ζει μαζί του στην Ελλάδα, δεν επιτρέπεται η οικογενειακή επανένωση με άλλη σύζυγο.

Δεν επιτρέπεται η οικογενειακή επανένωση ανήλικων τέκνων του συντηρούντος και άλλης συζύγου, εκτός των περιπτώσεων που του έχει ανατεθεί νομίμως η επιμέλεια.

4. Για τη διακρίβωση ύπαρξης της οικογενειακής σχέσης το αρμόδιο όργανο μπορεί να καλεί τον συντηρούντα σε προσωπική συνέντευξη και να διενεργεί οποιαδήποτε άλλη έρευνα κρίνεται αναγκαία και η αίτηση του συντηρούντος να συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, όπως ορίζονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 136.

Άρθρο 71

Υποβολή και εξέταση της αίτησης για έγκριση της οικογενειακής επανένωσης

1. Ο συντηρών καταθέτει αίτηση οικογενειακής επανένωσης, συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8.

2. «Το αρμόδιο για την εξέταση του αιτήματος όργανο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8, υποχρεούται να ζητήσει άμεσα τη γνώμη της οικείας αστυνομικής αρχής για θέματα που αφορούν τη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας, καθώς και τη γνώμη της αρμόδιας ελληνικής προξενικής αρχής, με σκοπό τη διακρίβωση ύπαρξης της οικογενειακής σχέσης, ιδίως μέσω προσωπικών συνεντεύξεων με τα μέλη της οικογένειας και την εξέταση κινδύνων που προκύπτουν για τη δημόσια υγεία.» Μη εμφάνιση των μελών της οικογένειας, των οποίων την είσοδο έχει αιτηθεί ο συντηρών, σε κλήση για συνέντευξη, στην οικεία προξενική αρχή καθιστά το αίτημα μη παραδεκτό. Οι ανωτέρω γνώμες παρέχονται εντός αποκλειστικής τριμήνου προθεσμίας. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις που έχουν σχέση με το σύνθετο χαρακτήρα της εξέτασης, η εν λόγω προθεσμία μπορεί να παρατείνεται για διάστημα τριάντα ημερών. Ο πλήρης φάκελος του αιτούντα οικογενειακής επανένωσης αποστέλλεται στο οικείο Προξενείο από την Αποκεντρωμένη Διοίκηση είτε ταχυδρομικώς είτε μετά από αίτηση του ενδιαφερομένου και υπό την προϋπόθεση ότι αναλαμβάνει τα έξοδα αποστολής, μέσω ταχυμεταφοράς των ΕΛΤΑ ή ιδιωτικών εταιρειών. Μέσω ηλεκτρονικού ταχυδρομείου αποστέλλονται σε κάθε περίπτωση, προς τα οικεία προξενεία και κατάλογοι με τους πολίτες οι οποίοι έχουν καταθέσει αίτηση για οικογενειακή επανένωση.

Το αρμόδιο όργανο εξετάζει την αίτηση ως προς τη συνδρομή των προϋποθέσεων του άρθρου 70. Κατά την εξέταση της αίτησης για οικογενειακή επανένωση εκτιμάται ιδιαιτέρως και το συμφέρον των ανηλίκων τέκνων.

Το αρμόδιο όργανο, αφού λάβει υπόψη τις ανωτέρω γνώμες, εκδίδει σχετική απόφαση.

Το μέσα σε «» εδάφ. αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 36 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

3. Το αρμόδιο όργανο διαβιβάζει την απόφαση έγκρισης για οικογενειακή επανένωση στην οικεία Ελληνική προξενική αρχή, η οποία, εφόσον το αίτημα έχει γίνει δεκτό, χορηγεί, εφόσον πληρούνται οι λοιποί όροι εισόδου, στα μέλη της οικογένειας τις απαιτούμενες ειδικές θεωρήσεις εισόδου, με την επιφύλαξη των διατάξεων περί απαγόρευσης εισόδου του άρθρου 82 του ν. 3386/2005.

Άρθρο 72

Χορήγηση της άδειας διαμονής

1. Το κάθε μέλος της οικογένειας, μετά την είσοδο του στη χώρα και πριν από τη λήξη της θεώρησης εισόδου, υποβάλλει αίτηση για χορήγηση της οικείας άδειας διαμονής, συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, στο αρμόδιο όργανο, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8. Για τα ανήλικα τέκνα η αίτηση υποβάλλεται από εκείνον που ασκεί την επιμέλεια και τους χορηγείται ατομική άδεια διαμονής.

2. Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Η άδεια διαμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης ή του Υπουργού Εσωτερικών κατά περίπτωση.

3. Η διαδικασία της οικογενειακής επανένωσης ολοκληρώνεται το αργότερο μέσα σε εννέα μήνες αφότου υποβλήθηκε η αίτηση του άρθρου 71 παράγραφος 1, με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, για την έγκριση της οικογενειακής επανένωσης. Σε περίπτωση συνδρομής εξαιρετικών λόγων, η ανωτέρω προθεσμία μπορεί να υπερβαίνει τους εννέα (9) μήνες και μέχρι τρεις (3) μήνες.

Άρθρο 73

Διάρκεια και ανανέωση άδειας διαμονής

1. Στα μέλη της οικογένειας χορηγείται αρχική άδεια διαμονής με ημερομηνία λήξεως αυτήν της άδειας διαμονής του συντηρούντος. Κατά την ανανέωση, η άδεια διαμονής των μελών ακολουθεί την τύχη της άδειας διαμονής του συντηρούντος.

Στην περίπτωση που ο συντηρών αποκτήσει την ιδιότητα του επί μακρόν διαμένοντος η άδεια διαμονής των μελών της οικογένειας του ανανεώνεται ανά τριετία.

Στην περίπτωση που ο συντηρών έχει ήδη αποκτήσει την ιδιότητα του επί μακρόν διαμένοντος, η αρχική άδεια διαμονής στα μέλη της οικογένειας του για τα οποία έχει αιτηθεί οικογενειακή επανένωση χορηγείται για δύο (2) έτη και ανανεώνεται ανά τριετία.

2. Για την ανανέωση της άδειας διαμονής, ο συντηρών θα πρέπει να αποδεικνύει ότι εξακολουθεί να διατηρεί την οικογενειακή σχέση με τα συντηρούμενα μέλη της οικογένειας του και ότι έχει εκπληρώσει τις ασφαλιστικές και φορολογικές του υποχρεώσεις.

3. Το μέλος της οικογένειας, που επιθυμεί την ανανέωση της άδειας διαμονής για λόγους οικογενειακής επανένωσης υποχρεούται, πριν από τη λήξη της, να καταθέσει

αίτηση στο αρμόδιο, κατά περίπτωση, όργανο συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Άρθρο 74

Απόρριψη αίτησης, ανάκληση ή μη ανανέωση άδειας διαμονής

1. Η άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση δεν χορηγείται, ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Συντρέχει κίνδυνος για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια. Η εξέταση λόγων που αφορούν στη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας αποτελεί προαπαιτούμενο στοιχείο κατά την έγκριση της οικογενειακής επανένωσης και την αρχική χορήγηση της άδειας διαμονής στα μέλη της οικογένειας.

β. Συντρέχουν λόγοι δημόσιας υγείας.

γ. Ο συντηρών και τα μέλη της οικογένειας του έπαυσαν να διάγουν πραγματικό συζυγικό ή οικογενειακό βίο.

δ. Αποδειχθεί, από επίσημο έγγραφο αρμόδιας Ελληνικής Αρχής ή τελεσίδικη δικαστική απόφαση, ότι χρησιμοποιήθηκαν ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες, πλαστά ή παραποιημένα έγγραφα, ότι διαπράχθηκε, με οποιονδήποτε τρόπο απάτη ή χρησιμοποιήθηκαν άλλα παράνομα μέσα.

ζ. Διαπιστωθεί ότι η οικογενειακή σχέση, ιδίως ο γάμος, η υιοθεσία ή η αναγνώριση τέκνων έχει συναφθεί με σκοπό την καταστρατήγηση των διατάξεων του παρόντος, προκειμένου να επιτευχθεί η είσοδος ή διαμονή στη χώρα ή η διαμονή του συντηρούντος τερματισθεί και το μέλος της οικογένειας δεν διαθέτει αυτοτελές δικαίωμα διαμονής.

2. Κατά την ανάκληση ή τη μη ανανέωση της άδειας διαμονής μέλους της οικογένειας του συντηρούντος για λόγους δημόσιας τάξης και δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας, εξετάζονται, πέραν των ανωτέρω διατάξεων, καθώς και των σχετικών προβλέψεων του παρόντος Κώδικα, η σοβαρότητα ή το είδος του αδικήματος που διεπράχθη και οι κίνδυνοι που προέρχονται από αυτό το άτομο.

3. Έλεγχοι μπορούν να διενεργούνται σε κάθε περίπτωση που περιέρχεται στη γνώση των υπηρεσιών και για οποιοδήποτε περιστατικό που μπορεί να δικαιολογήσει ανάκληση της άδειας διαμονής.

4. Για την απόρριψη αίτησης, την ανάκληση ή την άρνηση ανανέωσης της άδειας διαμονής, ή σε περίπτωση λήψης μέτρου απομάκρυνσης εις βάρος του συντηρούντος ή μελών της οικογένειας του, συνεκτιμάται ο χαρακτήρας και η σταθερότητα των οικογενειακών δεσμών του προσώπου, η διάρκεια διαμονής του στη χώρα, καθώς και η ύπαρξη οικογενειακών, πολιτιστικών και κοινωνικών δεσμών με τη χώρα καταγωγής του.

Άρθρο 75

Δικαιώματα και υποχρεώσεις μελών οικογένειας πολίτη τρίτης χώρας

1. Τα μέλη της οικογένειας του συντηρούντος έχουν, εξίσου με αυτόν, δικαίωμα:

α. πρόσβασης στην εκπαίδευση,

β. πρόσβασης σε εξαρτημένη εργασία - παροχή υπηρεσιών ή έργου κατά την πρώτη ανανέωση της άδειας διαμονής τους,

γ. πρόσβασης στον επαγγελματικό προσανατολισμό, τη βασική και περαιτέρω κατάρτιση, καθώς και την επανακατάρτιση.

2. Οι κάτοχοι αδειών διαμονής για οικογενειακή επανένωση υπόκεινται στα γενικά δικαιώματα και υποχρεώσεις των πολιτών τρίτων χωρών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

Άρθρο 76

Αυτοτελής άδεια διαμονής μελών οικογένειας

1. Πρόσωπα που έχουν γίνει δεκτά για λόγους οικογενειακής επανένωσης δικαιούνται, κατόπιν αίτησης τους, συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, να αποκτήσουν αυτοτελή άδεια διαμονής στην Ελλάδα στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. παρέλευσης πενταετίας από τη χορήγηση της αρχικής άδειας διαμονής για οικογενειακή επανένωση, εφόσον δεν έχει χορηγηθεί άδεια διαμονής για έναν από τους λοιπούς λόγους του Κώδικα,

β. ενηλικίωσης.

2. Αυτοτελής άδεια διαμονής μπορεί να χορηγείται στα πρόσωπα που έχουν γίνει δεκτά δυνάμει οικογενειακής επανένωσης στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. θανάτου του συντηρούντος, εφόσον τα μέλη της οικογένειας διαμένουν στη χώρα τουλάχιστον επί ένα έτος πριν το θάνατο του,

β. σε περίπτωση διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή αποδεδειγμένης διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, εφόσον:

i. ο γάμος διήρκεσε, έως την έναρξη της δίκης έκδοσης διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου ή αποδεδειγμένης διακοπής της έγγαμης συμβίωσης, επί τρία, τουλάχιστον, έτη από τα οποία το ένα έτος έχει διανυθεί στη χώρα.

ii. συντρέχουν ιδιαίτερες δυσχερείς καταστάσεις, όπως σε περίπτωση που το μέλος της οικογένειας υπήρξε θύμα οικογενειακής βίας, ενόσω υφίστατο ο γάμος.

Το κάθε μέλος της οικογένειας, υποβάλλει αίτηση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 για τη χορήγηση αυτοτελούς άδειας διαμονής, εφόσον πληροί μία εκ των ανωτέρω προϋποθέσεων, συνοδευόμενη από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

3. Η διάρκεια της αυτοτελούς άδειας διαμονής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος. Περαιτέρω ανανέωση της επιτρέπεται για άλλους λόγους, εκτός της οικογενειακής επανένωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

4. Το δικαίωμα διαμονής των ανήλικων τέκνων ακολουθεί την τύχη του δικαιώματος διαμονής του γονέα, στον οποίον έχει ανατεθεί η επιμέλεια.

5. Για τα τέκνα που ενηλικιώνονται, η αυτοτελής άδεια διαμονής, κατά παρέκκλιση της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου, είναι τριετής και δεν μπορεί να υπερβαίνει την συμπλήρωση του 21ου έτους της ηλικίας τους.

Η εν λόγω άδεια διαμονής, υπό την επιφύλαξη συνδρομής στο πρόσωπο του αιτούντος λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας, ανανεώνεται για επιπλέον τρία έτη με μόνη υποχρέωση την προσκόμιση της προηγούμενης αυτοτελούς άδειας διαμονής.

Περαιτέρω ανανέωση της επιτρέπεται σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κώδικα αυτού.

6. Σε περίπτωση που η αυτοτελής άδεια διαμονής ανανεωθεί για σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση, ο πολίτης τρίτης χώρας μπορεί, μετά το πέρας των σπουδών του, να την ανανεώσει αυτοτελώς για ένα (1) έτος. Περαιτέρω ανανέωση της επιτρέπεται σύμφωνα με τις προβλέψεις του Κώδικα αυτού.

7. Η αυτοτελής άδεια διαμονής παρέχει στον κάτοχο της δικαίωμα άμεσης πρόσβασης στην εξαρτημένη εργασία-παροχή ανεξαρτήτων υπηρεσιών ή έργου, καθώς και σε σπουδές σε οποιαδήποτε βαθμίδα εκπαίδευσης.

Άρθρο 77

Για όσα ζητήματα δεν ρυθμίζονται διαφορετικά στις διατάξεις των ως άνω άρθρων 69 έως και 76 ισχύουν οι ρυθμίσεις των άρθρων 1 έως 30.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 78

Η ανανέωση άδειας διαμονής οικογενειακής επανένωσης ή αυτοτελούς άδειας διαμονής, για λόγους σπουδών δεν υπόκειται στις διατάξεις της περίπτωσης β παρ. 2 του άρθρου 32 και της περίπτωσης β παρ. 1 του άρθρου 33.

Άρθρο 79

Η ρύθμιση της παραγράφου 5 του άρθρου 76 καταλαμβάνει κάθε πολίτη τρίτης χώρας που κατά την ενηλικίωση του διέμενε νόμιμα στην Ελλάδα με οριστικό τίτλο νόμιμης διαμονής ανεξάρτητα από την αρχή έκδοσης του.

Άρθρο 80

Ρυθμίσεις οικογενειακής επανένωσης όταν η σύσταση της οικογένειας συντελείται στην Ελλάδα

1. Σε περιπτώσεις τέλεσης γάμου μεταξύ πολιτών τρίτων χωρών που διαμένουν στη Χώρα με άδεια διαμονής, στον ένα εκ των συζύγων και στα μέλη της οικογένειας τους, που διαμένουν ήδη νόμιμα στη χώρα μπορεί να χορηγηθεί άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση.

2. Η διαμονή των ανήλικων τέκνων που γεννιούνται στην Ελλάδα καλύπτεται από την άδεια διαμονής του συντηρούντος γονέα μέχρις ότου υποβληθεί αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής σε αυτά.

Άρθρο 81

Ρυθμίσεις μελών οικογένειας ομογενών

1. Στους συζύγους ομογενών, που είναι πολίτες τρίτων χωρών, χορηγείται άδεια διαμονής διάρκειας πέντε (5) ετών η οποία παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας.

Οι άδειες διαμονής του παρόντος άρθρου χορηγούνται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, είναι δυνατόν να ανανεώνονται, κάθε φορά, για ισόχρονο διάστημα και δεν υπόκεινται στην καταβολή παραβόλου.

2. Οι σύζυγοι ομογενούς, που είναι πολίτες τρίτων χωρών, δικαιούνται να αποκτήσουν αυτοτελή άδεια διαμονής, λόγω:

ί. θανάτου του συντηρούντος, εφόσον τα μέλη της οικογένειας διαμένουν στη Χώρα τουλάχιστον επί ένα έτος πριν το θάνατο του,

ii. έκδοσης αμετάκλητης απόφασης διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου και εφόσον ο γάμος διήρκεσε, έως την ημερομηνία κατάθεσης της αγωγής διαζυγίου ή της αγωγής

ακύρωσης του γάμου, επί τρία, τουλάχιστον, έτη από τα οποία το ένα έτος έχει διανυθεί στην Ελλάδα,

iii. συντρέχουν ιδιαιτέρως δυσχερείς καταστάσεις, όπως σε περίπτωση που το μέλος της οικογένειας κατέστη θύμα οικογενειακής βίας, ενόσω υφίστατο ο γάμος.

Η διάρκεια της αυτοτελούς άδειας διαμονής χορηγείται για ένα έτος. Περαιτέρω ανανέωση της επιτρέπεται σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα αυτού.

3. Στις ρυθμίσεις της προηγούμενης παραγράφου υπάγονται και οι αλλογενείς σύζυγοι ομογενών από Αλβανία, το καθεστώς διαμονής των οποίων ρυθμίζεται από τις διατάξεις της απόφασης που εκδίδεται κατ εφαρμογή του άρθρου 17 παρ. 4 του ν. 1975/1991.

4. Στις ανωτέρω περιπτώσεις, το δικαίωμα διαμονής των ανήλικων τέκνων ακολουθεί την τύχη του δικαιώματος διαμονής του γονέα, στον οποίο έχει ανατεθεί η επιμέλεια.

Άρθρο 82

Είσοδος και διαμονή πολιτών τρίτων χωρών που είναι μέλη οικογένειας Έλληνα

1. Σε πολίτες τρίτων χωρών που είναι μέλη οικογένειας Έλληνα και εισέρχονται στην Ελλάδα, με ομοίομορφη θεώρηση εισόδου ή θεώρηση εισόδου περιορισμένης εδαφικής ισχύος, όπου αυτή απαιτείται σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο άρθρο 1.1 του Κανονισμού (ΕΚ) 539/2001 του Συμβουλίου ή διαμένουν νόμιμα, με οριστικό ή προσωρινό τίτλο διαμονής, ο οποίος έχει χορηγηθεί από τις υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας ή την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εσωτερικών χορηγείται «Δελτίο Διαμονής μέλους οικογένειας Έλληνα», υπό την προϋπόθεση σταθερής διαμονής τους στη χώρα.

«Το παραπάνω Δελτίο Διαμονής χορηγείται και σε πολίτες τρίτων χωρών που ήταν κάτοχοι Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς, ως αλλογενείς σύζυγοι Ομογενούς, σε αναγνωρισμένους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, καθώς και σε αιτούντες διεθνή προστασία υπό τον όρο της προηγούμενης παραίτησής τους από την αίτηση διεθνούς προστασίας και της προηγούμενης σταθερής διαμονής τους στη χώρα επί ένα τουλάχιστον έτος προ της σύναψης της οικογενειακής σχέσης.»

Το Δελτίο Διαμονής χορηγείται με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων που αφορούν την έκδοση των αδειών διαμονής υπό τη μορφή του αυτοτελούς εγγράφου σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4018/2011.

Το μέσα σε «» εδάφ. αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 37 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

2. Το Δελτίο Διαμονής είναι ατομικό και χορηγείται στα μέλη της οικογένειας της επόμενης παραγράφου, με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, υπό την επιφύλαξη εξέτασης λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας και συνδρομής των προϋποθέσεων της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού. Κάθε μέτρο που λαμβάνεται για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας πρέπει να είναι σύμφωνο με την αρχή της αναλογικότητας και να θεμελιώνεται αποκλειστικά στην προσωπική συμπεριφορά του προσώπου που αφορά. Προηγούμενες ποινικές καταδίκες δεν αποτελούν αυτοτελώς λόγους για τη λήψη τέτοιων μέτρων. Η προσωπική συμπεριφορά του προσώπου που αφορά το μέτρο πρέπει να συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή, που στρέφεται κατά θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας. Αιτιολογίες που δεν συνδέονται με τα στοιχεία της υπόθεσης ή στηρίζονται σε εκτιμήσεις γενικής πρόληψης δεν γίνονται αποδεκτές.

3. Το μέλος της οικογένειας Έλληνα, που επιθυμεί τη χορήγηση Δελτίου Διαμονής, κατά την παράγραφο 1, οφείλει να καταθέσει αίτηση σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 8 του παρόντος στις υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της Χώρας, σε διάστημα τριών μηνών, από την ημερομηνία εισόδου στη Χώρα ή εντός δύο μηνών από την ημερομηνία σύναψης του γάμου. Σε περίπτωση μη υποβολής της αίτησης εντός διαστήματος ενός έτους από την ημερομηνία εισόδου ή σύναψης του γάμου, επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο ύψους πενήντα (50) ευρώ. Η αίτηση συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, με τα οποία:

α. Αποδεικνύει εγγράφως την οικογενειακή του σχέση με τον Έλληνα.

β. Αποδεικνύει στις περιπτώσεις β και γ της περίπτωσης λε της παρ. 1 του άρθρου 1 του παρόντος ότι συντρέχει η προϋπόθεση του συντηρούμενου μέλους, δηλαδή ότι υποστηρίζεται υλικά από τον Έλληνα ή τον έτερο των συζύγων που είναι πολίτης τρίτης χώρας.

Ειδικότερα, θα πρέπει να αποδεικνύει ότι θα συντηρείται από τον Έλληνα και ότι συντηρούνταν ή ζούσε υπό τη στέγη του ετέρου των συζύγων που είναι πολίτης τρίτης χώρας στη χώρα καταγωγής ή ότι υπάρχουν σοβαροί λόγοι υγείας που καθιστούν απολύτως αναγκαία την προσωπική φροντίδα του μέλους της οικογένειας από τον Έλληνα.

4. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία και χορηγεί το Δελτίο Διαμονής.

5. Το Δελτίο Διαμονής έχει διάρκεια πέντε έτη. Το αδιάλειπτο της διαμονής δεν θίγεται από προσωρινές απουσίες που δεν υπερβαίνουν συνολικά τους έξι μήνες ετησίως, ούτε από απουσίες μεγαλύτερης διάρκειας για την εκπλήρωση υποχρεωτικής στρατιωτικής θητείας ή από μία απουσία δώδεκα συναπτόν μηνών κατ' ανώτατο όριο, για σοβαρούς λόγους, ιδίως εγκυμοσύνη και μητρότητα, σοβαρή ασθένεια, σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση ή τοποθέτηση σε άλλο κράτος- μέλος ή τρίτη χώρα.

Άρθρο 83

Μόνιμη διαμονή

1. Τα μέλη οικογένειας Έλληνα τα οποία διαμένουν νομίμως στη Χώρα με τον Έλληνα για συνεχές χρονικό διάστημα πέντε ετών, έχουν δικαίωμα μόνιμης διαμονής στη Χώρα. Το δικαίωμα αυτό δεν υπόκειται στους όρους που προβλέπονται από τις διατάξεις της παραγράφου 3 του προηγούμενου άρθρου. Διακοπή της διαμονής, η οποία δεν υπερβαίνει τα δύο συνεχόμενα έτη, από τη λήξη του Δελτίου Διαμονής δεν θίγει το δικαίωμα απόκτησης Δελτίου Μόνιμης Διαμονής.

2. Το μέλος της οικογένειας Έλληνα που επιθυμεί τη χορήγηση Δελτίου Μόνιμης Διαμονής, κατά την παράγραφο 1 του άρθρου αυτού, οφείλει να υποβάλει σχετική αίτηση δύο μήνες πριν από τη λήξη της ισχύος του Δελτίου Διαμονής του στην κατά το άρθρο 8 υπηρεσία, σε διάστημα τριών μηνών, από την ημερομηνία εισόδου στη Χώρα. Σε περίπτωση μη υποβολής της αίτησης εντός διαστήματος ενός έτους από την ημερομηνία λήξης του Δελτίου Διαμονής, επιβάλλεται χρηματικό πρόστιμο ύψους, πενήντα (50) ευρώ. Η αίτηση συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

3. Το Δελτίο Μόνιμης Διαμονής χορηγείται με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, υπό την επιφύλαξη λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας, και ανανεώνεται αυτοδικαίως ανά δεκαετία. Κάθε μέτρο που λαμβάνεται για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας πρέπει να είναι σύμφωνο με την αρχή της αναλογικότητας και να θεμελιώνεται αποκλειστικά στην

προσωπική συμπεριφορά του προσώπου που αφορά. Προηγούμενες ποινικές καταδίκες δεν αποτελούν αυτοτελώς λόγους για τη λήψη τέτοιων μέτρων. Η προσωπική συμπεριφορά του προσώπου που αφορά το μέτρο πρέπει να συνιστά πραγματική, ενεστώσα και αρκούντως σοβαρή απειλή, που στρέφεται κατά θεμελιώδους συμφέροντος της κοινωνίας.

Αιτιολογίες που δεν συνδέονται με τα στοιχεία της υπόθεσης ή στηρίζονται σε εκτιμήσεις γενικής πρόληψης δεν γίνονται αποδεκτές.

Το Δελτίο Διαμονής χορηγείται με την επιφύλαξη των ρυθμίσεων που αφορούν την έκδοση των αδειών διαμονής υπό τη μορφή του αυτοτελούς εγγράφου σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 1 του ν. 4018/2011.

4. Μετά την απόκτηση Δελτίου Μόνιμης Διαμονής η απώλεια του δικαιώματος, επέρχεται μόνο σε περίπτωση απουσίας του ενδιαφερόμενου από την Ελλάδα, για χρονικό διάστημα που υπερβαίνει τα δύο (2) συναπτά έτη.

Άρθρο 84

Προϋποθέσεις διατήρησης δικαιώματος διαμονής πολιτών τρίτων χωρών, μελών οικογένειας Έλληνα

1. Τα μέλη οικογένειας Έλληνα διατηρούν προσωποπαγές δικαίωμα διαμονής όταν:

α. Ο Έλληνας αποβιώσει και τα μέλη της οικογένειας διαμένουν στην Ελλάδα επί ένα έτος τουλάχιστον πριν από το θάνατο του.

β. Εκδοθεί απόφαση διαζυγίου και ο γάμος διήρκεσε τρία τουλάχιστον έτη, πριν την υποβολή αίτησης αγωγής διαζυγίου, εκ των οποίων το ένα έτος στην Ελλάδα ή η επιμέλεια των τέκνων έχει ανατεθεί νομίμως σε έναν από τους συζύγους που είναι πολίτης τρίτης χώρας.

γ. Συντρέχουν ιδιαιτέρως δυσχερείς καταστάσεις, όπως σε περίπτωση που το μέλος της οικογένειας κατέστη θύμα οικογενειακής βίας, ενόσω υφίστατο ο γάμος.

δ. Ο ένας εκ των συζύγων απολαύει νομίμως του δικαιώματος επικοινωνίας με ανήλικο τέκνο, υπό τον όρο ότι από τη σχετική δικαστική απόφαση ή την έγγραφη συμφωνία των συζύγων προκύπτει ότι οι επισκέψεις πρέπει να πραγματοποιούνται στην Ελλάδα και για όσο διάστημα απαιτείται.

2. Το δικαίωμα διαμονής των προσώπων της παραγράφου 1 διατηρείται, υπό την προϋπόθεση ότι τα πρόσωπα αυτά αποδεικνύουν την ιδιότητα τους ως μισθωτών ή την άσκηση επαγγελματικής δραστηριότητας, ή αποδεικνύουν ότι διαθέτουν επαρκείς πόρους για τους ίδιους και τα μέλη της οικογένειας τους, ούτως ώστε να μην επιβαρύνουν, κατά τη διάρκεια της παραμονής τους στην Ελλάδα, το σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της χώρας, καθώς και ότι έχουν πλήρη ασφαλιστική κάλυψη ασθένειας στην Ελλάδα, ή, τέλος αποδεικνύουν ότι είναι μέλη της ήδη συσταθείσης, στην Ελλάδα, οικογένειας ενός προσώπου, το οποίο πληροί τις ανωτέρω προϋποθέσεις.

3. Το μέλος της οικογένειας Έλληνα που πληροί τις προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου και επιθυμεί τη χορήγηση Προσωποπαγούς Δικαιώματος Διαμονής, οφείλει να υποβάλει σχετική αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής στην κατά το άρθρο 8 υπηρεσία, σε διάστημα δύο μηνών, αφότου συμβεί το γεγονός, ως απόρροια του οποίου διατηρείται το προσωποπαγές δικαίωμα, να υποβάλλει στις αρμόδιες αρχές, σχετική αίτηση η οποία θα συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

4. Αρμόδια για την εξέταση της αίτησης είναι η οικεία υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, η οποία χορηγεί προσωποπαγή άδεια διαμονής.

5. Η προσωποπαγής άδεια διαμονής έχει διάρκεια πέντε (5) έτη και ανανεώνεται για πέντε (5) έτη κάθε φορά.

6. Πολίτες τρίτων χωρών που διέμεναν νόμιμα στην Ελλάδα για έναν από τους λόγους του παρόντος Κώδικα και μετά τη σύναψη γάμου με έτερο πολίτη τρίτης χώρας ή Έλληνα πολίτη μετέβαλλαν το καθεστώς διαμονής τους και έλαβαν είτε άδεια διαμονής για λόγους οικογενειακής επανένωσης είτε δελτίο διαμονής ως μέλη οικογένειας Έλληνα, έχουν τη δυνατότητα να επανέλθουν στο προηγούμενο καθεστώς διαμονής τους, εφόσον:

α. Ο πολίτης τρίτης χώρας ή ο Έλληνας αποβιώσει και δεν δικαιούνται αυτοτελές ή προσωποπαγές αντίστοιχα δικαίωμα διαμονής.

β. Εκδοθεί αμετάκλητη απόφαση διαζυγίου ή ακύρωσης του γάμου και δεν δικαιούνται αυτοτελές ή προσωποπαγές αντίστοιχα δικαίωμα διαμονής.

Η ανωτέρω δυνατότητα παρέχεται και σε όσα από τα μέλη της οικογένειας τους διέμεναν νόμιμα στη χώρα και μετέβαλαν αντίστοιχα το καθεστώς διαμονής τους.

Άρθρο 85

Γενικές διατάξεις περί Δελτίων Διαμονής, Μόνιμης Διαμονής και Προσωποπαγών Αδειών Διαμονής πολιτών τρίτης χώρας

1. Η έκδοση του Δελτίου Διαμονής, του Δελτίου Μόνιμης Διαμονής και της Προσωποπαγούς Άδειας Διαμονής δεν υπόκειται σε καταβολή παραβόλου.

2. Ο [η] σύζυγος ανεξαρτήτως ιθαγένειας και οι κατιόντες, συγγενείς εξ αίματος σε ευθεία γραμμή, των συζύγων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 82, που κατέχουν Δελτίο Διαμονής έχουν πρόσβαση σε εξαρτημένη εργασία-παροχή υπηρεσιών ή έργου και επαγγελματική δραστηριότητα.

3. Οι κάτοχοι Δελτίου Μόνιμης Διαμονής και Προσωποπαγούς Δικαιώματος Διαμονής έχουν πρόσβαση σε εξαρτημένη εργασία-παροχή υπηρεσιών ή έργου και επαγγελματική δραστηριότητα.

4. Με την επιφύλαξη των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου, οι πολίτες τρίτων χωρών μέλη οικογένειας Έλληνα απολαύουν ίσης μεταχείρισης με τους πολίτες της Ένωσης, εφόσον έχουν δικαίωμα διαμονής ή μόνιμης διαμονής.

Άρθρο 86

Μη αναγνώριση δικαιώματος - Απώλεια δικαιώματος διαμονής

1. Το Δελτίο Διαμονής δεν χορηγείται, ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται, εκτός από τις περιπτώσεις που αναφέρονται στο άρθρο 24, και στις περιπτώσεις που:

α. Αποδειχθεί από επίσημο έγγραφο Ελληνικής Αρχής ή τελεσίδικη δικαστική απόφαση ή αμετάκλητο βούλευμα του αρμόδιου δικαστικού συμβουλίου ότι χρησιμοποιήθηκαν ψευδείς ή παραπλανητικές πληροφορίες, πλαστά ή παραποιημένα έγγραφα ή ότι διαπράχθηκε με οποιονδήποτε τρόπο απάτη ή ότι χρησιμοποιήθηκαν άλλα παράνομα μέσα και γενικά ότι στοιχειοθετείται κατάχρηση δικαιώματος ή απάτη, όπως στην περίπτωση εικονικού γάμου.

β. Ο Έλληνας και τα μέλη της οικογένειας του έπαυσαν να διάγουν πραγματικό συζυγικό ή οικογενειακό βίο.

γ. Διαπιστωθεί ότι η οικογενειακή σχέση, ιδίως ο γάμος, η υιοθεσία ή η αναγνώριση τέκνων έχει συναφθεί με κύριο σκοπό την καταστρατήγηση των

διατάξεων του Κώδικα αυτού, προκειμένου να αποκτηθεί το Δελτίο Διαμονής ή Μόνιμης Διαμονής.

Η οικογενειακή σχέση θεωρείται ότι έχει συναφθεί για το σκοπό αυτόν ιδίως όταν δεν υπάρχει συμβίωση των μελών της οικογένειας ή δεν υφίσταται δυνατότητα επικοινωνίας τους ή όταν ο ένας σύζυγος αγνοεί στοιχεία της ταυτότητας του ετέρου συζύγου.

2. Εφόσον αίτημα χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής απορρίπτεται ή χορηγηθείσα άδεια διαμονής ανακαλείται, οι αρμόδιες κατά περίπτωση υπηρεσίες εκδίδουν απόφαση επιστροφής σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 16 έως 41 του ν. 3907/2011. Ως προς τις ουσιαστικές προϋποθέσεις και όρους έκδοσης των αποφάσεων επιστροφής σε βάρος πολιτών τρίτων χωρών μελών οικογένειας Έλληνα εφαρμόζονται οι διατάξεις των άρθρων 22 έως 24 του π.δ. 106/2007 (Α 135).

Άρθρο 87

Γονείς και ανήλικα αδέρφια ημεδαπών

Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης χορηγείται το Δελτίο Διαμονής της παραγράφου 1 του άρθρου 82 σε γονείς ανήλικων ημεδαπών που διαμένουν στην Ελλάδα, ανεξαρτήτως του τρόπου κτήσης εκ μέρους των τέκνων τους της ελληνικής ιθαγένειας.

Το ίδιο Δελτίο Διαμονής χορηγείται και σε ανήλικα αδέρφια των ως άνω ημεδαπών. Ως προς τη διαδικασία και τους λοιπούς όρους χορήγησης και ανανέωσης του Δελτίου Διαμονής γονέα ή ανήλικου αδελφού ημεδαπού εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις των άρθρων 82 έως 86.

ΤΜΗΜΑ Ε

ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΟΙ ΟΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΕΠΙ ΜΑΚΡΟΝ ΔΙΑΜΕΝΟΝΤΕΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2003/109/ΕΚ ΤΗΣ 25ΗΣ ΝΟΕΜΒΡΙΟΥ 2003 ΚΑΙ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΠΡΟΣ ΤΙΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΤΗΣ ΟΔΗΓΙΑΣ 2011/51/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 11ης ΜΑΪΟΥ 2011 ΠΟΥ ΤΡΟΠΟΠΟΙΕΙ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2003/109/ΕΚ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΕΠΕΚΤΕΙΝΟΝΤΑΣ ΤΟ ΠΕΔΙΟ ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΚΑΙ ΣΤΟΥΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 88

Πεδίο Εφαρμογής

1. Το παρόν Τμήμα εφαρμόζεται στους πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην ελληνική επικράτεια, συμπεριλαμβανομένων των δικαιούχων διεθνούς προστασίας.

2. Το παρόν δεν εφαρμόζεται στους πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι:

α) Έχουν άδεια διαμονής για σπουδές ή επαγγελματική κατάρτιση σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

β) Έχουν λάβει άδεια διαμονής στην Ελλάδα δυνάμει προσωρινής προστασίας ή ζητούν την άδεια να διαμείνουν για τον ίδιο λόγο και αναμένουν την έκδοση απόφασης σχετικά με το καθεστώς τους.

γ) Έχουν λάβει άδεια διαμονής στην Ελλάδα δυνάμει μορφών προστασίας εκτός της διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις ή την εθνική νομοθεσία ή ζητούν την άδεια να διαμείνουν για τον ίδιο λόγο και αναμένουν απόφαση σχετικά με το καθεστώς τους.

δ) Έχουν υποβάλει αίτηση για να τους χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας, για την οποία δεν έχει ακόμα εκδοθεί σχετική απόφαση.

ε) Έχουν προσωρινό καθεστώς διαμονής, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, καθώς και στα μέλη της οικογένειας που τους συνοδεύουν, όπου αυτό προβλέπεται.

στ) Απολαύουν νομικού καθεστώτος υποκείμενου στη σύμβαση της Βιέννης του 1961 περί των διπλωματικών σχέσεων, η οποία κυρώθηκε με το ν.δ. 503/1970 (Α 108), της σύμβασης της Βιέννης του 1963 περί των προξενικών σχέσεων, η οποία κυρώθηκε με το ν. 90/1975 (Α 150).

3. Το παρόν εφαρμόζεται υπό την επιφύλαξη ευνοϊκότερων διατάξεων:

α) Διμερών και πολυμερών συμφωνιών μεταξύ των κρατών-μελών της Κοινότητας ή της Κοινότητας και των κρατών-μελών της αφενός και τρίτων χωρών αφετέρου.

β) Διμερών και πολυμερών συμφωνιών μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και τρίτων χωρών.

γ) Της Ευρωπαϊκής Σύμβασης περί Εγκαταστάσεως της 13ης Δεκεμβρίου 1955, του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Χάρτη της 18ης Οκτωβρίου 1961, ο οποίος κυρώθηκε με το ν. 1426/1984 (Α 32) και της παραγράφου 11 του παραρτήματος της Σύμβασης περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων της 28ης Ιουλίου 1951, η οποία κυρώθηκε με το ν.δ. 3989/1959 (Α 201), όπως τροποποιήθηκε από το συναφές Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, το οποίο κυρώθηκε με τον α.ν. 389/1968 (Α 125).

Άρθρο 89

Προϋποθέσεις απόκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος

1. Στον πολίτη τρίτης χώρας που διαμένει στην Ελλάδα, νόμιμα και αδιάλειπτα, κατά τα πέντε (5) έτη αμέσως πριν από την ημερομηνία υποβολής της σχετικής αίτησης, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του άρθρου αυτού, χορηγείται το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, εφόσον συντρέχουν σωρευτικά οι εξής προϋποθέσεις:

α. Διαθέτει εισόδημα, επαρκές για τις ανάγκες του ιδίου και της οικογένειας του, το οποίο δεν προέρχεται από προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής αρωγής της Χώρας. Το εισόδημα αυτό δεν μπορεί να είναι μικρότερο από τις ετήσιες αποδοχές του αμειβόμενου με τον κατώτατο μισθό, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, προσαυξημένο κατά 10% για το σύνολο των συντηρούμενων μελών της οικογένειας του, συνυπολογιζομένου τυχόν ποσού προερχόμενου από επίδομα τακτικής επιδότησης ανεργίας. Στον υπολογισμό του εισοδήματος λαμβάνονται υπόψη οι συνεισφορές των μελών της οικογένειας. Ο τακτικός χαρακτήρας του ανωτέρω εισοδήματος αποδεικνύεται ιδίως από την εκπλήρωση των ασφαλιστικών και φορολογικών υποχρεώσεων του.

β. Διαθέτει πλήρη ασφάλιση ασθένειας ως προς το σύνολο των παροχών που καλύπτονται για τις αντίστοιχες κατηγορίες ασφαλισμένων ημεδαπών, η οποία καλύπτει και τα μέλη της οικογένειας του.

γ. Πληροί όρους ένταξης στην ελληνική κοινωνία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 90 παράγραφος 2.

2. Οι περίοδοι διαμονής που αναφέρονται στις περιπτώσεις ε και στ της παραγράφου 2 του άρθρου 88 δεν λαμβάνονται υπόψη για τον υπολογισμό της ανωτέρω πενταετούς περιόδου.

Ειδικώς περίοδοι διαμονής για λόγους σπουδών ή επαγγελματικής κατάρτισης λαμβάνονται υπόψη μόνο κατά το ήμισυ για τον υπολογισμό της ίδιας περιόδου.

Για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, στον υπολογισμό της περιόδου της παραγράφου 1 λαμβάνεται υπόψη το ήμισυ της περιόδου μεταξύ της ημερομηνίας υποβολής της αίτησης διεθνούς προστασίας βάσει της οποίας χορηγήθηκε το καθεστώς διεθνούς προστασίας και της ημερομηνίας έκδοσης της άδειας διαμονής κατά τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 24 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 ή ολόκληρη η περίοδος, εφόσον υπερβαίνει τους δεκαοκτώ (18) μήνες.

3. Περίοδοι απουσίας, εφόσον είναι κατώτερες των έξι διαδοχικών μηνών και δεν υπερβαίνουν συνολικά τους δέκα μήνες εντός της πενταετίας, προσμετρώνται στον υπολογισμό της πενταετούς περιόδου.

4. Το Υπουργείο Εσωτερικών και οι αρμόδιοι φορείς για την υποβολή και εξέταση της αίτησης, καθώς και για τη χορήγηση της άδειας διαμονής του επί μακρόν διαμένοντος ενημερώνουν τους ενδιαφερόμενους, σχετικά με τις προϋποθέσεις και τις διαδικασίες απόκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από αυτή.

Η ενημέρωση πραγματοποιείται ιδίως μέσω ενημερωτικών φυλλαδίων, ανάρτησης πληροφοριακού υλικού στις ιστοσελίδες των ανωτέρω φορέων ή κάθε άλλο πρόσφορο μέσο. Το υλικό αυτό επικαιροποιείται ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Για την ενημέρωση των δικαιούχων διεθνούς προστασίας μεριμνά και η Υπηρεσία Ασύλου.

Άρθρο 90

Απόκτηση του καθεστώτος και χορήγηση άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος

1. Εφόσον πληρούνται σωρευτικά οι προϋποθέσεις του προηγούμενου άρθρου, ο πολίτης τρίτης χώρας υποβάλλει αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος στο αρμόδιο κατά την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου όργανο, η οποία συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

2. Οι όροι ένταξης ενός πολίτη τρίτης χώρας στην ελληνική κοινωνία, που αναφέρονται στην παράγραφο 1 του άρθρου 89, πληρούνται στις παρακάτω περιπτώσεις:

α) εφόσον αποδεικνύει ότι διαθέτει επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας και γνώση στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και του ελληνικού πολιτισμού σύμφωνα με το άρθρο 107 ή

β) εφόσον είναι κάτοχοι δελτίου μόνιμης διαμονής ως μέλη οικογένειας Έλληνα ή

γ) εφόσον υπάρχει σχετική εισήγηση από επιτροπή πολιτογράφησης του άρθρου 12 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας και σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 5Α του ίδιου Κώδικα ή

δ) εφόσον διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα για δώδεκα (12) έτη.

«ε) εφόσον κατέχουν Ειδικό Δελτίο Ταυτότητας Ομογενούς.»

Το στοιχείο ε' προστέθηκε με την παρ. 38 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

3. Αρμόδιο όργανο για τη χορήγηση της άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος είναι εκείνο που χορήγησε την τελευταία άδεια διαμονής.

«Για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας και τους ομογενείς, αρμόδιο όργανο για τη χορήγηση της άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος είναι ο συντονιστής της κατά τόπο αρμόδιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης.»

Κατά την παραλαβή της άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας παραδίδει την άδεια διαμονής δικαιούχου διεθνούς προστασίας, η οποία διαβιβάζεται στην Υπηρεσία Ασύλου και παύει αυτοδικαίως να ισχύει.

Το μέσα σε «» εδάφ. αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 39 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

4. Το αρμόδιο όργανο, αφού ζητήσει τη γνώμη της οικείας αστυνομικής αρχής για θέματα που αφορούν τη δημόσια τάξη και ασφάλεια της χώρας, εξετάζει εάν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 89.

5. Το αρμόδιο όργανο, αφού λάβει υπόψη την ανωτέρω γνώμη, εκδίδει σχετική απόφαση, το αργότερο εντός έξι μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Η ανωτέρω προθεσμία μπορεί να παραταθεί για επιπλέον τρεις μήνες και μόνο εφόσον συντρέχουν αιτιολογημένα ειδικές προϋποθέσεις. Σε περίπτωση θετικής απόφασης, χορηγείται στον πολίτη τρίτης χώρας άδεια διαμονής ενιαίου τύπου κατ εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) με αρ. 1030/2002 του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002 για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους πολίτες τρίτων χωρών, όπως ισχύει. Στον τίτλο «τύπος άδειας» αναγράφεται «επί μακρόν διαμένων - ΕΕ». Για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, στο πεδίο «Παρατηρήσεις» της άδειας διαμονής αναγράφεται: «Έχει χορηγηθεί διεθνής προστασία από την Ελληνική Δημοκρατία στις (ημερομηνία).».

6. Όταν χορηγείται άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος σε δικαιούχο διεθνούς προστασίας κάτοχο άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος εκδοθείσας από άλλο κράτος-μέλος, στην άδεια διαμονής αναγράφεται και η ως άνω παρατήρηση που αναφέρει το κράτος-μέλος χορήγησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας. Πριν την αναγραφή της εν λόγω παρατήρησης, το αρμόδιο όργανο ζητά από το κράτος-μέλος που αναφέρεται στην παρατήρηση να παράσχει πληροφορίες σχετικά με το εάν ο επί μακρόν διαμένων είναι ακόμα δικαιούχος διεθνούς προστασίας. Αν η διεθνής προστασία έχει αρθεί με τελεσίδικη απόφαση του ως άνω κράτους-μέλους, η σχετική παρατήρηση δεν αναγράφεται. Στην περίπτωση που άλλο κράτος-μέλος ζητεί την παροχή των ως άνω πληροφοριών η Υπηρεσία Ασύλου απαντά το αργότερο εντός μηνός από την παραλαβή της αίτησης παροχής πληροφοριών.

7. Το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος είναι μόνιμο, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 93 του παρόντος.

Άρθρο 91

Διάρκεια και ανανέωση άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος

1. Η άδεια διαμονής του επί μακρόν διαμένοντος έχει διάρκεια ισχύος πέντε έτη, η οποία ανανεώνεται για πέντε έτη κάθε φορά, χωρίς την ανάγκη συνδρομής των προϋποθέσεων του άρθρου 89.

2. Για την ανανέωση της άδειας διαμονής, ο επί μακρόν διαμένων υποχρεούται να υποβάλει αίτηση, πριν από τη λήξη της, στην αρμόδια υπηρεσία για την παραλαβή της αίτησης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, η οποία συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Άρθρο 92

Απόρριψη αίτησης για την χορήγηση άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας

1. Η αίτηση για τη χορήγηση της άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος μπορεί να απορρίπτεται για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας.

2. Η εξέταση των λόγων που αφορούν τη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια της χώρας αποτελεί προαπαιτούμενο στοιχείο για την εξέταση του αιτήματος απόκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος και τη χορήγηση της άδειας διαμονής.

3. Κατά τη λήψη της σχετικής απόφασης εξετάζονται η σοβαρότητα ή το είδος του αδικήματος κατά της δημόσιας τάξης ή της δημόσιας ασφάλειας ή ο κίνδυνος που προέρχεται από το εν λόγω πρόσωπο, συνεκτιμώντας τη διάρκεια της διαμονής και την ύπαρξη δεσμών με τη χώρα. Η άρνηση χορήγησης της άδειας διαμονής δεν μπορεί να βασίζεται στην επίκληση λόγων γενικότερης δημοσιονομικής πολιτικής.

Άρθρο 93

Ανάκληση ή απώλεια του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος

1. Ο επί μακρόν διαμένων δεν δικαιούται να διατηρεί το καθεστώς, εφόσον:

α. Αποδειχθεί ότι έχει συμπράξει δολίως στην απόκτηση του καθεστώτος.

β. Έχει εκδοθεί απόφαση επιστροφής στο πρόσωπο του, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 95.

γ. Έχει απουσιάσει από το έδαφος της Ε.Ε. για διάστημα μεγαλύτερο ή ίσο των δώδεκα διαδοχικών μηνών.

δ. Συνιστά απειλή για τη δημόσια τάξη, συνεκτιμώντας τη σοβαρότητα των αδικημάτων που έχει διαπράξει, έστω κι αν η απειλή αυτή δεν αποτελεί λόγο επιστροφής κατά την έννοια του άρθρου 95.

ε. Έχει αποκτήσει το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο της άσκησης του δικαιώματος διαμονής στα άλλα κράτη-μέλη, δυνάμει της Οδηγίας 2003/109/ΕΚ.

στ. Αποδειχθεί, με οποιονδήποτε τρόπο, ότι έχει απουσιάσει από το έδαφος της Ελλάδας για διάστημα που υπερβαίνει τα έξι έτη.

ζ. Ανακληθεί ή απορριφθεί αίτηση ανανέωσης καθεστώτος διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τα άρθρα 14 παρ. 3 και 19 παρ.3 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ. Η Υπηρεσία Ασύλου ενημερώνει τον Γενικό Γραμματέα της κατά τόπο αρμόδιας Αποκεντρωμένης Διοίκησης σε περίπτωση ανάκλησης ή μη ανανέωσης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας κατόχου άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος.

2. Η λήξη της άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος δεν αποτελεί, αυτοτελώς, λόγο ανάκλησης ή απώλειας του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος.

3. Όταν η ανάκληση ή απώλεια του καθεστώτος δεν δικαιολογούν τη λήψη μέτρου επιστροφής κατά την έννοια της παρ. 1 του άρθρου 95, ο πολίτης τρίτης χώρας μπορεί να υποβάλει αίτηση για άλλο λόγο, εκτός της απόκτησης του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, χωρίς να απαιτείται χορήγηση της εθνικής θεώρησης εισόδου. Σε περίπτωση δικαιούχου διεθνούς προστασίας ενημερώνεται η Υπηρεσία Ασύλου προκειμένου να του επαναχορηγήσει την άδεια διαμονής δικαιούχου διεθνούς προστασίας.

Άρθρο 94

Επανάκτηση του καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος

1. Ο πολίτης τρίτης χώρας, ο οποίος έχει απολέσει το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, μπορεί να ζητήσει την επανάκτηση του, στις ακόλουθες περιπτώσεις:
  - α. όταν έχει απολέσει το καθεστώς λόγω απουσίας από το έδαφος της Ε.Ε. για διάστημα μεγαλύτερο ή ίσο των δώδεκα διαδοχικών μηνών ή
  - β. όταν έχει απολέσει το καθεστώς στην Ελλάδα, λόγω χορήγησης του καθεστώτος αυτού σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.
2. Για την επανάκτηση του καθεστώτος, ο πολίτης τρίτης χώρας υποβάλλει αίτηση στο όργανο που του είχε χορηγήσει αρχικά το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, η οποία συνοδεύεται από τα δικαιολογητικά που ορίζονται στην υπουργική απόφαση της παραγράφου 1 του άρθρου 136.
3. Κατά τα λοιπά, ακολουθείται η διαδικασία των άρθρων 90 και 91.

Άρθρο 95

Επιστροφή - προστασία από την επιστροφή

1. Η επιστροφή πολίτη τρίτης χώρας με καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος επιτρέπεται κατ' εφαρμογή των διατάξεων των άρθρων 16 έως 41 του ν. 3907/2011, όταν συνιστά ενεστώσα και ειδικά αιτιολογημένη απειλή κατά της δημόσιας τάξης ή της δημόσιας ασφάλειας.
2. Η απόφαση επιστροφής δεν μπορεί να βασίζεται στην επίκληση λόγων γενικότερης δημοσιονομικής πολιτικής.
3. Κατά την εξέταση των λόγων που δικαιολογούν την λήψη μέτρου επιστροφής στο πρόσωπο του επί μακρόν διαμένοντος συνεκτιμώνται:
  - α. Η διάρκεια διαμονής του στη Χώρα.
  - β. Οι επιπτώσεις στον ίδιο και τα μέλη της οικογένειάς του.
  - γ. Οι δεσμοί με τη χώρα διαμονής ή η απουσία δεσμών με τη χώρα καταγωγής του.
  - δ. Η ηλικία του ενδιαφερόμενου προσώπου.
4. Στην περίπτωση που η επιστροφή αφορά δικαιούχο διεθνούς προστασίας με καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος ζητείται από το κράτος-μέλος που αναφέρεται στην παρατήρηση της παραγράφου 6 του άρθρου 90 να επιβεβαιώσει εάν το εν λόγω άτομο εξακολουθεί να δικαιούται διεθνούς προστασίας στο κράτος αυτό. Στην περίπτωση που κράτος-μέλος υποβάλει σχετική αίτηση παροχής πληροφοριών η Υπηρεσία Ασύλου οφείλει να απαντήσει εντός μηνός από την παραλαβή της αίτησης.
5. Εάν ο επί μακρόν διαμένων εξακολουθεί να δικαιούται διεθνούς προστασίας στο κράτος-μέλος που αναφέρεται στην παρατήρηση της παραγράφου 4 του άρθρου 5, επιστρέφεται στο κράτος αυτό. Κατά παρέκκλιση, ο επί μακρόν διαμένων μπορεί, σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας, να επιστραφεί σε χώρα διαφορετική από το κράτος-μέλος που του χορήγησε διεθνή προστασία, εφόσον πληροί τους όρους του άρθρου 21 παρ. 2 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ.
6. Στην περίπτωση που κράτος-μέλος επιστρέφει πολίτη τρίτης χώρας επί μακρόν διαμένοντα που του έχει χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας στην Ελλάδα, το οποίο είναι σε ισχύ, η χώρα με την επιφύλαξη εφαρμογής της ευρωπαϊκής ή εθνικής νομοθεσίας και της αρχής της ενότητας της οικογένειας, επιτρέπει άμεσα την επανεισδοχή του και των μελών της οικογένειάς του χωρίς διατυπώσεις.

7. Το παρόν άρθρο ισχύει υπό την επιφύλαξη του σεβασμού της αρχής της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας.

Άρθρο 96

Δικαίωμα προσφυγής

1. Η απόφαση απόρριψης αίτησης για χορήγηση άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος, ανάκλησης της άδειας διαμονής ή επιστροφής πρέπει να αιτιολογείται. Η απόφαση κοινοποιείται στον ενδιαφερόμενο, ο οποίος ενημερώνεται με έγγραφο κοινοποίησης για τα, κατά το παρόν άρθρο, μέσα προστασίας, καθώς και για την προθεσμία άσκησης τους.

2. Για τις αποφάσεις που εκδίδονται δυνάμει του παρόντος, ασκείται αίτηση θεραπείας, σύμφωνα με το άρθρο 24 του ν. 2690/1999 (Α 45), όπως ισχύει.

3. Κατά της απόφασης απόρριψης της αίτησης για χορήγηση άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος, της ανάκλησης ή μη ανανέωσης της, της απώλειας του καθεστώτος ή της απόφασης επιστροφής, ασκείται αίτηση ακύρωσης ενώπιον του αρμόδιου διοικητικού δικαστηρίου, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 15 του ν. 3068/2002 (Α 274), όπως ισχύει.

4. Για την άσκηση του ένδικου μέσου κατά της απόφασης επιστροφής, χορηγείται στον επί μακρόν διαμένοντα που δεν διαθέτει επαρκείς πόρους για το σκοπό αυτόν, το ευεργέτημα πενίας, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Άρθρο 97

Δικαιώματα και υποχρεώσεις επί μακρόν διαμένοντος

1. Ο επί μακρόν διαμένων απολαύει ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς όσον αφορά:

α. Την πρόσβαση στη μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα και τους όρους απασχόλησης και εργασίας, περιλαμβανομένων των όρων απόλυσης και αμοιβής. Δεν επιτρέπεται πρόσβαση σε δραστηριότητες που αφορούν την άσκηση δημόσιας εξουσίας.

β. Την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση, περιλαμβανομένων των υποτροφιών σπουδών.

γ. Την αναγνώριση επαγγελματικών διπλωμάτων, πιστοποιητικών και άλλων τίτλων.

δ. Την κοινωνική ασφάλεια και τα βασικά πλεονεκτήματα της κοινωνικής αρωγής και προστασίας, όπως αυτά οριοθετούνται στο πλαίσιο ιδίως του ν. 4051/1960 «Περί ενισχύσεως απροστάτευτων παιδών» (Α 68), του ν.δ. 57/1973 «Περί λήψεως μέτρων κοινωνικής προστασίας οικονομικώς αδυνάτων και καταργήσεως των διεπουσών τον θεσμόν της απορίας διατάξεων» (Α 149), του ν. 1302/1982 «Για την επικύρωση της Διεθνούς Σύμβασης εργασίας αρ.103/1952 (Α 133), του ν. 2101/1992 «Κύρωση της Διεθνούς Σύμβασης για τα δικαιώματα των παιδιών» (Α 192) και του ν. 3454/2006 «Ενίσχυση της οικογένειας και λοιπές διατάξεις» (Α 75).

ε. Τις φορολογικές διευκολύνσεις.

στ. Την πρόσβαση και παροχή αγαθών και υπηρεσιών που βρίσκονται στη διάθεση του κοινού και την πρόσβαση στις διαδικασίες απόκτησης στέγης.

ζ. Την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι και της εγγραφής και συμμετοχής σε οργανώσεις εργαζομένων ή εργοδοτών ή σε οποιαδήποτε οργάνωση της οποίας τα μέλη ασκούν συγκεκριμένο επάγγελμα, περιλαμβανομένων και των πλεονεκτημάτων

που παρέχονται από αυτόν τον τύπο οργάνωσης, υπό την επιφύλαξη των διατάξεων περί δημόσιας τάξης και δημόσιας ασφάλειας.

η. Την ελεύθερη κίνηση και εγκατάσταση στο σύνολο της Επικράτειας. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να περιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 21 παράγραφος 1.

2. Το δικαίωμα της ίσης μεταχείρισης που προβλέπεται στις διατάξεις των στοιχείων β, δ, ε, στ και ζ της παραγράφου 1 ασκείται στις περιπτώσεις που ο τόπος κατοικίας του επί μακρόν διαμένοντος ή των μελών της οικογένειας, για τα οποία αυτός ζητά την παροχή των ως άνω δικαιωμάτων, ευρίσκεται εντός της Επικράτειας της χώρας.

3. Το δικαίωμα της ίσης μεταχείρισης περιορίζεται ως προς την:

α. Πρόσβαση σε μισθωτή ή μη μισθωτή δραστηριότητα η οποία, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας, ασκείται αποκλειστικά από Έλληνες ή πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του Ε.Ο.Χ..

β. Πρόσβαση στην εκπαίδευση και επαγγελματική κατάρτιση, για την οποία μπορεί να απαιτείται να αποδείξει ο επί μακρόν διαμένων την απαιτούμενη για το σκοπό αυτόν γλωσσική επάρκεια.

γ. Είσοδο στα Ιδρύματα Τριτοβάθμιας Εκπαίδευσης Πανεπιστημιακού και Τεχνολογικού Τομέα της Ανώτατης Εκπαίδευσης, για την οποία απαιτείται η προηγούμενη εκπλήρωση των εκπαιδευτικών προϋποθέσεων της ισχύουσας νομοθεσίας.

4. Όσον αφορά τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας οι παράγραφοι 1(δ) και 3 εφαρμόζονται υπό την επιφύλαξη των διατάξεων της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ.

Άρθρο 98

Δικαίωμα διαμονής και χορήγηση άδειας διαμονής, στην Ελλάδα, σε πολίτη τρίτης χώρας με καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Ο επί μακρόν διαμένων, ο οποίος έχει αποκτήσει το καθεστώς αυτό σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, μπορεί να διαμένει, υπό όρους, στη χώρα για διάστημα που υπερβαίνει τους τρεις μήνες, για τους ακόλουθους λόγους:

α. Για την άσκηση μισθωτής δραστηριότητας. Στην περίπτωση αυτή, ο επί μακρόν διαμένων θα πρέπει να έχει συνάψει σύμβαση εργασίας, από την οποία προκύπτει ότι η αμοιβή του είναι ίση, τουλάχιστον, με τις μηνιαίες αποδοχές του ανειδίκευτου εργάτη. Οι όροι και η διαδικασία χορήγησης της οικείας άδειας διαμονής καθορίζονται σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

β. Για την άσκηση μη μισθωτής δραστηριότητας, καθώς και για τα οικονομικώς ανεξάρτητα άτομα. Στις περιπτώσεις αυτές, για τους όρους και προϋποθέσεις χορήγησης των οικείων αδειών διαμονής, εφαρμόζονται αναλόγως οι αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

γ. Για σπουδές. Στην περίπτωση αυτή, ο επί μακρόν διαμένων θα πρέπει να έχει εγγραφεί ή να έχει γίνει αποδεκτός προς εγγραφή στο οικείο εκπαιδευτικό ίδρυμα, σύμφωνα με το άρθρο 33. Οι όροι και η διαδικασία χορήγησης της οικείας άδειας διαμονής καθορίζονται, σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

δ. Για την επαγγελματική κατάρτιση. Στην περίπτωση αυτή, ο επί μακρόν διαμένων θα πρέπει να έχει γίνει δεκτός από Ινστιτούτο Επαγγελματικής Κατάρτισης (Ι.Ε.Κ.) και να του έχει χορηγηθεί σχετική έγκριση φοίτησης από τον αρμόδιο φορέα της

Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης, του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 του παρόντος Κώδικα. Οι όροι και η διαδικασία χορήγησης της οικείας άδειας διαμονής καθορίζονται, αναλόγως, σύμφωνα με τις αντίστοιχες διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

2. Για τη χορήγηση άδειας διαμονής στις παραπάνω περιπτώσεις, απαιτείται να αποδεικνύεται ότι ο ενδιαφερόμενος διαθέτει:

α. Επαρκείς πόρους, σε επίπεδο σταθερού εισοδήματος για την κάλυψη των δαπανών διαβίωσης, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

β. Ασφάλιση ασθενείας που να καλύπτει κινδύνους παρόμοιους με εκείνους των ημεδαπών, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

3. Στις περιπτώσεις των στοιχείων α και β της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, δίνεται προτεραιότητα στους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, τους πολίτες τρίτων χωρών, εφόσον προβλέπεται από την κοινοτική νομοθεσία και τους πολίτες τρίτων χωρών οι οποίοι διαμένουν νομίμως στην Ελλάδα και λαμβάνουν επίδομα ανεργίας.

4. Για τη χορήγηση της αντίστοιχης άδειας διαμονής, τα πρόσωπα της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου υποβάλλουν αίτηση το αργότερο εντός τριών μηνών από την είσοδο τους στη χώρα στο αρμόδιο όργανο, εφόσον πληρούνται οι παραπάνω προϋποθέσεις, η οποία συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

5. Αρμόδια υπηρεσία για την εξέταση των αιτήσεων χορήγησης αδειών διαμονής του παρόντος είναι η αρμόδια υπηρεσία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η αίτηση υποβάλλεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 8 του παρόντος Κώδικα. Η αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εξετάζει την αίτηση και, εφόσον πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις και δεν συντρέχουν λόγοι που αφορούν τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 100 του παρόντος, εκδίδει απόφαση, με την οποία χορηγεί την αντίστοιχη άδεια διαμονής. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στο σημείο επαφής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 104 του παρόντος.

6. Η διαδικασία εξέτασης της αίτησης ολοκληρώνεται το αργότερο εντός τεσσάρων μηνών, αφότου υποβλήθηκε η αίτηση με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Αν η αίτηση συνοδεύεται από ελλιπή δικαιολογητικά ή συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι, η ανωτέρω προθεσμία μπορεί να υπερβαίνει τους τέσσερις μήνες και μέχρι τρεις επιπλέον μήνες. Το αρμόδιο όργανο ενημερώνει σχετικά τον αιτούντα.

7. Η διάρκεια ισχύος της εν λόγω άδειας διαμονής, καθώς και η διαδικασία ανανέωσης της καθορίζονται, κατά περίπτωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

8. Το παρόν κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται στους παρακάτω πολίτες τρίτων χωρών που είναι επί μακρόν διαμένοντες σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης:

α. Μισθωτούς εργαζόμενους που απασχολούνται από φορέα παροχής υπηρεσιών στο πλαίσιο διασυνοριακής παροχής υπηρεσιών, σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωση δ της παρ. 1 του άρθρου 18 του παρόντος Κώδικα.

β. Φορείς παροχής διασυνοριακών υπηρεσιών.

9. Πολίτες τρίτων χωρών που είναι επί μακρόν διαμένοντες σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορούν να εισέλθουν στη χώρα για εποχιακή εργασία σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

10. Για τα θέματα που αφορούν στην κοινωνική ασφάλεια των πολιτών τρίτων χωρών με καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε άλλο κράτος-μέλος και ασκούν το δικαίωμα διαμονής τους στην Ελλάδα, δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου, ισχύει το ενωσιακό δίκαιο στον τομέα της κοινωνικής ασφάλειας.

11. Σε περίπτωση σχετικής αίτησης από άλλο κράτος-μέλος, το αρμόδιο όργανο εκδίδει εντός τριών μηνών τροποποιημένη κατά το σκέλος της παρατήρησης της παραγράφου 5 του άρθρου 90 άδεια επί μακρόν διαμένοντος.

12. Αν χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας σε πολίτη τρίτης χώρας, στον οποίο άλλο κράτος-μέλος έχει προηγουμένως χορηγήσει καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, η Υπηρεσία Ασύλου ζητεί από το κράτος-μέλος που έχει εκδώσει την άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος να την τροποποιήσει ούτως ώστε να περιληφθεί και η παρατήρηση που αναφέρεται στο τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 5 του άρθρου 90.

Άρθρο 99

Μέλη οικογένειας πολίτη τρίτης χώρας που ασκεί το δικαίωμα διαμονής στην Ελλάδα ως επί μακρόν διαμένων σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

1. Ο πολίτης τρίτης χώρας με καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης μπορεί να συνοδεύεται ή να επανενωθεί με τα μέλη της οικογένειας του εφόσον η οικογένεια είχε ήδη συγκροτηθεί στο άλλο κράτος-μέλος.

Τα ανωτέρω μέλη οικογένειας υποβάλλουν αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής, στην αρμόδια για την παραλαβή της αίτησης υπηρεσία, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, το αργότερο εντός τριών μηνών από την είσοδο τους στη χώρα, η οποία συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

2. Αρμόδια υπηρεσία για την εξέταση των αιτήσεων χορήγησης αδειών διαμονής του παρόντος είναι η αρμόδια υπηρεσία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης. Η αίτηση υποβάλλεται σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις του άρθρου 8. Η αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης εξετάζει την αίτηση και, εφόσον πληρούνται οι ανωτέρω προϋποθέσεις και δεν συντρέχουν λόγοι που αφορούν τη δημόσια τάξη, τη δημόσια ασφάλεια ή τη δημόσια υγεία σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 100 του παρόντος, εκδίδει απόφαση, με την οποία χορηγεί άδεια διαμονής για οικογενειακή επανένωση η οποία ακολουθεί την τύχη της άδειας διαμονής του συντηρούντος. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στο σημείο επαφής, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 104 του παρόντος.

Η διαδικασία εξέτασης της αίτησης ολοκληρώνεται το αργότερο εντός τεσσάρων μηνών, αφότου υποβλήθηκε η αίτηση με τα απαιτούμενα δικαιολογητικά. Αν η αίτηση συνοδεύεται από ελλιπή δικαιολογητικά ή σε περίπτωση συνδρομής εξαιρετικών λόγων, η ανωτέρω προθεσμία μπορεί να υπερβαίνει τους τέσσερις (4) μήνες και μέχρι τρεις (3) επιπλέον μήνες. Το αρμόδιο όργανο ενημερώνει σχετικά τον αιτούντα.

3. Σε περίπτωση που η οικογένεια συγκροτήθηκε μετά την άσκηση του δικαιώματος διαμονής στην Ελλάδα, ισχύουν οι διατάξεις των άρθρων 69 έως 77.

Άρθρο 100

Απόρριψη αίτησης για χορήγηση άδειας διαμονής σε πολίτη τρίτης χώρας με καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και στα μέλη της οικογένειάς του, για λόγους δημόσιας τάξης, δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας υγείας

1. Η αίτηση για χορήγηση άδειας διαμονής σε επί μακρόν διαμένοντα ή σε μέλη της οικογένειάς του δυνάμει του παρόντος Κεφαλαίου μπορεί να απορρίπτεται για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας. Η εξέταση των λόγων που αφορούν στη δημόσια τάξη ή τη δημόσια ασφάλεια της Χώρας αποτελεί προαπαιτούμενο στοιχείο κατά την εξέταση του αιτήματος για τη χορήγηση της οικείας άδειας διαμονής.

2. Κατά την εξέταση των θεμάτων που αφορούν στη δημόσια τάξη ή δημόσια ασφάλεια, εξετάζονται η σοβαρότητα ή το είδος του αδικήματος ή ο κίνδυνος που αντιπροσωπεύει το εν λόγω πρόσωπο. Η άρνηση χορήγησης της άδειας διαμονής δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου δεν μπορεί να βασίζεται στην επίκληση λόγων γενικότερης δημοσιονομικής πολιτικής.

3. Η αίτηση για χορήγηση άδειας διαμονής σε πολίτη τρίτης χώρας με καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή σε μέλη της οικογένειάς του δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου μπορεί να απορρίπτεται για λόγους δημόσιας υγείας.

Οι μόνες ασθένειες που μπορούν να δικαιολογήσουν άρνηση εισόδου ή του δικαιώματος διαμονής είναι εκείνες που προβλέπονται από την Παγκόσμια Οργάνωση Υγείας, καθώς και άλλες λοιμώδεις, μεταδοτικές ή παρασιτικές ασθένειες, οι οποίες επιβάλλουν τη λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας. Η διαπίστωση, μετά την έκδοση της αρχικής άδειας διαμονής, ότι ο πολίτης τρίτης χώρας πάσχει από ασθένεια, από την οποία προσεβλήθη μετά την είσοδο του στη χώρα, δεν αποτελεί λόγο για τη μη ανανέωση της άδειας διαμονής του ή την απομάκρυνση του από το έδαφος της χώρας.

4. Οι διατάξεις του άρθρου 96 του παρόντος εφαρμόζονται και για τις ανωτέρω άδειες διαμονής.

Άρθρο 101

Δικαιώματα και υποχρεώσεις πολιτών τρίτης χώρας με καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που είναι κάτοχοι άδειας διαμονής στην Ελλάδα

1. Οι πολίτες τρίτης χώρας με καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαμένουν στην Ελλάδα δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς στους τομείς και υπό τους όρους του άρθρου 97.

2. Οι πολίτες τρίτης χώρας με καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης που διαμένουν στην Ελλάδα με σκοπό την άσκηση μισθωτής δραστηριότητας, δυνάμει του παρόντος κεφαλαίου, δεν επιτρέπεται, κατά το πρώτο δωδεκάμηνο, να απασχοληθούν σε άλλη ειδικότητα από εκείνη, για την

οποία τους χορηγήθηκε η αρχική άδεια διαμονής, καθώς και να μεταβάλουν τον ασφαλιστικό τους φορέα.

3. Τα πρόσωπα που εισέρχονται στη χώρα δυνάμει των στοιχείων γ και δ της παρ. 1 του άρθρου 98 του παρόντος επιτρέπεται να εργάζονται μόνο με καθεστώς μερικής απασχόλησης σύμφωνα με τον παρόντα Κώδικα.

4. Τα μέλη της οικογένειας που είναι κάτοχοι άδειας διαμονής δυνάμει του παρόντος Κεφαλαίου υπόκεινται στα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του άρθρου 75.

Άρθρο 102

Ανάκληση της άδειας διαμονής και υποχρέωση επανεισδοχής

1. Έως ότου ο πολίτης τρίτης χώρας αποκτήσει καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στην Ελλάδα, η άδεια διαμονής του δεν ανανεώνεται ή ανακαλείται και ο ενδιαφερόμενος και τα μέλη της οικογένειας του υποχρεούνται να εγκαταλείψουν το έδαφος της χώρας, στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α. Για λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας, σύμφωνα με το άρθρο 100.

β. Όταν οι όροι και οι προϋποθέσεις των άρθρων 98 και 99 δεν πληρούνται πλέον.

γ. Όταν ο πολίτης τρίτης χώρας δεν διαμένει νομίμως στη χώρα.

2. Αν ληφθεί ένα από τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1, ο πολίτης τρίτης χώρας, στον οποίον αφορά, οφείλει να επιστρέψει αμέσως στο πρώτο κράτος-μέλος που του χορήγησε το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος.

3. Στην περίπτωση που ένα από τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 ληφθεί από δεύτερο κράτος-μέλος και αφορά σε πολίτη τρίτης χώρας, ο οποίος έχει υπαχθεί στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος στην Ελλάδα και ασκεί το δικαίωμα διαμονής του στο δεύτερο κράτος- μέλος, οι αρμόδιες ελληνικές αρχές οφείλουν να επιτρέψουν αμέσως και χωρίς διατυπώσεις, την επανεισδοχή αυτού και των μελών της οικογένειας του στην Ελλάδα.

4. Μέχρι να αποκτήσει καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στην Ελλάδα και με την επιφύλαξη της υποχρέωσης επανεισδοχής που προβλέπεται στην παράγραφο 2, οι αρμόδιες ελληνικές αρχές μπορούν να απομακρύνουν τον πολίτη τρίτης χώρας από το έδαφος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, σύμφωνα με το άρθρο 95 του παρόντος και δυνάμει των εγγυήσεων του άρθρου αυτού, για σοβαρούς λόγους δημόσιας τάξης ή δημόσιας ασφάλειας. Στις περιπτώσεις αυτές, οι αρμόδιες ελληνικές αρχές προβαίνουν σε διαβούλευση με τις αντίστοιχες αρχές του πρώτου κράτους-μέλους.

Οι αρμόδιες ελληνικές αρχές, στο πλαίσιο της ανωτέρω διαβούλευσης, ζητούν, από το πρώτο κράτος-μέλος, τις αναγκαίες πληροφορίες για την έκδοση και εκτέλεση της απόφασης απέλασης.

5. Οι αποφάσεις επιστροφής, βάσει των στοιχείων β και γ της παρ. 1 του παρόντος άρθρου, δεν συνοδεύονται από μόνιμη απαγόρευση διαμονής.

6. Σε περίπτωση που ληφθεί ένα από τα μέτρα που αναφέρονται στην παράγραφο 1 και οι αρμόδιες ελληνικές αρχές ζητήσουν την επανεισδοχή του στο κράτος-μέλος που είχε χορηγήσει το καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος, σύμφωνα με την παρ. 2 του παρόντος άρθρου, ο πολίτης τρίτης χώρας και τα μέλη της οικογένειας του διατηρούν το δικαίωμα να μετακινηθούν προς ένα τρίτο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

7. Η παράγραφος 4 του παρόντος δεν εφαρμόζεται σε δικαιούχους διεθνούς προστασίας με άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος από άλλο κράτος-μέλος, εκτός εάν εντωμεταξύ έχει αρθεί η διεθνής προστασία ή εάν το πρόσωπο για το οποίο πρόκειται εμπίπτει σε μία από τις κατηγορίες που ορίζονται στο άρθρο 21 παρ. 2 της

Οδηγίας 2011/95/ΕΕ. Η παρούσα παράγραφος ισχύει υπό την επιφύλαξη του άρθρου 21 παρ. 1 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ.

Άρθρο 103

Απόκτηση καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος στην Ελλάδα στο πλαίσιο της άσκησης του δικαιώματος διαμονής ως επί μακρόν διαμένων σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Ο πολίτης τρίτης χώρας, στον οποίον έχει χορηγηθεί το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος σε άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διαμένει νόμιμα στην Ελλάδα δυνάμει του παρόντος Κεφαλαίου, μπορεί να υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση καθεστώτος επί μακρόν διαμένοντος στην Ελλάδα, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις των ρυθμίσεων του άρθρου 98. Η απόφαση αυτή κοινοποιείται στο πρώτο κράτος-μέλος, σύμφωνα με το άρθρο 98.

Άρθρο 104

Σημείο επαφής

1. Η Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών ορίζεται ως το ελληνικό σημείο επαφής με τις αντίστοιχες αρμόδιες υπηρεσίες των λοιπών κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανταλλαγή των πληροφοριών που καθορίζονται στο παρόν.

2. Οι αρμόδιες υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της Χώρας υποχρεούνται να ενημερώνουν τη Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών για τις αιτήσεις που υποβάλλονται και τις άδειες διαμονής που χορηγούνται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις των άρθρων 98, 102 και 103.

3. Το Υπουργείο Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη υποχρεούται να ενημερώνει τη Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών για τις αποφάσεις επιστροφής που εκδίδονται σε βάρος των πολιτών τρίτων χωρών που έχουν λάβει άδεια διαμονής στην Ελλάδα ως επί μακρόν διαμένοντες άλλου κράτους- μέλους της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

4. Η Υπηρεσία Ασύλου παρέχει κάθε απαραίτητη πληροφορία στο ελληνικό σημείο επαφής σχετικά με τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας.

Άρθρο 105

Ειδικές διατάξεις

Οι πολίτες τρίτης χώρας που έχουν λάβει άδεια διαμονής αόριστης ή δεκαετούς διάρκειας, βάσει των διατάξεων των νόμων 2910/2001 (Α 91) και 3386/2005 και των αντίστοιχων διατάξεων του Κώδικα, δεν απολαύουν των δικαιωμάτων που προβλέπονται στα άρθρα 88 έως και 103.

Άρθρο 106

Για όσα ζητήματα δεν ρυθμίζονται διαφορετικά στις διατάξεις των ως άνω άρθρων 88 έως και 105 ισχύουν οι ρυθμίσεις των άρθρων 1 έως 30 του παρόντος Κώδικα.

Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου εφαρμόζονται αναλόγως στους πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς στους οποίους έχει χορηγηθεί ή χορηγείται καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις των προεδρικών διαταγμάτων 114/2010 (Α 195), 96/2008, 61/1999 (Α 63) και του ν. 1975/1991 (Α 184).

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 107

Αποδεικτικό επαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας και στοιχείων ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού για την απόκτηση του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος

1. Η επαρκής γνώση της ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και πολιτισμού αποδεικνύεται με έναν από τους ακόλουθους τίτλους: α) τίτλο αποφοίτησης της υποχρεωτικής τουλάχιστον εκπαίδευσης ελληνικών σχολείων στην Ελλάδα, β) τίτλο αποφοίτησης από λύκεια του εξωτερικού τα οποία ανήκουν στο ελληνικό εκπαιδευτικό σύστημα, γ) αναγνωρισμένο τίτλο αποφοίτησης από τμήματα ελληνικής γλώσσας πανεπιστημίων του εξωτερικού, δ) πιστοποιητικό ελληνομάθειας επιπέδου τουλάχιστον Β1 που εκδίδεται σύμφωνα με το π.δ. 60/2010 και ε) ειδικό πιστοποιητικό επαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας και στοιχείων ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού μετά από επιτυχή εξέταση που διενεργείται με ευθύνη της Γενικής Γραμματείας Δια Βίου Μάθησης σε συνεργασία με το Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων του για την πιστοποίηση της ελληνομάθειας.

2. Οι κάτοχοι πιστοποιητικού ελληνομάθειας επιπέδου Α, που έχει εκδοθεί σύμφωνα με το π.δ. 363/1998 (Α 242), ή Α2, που εκδίδεται σύμφωνα με το π.δ. 60/2010 (Α 98), θεωρείται ότι διαθέτουν επαρκή γνώση της ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και πολιτισμού προκειμένου να υπαχθούν στις διατάξεις του π.δ. 150/2006 (Α 160), εφόσον επιπρόσθετα λάβουν πιστοποίηση της επαρκούς γνώσης στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού, σύμφωνα με τη διαδικασία που καθορίζεται από την κοινή υπουργική απόφαση της παρ. 3 του παρόντος άρθρου.

3. Η διαδικασία απόκτησης του ειδικού πιστοποιητικού επαρκούς γνώσης της ελληνικής γλώσσας και στοιχείων ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού από τη Γενική Γραμματεία Δια Βίου Μάθησης, καθώς και η πιστοποίηση από τη ΓΓΔΒΜ της επαρκούς γνώσης στοιχείων ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού για τους κατόχους πιστοποιητικού ελληνομάθειας επιπέδου Α ή Α2, όπως και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια, ρυθμίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

4. Στις εξετάσεις για την απόκτηση των πιστοποιητικών που προβλέπονται στις παραγράφους 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου, μπορούν να συμμετέχουν όσοι πολίτες τρίτων χωρών διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων, μπορούν να εξαιρούνται από τη διαδικασία των εξετάσεων για την απόκτηση των πιστοποιητικών που προβλέπονται στις παραγράφους 1, 2 και 3 του παρόντος άρθρου πολίτες τρίτων χωρών που έχουν επιτυχώς ολοκληρώσει την παρακολούθηση ειδικών προγραμμάτων εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και απόκτησης γνώσεων στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού, ιδίως στο πλαίσιο προγραμμάτων ένταξης που απευθύνονται σε πολίτες τρίτων χωρών που είναι κάτοχοι τίτλων διαμονής μακράς διάρκειας. Με την ίδια απόφαση καθορίζεται κάθε άλλο ζήτημα που αφορά τη διοργάνωση και το περιεχόμενο των ειδικών προγραμμάτων εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας και απόκτησης γνώσεων στοιχείων της ελληνικής ιστορίας και πολιτισμού.

6. Για τη συμμετοχή στις εξετάσεις της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου καταβάλλεται από τον ενδιαφερόμενο παράβολο υπέρ του Δημοσίου. Το ύψος του παραβόλου και η διαδικασία καταβολής του καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας και Θρησκευμάτων, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

«Άρθρο 108

Σε ενήλικες πολίτες τρίτων χωρών που γεννήθηκαν στην Ελλάδα ή έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς έξι τάξεις ελληνικού σχολείου στην Ελλάδα, πριν τη συμπλήρωση του 23ου έτους της ηλικίας τους, εφόσον προσκομιστούν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, χορηγείται άδεια διαμονής πενταετούς διάρκειας κατά παρέκκλιση των διατάξεων των άρθρων 88 επ. του παρόντος και υπό την επιφύλαξη της περίπτωσης γ' του άρθρου 6 του παρόντος. Η ως άνω άδεια παρέχει στον κάτοχο της τα δικαιώματα του άρθρου 97, ανανεώνεται για πέντε έτη κάθε φορά, με μόνη υποχρέωση την προσκόμιση της προηγούμενης άδειας διαμονής.

Η εν λόγω άδεια, μπορεί να ανανεωθεί, υπό τους όρους του παρόντος Κώδικα, οποτεδήποτε κατά το διάστημα ισχύος της, για την υπαγωγή στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος.

Η άδεια διαμονής ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται, εάν συντρέχουν στο πρόσωπο του κατόχου οι λόγοι που προβλέπονται από τις διατάξεις του άρθρου 93.»

Το άρθρο 108 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 40 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

ΤΜΗΜΑ ΣΤ **ΕΙΣΔΟΧΗ ΠΟΛΙΤΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ ΜΕ ΣΚΟΠΟ ΤΗΝ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ** **ΥΨΗΛΗΣ ΕΙΔΙΚΕΥΣΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2009/50/ΕΚ**

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α **ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 109

Πεδίο εφαρμογής

1. Το παρόν Κεφάλαιο εφαρμόζεται σε πολίτες τρίτων χωρών που αιτούνται να τους επιτραπεί η είσοδος και διαμονή στην Ελληνική Επικράτεια για το σκοπό της απασχόλησης υψηλής ειδίκευσης, σύμφωνα με τους όρους του παρόντος Κεφαλαίου.
2. Το παρόν Κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται στους πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι:

α) έχουν λάβει τίτλο διαμονής που τους επιτρέπει να διαμείνουν στην Ελλάδα δυνάμει προσωρινής προστασίας ή έχουν αιτηθεί να παραμείνουν για τον ίδιο λόγο και αναμένουν την έκδοση απόφασης σχετικά με το καθεστώς τους,

β) απολαμβάνουν διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του υπ αριθμ. 96/2008 προεδρικού διατάγματος «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2004/83/EK του Συμβουλίου της 29ης Απριλίου 2004 για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των πολιτών τρίτων χωρών ή των απατρίδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους» (Α 152), όπως ισχύει,

γ) απολαμβάνουν προστασίας σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, τις διεθνείς υποχρεώσεις ή έχουν αιτηθεί προστασία σύμφωνα με τα προηγούμενα και για των οποίων την αίτηση δεν έχει ληφθεί ακόμη οριστική απόφαση,

δ) υποβάλλουν αίτηση για άδεια διαμονής στην Ελλάδα ως ερευνητές σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα που ενσωματώνουν την Οδηγία 2005/71/EK της 12ης Οκτωβρίου 2005, «σχετικά με ειδική διαδικασία εισδοχής πολιτών τρίτων χωρών για σκοπούς επιστημονικής έρευνας» (EE L 289 της 3.11.2005),

ε) είναι μέλη οικογένειας πολιτών της Ένωσης που άσκησαν ή ασκούν το δικαίωμα ελεύθερης κυκλοφορίας εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης σύμφωνα με τις διατάξεις του υπ' αριθμ. 106/2007 προεδρικού διατάγματος «Ελεύθερη κυκλοφορία και διαμονή στην Ελληνική Επικράτεια των πολιτών της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των μελών των οικογενειών τους» (Α 106),

στ) απολαμβάνουν ευρωπαϊκό καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος σε κράτος-μέλος σύμφωνα με διατάξεις του παρόντος Κώδικα που ενσωματώνουν την Οδηγία 2003/109/EK «σχετικά με το καθεστώς πολιτών τρίτων χωρών οι οποίοι είναι επί μακρόν διαμένοντες» (EE L 16/44 της 23.01.2004) και ασκούν το δικαίωμα τους να διαμένουν στην Ελλάδα, προκειμένου να ασκήσουν μισθωτή ή ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα,

ζ) εισέρχονται στην Ελλάδα βάσει δεσμεύσεων οι οποίες περιλαμβάνονται σε διεθνή συμφωνία για τη διευκόλυνση της εισόδου και της προσωρινής διαμονής ορισμένων κατηγοριών φυσικών προσώπων σε σχέση με εμπορικές και επενδυτικές δραστηριότητες,

η) έχουν γίνει δεκτοί στην Ελλάδα ως εποχιακοί εργαζόμενοι, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας,

θ) υπόκεινται σε δικαστική απέλαση ή σε διαδικασία επιστροφής, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3907/2011 (Α 7) ή του ν. 3386/2005 (Α 212), η οποία έχει ανασταλεί για πραγματικούς ή νομικούς λόγους,

ι) εμπίπτουν στις διατάξεις του υπ' αριθμ. 219/2000 προεδρικού διατάγματος «Μέτρα για την προστασία των εργαζομένων που αποσπώνται για την εκτέλεση προσωρινής εργασίας στο έδαφος της Ελλάδας, στο πλαίσιο διεθνικής παροχής υπηρεσιών» (Α 190), με το οποίο προσαρμόστηκε η ελληνική νομοθεσία στην Οδηγία 96/71/EK της 16ης Δεκεμβρίου 1996 σχετικά με την απόσπαση εργαζομένων στο πλαίσιο παροχής υπηρεσιών, καθ' όσο διάστημα είναι αποσπασμένοι στην Ελλάδα. Το παρόν Κεφάλαιο δεν εφαρμόζεται σε πολίτες τρίτων χωρών και στα μέλη της οικογένειας τους, ανεξαρτήτως ιθαγένειας, εφόσον, δυνάμει συμφωνιών που έχουν συναφθεί μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών-μελών της αφενός και των τρίτων χωρών προέλευσης τους αφετέρου απολαμβάνουν δικαιώματα ελεύθερης κυκλοφορίας ισοδύναμα με τα δικαιώματα των πολιτών της Ένωσης.

3. Το παρόν Κεφάλαιο δεν θίγει οποιαδήποτε συμφωνία μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης και/ή των κρατών-μελών της αφενός και μιας ή περισσότερων τρίτων χωρών αφετέρου, εφόσον σε αυτή απαριθμούνται επαγγέλματα τα οποία δεν θα πρέπει να

εμπίπτουν στο παρόν Κεφάλαιο, προκειμένου, μέσω της προστασίας των ανθρωπίνων πόρων όσων αναπτυσσομένων χωρών είναι συμβαλλόμενα μέρη στις συμφωνίες αυτές, να διασφαλίζεται ότι η πρόσληψη πολιτών τους θα διενεργείται σύμφωνα με τους κανόνες της δεοντολογίας σε τομείς που πάσχουν από έλλειψη προσωπικού.

4. Οι διατάξεις του παρόντος Κεφαλαίου δεν θίγουν το δικαίωμα των αρμόδιων ελληνικών αρχών να εκδίδουν άδειες διαμονής, εκτός της «Μπλε κάρτας της Ε.Ε.», για οποιονδήποτε σκοπό σχετικό με την απασχόληση. Τέτοιες άδειες διαμονής δεν παρέχουν δικαίωμα διαμονής στα άλλα κράτη- μέλη, όπως προβλέπεται στο παρόν Κεφάλαιο.

Άρθρο 110

Ευνοϊκότερες διατάξεις

Το παρόν Κεφάλαιο ισχύει υπό την επιφύλαξη ευνοϊκότερων διατάξεων:

α) της νομοθεσίας της Ευρωπαϊκής Ένωσης, περιλαμβανομένων διμερών ή πολυμερών συμφωνιών που συνάπτονται μεταξύ της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή της Ευρωπαϊκής Ένωσης και των κρατών-μελών της αφενός και μίας ή περισσότερων τρίτων χωρών αφετέρου,

β) διμερών ή πολυμερών συμφωνιών που συνάπτονται μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας ή περισσότερων κρατών-μελών και ενός ή περισσότερων τρίτων χωρών.

Άρθρο 111

Προϋποθέσεις δικαιώματος διαμονής

1. Με την επιφύλαξη του άρθρου 112, πολίτης τρίτης χώρας ο οποίος αιτείται τη χορήγηση «Μπλε κάρτας της Ε.Ε.», υπό τους όρους του παρόντος Κεφαλαίου, θα πρέπει να πληροί τις εξής προϋποθέσεις:

α) Να είναι κάτοχος ισχύοντος διαβατηρίου ή άλλου ταξιδιωτικού εγγράφου που αναγνωρίζεται κατά τα οριζόμενα στην εθνική νομοθεσία και να έχει λάβει εθνική θεώρηση εισόδου για το σκοπό της απασχόλησης υψηλής ειδίκευσης. Η περίοδος ισχύος του ταξιδιωτικού εγγράφου θα πρέπει να καλύπτει τουλάχιστον την αρχική διάρκεια της άδειας διαμονής. Οι αρμόδιες προξενικές αρχές της χώρας χορηγούν στον πολίτη τρίτης χώρας κάθε διευκόλυνση για τη χορήγηση της απαιτούμενης θεώρησης.

β) Να έχει συνάψει έγκυρη σύμβαση εργασίας με αντικείμενο την απασχόληση υψηλής ειδίκευσης, διάρκειας ενός τουλάχιστον έτους στην Ελλάδα, από την οποία να προκύπτει ότι η αμοιβή του δεν υπολείπεται του κατώτατου ορίου μισθού για απασχόληση υψηλής ειδίκευσης το οποίο προσδιορίζεται και δημοσιεύεται για το σκοπό αυτόν από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών. Το κατώτατο αυτό όριο ισούται τουλάχιστον με το 1,5 του ύψους του μέσου ακαθάριστου ετήσιου μισθού στην Ελλάδα, όπως αυτός προκύπτει με βάση τα στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής.

Το προαναφερθέν ύψος μισθολογικού συντελεστή για τον υπολογισμό του εθνικού κατώτατου ορίου μισθού για εισδοχή πολιτών τρίτων χωρών με σκοπό την απασχόληση υψηλής ειδίκευσης μπορεί να αναπροσδιορίζεται κάθε φορά με την απόφαση της παραγράφου 1 του άρθρου 11. Με την ίδια απόφαση και εφόσον πρόκειται για απασχόληση σε επαγγέλματα στα οποία υπάρχει ιδιαίτερη ανάγκη για εργαζομένους από τρίτες χώρες και τα οποία εντάσσονται στις κλάσεις 1 και 2 της

Διεθνούς Τυποποιημένης Ταξινόμησης Επαγγελμάτων (ISCO), μπορεί να καθορίζεται, κατά παρέκκλιση των ανωτέρω, διαφορετικό ύψος μισθολογικού συντελεστή, που δεν μπορεί να είναι κατώτερο του 1,2 επί του ύψους του μέσου ακαθάριστου ετήσιου μισθού στην Ελλάδα. Στην περίπτωση αυτή, οι αρμόδιες εθνικές αρχές κοινοποιούν κατ' έτος, στην Επιτροπή τον κατάλογο των επαγγελμάτων για τα οποία έχει αποφασισθεί τέτοια παρέκκλιση.

γ) Εφόσον πρόκειται για νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα, να αποδεικνύει ότι πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από τις διατάξεις του υπ' αριθμ. 38/2010 προεδρικού διατάγματος «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2005/36/ ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7.9.2005» (Α 78) προκειμένης της άσκησης των εκεί αναφερομένων επαγγελμάτων από τους πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Ελλάδα ή, εφόσον πρόκειται για επάγγελμα που δεν περιλαμβάνεται σε αυτά, από τις οικείες διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας που ρυθμίζουν την άσκηση αυτών από πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης στην Ελλάδα. Ο προσδιορισμός των κατά περίπτωση εφαρμοστέων διατάξεων διενεργείται με βάση την περιγραφή του επαγγέλματος στην οικεία σύμβαση εργασίας.

δ) Εφόσον πρόκειται για μη νομοθετικά ρυθμιζόμενο επάγγελμα, να αποδεικνύει τα υψηλά επαγγελματικά προσόντα που πιστοποιούνται από τίτλο σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης ή, εφόσον αυτό προβλέπεται, κατά παρέκκλιση, από την εθνική νομοθεσία, από πέντε τουλάχιστον έτη επαγγελματικής εμπειρίας επιπέδου ανάλογου προς τίτλο σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και σχετικής με το επάγγελμα ή τον τομέα που προσδιορίζεται στη σύμβαση εργασίας και τα οποία πρέπει να είναι συναφή με το επάγγελμα ή τον τομέα που προσδιορίζεται στη σύμβαση εργασίας.

ε) Να διαθέτει πλήρη ασφάλιση ασθένειας για το σύνολο των κινδύνων που καλύπτονται για τους ημεδαπούς.

στ) Να μην συντρέχει κίνδυνος για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια.

ζ) Να μην αποτελεί κίνδυνο για τη δημόσια υγεία, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 6.

2. Σε περίπτωση κατά την οποία συντρέχουν οι προϋποθέσεις εφαρμογής ειδικότερων συλλογικών συμβάσεων εργασίας ή διαιτητικών αποφάσεων ή κοινών υπουργικών αποφάσεων για τον καθορισμό των όρων αμοιβής και εργασίας συγκεκριμένων κατηγοριών εργαζομένων, αυτές θα εφαρμόζονται και για τους εργαζόμενους υψηλής ειδίκευσης, με την προϋπόθεση ότι οι αποδοχές που καθορίζονται για τους συγκεκριμένους εργαζόμενους, δεν θα υπολείπονται του σχετικού κατωτάτου ορίου μισθού της παραγράφου 1β, όπως αυτό θα δημοσιεύεται κάθε φορά, ενώ παράλληλα θα εφαρμόζονται και οι λοιποί όροι αυτών.

3. Το παρόν άρθρο δεν θίγει τις εφαρμοστέες συλλογικές συμβάσεις ή πρακτικές των σχετικών επαγγελματικών κλάδων για την απασχόλησης υψηλής εξειδίκευσης.

Άρθρο 112

Καθορισμός όγκου εισερχόμενων πολιτών τρίτων χωρών για απασχόληση υψηλής ειδίκευσης

Για τον καθορισμό του όγκου εισδοχής εισερχόμενων πολιτών τρίτων χωρών για απασχόληση υψηλής ειδίκευσης ισχύουν τα οριζόμενα στο άρθρο 11.

Άρθρο 113

Υποβολή αίτησης για χορήγηση «Μπλε κάρτας της ΕΕ»

1. Ο πολίτης τρίτης χώρας που αιτείται τη χορήγηση «Μπλε κάρτας της ΕΕ» στην Ελλάδα, κατά τη διαδικασία του άρθρου 126, οφείλει, μετά την είσοδο του στη χώρα και πριν από τη λήξη της εθνικής θεώρησης εισόδου για το σκοπό της απασχόλησης υψηλής ειδίκευσης, να υποβάλει αίτηση για τη χορήγηση της. Οι αιτήσεις για τη χορήγηση και ανανέωση της «Μπλε κάρτας της ΕΕ» κατατίθενται και εξετάζονται από την αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών, ενώ οι σχετικές αποφάσεις εκδίδονται από τον Υπουργό Εσωτερικών. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών είναι δυνατός ο καθορισμός των υπηρεσιών των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων ως αρμόδιων υπηρεσιών για την υποβολή των αιτήσεων των πολιτών τρίτων χωρών για τη χορήγηση και ανανέωση της «Μπλε κάρτας της ΕΕ», την έκδοση των σχετικών αποφάσεων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια.

2. Μαζί με την αίτηση χορήγησης της «Μπλε κάρτας της ΕΕ», ο αιτών επισυνάπτει τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, σύμφωνα και με τις προϋποθέσεις του άρθρου 111. Οι ρυθμίσεις του άρθρου 132 εφαρμόζονται αναλόγως.

3. Εάν τα δικαιολογητικά που κατατίθενται με την υποβολή της σχετικής αίτησης είναι ελλιπή, η αρμόδια υπηρεσία ενημερώνει σχετικώς τον αιτούντα και καθορίζει προθεσμία ενός μηνός για την υποβολή των απαιτούμενων συμπληρωματικών στοιχείων.

4. Στον πολίτη τρίτης χώρας, ο οποίος κατέθεσε εμπρόθεσμα αίτηση χορήγησης «Μπλε κάρτας της ΕΕ» με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, χορηγείται η προβλεπόμενη στο άρθρο 8 βεβαίωση κατάθεσης, με την οποία θεωρείται ότι νομίμως διαμένει στη χώρα για όσο χρόνο αυτή ισχύει. Αν εκδοθεί απορριπτική απόφαση, η βεβαίωση παύει, αυτοδικαίως, να ισχύει.

5. Η αρμόδια υπηρεσία εξετάζει την αίτηση με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά και εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο άρθρο 111, εκδίδει, μέσα σε 90 το αργότερο ημέρες από την περιέλευση σε αυτήν του συνόλου των απαιτούμενων δικαιολογητικών, σχετική απόφαση χορήγησης «Μπλε κάρτας της ΕΕ».

6. Οι σχετικές αποφάσεις κοινοποιούνται γραπτώς στον αιτούντα, σύμφωνα με τις διαδικασίες κοινοποίησης που προβλέπονται στον παρόντα Κώδικα. Στην περίπτωση απόρριψης αίτησης για χορήγηση ή ανανέωση «Μπλε κάρτας της ΕΕ» ή ανάκλησης αυτής, η σχετική απόφαση αναφέρει τους νομικούς και πραγματικούς λόγους για την έκδοση της, καθώς και πληροφορίες για τα διαθέσιμα ένδικα μέσα και τις προθεσμίες άσκησης αυτών.

Άρθρο 114

Χορήγηση και ανανέωση «Μπλε κάρτας της ΕΕ»

1. Σε πολίτη τρίτης χώρας που έχει υποβάλει αίτηση, σύμφωνα με το άρθρο 113, εφόσον πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 111 και δεν συντρέχουν οι λόγοι του άρθρου 115, χορηγείται «Μπλε κάρτα της ΕΕ».

2. Η ισχύς της «Μπλε κάρτας της ΕΕ» είναι διετούς διάρκειας. Εάν η σύμβαση εργασίας καλύπτει περίοδο μικρότερη από την προαναφερόμενη, η «Μπλε κάρτα της ΕΕ» εκδίδεται για τη διάρκεια της σύμβασης εργασίας προσausξημένη κατά τρεις μήνες.

3. Η «Μπλε κάρτα της ΕΕ» εκδίδεται από την αρμόδια υπηρεσία με χρήση του ενιαίου τύπου που θεσπίζεται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 1030/2002 του Συμβουλίου της 13ης Ιουνίου 2002 «για την καθιέρωση αδειών διαμονής ενιαίου τύπου για τους πολίτες τρίτων χωρών», όπως ισχύει, στην οποία αναγράφονται οι προϋποθέσεις πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Στο σημείο «κατηγορία άδειας» της άδειας διαμονής, αναγράφεται «Μπλε κάρτα της Ευρωπαϊκής Ένωσης».

4. Ο πολίτης τρίτης χώρας στον οποίο έχει χορηγηθεί η «Μπλε κάρτα της ΕΕ», σύμφωνα με το παρόν Κεφάλαιο και κατά τη διάρκεια ισχύος αυτής:

α) δικαιούται να εισέρχεται, να εισέρχεται εκ νέου και να διαμένει στην Ελλάδα,

β) απολαμβάνει τα δικαιώματα που του αναγνωρίζονται με βάση το παρόν Κεφάλαιο.

5. Για την ανανέωση της «Μπλε κάρτας της ΕΕ», ο πολίτης τρίτης χώρας υποχρεούται να υποβάλει στην αρμόδια Υπηρεσία αίτηση, πριν από τη λήξη αυτής, η οποία συνοδεύεται από τα απαιτούμενα δικαιολογητικά.

Η αρμόδια υπηρεσία εξετάζει την αίτηση και εφόσον εξακολουθούν να πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στα άρθρα 111 και 113 και δεν συντρέχουν οι λόγοι των άρθρων 115 και 116, εκδίδει απόφαση με την οποία ανανεώνεται για τρία έτη η «Μπλε κάρτα της ΕΕ». Εάν η σύμβαση εργασίας καλύπτει περίοδο μικρότερη από την προαναφερόμενη, η «Μπλε κάρτα της ΕΕ» ανανεώνεται για τη διάρκεια της σύμβασης εργασίας προσαυξημένη κατά τρεις μήνες.

Άρθρο 115

Απορριψη αίτησης για χορήγηση «Μπλε κάρτας της ΕΕ»

1. Η «Μπλε κάρτα της ΕΕ» δεν χορηγείται εάν ο αιτών δεν πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 111 ή εάν τα προσκομιζόμενα έγγραφα έχουν αποκτηθεί δολίως ή έχουν πλαστογραφηθεί ή έχουν άλλως νοθευθεί, σύμφωνα και με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 24.

2. Αίτηση για «Μπλε κάρτα της ΕΕ» απορρίπτεται στις εξής περιπτώσεις:

α) Εάν έχει καλυφθεί ο ανώτατος αριθμός θέσεων εργασίας πολιτών τρίτων χωρών για απασχόληση υψηλής ειδίκευσης που έχει καθοριστεί σύμφωνα με την κοινή υπουργική απόφαση που προβλέπεται στο άρθρο 11.

β) Εάν ο εργοδότης έχει υποστεί κυρώσεις σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία για αδήλωτη εργασία και/ή παράνομη απασχόληση.

3. Μία αίτηση για «Μπλε κάρτα της ΕΕ» μπορεί να απορριφθεί, προκειμένου να εξασφαλισθούν δεοντολογικές προσλήψεις σε τομείς που πάσχουν από έλλειψη ειδικευμένου προσωπικού στις χώρες καταγωγής.

Άρθρο 116

Ανάκληση ή μη ανανέωση «Μπλε κάρτας της ΕΕ»

1. Η «Μπλε κάρτα της ΕΕ» που εκδίδεται βάσει του παρόντος Κεφαλαίου ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται στις ακόλουθες περιπτώσεις:

α) όταν αυτή έχει αποκτηθεί δολίως ή έχει πλαστογραφηθεί ή έχει άλλως νοθευθεί,

β) όταν διαφαίνεται ότι ο κάτοχος δεν πληρούσε ή δεν πληροί πλέον τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής που θεσπίζονται στο παρόν Κεφάλαιο ή διαμένει για σκοπούς άλλους από εκείνους για τους οποίους του επετράπη η διαμονή,

γ) όταν ο κάτοχος δεν τήρησε τους περιορισμούς που προβλέπονται στα άρθρα 117 παράγραφοι 1 και 2 και στο άρθρο 118.

2. Η έλλειψη της δήλωσης που προβλέπεται στο άρθρο 117 παράγραφος 1 και στο άρθρο 118 παράγραφος 3 δεν θεωρείται επαρκής λόγος ανάκλησης ή μη ανανέωσης της «Μπλε κάρτας της ΕΕ», εάν ο κάτοχος μπορεί να αποδείξει ότι η δήλωση δεν διαβιβάστηκε στην αρμόδια υπηρεσία για λόγους μη αναγόμενους σε υπαιτιότητα του.

3. Η «Μπλε κάρτα της ΕΕ», που έχει εκδοθεί βάσει του παρόντος Κώδικα ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται στις εξής περιπτώσεις:

α) Για λόγους δημόσιας τάξης και δημόσιας ασφάλειας.

β) Όταν ο κάτοχος «Μπλε κάρτας της ΕΕ» δεν διαθέτει επαρκείς πόρους για τη συντήρηση του και ανάλογα με την περίπτωση, τη συντήρηση των μελών της οικογένειάς του, χωρίς να προσφεύγει στο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της Ελλάδας. Οι πόροι αυτοί αξιολογούνται ανάλογα με τη φύση και την τακτικότητά τους, μπορεί δε, να λαμβάνεται υπόψη το ύψος των κατώτατων εθνικών αποδοχών και συντάξεων, καθώς και ο αριθμός των μελών της οικογένειάς του ενδιαφερομένου. Η αξιολόγηση αυτή δεν πραγματοποιείται κατά την περίοδο ανεργίας που αναφέρεται στο άρθρο 120.

γ) Όταν ο κάτοχος «Μπλε κάρτας της ΕΕ» αιτείται την παροχή κοινωνικής πρόνοιας, με την προϋπόθεση ότι η αρμόδια για τη χορήγηση της «Μπλε κάρτας της ΕΕ» υπηρεσία τον έχει ενημερώσει εκ των προτέρων εγγράφως για το θέμα αυτό.

4. Η ανεργία καθαυτή δεν αποτελεί λόγο ανάκλησης «Μπλε κάρτας της ΕΕ», εκτός εάν το διάστημα ανεργίας υπερβαίνει τρεις συναπτούς μήνες. Εφόσον η ανεργία συμβαίνει άνω της μίας φορές κατά τη διάρκεια ισχύος της «Μπλε κάρτας της ΕΕ», η διάρκεια της δεν θα πρέπει να υπερβαίνει συνολικά τους τρεις μήνες.

Άρθρο 117

Πρόσβαση στην αγορά εργασίας

1. Κατά τα δύο πρώτα έτη νόμιμης απασχόλησης του ενδιαφερομένου στην Ελλάδα, ως κατόχου «Μπλε κάρτας της ΕΕ», η πρόσβαση του στην αγορά εργασίας περιορίζεται στην άσκηση μισθωτής εργασίας υψηλής ειδίκευσης, σύμφωνα με τις προϋποθέσεις του άρθρου 111. Κατά το διάστημα αυτό, για την αλλαγή εργοδότη απαιτείται προηγούμενη γραπτή έγκριση από την αρμόδια για τη χορήγηση της «Μπλε κάρτας της ΕΕ» υπηρεσία, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία και εντός των προθεσμιών που προβλέπονται στο άρθρο 113 παράγραφος 5. Εφόσον πρόκειται για μεταβολές που επηρεάζουν τις προϋποθέσεις εισδοχής, απαιτείται προηγούμενη δήλωση, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 113.

2. Μετά τα δύο πρώτα έτη, ο ενδιαφερόμενος υποχρεούται να δηλώνει στην αρμόδια υπηρεσία, σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική νομοθεσία, κάθε μεταβολή αναφορικά με την αλλαγή εργοδότη και τις προϋποθέσεις του άρθρου 111.

3. Οι κάτοχοι «Μπλε κάρτας της ΕΕ» δεν έχουν πρόσβαση στην απασχόληση εφόσον πρόκειται για δραστηριότητες οι οποίες:

α) αφορούν ακόμα και περιστασιακή συμμετοχή στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και ευθύνης για τη διαφύλαξη των γενικών συμφερόντων του Κράτους, σε περιπτώσεις που σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική ή κοινοτική νομοθεσία οι δραστηριότητες αυτές προορίζονται μόνο για Έλληνες,

β) σύμφωνα με την ισχύουσα εθνική ή κοινοτική νομοθεσία ασκούνται αποκλειστικά από Έλληνες ή πολίτες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή του ΕΟΧ.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται με την επιφύλαξη της αρχής της κοινοτικής προτίμησης, όπως διατυπώνεται στις σχετικές διατάξεις των Πράξεων

Προσχώρησης 2003 και 2005, ιδίως σχετικά με τα δικαιώματα των πολιτών αυτών των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

Άρθρο 118

Προσωρινή ανεργία

1. Κατά το διάστημα ανεργίας, όπως αυτό ορίζεται στο άρθρο 116 παράγραφος 4, επιτρέπεται στον κάτοχο «Μπλε κάρτας της ΕΕ» να αναζητεί και να αναλαμβάνει απασχόληση σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 117.

2. Ο κάτοχος «Μπλε κάρτας της ΕΕ» επιτρέπεται να παραμένει στη Χώρα έως τη χορήγηση ή την απόρριψη της απαιτούμενης έγκρισης που προβλέπεται στο άρθρο 117 παράγραφος 1. Με την υποβολή της δήλωσης που προβλέπεται στο άρθρο 117 παράγραφοι 1 και 2 τερματίζεται αυτόματα το διάστημα ανεργίας.

3. Ο κάτοχος «Μπλε κάρτας της ΕΕ» υποχρεούται να δηλώσει, εντός διμήνου, την έναρξη της περιόδου ανεργίας στην αρμόδια υπηρεσία, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα στο άρθρο 22.

Άρθρο 119

Ίση μεταχείριση

1. Ο κάτοχος «Μπλε κάρτας της ΕΕ» έχει δικαίωμα ίσης μεταχείρισης με τους ημεδαπούς, όσον αφορά:

α) Τις συνθήκες εργασίας, περιλαμβανομένων των όρων αμοιβής και απόλυσης, καθώς και τις απαιτήσεις σχετικά με την υγεία και την ασφάλεια στο χώρο εργασίας.

β) Την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, της προσχώρησης και της συμμετοχής σε οργάνωση εργαζομένων ή εργοδοτών ή οποιαδήποτε επαγγελματική οργάνωση, συμπεριλαμβανομένων των πλεονεκτημάτων που παρέχονται από τις οργανώσεις αυτές και υπό την επιφύλαξη των διατάξεων για τη δημόσια τάξη και τη δημόσια ασφάλεια.

γ) Την εκπαίδευση και την επαγγελματική κατάρτιση.

δ) Την αναγνώριση των διπλωμάτων / πιστοποιητικών και άλλων επαγγελματικών προσόντων, σύμφωνα με τις σχετικές εθνικές διαδικασίες.

ε) Τις διατάξεις της εθνικής νομοθεσίας σχετικά με τους κλάδους κοινωνικής ασφάλειας, όπως ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 883/2004 του Συμβουλίου, για το συντονισμό των συστημάτων κοινωνικής ασφάλισης στους μισθωτούς, στους μη μισθωτούς και στα μέλη των οικογενειών τους που διακινούνται εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι ειδικές διατάξεις του Παραρτήματος του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1231/2010 του Συμβουλίου για την επέκταση των διατάξεων των Κανονισμών (ΕΚ) 883/2004 και 987/2004 στους πολίτες τρίτων χωρών, οι οποίοι δεν καλύπτονται ήδη από τις διατάξεις αυτές μόνο λόγω της ιθαγένειάς τους, εφαρμόζονται αναλόγως.

στ) Με την επιφύλαξη των υφιστάμενων διμερών συμφωνιών, την καταβολή ποσών σχετικών με κεκτημένα δικαιώματα στο πλαίσιο εκ του νόμου συντάξεων γήρατος στο ύψος που προβλέπει η εθνική νομοθεσία ή η νομοθεσία των κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης που οφείλουν τα εν λόγω ποσά στην περίπτωση μετακίνησης σε τρίτη χώρα.

ζ) Την πρόσβαση σε αγαθά και υπηρεσίες και την προμήθεια αγαθών και υπηρεσιών που τίθενται στη διάθεση του κοινού, περιλαμβανομένων των διαδικασιών για την πρόσβαση σε στέγαση, καθώς και των υπηρεσιών ενημέρωσης και παροχής

συμβουλών που παρέχουν οι υπηρεσίες εύρεσης εργασίας. Το δικαίωμα αυτό δεν θίγει τη συμβατική ελευθερία σύμφωνα με την κοινοτική και εθνική νομοθεσία.

η) Την ελεύθερη πρόσβαση στο σύνολο της Επικράτειας. Το δικαίωμα αυτό μπορεί να περιορίζεται σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 1 του άρθρου 21.

2. Όσον αφορά την παράγραφο 1 στοιχεία γ και ζ, το δικαίωμα της ίσης μεταχείρισης περιορίζεται όσον αφορά τις υποτροφίες και τα σπουδαστικά δάνεια ή άλλες παροχές και δάνεια στο πλαίσιο της δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης και της επαγγελματικής κατάρτισης, καθώς και τις διαδικασίες για την παροχή στέγης.

Όσον αφορά τις διατάξεις της παραγράφου 1 στοιχείο γ:

α) η πρόσβαση στις πανεπιστημιακές και τις μεταδευτεροβάθμιες σπουδές υπόκειται στην πλήρωση των ειδικών προϋποθέσεων σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία,

β) το δικαίωμα της ίσης μεταχείρισης περιορίζεται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες η κατοικία ή η συνήθης διαμονή του κατόχου «Μπλε κάρτας της ΕΕ» ή του μέλους της οικογένειας του για το οποίο ζητεί παροχές ευρίσκεται εντός της Ελληνικής Επικράτειας.

3. Το δικαίωμα ίσης μεταχείρισης, όπως ορίζεται στην παράγραφο 1, δεν θίγει το δικαίωμα των αρμόδιων ελληνικών αρχών να ανακαλούν την «Μπλε κάρτα της ΕΕ» ή να απορρίπτουν την ανανέωση της, σύμφωνα με το άρθρο 116.

4. Σε περίπτωση που πολίτης τρίτης χώρας στον οποίο έχει χορηγηθεί «Μπλε κάρτα της ΕΕ» από άλλο κράτος-μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης εισέρχεται στην Ελληνική Επικράτεια, σύμφωνα με το άρθρο 122 και η αρμόδια υπηρεσία δεν έχει αποφανθεί ακόμη επί του αιτήματος για τη χορήγηση «Μπλε κάρτας της ΕΕ», η ίση μεταχείριση περιορίζεται στους τομείς που αναφέρονται στην παράγραφο 1, εκτός των στοιχείων β και δ. Εάν, κατά τη διάρκεια της περιόδου αυτής, επιτραπεί στον αιτούντα να εργασθεί, χορηγείται ίση μεταχείριση με τους ημεδαπούς σε όλους τους τομείς της παραγράφου 1.

Άρθρο 120

Μέλη της οικογένειας

1. Τα μέλη της οικογένειας πολίτη τρίτης χώρας, κατόχου «Μπλε Κάρτας της ΕΕ» μπορούν να συνοδεύουν ή να έρχονται να συναντήσουν τον συντηρούντα, εφόσον αυτός αποδεικνύει ότι διαθέτει προσωπικό εισόδημα σταθερό και τακτικό, επαρκές για τις ανάγκες του ιδίου και της οικογένειας του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 70.

2. Οι άδειες διαμονής για τα μέλη οικογένειας της προηγούμενης παραγράφου χορηγούνται κατά παρέκκλιση του άρθρου 72, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις της οικογενειακής επανένωσης, το αργότερο μέσα σε έξι μήνες από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης.

3. Η διάρκεια ισχύος των αδειών διαμονής των μελών οικογένειας της παραγράφου 1, κατά παρέκκλιση του άρθρου 73 παράγραφος 1, είναι η ίδια με τη διάρκεια ισχύος των αδειών διαμονής που χορηγούνται στον κάτοχο «Μπλε κάρτας της ΕΕ» στο μέτρο που το επιτρέπει η περίοδος ισχύος των ταξιδιωτικών τους εγγράφων.

4. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 75 παράγραφος 1, δεν εφαρμόζεται καμία προθεσμία όσον αφορά την πρόσβαση στην αγορά εργασίας.

5. Για τον υπολογισμό της πενταετούς διαμονής που απαιτείται για την απόκτηση αυτοτελούς άδειας διαμονής, κατά παρέκκλιση από το άρθρο 76 παράγραφος 1

στοιχείο α, λαμβάνεται υπ' όψιν σωρευτικά η διαμονή σε διαφορετικά κράτη-μέλη. Στην περίπτωση αυτή εφαρμόζονται, τηρουμένων των αναλογιών, οι διατάξεις του άρθρου 121 όσον αφορά τη σώρευση περιόδων διαμονής σε διαφορετικά κράτη-μέλη από κάτοχο «Μπλε κάρτας της ΕΕ».

Άρθρο 121

Καθεστώς επί μακρόν διαμένοντος στην ΕΕ για τους κατόχους «Μπλε κάρτας της ΕΕ»

1. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 89 παράγραφος 1, στην περίπτωση κατόχου «Μπλε κάρτας της ΕΕ», που χρησιμοποίησε τη δυνατότητα η οποία προβλέπεται στο άρθρο 122, επιτρέπεται ο συνυπολογισμός σωρευτικά περιόδων διαμονής σε διαφορετικά κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκειμένου να ικανοποιηθεί η απαίτηση σχετικά με τη διάρκεια της διαμονής, εάν πληρούνται οι ακόλουθες προϋποθέσεις:

α) πέντε έτη νόμιμης και αδιάλειπτης διαμονής στην επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης ως κατόχου «Μπλε κάρτας της ΕΕ» και

β) δύο έτη νόμιμης και αδιάλειπτης διαμονής, αμέσως πριν από την υποβολή της σχετικής αίτησης, ως κατόχου «Μπλε κάρτας της ΕΕ», στην Ελληνική Επικράτεια, στην οποία υποβάλλεται η αίτηση για άδεια διαμονής επί μακρόν διαμένοντος στην ΕΚ.

2. Για τον υπολογισμό της περιόδου νόμιμης και αδιάλειπτης διαμονής στην Ευρωπαϊκή Ένωση και κατά παρέκκλιση από το άρθρο 89 παράγραφος 3, περίοδοι απουσίας από την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης δεν διακόπτουν την περίοδο που αναφέρεται «στην παράγραφο 1 στοιχείο α» του παρόντος άρθρου εάν είναι μικρότερες από δώδεκα συναπτούς μήνες και δεν υπερβαίνουν συνολικά τους δεκαοκτώ μήνες εντός της περιόδου που αναφέρεται στην παράγραφο 2 στοιχείο α του παρόντος άρθρου. Η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο κάτοχος «Μπλε κάρτας της ΕΕ» δεν χρησιμοποίησε τη δυνατότητα που προβλέπεται στο άρθρο 122.

Η φράση «στην παράγραφο 2 στοιχείο α» αντικαταστάθηκε από την ορθή «στην παράγραφο 1 στοιχείο α» από την παρ. 10 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

3. Κατά παρέκκλιση του άρθρου 93 παράγραφος 1 στοιχείο γ, παρατείνεται σε 24 διαδοχικούς μήνες η περίοδος απουσίας από την Ευρωπαϊκή Ένωση, που επιτρέπεται σε κάτοχο άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος στην ΕΕ με την παρατήρηση που αναφέρεται στην παράγραφο «6» του παρόντος άρθρου και στα μέλη της οικογένειας του στα οποία έχει χορηγηθεί το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος στην ΕΕ.

Ο μέσα σε «» αριθμός «7» αντικαταστάθηκε από τον αριθμό «6» από την παρ. 12 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

4. Οι παρεκκλίσεις από τις ρυθμίσεις ενσωμάτωσης της Οδηγίας 2003/109/ΕΚ που θεσπίζονται στις παραγράφους «2» και «3», του παρόντος άρθρου περιορίζονται στις περιπτώσεις κατά τις οποίες ο ενδιαφερόμενος πολίτης τρίτης χώρας μπορεί να προσκομίσει στοιχεία που αποδεικνύουν ότι απουσίασε από την επικράτεια της Ευρωπαϊκής Ένωσης για να ασκήσει μισθωτή ή ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα ή να προσφέρει εθελοντική υπηρεσία ή να σπουδάσει στη χώρα καταγωγής του.

Οι μέσα σε «» αριθμοί «3» και «4» αντικαταστάθηκαν αντίστοιχα από τους ορθούς «2» και «3» από την παρ. 12 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

5. Τα άρθρα 119 στοιχείο στ και 120 εξακολουθούν να εφαρμόζονται στους κατόχους άδειας διαμονής επί μακρόν διαμένοντος με την παρατήρηση που αναφέρεται στην παράγραφο «β», κατά περίπτωση, αφού ο κάτοχος της «Μπλε κάρτας της ΕΕ» έχει αποκτήσει το καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος στην ΕΕ.

Ο μέσα σε «» αριθμός «7» αντικαταστάθηκε από τον ορθό «6» από την παρ.14 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

6. Στους κατόχους «Μπλε κάρτας της ΕΕ», οι οποίοι πληρούν τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο για την απόκτηση του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος στην ΕΕ, χορηγείται άδεια διαμονής, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 2 στοιχείο α του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 1030/2002 του Συμβουλίου. Στο σημείο «Παρατηρήσεις» της άδειας διαμονής, αναγράφεται «Πρώην κάτοχος Μπλε κάρτας της ΕΕ».

Άρθρο 122

Δικαίωμα διαμονής στην Ελλάδα σε κάτοχο «Μπλε κάρτας της ΕΕ» από άλλο κράτος-μέλος της ΕΕ

1. Έπειτα από δεκαοκτώ μήνες νόμιμης διαμονής του στο πρώτο κράτος-μέλος ως κατόχου «Μπλε κάρτας της ΕΕ», ο ενδιαφερόμενος και τα μέλη της οικογένειάς του μπορούν να μετακινηθούν στην Ελλάδα για το σκοπό της απασχόλησης υψηλής ειδίκευσης σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο.

2. Ο κάτοχος «Μπλε κάρτας της ΕΕ» υποβάλλει το αργότερο μέσα σε ένα μήνα από την είσοδο του στην Ελλάδα, στην αρμόδια υπηρεσία αίτηση για χορήγηση «Μπλε κάρτας της ΕΕ», καταθέτοντας όλα τα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν ότι πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 111.

3. Σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται «στο άρθρο 114», η αρμόδια υπηρεσία διεκπεραιώνει την αίτηση και ενημερώνει γραπτώς τον αιτούντα και το πρώτο κράτος-μέλος για την απόφαση είτε:

α) να χορηγήσει «Μπλε κάρτα της ΕΕ» και να επιτρέψει στον αιτούντα να διαμείνει στην Ελληνική Επικράτεια για απασχόληση υψηλής ειδίκευσης, εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο και στα άρθρα 111 έως και 119 ή

β) να αρνηθεί την έκδοση «Μπλε κάρτας της ΕΕ» και να υποχρεώσει τον αιτούντα και τα μέλη της οικογένειάς του, σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας εθνικής νομοθεσίας και το άρθρο 21 του ν. 3907/2011 (Α 7) αναφορικά με τη διαδικασία επιστροφής, να εγκαταλείψει την Ελληνική Επικράτεια εάν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις που ορίζονται στο παρόν άρθρο.

Η μέσα σε «» φράση «στο άρθρο 115» αντικαταστάθηκε από την ορθή «στο άρθρο 114» από την παρ. 15 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

4. Στον πολίτη τρίτης χώρας, ο οποίος κατέθεσε εμπρόθεσμα αίτηση χορήγησης «Μπλε κάρτας της ΕΕ» με όλα τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, χορηγείται η προβλεπόμενη στο άρθρο 8 βεβαίωση κατάθεσης, με την οποία θεωρείται ότι νομίμως διαμένει στη χώρα για όσο χρόνο αυτή ισχύει. Αν εκδοθεί απορριπτική απόφαση, η βεβαίωση παύει, αυτοδικαίως, να ισχύει.

5. Ο αιτών και ο εργοδότης του λογίζονται συνυπεύθυνοι για τα έξοδα επιστροφής και επανεισδοχής του κατόχου της «Μπλε κάρτας της ΕΕ», καθώς και των μελών της οικογένειάς του, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ. 2 του άρθρου 37 του ν. 3907/2011, περιλαμβανομένων και των εξόδων που καλύφθηκαν ενδεχομένως από δημόσιους πόρους, σύμφωνα με την παράγραφο 3 στοιχείο β.

6. «Κατά την εφαρμογή του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται οι ρυθμίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 111 χωρίς την προϋπόθεση πρόβλεψης θέσεων εργασίας στην κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 11.»

Η παρ. 6 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 3 άρθρ. 14 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

7. Από τη δεύτερη φορά κατά την οποία κάτοχος «Μπλε κάρτας της ΕΕ» και, κατά περίπτωση, τα μέλη της οικογένειας του κάνουν χρήση της δυνατότητας μετακίνησης σε άλλο κράτος-μέλος σύμφωνα με το παρόν Κεφάλαιο, ως «πρώτο κράτος-μέλος» νοείται το κράτος-μέλος από το οποίο ο ενδιαφερόμενος αναχωρεί και ως «δεύτερο κράτος-μέλος» το κράτος-μέλος στο οποίο υποβάλλει αίτηση για χορήγηση άδειας διαμονής.

8. Αν η αίτηση για χορήγηση «Μπλε κάρτας της ΕΕ» που αφορά σε πολίτη τρίτης χώρας, ο οποίος είναι ήδη κάτοχος «Μπλε κάρτας της ΕΕ» στην Ελλάδα, απορριφθεί από δεύτερο κράτος-μέλος, οι αρμόδιες ελληνικές αρχές υποχρεούνται να δεχθούν αμέσως και χωρίς διατυπώσεις τον κάτοχο και τα μέλη της οικογένειας του ακόμα και σε περίπτωση που η «Μπλε κάρτα της ΕΕ» που εκδόθηκε στην Ελλάδα έχει λήξει ή ανακληθεί κατά το χρονικό διάστημα εξέτασης της αίτησης. Οι διατάξεις του άρθρου 118 εφαρμόζονται μετά την επανεισοδή.

Άρθρο 123

Διαμονή των μελών της οικογένειας κατόχου «Μπλε κάρτας της ΕΕ» που ασκεί το δικαίωμα διαμονής στην Ελλάδα

1. Όταν ο κάτοχος «Μπλε κάρτας της ΕΕ» μετακινείται από το πρώτο κράτος-μέλος στην Ελλάδα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 122, και όταν η οικογένεια του είχε ήδη συσταθεί στο πρώτο κράτος- μέλος, επιτρέπεται στα μέλη της οικογένειας του, να τον συνοδεύσουν ή να επανενωθούν μαζί του.

2. Τα ενδιαφερόμενα μέλη της οικογένειας ή ο συντηρών τα πρόσωπα αυτά, κάτοχος «Μπλε κάρτας ΕΕ», σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, υποβάλλουν στην αρμόδια υπηρεσία, το αργότερο μέσα σε ένα μήνα από την είσοδο τους στη χώρα αίτηση για χορήγηση άδειας διαμονής μέλους οικογένειας.

3. Στα μέλη της οικογένειας πολίτη τρίτης χώρας τα οποία κατέθεσαν εμπρόθεσμα αίτηση χορήγησης άδειας διαμονής για οικογενειακή επανένωση, και εφόσον προσκομίζουν τα απαιτούμενα δικαιολογητικά για την πλήρωση των προϋποθέσεων των παραγράφων 4 και 5, χορηγείται η προβλεπόμενη στο άρθρο 8 βεβαίωση κατάθεσης με την οποία θεωρείται ότι νομίμως διαμένουν στη χώρα για όσο χρόνο αυτή ισχύει. Αν εκδοθεί απορριπτική απόφαση, η βεβαίωση παύει, αυτοδικαίως, να ισχύει.

4. Για την άσκηση του δικαιώματος της οικογενειακής επανένωσης, ο συντηρών, κάτοχος «Μπλε κάρτας της ΕΕ», θα πρέπει να παρέχει αποδεικτικά στοιχεία ότι διαθέτει σταθερούς και τακτικούς πόρους, επαρκείς για τη συντήρηση του ιδίου και των μελών της οικογένειας του, οι οποίοι δεν προέρχονται από προσφυγή στο σύστημα κοινωνικής πρόνοιας της Χώρας. Κατά την εξέταση της αίτησης, οι πόροι αυτοί αξιολογούνται ανάλογα με τη φύση και την τακτικότητά τους και μπορεί να λαμβάνεται υπόψη το ύψος των κατώτατων εθνικών αποδοχών και συντάξεων, καθώς και ο αριθμός των μελών της οικογένειας. Το ύψος και τα αντίστοιχα δικαιολογητικά που αποδεικνύουν τους επαρκείς πόρους καθορίζονται με την κοινή υπουργική απόφαση που προβλέπεται στην παράγραφο «7» του άρθρου 136.

Ο μέσα σε «» αριθμός «6» αντικαταστάθηκε από τον ορθό «7» από την παρ. 16 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

5. Τα ενδιαφερόμενα μέλη της οικογένειας που υποβάλλουν αίτηση, σύμφωνα με την παράγραφο 2, θα πρέπει να πληρούν τις εξής προϋποθέσεις:

α) να είναι κάτοχοι ισχύοντος διαβατηρίου και άδειας διαμονής στο πρώτο κράτος-μέλος ή επικυρωμένων αντίγραφων αυτών, καθώς και θεώρησης εισόδου, εάν απαιτείται,

β) να αποδεικνύουν ότι είχαν διαμείνει ως μέλη οικογένειας κατόχου «Μπλε κάρτας της ΕΕ» στο πρώτο κράτος-μέλος,

γ) να διαθέτουν ασφάλιση ασθένειας για το σύνολο των κινδύνων που καλύπτονται για τους ημεδαπούς ή ότι ο κάτοχος «Μπλε κάρτας της ΕΕ» διαθέτει ανάλογη ασφάλιση για αυτούς.

6. Οι παρεκκλίσεις που προβλέπονται στο άρθρο 120 εξακολουθούν να εφαρμόζονται τηρουμένων των αναλογιών.

7. Όταν η οικογένεια δεν είχε συσταθεί ήδη στο πρώτο κράτος-μέλος, εφαρμόζεται το άρθρο 120.

Άρθρο 124

Σημείο επαφής

1. Η Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Εσωτερικών ορίζεται ως το ελληνικό σημείο επαφής με τις αντίστοιχες αρμόδιες υπηρεσίες των λοιπών κρατών-μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την ανταλλαγή των πληροφοριών που καθορίζονται στα άρθρα 121 και 122 και στο άρθρο 20 της Οδηγίας 2009/ 50/ΕΚ.

2. Η ανωτέρω αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών ανακοινώνει στην Επιτροπή και τα άλλα κράτη-μέλη εάν θεσπίστηκαν νομοθετικά ή κανονιστικά μέτρα όσον αφορά το άρθρο 6, το άρθρο 8 παράγραφος 2 και το άρθρο 18 παράγραφος 6 της Οδηγίας 2009/50/ΕΚ του Συμβουλίου. Σε περίπτωση που εφαρμόζεται το άρθρο 8 παράγραφος 4 της ανωτέρω Οδηγίας, κοινοποιείται στην Επιτροπή και τα λοιπά κράτη-μέλη δεόντως αιτιολογημένη απόφαση που αναφέρει τις σχετικές χώρες και τομείς.

3. Η ανωτέρω αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών κάθε έτος και για πρώτη φορά όχι αργότερα από τις 19 Ιουνίου 2013, ανακοινώνει στην Επιτροπή, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 862/2007 στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των πολιτών τρίτων χωρών στους οποίους χορηγήθηκε «Μπλε κάρτα της ΕΕ» και, εφόσον είναι δυνατόν, των οποίων η εν λόγω κάρτα ανανεώθηκε ή ανακλήθηκε κατά τη διάρκεια του προηγούμενου ημερολογιακού έτους, με μνημία της ιθαγενείας τους και, εφόσον είναι δυνατόν, του επαγγέλματος τους. Τα στατιστικά στοιχεία για τα μέλη της οικογένειας που έγιναν δεκτά ανακοινώνονται με τον ίδιο τρόπο, εκτός από τις πληροφορίες για το επάγγελμα τους. Για τους κατόχους «Μπλε κάρτας της ΕΕ» και τα μέλη της οικογένειας τους που έγιναν δεκτοί, σύμφωνα με τις διατάξεις των άρθρων 18, 19 και 20 της Οδηγίας 2009/50/ΕΚ του Συμβουλίου, οι παρεχόμενες πληροφορίες διευκρινίζουν επίσης, στο μέτρο του δυνατού, το κράτος-μέλος προηγούμενης διαμονής.

Άρθρο 125

Για όσα ζητήματα δεν ρυθμίζονται διαφορετικά στις διατάξεις των ως άνω άρθρων 109 έως και 124 ισχύουν οι ρυθμίσεις των άρθρων 1 έως 30 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 126

Ρύθμιση θεμάτων διαδικασίας όγκου εισερχόμενων πολιτών τρίτων χωρών για απασχόληση υψηλής ειδίκευσης

1. Κάθε εργοδότης, ο οποίος επιθυμεί να προσλάβει προσωπικό για εργασία υψηλής ειδίκευσης, με βάση τις θέσεις εργασίας οι οποίες περιλαμβάνονται στην κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 11, καταθέτει αίτηση στην αρμόδια Διεύθυνση του Υπουργείου Εσωτερικών στην οποία θα αναφέρονται ο αριθμός των θέσεων εργασίας, τα στοιχεία και η ιθαγένεια των προς απασχόληση πολιτών τρίτων χωρών, η ειδικότητα, καθώς και το χρονικό διάστημα της απασχόλησης. Η αίτηση θα πρέπει να συνοδεύεται από: (α) έγκυρη σύμβαση εργασίας που αφορά απασχόληση υψηλής ειδίκευσης για ένα τουλάχιστον έτος στην Ελλάδα, από την οποία να προκύπτει ότι η αμοιβή του εργαζόμενου δεν υπολείπεται του κατώτατου ορίου μισθού για απασχόληση υψηλής ειδίκευσης, όπως αυτό προσδιορίζεται κάθε φορά, στο άρθρο 111 παράγραφος 1 εδάφιο β και (β) τίτλο σπουδών τριτοβάθμιας εκπαίδευσης σχετικό με το επάγγελμα ή τον τομέα που προσδιορίζεται στη σύμβαση εργασίας, επίσημα μεταφρασμένο και επικυρωμένο. Εφόσον τα υψηλά επαγγελματικά προσόντα του ενδιαφερόμενου πολίτη τρίτης χώρας πιστοποιούνται μόνο από επαγγελματική πείρα, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, θα πρέπει να αποδεικνύονται τα έτη της επαγγελματικής πείρας, καθώς επίσης να πληρούνται οι λοιπές αντίστοιχες προϋποθέσεις της εθνικής νομοθεσίας.

2. Ο Υπουργός Εσωτερικών εκδίδει πράξη με την οποία εγκρίνεται η απασχόληση του πολίτη τρίτης χώρας για παροχή εργασίας υψηλής ειδίκευσης σε συγκεκριμένο εργοδότη μόνον εφόσον ο τίτλος σπουδών αυτού είναι συναφής με ειδικότητα που περιλαμβάνεται στην κοινή απόφαση του άρθρου 11 και ο αριθμός των εκεί προβλεπόμενων θέσεων εργασίας της εν λόγω συναφούς ειδικότητας, που προβλέπονται στην ίδια απόφαση, δεν έχει εξαντληθεί. Η σχετική πράξη έγκρισης διαβιβάζεται, μαζί με την υπογεγραμμένη από τον εργοδότη σύμβαση εργασίας, στην αρμόδια ελληνική προξενική αρχή. Για τον προσδιορισμό της συναφείας του τίτλου σπουδών με ειδικότητα προβλεπόμενη στην κοινή απόφαση του άρθρου 11, οι αρμόδιες για την εξέταση της αίτησης υπηρεσίες μπορούν, σε περίπτωση αμφιβολίας, να ζητούν σχετική γνώμη υπηρεσιών των καθ' ύλην αρμοδίων Υπουργείων.

3. Η αρμόδια ελληνική προξενική αρχή καλεί τους ενδιαφερόμενους πολίτες τρίτων χωρών, για τους οποίους έχει εκδοθεί πράξη έγκρισης για την είσοδο στην Ελλάδα με σκοπό την παροχή εργασίας υψηλής ειδίκευσης. Οι ενδιαφερόμενοι οφείλουν να παρουσιάζονται αυτοπροσώπως στην ανωτέρω υπηρεσία, υποβάλλοντας τους απαιτούμενους τίτλους σπουδών, νόμιμα επικυρωμένους, καθώς και βεβαίωση από αρμόδια αρχή της χώρας προέλευσης με την οποία θα πιστοποιείται η επιτυχής ολοκλήρωση προγράμματος εκπαίδευσης που έπεται της δευτεροβάθμιας, δηλαδή μιας δέσμης μαθημάτων που παρέχονται από εκπαιδευτικό ίδρυμα, το οποίο αναγνωρίζεται ως ίδρυμα τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από το κράτος στο οποίο βρίσκεται, προκειμένου να υπογράψουν τη σχετική σύμβαση εργασίας και να τους χορηγηθεί η εθνική θεώρηση εισόδου, τηρουμένων κατά τα λοιπά των γενικών και ειδικών διατάξεων για τις θεωρήσεις. Εάν πρόκειται για νομοθετικά κατοχυρωμένο επάγγελμα, ο ενδιαφερόμενος πολίτης τρίτης χώρας, θα πρέπει να προσκομίζει τίτλο

σπουδών, ακαδημαϊκά αναγνωρισμένο στην Ελλάδα και να πληροί τις λοιπές προϋποθέσεις της κείμενης νομοθεσίας για την άσκηση του επαγγέλματος αυτού.

Άρθρο 127

1. Για την κάλυψη των δαπανών της απομάκρυνσης που προβλέπονται στις διατάξεις του προηγούμενου Κεφαλαίου εφαρμόζονται αναλογικώς οι διατάξεις του άρθρου 80 του ν. 3386/2005 και της κοινής υπουργικής απόφασης που εκδίδεται κατ' εξουσιοδότηση των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 80 του ν. 3386/2005 (Α 212) και της παραγράφου 5 του άρθρου 83 του ίδιου νόμου.

2. Πολίτες τρίτων χωρών, κάτοχοι αδειών διαμονής στην Ελλάδα, για τους οποίους επιτρέπεται η αλλαγή σκοπού, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα, μπορούν να αιτηθούν, κατά την ανανέωση της άδειας διαμονής τους, τη χορήγηση «Μπλε κάρτας της ΕΕ», εφόσον πληρούνται οι προϋποθέσεις που προβλέπονται στις ρυθμίσεις του προηγούμενου Κεφαλαίου του παρόντος.

3. Σε κάθε περίπτωση, δεν επιτρέπεται η αλλαγή σκοπού για τους κατόχους άδειας διαμονής «Μπλε κάρτας της ΕΕ».

4. Κατά παρέκκλιση της παραγράφου 4 του άρθρου 7, κάτοχοι αδειών διαμονής για τους λόγους που προβλέπονται στις ρυθμίσεις των άρθρων 31 έως και 37 και 57 έως και 68 μπορούν να υπαχθούν στις διατάξεις του προηγούμενου Κεφαλαίου του παρόντος, εφόσον πληρούν τις σχετικές προϋποθέσεις, καθώς και τα κριτήρια που καθορίζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και Υγείας.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ - ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ - ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΕΝΤΑΞΗ

Άρθρο 128

Πεδίο εφαρμογής

1. Η πολιτική της κοινωνικής ένταξης αποσκοπεί στην ομαλή προσαρμογή των πολιτών τρίτων χωρών στην ελληνική κοινωνία και στην αναγνώριση από πλευράς της ελληνικής κοινωνίας δυνατότητας ισότιμης συμμετοχής, στην οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ζωή της χώρας.

Οι πολίτες τρίτων χωρών κατά τη διαδικασία ένταξης τους στην ελληνική κοινωνία αποκτούν δικαιώματα και υποχρεώσεις, όπως και οι Έλληνες πολίτες. Βασική τους υποχρέωση είναι ο σεβασμός της έννομης τάξης και των θεμελιωδών αξιών της ελληνικής κοινωνίας.

2. Οι πολιτικές ένταξης και οι δράσεις που εντάσσονται σε αυτές εφαρμόζονται σε όλους τους νομίμως διαμένοντες πολίτες τρίτων χωρών και στα μέλη των οικογενειών τους στο πλαίσιο των ρυθμίσεων, για την οικογενειακή επανένωση. Επίσης, εφαρμόζονται στα παιδιά των μεταναστών, στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας και στα μέλη των οικογενειών τους.

3. Η στρατηγική ένταξης των μεταναστών μπορεί να συνδυάζεται με δράσεις εξωτερικής πολιτικής αναπτυξιακού χαρακτήρα ως προς τις χώρες προέλευσης τους

με στόχο τη δημιουργία ευνοϊκών κοινωνικοοικονομικών συνθηκών για πιθανή επιστροφή τους σε αυτές.

Άρθρο 129

Βασικές αρχές κοινωνικής ένταξης Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης

1. Για την ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών που διαμένουν νομίμως στη χώρα το Υπουργείο Εσωτερικών σε συνεργασία με τα καθ' ύλην αρμόδια Υπουργεία και φορείς εφαρμόζει μία Στρατηγική που περιλαμβάνει ένα Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης. Η Εθνική Στρατηγική για την Ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών και το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης βασίζεται στις θεμελιώδεις αρχές:

α) Απουσίας κάθε μορφής διάκρισης, βασισμένης σε κριτήρια που ορίζει το Ελληνικό Σύνταγμα.

β) Σεβασμού των θεμελιωδών δικαιωμάτων των πολιτών τρίτων χωρών και προστασίας της πολιτιστικής ετερότητας.

2. Το Ολοκληρωμένο Πρόγραμμα Δράσης διαρθρώνεται σε τομεακά προγράμματα που μεταξύ άλλων περιλαμβάνουν:

α) εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας, ιστορίας και πολιτισμού,

β) εκστρατείες ενημέρωσης των πολιτών τρίτων χωρών για θέματα υγείας, κοινωνικής ασφάλισης και εργασίας,

γ) ευαισθητοποίησης της κοινής γνώμης για θέματα ξενοφοβίας, εμπορίας ανθρώπων και παράνομης διακίνησης μεταναστών,

δ) εκπαίδευσης και ευαισθητοποίησης των εργαζομένων στο δημόσιο τομέα και την τοπική αυτοδιοίκηση για θέματα μετανάστευσης,

ε) διαπολιτισμική μεσολάβηση και

στ) ενίσχυση της συμμετοχής των πολιτών τρίτων χωρών σε συλλογικές δράσεις στα Συμβούλια Ένταξης Μεταναστών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΟΡΓΑΝΩΤΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Άρθρο 130

Επιτροπή Συντονισμού της Μεταναστευτικής Πολιτικής και της Κοινωνικής Ένταξης

1. «Για το συντονισμό της μεταναστευτικής πολιτικής συνιστάται Επιτροπή, αποτελούμενη από τους Γενικούς Γραμματείς, με αναπληρωτές τους αρμόδιους Γενικούς Διευθυντές ή τους υπ' αυτούς οριζόμενους εκπροσώπους των Υπουργείων Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Εξωτερικών, Οικονομικών, Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Υγείας, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τους αρμόδιους Συντονιστές των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, η οποία συνέρχεται, όποτε κρίνεται τούτο απαραίτητο, υπό την προεδρία και με πρωτοβουλία του αρμόδιου Υπουργού ή Αναπληρωτή Υπουργού ή Υφυπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης για θέματα μεταναστευτικής πολιτικής.»

Η παρ. 1 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 4 άρθρ. 14 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

2. Έργο της Επιτροπής είναι η επεξεργασία θεμάτων μετανάστευσης (νόμιμης και παράνομης) και ένταξης, με βάση την εξελικτική πορεία του φαινομένου, η έκδοση κατευθυντήριων οδηγιών με σκοπό το συντονισμό των κατά περίπτωση εμπλεκόμενων φορέων, η παρακολούθηση του έργου τους και η εισήγηση μέτρων θεσμικού και τεχνικού χαρακτήρα στον καθ' ύλην αρμόδιο Υπουργό προς την κατεύθυνση αποτελεσματικής αντιμετώπισης των σχετικών ζητημάτων.

Άρθρο 131

Για τη διευκόλυνση του έργου της, η Επιτροπή επικουρείται από Επιστημονική Επιτροπή, η οποία συνέρχεται μία φορά ανά εξάμηνο και έχει ως έργο την προετοιμασία των θεμάτων που εξετάζονται, καθώς και την εισήγηση των κατάλληλων μέτρων. Η ανωτέρω Επιστημονική Επιτροπή συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Με την ίδια απόφαση ορίζεται ο Πρόεδρος και η γραμματειακή της υποστήριξη, καθώς και ειδικότερα λειτουργικά ζητήματα.

Άρθρο 132

Παράβολα - Αναπροσαρμογή προστίμων

1. Η αίτηση για τη χορήγηση και την ανανέωση των αδειών διαμονής συνοδεύεται από παράβολο, το οποίο, αν για λόγους αμοιβαιότητας δεν ορίζεται διαφορετικά, ορίζεται ως ακολούθως:

- α. Για τις άδειες διάρκειας μέχρι ενός έτους σε εκατόν πενήντα (150) ευρώ.
- β. Για τις άδειες διάρκειας μέχρι δύο έτη σε τριακόσια (300) ευρώ.
- γ. Για τις άδειες διάρκειας μέχρι τρία έτη σε τετρακόσια πενήντα (450) ευρώ.
- δ. Για τις άδειες διαμονής μέχρι πέντε έτη σε πεντακόσια (500) ευρώ.
- ε. Για τις άδειες διαμονής μέχρι δέκα έτη σε εξακόσια (600) ευρώ.

2. Το παράβολο, το οποίο καταβάλλεται κατά την υποβολή της αίτησης για την υπαγωγή στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος, ανέρχεται στο ποσό των τετρακοσίων (400) ευρώ. Δεν υπόκεινται στην καταβολή του ανωτέρω παραβόλου όσοι κατέχουν ήδη άδεια διαμονής αόριστης, δεκαετούς ή πενταετούς διάρκειας του άρθρου 108 και ζητούν να υπαχθούν στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος.

Ειδικά όσοι υποβάλλουν αίτηση για την απόκτηση άδειας διαμονής δεκαετούς διάρκειας σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 138 καταβάλλουν παράβολο ύψους εννιακοσίων (900) ευρώ, ενώ για την ανανέωση της εν λόγω άδειας καταβάλλεται κάθε φορά παράβολο ύψους τετρακοσίων πενήντα (450) ευρώ.

Όσοι υποβάλλουν αίτηση για την απόκτηση ή ανανέωση άδειας διαμονής του άρθρου 108 καταβάλλουν παράβολο τριακοσίων (300) ευρώ.

3. Η αίτηση για τη χορήγηση εθνικής θεώρησης εισόδου των υπαγομένων στις ρυθμίσεις του άρθρου 18 του παρόντος συνοδεύεται από παράβολο, το οποίο, αν για λόγους αμοιβαιότητας δεν ορίζεται διαφορετικά, ορίζεται σε ποσό ύψους εκατόν πενήντα (150) ευρώ.

4. Τα πρόστιμα και τα παράβολα που προβλέπονται από τον παρόντα νόμο εισπράττονται υπέρ του Δημοσίου και αναπροσαρμόζονται με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη.

5. Ανήλικοι πολίτες τρίτων χωρών εξαιρούνται από την υποχρέωση καταβολής παραβόλου.

6. Οι υπαγόμενοι στις ρυθμίσεις της συμφωνίας μεταξύ της Ελληνικής Δημοκρατίας και της Αραβικής Δημοκρατίας της Αιγύπτου, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 1245/1982 (Α 45) δεν υπόκεινται στην υποχρέωση καταβολής παραβόλου.

7. Οι υπαγόμενοι στις ρυθμίσεις της συμφωνίας μεταξύ Ελληνικής Δημοκρατίας και Καναδά σχετικά με την κινητικότητα των νέων, που κυρώθηκε με το άρθρο πρώτο του ν. 4091/2012 (Α 219) υπόκεινται στην υποχρέωση καταβολής παραβόλου, το ύψος του οποίου καθορίζεται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών, Οικονομικών και Εσωτερικών.

8. Τα παράβολα του άρθρου αυτού εισπράττονται με τη διαδικασία του ηλεκτρονικού παραβόλου.

9. Τα έσοδα από τα παράβολα του παρόντος άρθρου εμφανίζονται και παρακολουθούνται σε ειδικούς Κωδικούς, Αριθμούς Εσόδων (ΚΑΕ) του Κρατικού Προϋπολογισμού, σύμφωνα με τα αναφερόμενα στις διατάξεις της παρ. 4 του άρθρου 2 του ν. 4018/2011 (Α 215).

Άρθρο 133

Ενιαίο πληροφορικό σύστημα-Τήρηση μητρώου

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών και στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας λειτουργεί πληροφορικό σύστημα καταχώρισης και επεξεργασίας στοιχείων που αφορούν τη χορήγηση, ανανέωση, ανάκληση αδειών διαμονής και αποφάσεων επιστροφής πολιτών τρίτων χωρών που διαμένουν στην Ελλάδα.

Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη και κατόπιν γνώμης της Αρχής Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα καθορίζονται τα προσωπικά δεδομένα των πολιτών τρίτων χωρών που ζουν στην Ελλάδα, τα οποία μπορούν να συλλέγουν, αποθηκεύουν και επεξεργάζονται οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών, οι υπηρεσίες των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, καθώς και συναρμόδια Υπουργεία, προκειμένου να τηρούν μητρώο πολιτών τρίτων χωρών και να αντιμετωπίζονται λοιπές ανάγκες εφαρμογής της σχετικής νομοθεσίας. Με την ίδια απόφαση καθορίζονται οι διαδικασίες και οι φορείς συλλογής, τήρησης και επεξεργασίας των δεδομένων αυτών, οι προϋποθέσεις κοινοποίησης τους στα δικαιούμενα φυσικά πρόσωπα, στα οποία αφορούν, καθώς και η διαδικασία και οι προϋποθέσεις διασύνδεσης αρχείων.

2. Οι αρμόδιοι φορείς των Υπουργείων Παιδείας και Θρησκευμάτων και Υγείας οφείλουν να τηρούν στατιστικά στοιχεία των νομίμων, των αιτούντων άσυλο και των παράνομα ευρισκόμενων πολιτών τρίτων χωρών που κάνουν χρήση των υπηρεσιών τους.

Άρθρο 134

Επιτροπές

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών συνιστώνται πέντε Επιτροπές Μετανάστευσης, οι οποίες γνωμοδοτούν σχετικά με τη συνδρομή σε πολίτες τρίτων χωρών ιδιαίτερων και ισχυρών δεσμών με την κοινωνική ζωή της χώρας, προκειμένου να χορηγηθεί άδεια διαμονής, καθώς και σε κάθε περίπτωση που παραπέμπεται σε αυτές στο πλαίσιο χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Με απόφαση του ίδιου συγκροτούνται οι Επιτροπές και ορίζονται ο πρόεδρος, τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη τους και οι γραμματείς με τους αναπληρωτές

τους. Με όμοια απόφαση μπορεί να συστήνονται επιπλέον επιτροπές εφόσον τούτο επιβάλλεται για την ταχύτητα διεκπεραίωσης του έργου τους. Οι επιτροπές αποτελούνται από:

α. Τρεις υπαλλήλους του Υπουργείου Εσωτερικών κατηγορίας ΠΕ.

β. Έναν εκπρόσωπο της Κοινωνίας των Πολιτών, που προτείνει η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου.

γ. Έναν εκπρόσωπο της Κ.Ε.Δ.Ε..

Καθήκοντα εισηγητών στις Επιτροπές Μετανάστευσης ασκούν οι υπάλληλοι της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών που χειρίζονται τους σχετικούς φακέλους. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορούν να συνιστώνται περισσότερες των προβλεπομένων, ανωτέρω, Επιτροπών, εφόσον τούτο επιβάλλεται για την ταχύτερη διεκπεραίωση των σχετικών υποθέσεων.

«2. Στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης συνιστάται ειδική τριμελής Επιτροπή, η οποία γνωμοδοτεί σχετικά με την ύπαρξη προσωρινής ή μόνιμης αντικειμενικής αδυναμίας προσκόμισης διαβατηρίου σε ισχύ και συγκροτείται με απόφαση του Υπουργού ως εξής:

α. έναν πρόεδρο του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους στο Υπουργείο Εσωτερικών, ως Πρόεδρο, με τον αναπληρωτή αυτού, β. τον προϊστάμενο του αρμόδιου τμήματος του Υπουργείου Εσωτερικών, με αναπληρωτή του υπάλληλο του ιδίου Τμήματος, γ. έναν εκπρόσωπο της Υπηρεσίας Ασύλου, ο οποίος προτείνεται από τον Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου. Εισηγητής και γραμματέας στην Επιτροπή ορίζονται υπάλληλοι του αρμόδιου Τμήματος της αρμόδιας Διεύθυνσης του Υπουργείου Εσωτερικών, με τους αναπληρωτές τους.»

Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 41 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

3. Σε κάθε νομό της Αποκεντρωμένης Διοίκησης συνιστάται πενταμελής Επιτροπή Μετανάστευσης, η οποία αποτελείται από τέσσερις υπαλλήλους της αρμόδιας υπηρεσίας της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, από τους οποίους ο ένας είναι ο προϊστάμενος της, ο οποίος και προεδρεύει, και από έναν εκπρόσωπο της αστυνομικής αρχής. Για την Αποκεντρωμένη Διοίκηση Αττικής συνιστάται μία Επιτροπή για κάθε αρμόδια υπηρεσία. Με απόφαση του Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης συγκροτείται η Επιτροπή και ορίζονται τα τακτικά και αναπληρωματικά μέλη της, ο γραμματέας με τον αναπληρωτή του, καθώς και ο εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, μαζί με τον αναπληρωτή του. Ο εισηγητής και ο γραμματέας είναι υπάλληλοι της αρμόδιας υπηρεσίας.

Με αποφάσεις των Γενικών Γραμματέων των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων Αττικής και Μακεδονίας και Θράκης, αντίστοιχα, μπορεί να συνιστώνται, σε κάθε αρμόδια υπηρεσία της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Αττικής και στο Νομό Θεσσαλονίκης της Αποκεντρωμένης Διοίκησης Μακεδονίας και Θράκης, μέχρι δύο επιπλέον Επιτροπές Μετανάστευσης, εφόσον τούτο επιβάλλεται για την ταχύτερη διεκπεραίωση του έργου τους.

Η συγκρότηση των Επιτροπών, σε κάθε Νομό Αποκεντρωμένης Διοίκησης, μπορεί να γίνεται και με υπαλλήλους της, που υπηρετούν σε οποιαδήποτε υπηρεσία του ίδιου νομού, εφόσον δεν επαρκεί το προσωπικό της αντίστοιχης αρμόδιας υπηρεσίας.

Έργο της Επιτροπής Μετανάστευσης της παρούσας παραγράφου είναι η διατύπωση γνώμης για τη χορήγηση ή ανανέωση της άδειας διαμονής του πολίτη τρίτης χώρας. Η Επιτροπή, για να διαμορφώσει τη γνώμη της, λαμβάνει υπόψη τα προβλεπόμενα από τις επιμέρους διατάξεις του Κώδικα αυτού στοιχεία και την εν γένει προσωπικότητα του πολίτη τρίτης χώρας.

Άρθρο 135

Εποπτεία εφαρμογής

1. Αρμόδιο για την παρακολούθηση και την αξιολόγηση της εφαρμογής των διατάξεων του Κώδικα αυτού, καθώς και για το συντονισμό των συναρμόδιων φορέων, όπως και για την εκπροσώπηση της χώρας στο εξωτερικό σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο, για κάθε θέμα που σχετίζεται με την είσοδο, διαμονή και ένταξη των πολιτών τρίτων χωρών στην Ελληνική Επικράτεια, είναι το Υπουργείο Εσωτερικών.

2. Οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών και των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων, οι αστυνομικές, λιμενικές ή αερολιμενικές αρχές και οι υπηρεσίες ελέγχου του Υπουργείου Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας είναι αρμόδιες να παρακολουθούν την εφαρμογή του Κώδικα αυτού, να διενεργούν ελέγχους και να βεβαιώνουν τις παραβάσεις. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού μπορεί να ρυθμίζονται θέματα που αναφέρονται στον τρόπο διενέργειας των ελέγχων και της διαδικασίας βεβαίωσης των παραβάσεων.

«3. Το Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, μία φορά κάθε έτος και για πρώτη φορά όχι αργότερα από τις 30 Ιουνίου 2016, ανακοινώνει στην Επιτροπή, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 862/2007 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 11ης Ιουλίου 2007 (EEL 199 της 31.7.2007) στατιστικά στοιχεία για τον αριθμό των πολιτών τρίτων χωρών στους οποίους χορηγήθηκε ενιαία άδεια διαμονής κατά τη διάρκεια του προηγούμενου ημερολογιακού έτους, σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Κανονισμό (ΕΚ) αριθμ. 862/2007.»

Η παρ. 3 προστέθηκε με την παρ. 6 άρθρ. 6 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

Άρθρο 136

Εξουσιοδοτικές διατάξεις

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Εσωτερικών καθορίζονται τα ειδικά δικαιολογητικά ανά κατηγορία εθνικής θεώρησης και τα δικαιολογητικά που απαιτούνται για την έκδοση των αντίστοιχων αδειών διαμονής.

2. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών μπορεί να καθορίζονται ζητήματα που αφορούν τον τύπο και το περιεχόμενο των αιτήσεων, τη διαδικασία επίδοσης των αδειών διαμονής στους δικαιούχους, καθώς και τον τύπο της βεβαίωσης κατάθεσης αίτησης του άρθρου 8.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και Υγείας καθορίζεται το σύνολο των κινδύνων που θα πρέπει να καλύπτονται, κατ' αναλογία με τους ημεδαπούς, προκειμένου να διαθέτουν πλήρη ασφάλιση ασθένειας πολίτες τρίτων χωρών που μπορούν να ασφαίζονται σε ιδιωτικούς ασφαλιστικούς φορείς.

4. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Ανάπτυξης και Ανταγωνιστικότητας, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας, Υγείας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται ειδικότερα ζητήματα σχετικά με τη διαδικασία καθορισμού του όγκου εισδοχής πολιτών τρίτων χωρών και τη διαδικασία μετάκλησης για εξαρτημένη εργασία, εποχική απασχόληση, απασχόληση αλιεργατών και υψηλής ειδίκευσης.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και Αγροτικής Ανάπτυξης και Τροφίμων καθορίζονται τα δικαιολογητικά τα οποία θα πρέπει να υποβάλει κάθε εργοδότης, ο οποίος επιθυμεί να προσλάβει προσωπικό για εποχική εργασία ή ως αλιεργάτες, με βάση τις θέσεις εργασίας οι οποίες περιλαμβάνονται στην κοινή υπουργική απόφαση του άρθρου 11.

6. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας καθορίζεται ο ελάχιστος αριθμός ημερομισθίων ή το ελάχιστο χρονικό διάστημα ασφάλισης, ανά ασφαλιστικό φορέα, όπου αυτό απαιτείται για την ανανέωση των αδειών διαμονής του παρόντος, τα απαιτούμενα, κατά περίπτωση, αποδεικτικά, καθώς και κάθε σχετικό θέμα.

7. Όπου στις διατάξεις του παρόντος και στις σχετικές κανονιστικές ρυθμίσεις προβλέπεται ως προϋπόθεση η διάθεση επαρκών πόρων, το ύψος τούτων, η αναπροσαρμογή τους και ο τρόπος απόδειξης καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

8. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Οικονομικών και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη καθορίζεται το ύψος της δαπάνης της επαναπροώθησης και των κάθε μορφής εξόδων επιστροφής, καθώς και η διαδικασία απόδοσης του ποσού της σχετικής εγγυητικής επιστολής σε περίπτωση κατάπτωσης της υπέρ του Δημοσίου, από το οικείο πιστωτικό ίδρυμα ή το Ταμείο Παρακαταθηκών και Δανείων στον Κρατικό Προϋπολογισμό.

9. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών μπορεί να καθορίζονται και άλλες κατηγορίες αδειών πολιτών τρίτων χωρών, καθώς και οι ειδικότερες προϋποθέσεις, η διαδικασία και ο τύπος της άδειας διαμονής για την υπαγωγή στις διατάξεις του παρόντος Κώδικα.

10. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και των κατά περίπτωση αρμόδιων Υπουργών, όπου τούτο απαιτείται, μπορεί να ρυθμίζεται κάθε ειδικό θέμα που αναφέρεται στην εφαρμογή των διατάξεων του Κώδικα αυτού.

11. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Οικονομικών και του κατά περίπτωση αρμόδιου Υπουργού, καθορίζεται το αρμόδιο όργανο και η διαδικασία βεβαίωσης των προστίμων του Κώδικα αυτού.

«12. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομίας, Υποδομών, Ναυτιλίας και Τουρισμού, καθορίζεται το απαιτούμενο ελάχιστο ύψος και τα χαρακτηριστικά της επένδυσης για την υπαγωγή στις διατάξεις του Κεφαλαίου Α' του άρθρου 16 του παρόντος, τα δικαιολογητικά που συνοδεύουν την αίτηση της παραγράφου Α.3 ανωτέρω άρθρου, ο αριθμός των αδειών διαμονής φυσικών προσώπων που είναι απαραίτητα για την υλοποίηση και εύρυθμη λειτουργία της επένδυσης, καθώς και ο τρόπος παρακολούθησης της τήρησης των όρων και προϋποθέσεων όσον αφορά την επενδυτική δραστηριότητα.»

Η παρ. 12 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 42 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

13. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, καθορίζονται τα έγγραφα, με τα οποία πρέπει να εφοδιάζονται οι πολίτες τρίτων χωρών που στερούνται ταξιδιωτικών εγγράφων και δεν καθίσταται δυνατός ο έγκαιρος εφοδιασμός τους από τις διπλωματικές αρχές της χώρας τους.

14. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εξωτερικών και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, ορίζονται τα κριτήρια ένταξης που απαιτούνται κατά την εξέταση αιτημάτων οικογενειακής επανένωσης-

15. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Εσωτερικών μπορεί να καθορίζεται διαφορετικά η διαδικασία καταβολής των παραβόλων του άρθρου 132.

16. Με απόφαση του Υπουργού Εξωτερικών καθορίζονται τα γενικά δικαιολογητικά και η διαδικασία χορήγησης των θεωρήσεων εισόδου μακράς διάρκειας.

17. Με απόφαση του Υπουργού Υγείας καθορίζονται οι λόγοι που συνιστούν απειλή για τη δημόσια υγεία, καθώς και οι λοιμώδεις, μεταδοτικές ή παρασιτικές ασθένειες οι οποίες επιβάλλουν τη λήψη μέτρων για την προστασία της δημόσιας υγείας.

18. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εξωτερικών και Οικονομικών είναι δυνατόν να διαφοροποιούνται τα προξενικά τέλη ανάλογα με τα κράτη στα οποία εδρεύουν οι προξενικές αρχές και τα προξενικά γραφεία.

«19. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Εξωτερικών, καθορίζονται τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, η διαδικασία χορήγησης εθνικών θεωρήσεων εισόδου και κάθε άλλη σχετική λεπτομέρεια που αφορά στην οικογενειακή επανένωση δικαιούχων διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.Δ. 131/2006, όπως ισχύει.»

Η παρ. 19 προστέθηκε με την παρ. 5 άρθρ. 14 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

Άρθρο 137

Κωδικοποίηση

1. Με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται ύστερα από πρόταση των Υπουργών Εσωτερικών, Εξωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, μπορεί να κωδικοποιούνται σε ενιαίο αυτοτελές κείμενο όλες οι διατάξεις που αφορούν στην είσοδο και διαμονή αλλοδαπών στην Ελλάδα, στις διαδικασίες επιστροφής και απομάκρυνσης τους από τη χώρα στα ζητήματα ασύλου και διεθνούς προστασίας, καθώς και κάθε άλλη διάταξη νόμου ή κανονιστικής πράξης που αφορά ζητήματα μεταχείρισης αλλοδαπών.

2. Κατά την κωδικοποίηση επιτρέπεται η αναδιατύπωση όπου κρίνεται απολύτως αναγκαία για την ακριβέστερη νοηματική απόδοση, η απάλειψη διατάξεων που έχουν καταργηθεί ρητά ή σιωπηρά, καθώς και των διατάξεων που δεν έχουν πεδίο εφαρμογής, η νέα αρίθμηση των άρθρων, η διαφορετική κατάταξη αυτών, των παραγράφων και των εδαφίων τους, η υποδιαίρεση άρθρων σε περισσότερα και γενικά κάθε αναμόρφωση των υπό κωδικοποίηση διατάξεων, για την αρτιότερη νομοτεχνική κατάστρωση τους, χωρίς καμία νοηματική αλλοίωση ή μεταβολές ορολογίας, καθώς και η προσαρμογή των διατάξεων που καθορίζουν αρμοδιότητες διοικητικών και άλλων οργάνων στο υφιστάμενο οργανωτικό σχήμα των κεντρικών και αποκεντρωμένων κρατικών υπηρεσιών, των νομικών προσώπων του δημόσιου τομέα και των οργανισμών τοπικής αυτοδιοίκησης. Αν υπάρξει αμφιβολία στην έννοια διάταξης που κωδικοποιήθηκε επικρατεί το αρχικό κείμενο της διάταξης που κωδικοποιήθηκε.

3. Με απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών, Εξωτερικών, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας και Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, ρυθμίζονται τα θέματα συγκρότησης της Επιτροπής Κωδικοποίησης, καθώς και κάθε άλλο θέμα σχετικά με τη λειτουργία της. Στα μέλη της Επιτροπής Κωδικοποίησης δεν καταβάλλεται αποζημίωση.

4. Μελλοντικές αλλαγές της νομοθεσίας αυτής γίνονται με τροποποίηση του εν λόγω διατάγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΕΣ ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ

Άρθρο 138

1. Πολίτης τρίτης χώρας, ο οποίος είχε άδεια διαμονής σε ισχύ κατά την έναρξη ισχύος του ν. 3386/2005, εφόσον συμπληρώσει δεκαετή νόμιμη διαμονή στην Ελλάδα κατά την τελευταία δωδεκαετία πριν την υποβολή σχετικού αιτήματος, δικαιούται να λάβει άδεια διαμονής διάρκειας δέκα (10) ετών, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 6, η οποία παρέχει δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας. Για τη συμπλήρωση της δεκαετούς νόμιμης διαμονής προσμετράται το χρονικό διάστημα κατά το οποίο ο ενδιαφερόμενος κατείχε ελληνική ιθαγένεια ή οριστικό τίτλο διαμονής ανεξαρτήτως της αρχής έκδοσης του.

Η άδεια χορηγείται ύστερα από αίτηση του πολίτη τρίτης χώρας και απόφαση της αρμόδιας αρχής που χορήγησε την τελευταία άδεια διαμονής, εφόσον ο αιτών: α) διαθέτει πλήρη κάλυψη ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, β) εκπληρώνει τις φορολογικές του υποχρεώσεις, γ) πληροί προϋποθέσεις ανανέωσης για μία από τις άδειες του παρόντος Κώδικα.

2. Άδειες διαμονής αόριστης διάρκειας μετατρέπονται αυτοδικαίως σε άδειες διαμονής δεκαετούς διάρκειας της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου κατά την επανέκδοσή τους. Για την απόκτηση της άδειας διαμονής δεκαετούς διάρκειας, σύμφωνα με την παρούσα δεν απαιτείται η καταβολή παραβόλου.

3. Οι άδειες διαμονής που εκδόθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 91 παρ. 2 του ν. 3386/2005, καθώς και αυτές που εκδίδονται σύμφωνα με τις διατάξεις των παραγράφων 1 και 2 του παρόντος άρθρου, ανανεώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα για την απόκτηση του καθεστώτος του επί μακρόν διαμένοντος σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 89 του παρόντος. Εάν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις για την υπαγωγή τους στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος, και εφόσον ο ενδιαφερόμενος: α) αποδεικνύει συνεχή διαμονή στην Ελλάδα, η διακοπή της οποίας δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συναπτά έτη, β) εκπληρώνει τις φορολογικές του υποχρεώσεις και γ) διαθέτει πλήρη κάλυψη ιατροφαρμακευτικής και νοσοκομειακής περίθαλψης, η άδεια διαμονής του, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του παρόντος Κώδικα, ανανεώνεται για τρία (3) έτη κάθε φορά και επιτρέπει την πρόσβαση σε εξαρτημένη εργασία- παροχή υπηρεσιών ή έργο ή ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα με κριτήριο την εργασιακή ή επαγγελματική δραστηριότητα που ασκούσαν με τη δεκαετή ή αόριστης διάρκειας άδεια διαμονής που κατείχαν.

4.α. Οι βεβαιώσεις και οι προσωρινές άδειες που προβλέπονται από τις διατάξεις της παρ. 6 του άρθρου 76 του ν. 2910/2001 και του άρθρου 24 του ν. 3013/2002 (Α 102), αντικαθίστανται από άδειες διαμονής ετήσιας διάρκειας, εφόσον τα πρόσωπα, στα οποία χορηγήθηκαν οι βεβαιώσεις της ανωτέρω παραγράφου, κριθούν αλλογενείς πολίτες τρίτων χωρών και εξακολουθούν να διαμένουν στην Ελλάδα. Η αίτηση απόκτησης της ανωτέρω άδειας διαμονής υποβάλλεται στις αρμόδιες υπηρεσίες εντός ενός (1) έτους από την επίδοση των σχετικών απορριπτικών αποφάσεων.

β. Οι άδειες διαμονής της προηγούμενης παραγράφου χορηγούνται εφόσον:

βα) δεν συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας στο πρόσωπο του αιτούντος,

ββ) ο αιτών δεν έχει καταδικαστεί με τελεσίδικη απόφαση για χρησιμοποίηση ψευδών πληροφοριών, πλαστών ή παραποιημένων εγγράφων, καθώς και για διάπραξη απάτης.

γ. Η ανωτέρω άδεια διαμονής παρέχει στον πολίτη τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στην εξαρτημένη εργασία-παροχή υπηρεσιών ή έργου και ανανεώνεται με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των διατάξεων του παρόντος Κώδικα. Δυνατότητα άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας παρέχεται μόνο στην περίπτωση που ο κάτοχος της ανωτέρω άδειας διαμονής ασκούσε ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα και η δραστηριότητα εξακολουθεί να υφίσταται.

Για την ανανέωση των αδειών διαμονής του προηγούμενου εδαφίου εξετάζεται επίσης η συνδρομή των προϋποθέσεων ανανέωσης αδειών διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα σύμφωνα με τις διατάξεις «της παρ. 7 του παρόντος άρθρου».

Η μέσα σε «» παραπομπή στις διατάξεις της «παρ. 8 του παρόντος άρθρου» αντικαταστάθηκε με την ορθή «της παρ. 7 του παρόντος άρθρου» από την παρ. 17 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

δ. Η ανωτέρω άδεια διαμονής χορηγείται αυτοτελώς στα μέλη της οικογένειας του αιτούντος, εφόσον αποδεδειγμένα συγκατοικούσαν με αυτόν επί εξαιτία πριν την έκδοση απόφασης σχετικά με την ομογενειακή τους ιδιότητα και εξακολουθούν να διαμένουν στη χώρα. Τυχόν διαπίστωση πλαστότητας δικαιολογητικών βαρύνει προσωπικά τον πολίτη τρίτης χώρας που τα προσκόμισε και όχι τα μέλη της οικογένειας του.

5. α. Σε πρόσωπα των οποίων ανακαλείται χορηγηθείσα ελληνική ιθαγένεια χορηγείται άδεια διαμονής ετήσιας διάρκειας, εφόσον υποβάλλουν σχετική αίτηση τους ενώπιον των αρμόδιων υπηρεσιών του τόπου διαμονής τους εντός ενός (1) έτους από την επίδοση της σχετικής απόφασης.

β. Οι άδειες διαμονής της προηγούμενης παραγράφου, χορηγούνται εφόσον:

βα) δεν συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας στο πρόσωπο του αιτούντος,

ββ) ο αιτών δεν έχει καταδικαστεί με τελεσίδικη απόφαση για χρησιμοποίηση ψευδών πληροφοριών, πλαστών ή παραποιημένων εγγράφων, καθώς και για διάπραξη απάτης.

γ. Η ανωτέρω άδεια διαμονής παρέχει στον πολίτη τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στην εξαρτημένη εργασία-παροχή υπηρεσιών ή έργου και ανανεώνεται με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των διατάξεων του παρόντος Κώδικα. Δυνατότητα άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας παρέχεται μόνο στην περίπτωση που ο κάτοχος της ανωτέρω άδειας διαμονής ασκούσε ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα και η δραστηριότητα εξακολουθεί να υφίσταται.

Για την ανανέωση των αδειών διαμονής του προηγούμενου εδαφίου εξετάζεται η συνδρομή των προϋποθέσεων ανανέωσης αδειών διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις της παραγράφου 7 του παρόντος άρθρου.

δ. Η ανωτέρω άδεια διαμονής χορηγείται αυτοτελώς στα μέλη της οικογένειας του αιτούντος, εφόσον αποδεδειγμένα συγκατοικούσαν με αυτόν επί εξαιτία πριν την ανάκληση της χορηγηθείσας ελληνικής ιθαγένειας και εξακολουθούν να διαμένουν στη χώρα. Τυχόν διαπίστωση πλαστότητας δικαιολογητικών βαρύνει προσωπικά τον πολίτη τρίτης χώρας που τα προσκόμισε και όχι τα τέκνα της οικογένειας του που ήταν ανήλικα κατά το χρόνο απόκτησης της ιθαγένειας.

ε. Στις ρυθμίσεις της παρούσας παραγράφου υπάγονται και πολίτες τρίτων χωρών, των οποίων η χορηγηθείσα ελληνική ιθαγένεια ανακλήθηκε πριν την ημερομηνία

έναρξης εφαρμογής των διατάξεων του Κώδικα αυτού και συνεχίζουν έκτοτε να διαμένουν στη χώρα εφόσον οι σχετικές αιτήσεις υποβληθούν εντός ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Η προθεσμία της άνω περίπτ. ε' παρατάθηκε έως τις 31.12.2015 με την παρ. 43 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

6. Άδειες διαμονής που εκδόθηκαν πριν την έναρξη ισχύος του Κώδικα αυτού, με βάση τις διατάξεις του ν. 3386/2005 και αντιστοιχούν σε προσωρινό καθεστώς διαμονής σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα παραμένουν σε ισχύ έως τη λήξη της διάρκειας ισχύος τους.

7. Άδειες διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα που είναι σε ισχύ κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα, ανανεώνονται για τρία (3) έτη κάθε φορά, εφόσον:

α. η δραστηριότητα εξακολουθεί να ασκείται και

β. έχουν εκπληρωθεί οι φορολογικές και ασφαλιστικές υποχρεώσεις, ο ελάχιστος δηλαδή αριθμός ημερομισθίων ή το ελάχιστο χρονικό διάστημα ασφάλισης ανά έτος και ασφαλιστικό φορέα.

8. Εκκρεμείς αιτήσεις για ανθρωπιστικούς λόγους που κατατέθηκαν μέχρι την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα στο Υπουργείο Εσωτερικών, εξετάζονται από τη Διεύθυνση Μεταναστευτικής Πολιτικής του ίδιου Υπουργείου.

9. Εκκρεμείς αιτήσεις κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος Κώδικα εξετάζονται, σύμφωνα με τα οριζόμενα σε αυτόν.

10. Οι άδειες διαμονής που εκδίδονται σε ανανέωση μεταβατικών τύπων αδειών διαμονής έχουν διάρκεια ισχύος δύο (2) έτη.

11. α) Η ισχύς των αδειών διαμονής πολιτών τρίτων χωρών οι οποίες έχουν εκδοθεί από τις υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της Χώρας που λήγουν από 1.1.2014 έως και 30.4.2014, παρατείνονται αυτοδικαίως έως και πέντε μήνες από την ημερομηνία λήξης τους, χωρίς την ανάγκη έκδοσης σχετικής διαπιστωτικής πράξης. Κατά το χρονικό διάστημα της πεντάμηνης παράτασης ο πολίτης τρίτης χώρας είναι νόμιμα διαμένων στην Ελληνική Επικράτεια. Αιτήματα ανανέωσης των ως άνω αδειών διαμονής δύνανται να γίνουν δεκτά καθ' όλο το χρόνο της παράτασης, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι επικαλούνται σπουδαίο λόγο. Με απόφαση του κατά τόπον Γενικού Γραμματέα της Αποκεντρωμένης Διοίκησης, αιτήματα ανανέωσης αδειών διαμονής δύνανται να γίνουν δεκτά καθ' όλο το χρόνο της παράτασης.

β) Οι βεβαιώσεις κατάθεσης αίτησης για τη χορήγηση ή την ανανέωση άδειας διαμονής που χορηγήθηκαν σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 11 του ν. 3386/2005, έως τη δημοσίευση του παρόντος νόμου, ισχύουν για χρονικό διάστημα ενός έτους από την ημερομηνία έναρξης ισχύος αυτού.

12. Αιτήματα ανανέωσης άδειας διαμονής πολιτών τρίτων χωρών για εξαρτημένη εργασία και παροχή υπηρεσιών ή έργου ή για άδεια διαμονής μακράς διάρκειας, καθώς και αιτήματα μελών των οικογενειών τους στο πλαίσιο χορήγησης ή ανανέωσης άδειας διαμονής για οικογενειακή επανένωση, που υποβλήθηκαν κατά τα έτη 2010, 2011, 2012 και 2013 και εκκρεμούν προς απόρριψη, στις υπηρεσίες Αλλοδαπών και Μετανάστευσης, λόγω μη συμπλήρωσης του απαιτούμενου αριθμού ημερών ασφάλισης, όπως αυτός καθορίζεται με την κ.ν.α. 15055/546/2011 (Β 1886), ανανεώνονται, υπό την προϋπόθεση ύπαρξης βιβλιαρίου υγείας σε ισχύ.

Στις παραπάνω ρυθμίσεις υπάγονται και πολίτες τρίτων χωρών των οποίων οι άδειες διαμονής λήγουν έως 30.9.2014.

Στις ρυθμίσεις του εδαφίου α της παρούσας παραγράφου υπάγονται επίσης αιτήματα που έχουν απορριφθεί κατά τα έτη 2010, 2011, 2012 και 2013, λόγω μη

πλήρωσης της ως άνω προϋπόθεσης, εφόσον οι ενδιαφερόμενοι πολίτες τρίτων χωρών έχουν ασκήσει ένδικα μέσα μέχρι την ημερομηνία έναρξης ισχύος του Κώδικα και τελούν υπό καθεστώς προσωρινής δικαστικής προστασίας, υπό την προϋπόθεση ότι παραιτούνται από τα ασκηθέντα ένδικα βοηθήματα και ένδικα μέσα. Για την υπαγωγή των τελούντων υπό καθεστώς προσωρινής δικαστικής προστασίας στις ρυθμίσεις του εδαφίου α' υποβάλλεται σχετική αίτηση έως τις 30.6.2014, στην οποία, πλέον των λοιπών δικαιολογητικών που προβλέπει ο παρών Κώδικας για την ανανέωση άδειας διαμονής, επισυνάπτεται η παραίτηση του ενδιαφερόμενου από τα ασκηθέντα ένδικα βοηθήματα και μέσα.

Οι άδειες διαμονής που εκδίδονται βάσει των διατάξεων της παρούσας παραγράφου έχουν τριετή διάρκεια διαμονής και ανανεώνονται σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Κώδικα εφόσον οι ενδιαφερόμενοι προσκομίσουν συμπληρωματικό παράβολο ύψους εκατόν πενήντα (150) ευρώ.

Οι άδειες διαμονής που εκδίδονται σύμφωνα με την παρούσα παράγραφο και λήγουν κατά τα έτη 2013 και 2014 και οι οποίες ανανεώνονται για τον ίδιο λόγο ή για την απόκτηση άδειας μακράς διαμονής, σύμφωνα με τα διαλαμβανόμενα στην περίπτωση Ζ του άρθρου 7 του παρόντος Κώδικα, δεν υπόκεινται στις ρυθμίσεις για τη συμπλήρωση του απαιτούμενου αριθμού ενσήμων.

13. Πολίτες τρίτων χωρών που πληρούν τις προϋποθέσεις υπαγωγής στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος, πλην της προϋπόθεσης για την κατοχή επαρκούς εισοδήματος, όπως αυτό ορίζεται στις διατάξεις του άρθρου 89 παράγραφος 1α του παρόντος, έχουν τη δυνατότητα να υπαχθούν στο καθεστώς του επί μακρόν διαμένοντος εφόσον αποδεικνύουν ότι διαθέτουν ατομικό ή οικογενειακό εισόδημα ύψους 8.500 ευρώ, το οποίο έχει αποκτηθεί κατά τα δύο τελευταία οικονομικά έτη πριν την ημερομηνία υποβολής του σχετικού αιτήματος. Το σχετικό αίτημα υποβάλλεται μέχρι 31.12.2014.

Η προθεσμία υποβολής αιτήματος της άνω παρ. 13 παρατάθηκε έως τις 31.12.2015 με την παρ. 45 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

14. Πολίτες τρίτων χωρών που έχουν λάβει άδεια διαμονής, βάσει των διατάξεων του «άρθρου 44 παρ. 1 περίπτωση η' του Ν. 3386/2005», έχουν τη δυνατότητα να υπαχθούν στις διατάξεις του άρθρου 108 του παρόντος Κώδικα, εάν κατά την ημερομηνία δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, των διατάξεων του Κώδικα αυτού, δεν είχε καταστεί δυνατή η ανανέωση τους για έναν από τους λόγους του νόμου και συνεχίζουν έκτοτε να διαμένουν στη χώρα. Οι σχετικές αιτήσεις θα πρέπει να υποβληθούν εντός ενός (1) έτους από την έναρξη ισχύος του παρόντος.

Η μέσα σε «» φράση «άρθρο 44 παρ. 1 περίπτωση θ' του Ν. 3386/2005» αντικαταστάθηκε από την ορθή «άρθρο 44 παρ. 1 περίπτωση η' του Ν. 3386/2005» από την παρ. 18 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

15. Όπου στις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας γίνεται αναφορά σε διατάξεις του ν. 3386/2005, σε ρυθμίσεις ενσωμάτωσης Οδηγιών της ΕΕ και σε κανονιστικές πράξεις που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του ν. 3386/2005, εννοούνται εφεξής οι κατά περιεχόμενο αντίστοιχες ρυθμίσεις του παρόντος Κώδικα.

16.α. Πολίτες Αλβανίας, οι οποίοι αιτούνται τον εφοδιασμό τους ή την ανανέωση Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο) και το αίτημα τους απορρίπτεται, διότι δεν απέδειξαν ομογενειακή ιδιότητα, έχουν τη δυνατότητα υπαγωγής στις διατάξεις του παρόντος, εφόσον:

i. Διαμένουν επί τρία (3) τουλάχιστον έτη στη χώρα.

ii. Έχει εκδοθεί τελεσίδικη δικαστική απόφαση επί τυχόν ασκηθείσας αιτήσεως ακυρώσεως της σχετικής απορριπτικής απόφασης.

iii. Δεν έχει ασκηθεί σε βάρος τους ποινική δίωξη για χρησιμοποίηση ψευδών πληροφοριών, πλαστών ή παραποιημένων εγγράφων, καθώς και για διάπραξη απάτης.

iv. Δεν υφίστανται σε βάρος τους λόγοι δημόσιας τάξης και ασφάλειας

β. Η αίτηση για τη χορήγηση άδειας διαμονής υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή εντός τριών (3) μηνών από την επίδοση της απορριπτικής απόφασης ή της τελεσίδικης δικαστικής απόφασης επί ασκηθείσας αιτήσεως ακυρώσεως ή εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος Κώδικα για όσες αποφάσεις έχουν ήδη τελεσίδικήσει.

Η ανωτέρω άδεια διαμονής παρέχει στον υπήκοο τρίτης χώρας δικαίωμα πρόσβασης στη μισθωτή απασχόληση και στην παροχή υπηρεσιών ή έργου και έχει ετήσια ισχύ. Δυνατότητα άσκησης ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας παρέχεται μόνο στην περίπτωση που ο κάτοχος της ανωτέρω άδειας διαμονής ασκούσε ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα και η δραστηριότητα εξακολουθεί να υφίσταται. Για την ανανέωση των αδειών διαμονής του προηγούμενου εδαφίου θα εξετάζεται η συνδρομή των προϋποθέσεων ανανέωσης αδειών διαμονής για ανεξάρτητη οικονομική δραστηριότητα.

Οι άδειες διαμονής της παρούσης μπορούν να ανανεώνονται σύμφωνα με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία των διατάξεων του Κώδικα αυτού.

γ. Η ανωτέρω άδεια διαμονής χορηγείται και στα μέλη της οικογένειας του αιτούντος, εφόσον αποδεδειγμένα συγκατοικούσαν με αυτόν και εξακολουθούν να διαμένουν στη χώρα. Τυχόν διαπίστωση πλαστότητας δικαιολογητικών βαρύνει προσωπικά τον πολίτη τρίτης χώρας που τα προσκόμισε και όχι τα τέκνα της οικογένειας του που ήταν ανήλικα κατά το χρόνο απόκτησης Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο).

δ. Δικαίωμα υπαγωγής στην ανωτέρω διαδικασία παρέχεται και στους πολίτες Αλβανίας των οποίων το αίτημα για χορήγηση ή ανανέωση Ειδικού Δελτίου Ταυτότητας Ομογενούς (Ε.Δ.Τ.Ο.) απορρίφθηκε λόγω προσκόμισης πλαστών ή παραποιημένων εγγράφων, εφόσον υποβάλλουν σχετική αίτηση, εντός τριών (3) μηνών από την έκδοση σχετικής τελεσίδικης αθωωτικής απόφασης για τη διάπραξη των συγκεκριμένων αδικημάτων ή εντός τριών (3) μηνών από τη δημοσίευση του παρόντος Κώδικα για όσες αποφάσεις έχουν τελεσίδικήσει πριν την ημερομηνία δημοσίευσής του.

«17. Αιτήσεις για χορήγηση θεώρησης εισόδου για άσκηση ανεξάρτητης οικονομικής ή επενδυτικής δραστηριότητας, βάσει των διατάξεων των άρθρων 24-27 του Ν. 3386/2005, που έχουν διαβιβασθεί στις Διευθύνσεις Αλλοδαπών και Μετανάστευσης των Αποκεντρωμένων Διοικήσεων της χώρας, διαβιβάζονται στις αρμόδιες υπηρεσίες και εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 16 του παρόντος.»

Η παρ. 17 προστέθηκε με την παρ. 44 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

«18. Αιτήσεις που έχουν υποβληθεί βάσει των διατάξεων του άρθρου 1, παρ. 1, εδάφιο ε' της με αριθμό 30651/3.6.2014 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 1453) και εκκρεμούν στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης έως την ημερομηνία έναρξης ισχύος του παρόντος εξετάζονται από το Υπουργείο αυτό.»

Η παρ. 18 προστέθηκε με την παρ. 18 άρθρ. 14 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

«19. Αιτήσεις που έχουν υποβληθεί στις Αποκεντρωμένες Διοικήσεις της χώρας βάσει των διατάξεων του άρθρου 1, παρ. 2, εδάφιο ε' της με αριθμ. 30651/3.6.2014 κοινής υπουργικής απόφασης (Β' 1453) εξετάζονται βάσει των διατάξεων του

άρθρου 108 του Ν. 4251/2014, όπως αυτό ισχύει, με την καταβολή συμπληρωματικού παραβόλου. Εάν δεν πληρούνται οι προϋποθέσεις του άρθρου 108 του Ν. 4251/2014, οι αιτήσεις εξετάζονται σύμφωνα με τις ρυθμίσεις του άρθρου 1, παρ. 2, εδάφιο ε' της με αριθμ. 30651/3.6.2014 κοινής υπουργικής απόφασης.»

Η παρ. 19 προστέθηκε με την παρ. 19 άρθρ. 14 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

Άρθρο 139

Καταργούμενες και διατηρούμενες διατάξεις

1. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος και με την επιφύλαξη των διατάξεων που διατηρούνται σε ισχύ σύμφωνα με τις παραγράφους 2 και 3, καταργούνται οι διατάξεις του ν. 3386/2005 (Α 212) και οι κανονιστικές πράξεις που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση του ίδιου νόμου, με την επιφύλαξη των διατάξεων της επομένης παραγράφου, οι διατάξεις των άρθρων 1,18 και 19 του ν. 3536/2007 (Α 42), το άρθρο 28 του ν. 3613/2007 (Α 203), η παρ. 2 του άρθρου 39 του ν. 3731/2008 (Α 263), οι παράγραφοι 4, 5, 6, 7 του άρθρου 40 του ν. 3731/2008, η περίπτωση η του άρθρου 45 του ν. 3731/2008, οι παράγραφοι 1 και 2 του άρθρου 43 του ν. 3801/2009 (Α 163), το άρθρο 43 του ν. 3907/2011 (Α 7), οι παράγραφοι 4, 7 και 9 του άρθρου 7 του ν. 4018/2011 (Α 215), τα άρθρα 22 - 41 του ν. 4071/2012 (Α 85), το άρθρο 6 του ν. 4146/2013 (Α 90), και τα προεδρικά διατάγματα 150/2006 (Α 160), 128/2008 (Α 190) και 101/2008, (Α 157), οι παράγραφοι 4, 5 και 6 του άρθρου 11 του ν. 4147/2013 (Α 98), το άρθρο 94 του ν. 4139/2013 (Α 74) και το άρθρο 31 του ν. 4115/2013 (Α 24) και το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 1 παρ. 7 του ν. 2949/2001.

2.«Από την έναρξη ισχύος του Ν. 4251/2014, διατηρούνται σε ισχύ οι διατάξεις των άρθρων 76, 77, 78, 80, 81, 82, 83 και 89 (παράγραφοι 1-3) του Ν. 3386/2005, όπως ισχύουν, οι διατάξεις του άρθρου 15 του Ν. 3536/2007 (Α' 42), οι διατάξεις της παρ. 8 του άρθρου 18 του Ν. 3870/2010 (Α' 138), το Π.δ. 106/2007 (Α' 135), η υπ' αριθμ. 23443/2011 (Β' 2225) κοινή υπουργική απόφαση, καθώς και οι κανονιστικές πράξεις που εκδόθηκαν κατ' εξουσιοδότηση της παρ. 2 του άρθρου 4, της παρ. 3 του άρθρου 5, καθώς και της παρ. 5 του άρθρου 73 του Ν. 3386/2005, όπως ισχύουν.»

Η παρ. 2 αντικαταστάθηκε ως άνω από την παρ. 19 άρθρ. 8 Νομ. 4332/9-9 Ιουλ. 2015 (ΦΕΚ Α' 76), Τόμ. 7Α, Κεφ. Β, Θέμα α, αριθ. 41, σελ. 214,17.

3. Το π.δ. 131/2006 (Α 143), όπως τροποποιήθηκε με τα προεδρικά διατάγματα 167/2008 (Α 223) και 113/2013 (Α 146), διατηρείται σε ισχύ, εφαρμοζόμενο αποκλειστικά για την οικογενειακή επανένωση των υπαγόμενων στις ρυθμίσεις της κείμενης νομοθεσίας για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας.

Άρθρο 140

1. Στο Υπουργείο Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων συνιστάται νομοπαρασκευαστική επιτροπή, έργο της οποίας είναι η επεξεργασία και η πρόταση διατάξεων για την τροποποίηση του ν. 3068/2002 (Α 274), όπως ισχύει, και η πρόβλεψη στο εθνικό δίκαιο της έκδοσης εκτελεστού τίτλου όταν η υποκείμενη σχέση είναι διοικητική σύμβαση.

2. Η νομοπαρασκευαστική επιτροπή συγκροτείται από δικαστικούς λειτουργούς των πολιτικών και διοικητικών δικαστηρίων, καθώς και του Ελεγκτικού Συνεδρίου (ΕΣ.), που υποδεικνύονται κατά τις διατάξεις της παρ. 2 του άρθρου 41 του ν. 1756/1988 (Α 35), μέλη του Νομικού Συμβουλίου του Κράτους (Ν.Σ.Κ.), μέλη ΔΕΠ πανεπιστημίων (εν ενεργεία ή/και ομότιμα), μέλη της Ενιαίας Ανεξάρτητης Αρχής

Δημοσίων Συμβάσεων (Ε.Α.Α.ΔΗΣΥ.) και στελέχη των Υπουργείων Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που υποδεικνύονται αρμοδίως, με τους αναπληρωτές τους.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, ορίζονται τα μέλη της και ανατίθενται καθήκοντα γραμματέα και βοηθού γραμματέα αυτής, σε υπαλλήλους των ανωτέρω Υπουργείων.

ΜΕΧΡΙ ΕΔΩ Άρθρο 141

Παράγραφος 1: Παράταση δικαιώματος συνταξιοδότησης λόγω αναπηρίας
(Αντικαθίστανται τα δύο τελευταία εδάφ. του άρθρ. 66 Νομ. 4144/17-18 Απρ. 2013 (ΦΕΚ Α' 88), Τόμος 15Β, Κεφ. ΑΑ, Θέμα β, αριθ. 47, σελ. 18,457, όπως αυτό ισχύει μετά την συμπλήρωσή του με την παρ. 2 άρθρ. 8 Νομ. 4237/12-12 Φεβρ. 2014 (ΦΕΚ Α' 36), Τομ. 13, Κεφ. Δ, Θέμα θα, αριθ. 83, σελ. 224,647).

Παράγραφος 2: Απονομή σύνταξης σε ασφαλισμένους του τ. ΤΑΠ-ΟΤΕ
Από της ισχύος του άρθρου 5 της ΠΥΣ 6/28.2.2012 (Α 38), για την απονομή σύνταξης σε ασφαλισμένους του κλάδου σύνταξης του πρώην ΤΑΠ-ΟΤΕ δεν απαιτείται η απόλυση τους λόγω νόσου, αλλά αρκούν η λύση της σύμβασης, με οποιονδήποτε τρόπο, η συμπλήρωση των απαιτούμενων από τις αντίστοιχες διατάξεις ετών ασφάλισης, καθώς και συντάξιμο ποσοστό αναπηρίας που επιφέρει ανικανότητα σωματική ή διανοητική προς εκτέλεση κάθε εργασίας ή ανικανότητα για την εργασία που οφείλει να παρέχει.

Παράγραφος 3: Πρωτοβάθμιες και Δευτεροβάθμιες Υγειονομικές Επιτροπές του ΕΟΠΥΥ

(Αντικαθίσταται η παρ. 3α άρθρ. 30 Νομ. 3918/22 Φεβρ. – 2 Μαρτ. 2011 (ΦΕΚ Α' 31), Τομ. 34, Κεφ. ΑΑ, Θέμα α, αριθ. 148, σελ. 96,756 η οποία προστέθηκε με την παρ. 2 άρθρ. 54 Νομ. 4223/31-31 Δεκ. 2013 (ΦΕΚ Α' 287), Τομ. 27, Κεφ. Η, Θέμα γ, αριθ. 63, σελ. 334,122).

Άρθρο 142

Θέματα ιθαγένειας

1. (Τροποποιείται ως εξής το άρθρ. 5 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (Νομ. 3284/9-10 Νοεμ. 2004, ΦΕΚ Α' 217, Τομ. 7^Α, Κεφ. Β', Θέμα α', αριθ. 36, σελ. 214,17), όπως το άρθρο αυτό αντικαταστάθηκε από το άρθρ. 2 Νομ. 3838/24-24 Μαρτ. 2010, ΦΕΚ Α' 49, Τομ. 7^Α, Κεφ. Β', Θέμα α', αριθ. 39, σελ. 214,17):

α. (Προστίθεται εδάφ. στο τέλος της περίπτ. β' της παρ. 1 άρθρ. 5).

β. (Αντικαθίσταται η παρ. 2 άρθρ. 5).

2. (Προστίθεται δεύτερο εδάφ. στην παρ. 1 άρθρ. 6 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (Νομ. 3284/2004, Τομ. 7^Α, Κεφ. Β', Θέμα α', αριθ. 36, σελ. 214,17), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρ. 4 Νομ. 3838/2010, Τομ. 7^Α, Κεφ. Β', Θέμα α', αριθ. 39, σελ. 214,17).

3. (Αντικαθίσταται η παρ. 3 άρθρ. 9 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (Νομ. 3284/2004, Τομ. 7^Α, Κεφ. Β', Θέμα α', αριθ. 36, σελ. 214,17).

4. (Προστίθεται δεύτερο εδάφ. β' στην παρ. 2 άρθρ. 10 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (Νομ. 3284/2004, Τομ. 7^Α, Κεφ. Β', Θέμα α', αριθ. 36, σελ. 214,17).

5. (Παρατίθεται ως σχόλιο κάτω από την παρ. 2 άρθρ. 10 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (Νομ. 3284/2004, Τομ. 7^Α, Κεφ. Β', Θέμα α', αριθ. 36, σελ. 214,17).

6. (Προστίθεται παρ. 6 στο άρθρ. 12 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (Νομ. 3284/2004, Τομ. 7^Α, Κεφ. Β', Θέμα α', αριθ. 36, σελ. 214,17), όπως αντικαταστάθηκε αρχικά από το άρθρ. 8 Νομ. 3838/2010, Τομ. 7^Α, Κεφ. Β', Θέμα α', αριθ. 39, σελ. 214,17 και εν συνεχεία από την παρ. 2 άρθρ. 26 Νομ. 3938/2011, Τομ. 7^Α, Κεφ. Β', Θέμα α', αριθμ. 39, σελ.214,17).

7. (Προστίθεται δεύτερο εδάφ. στην παρ. 2 άρθρ. 25 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας (Νομ. 3284/2004, Τομ. 7^Α, Κεφ. Β', Θέμα α', αριθ. 36, σελ. 214,17).

8. (Αντικαθίσταται το πρώτο εδάφ. της παρ. 1 άρθρ. 22 Νομ. 3838/2010, Τομ. 7^Α, Κεφ. Β', Θέμα α', αριθ. 39, σελ. 214,17).

9. α. (Προστίθεται περίπτ. ε' στην παρ. 1 άρθρ. 23 Νομ. 3838/2010, Τομ. 7^Α, Κεφ. Β', Θέμα α', αριθ. 39, σελ. 214,17).

β. (Αντικαθίσταται η παρ. 3 άρθρ. 23 Νομ. 3838/2010, Τομ. 7^Α, Κεφ. Β', Θέμα α', αριθ. 39, σελ. 214,17).

γ. (Παρατίθεται ως σχόλιο κάτω από την παρ. 3 άρθρ. 23 Νομ. 3838/2010, Τομ. 7^Α, Κεφ. Β', Θέμα α', αριθ. 39, σελ. 214,17).

δ. (Αντικαθίσταται το δεύτερο εδάφ. της παρ. 4 άρθρ. 23, όπως αυτό αντικαταστάθηκε με την παρ. 3β άρθρ. 26 Νομ. 3938/2011, Τομ. 7^Α, Κεφ. Β', Θέμα α', αριθ. 39, σελ. 214,17).

10. α. Από την έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου στο Υπουργείο Εσωτερικών συνιστώνται έως τρεις πενταμελείς Επιτροπές Πολιτογράφησης, οι οποίες αποτελούνται από:

αα. έναν προϊστάμενο Διεύθυνσης ή Τμήματος της Γενικής Γραμματείας Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Εσωτερικών, ως Πρόεδρο,

αβ. δύο μέλη Δ.Ε.Π. στον τομέα των ανθρωπιστικών επιστημών Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρύματος,

αγ. έναν προϊστάμενο Τμήματος της Διεύθυνσης Ιθαγένειας της Γενικής Γραμματείας Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Εσωτερικών και

αδ. έναν υπάλληλο, κλάδου/ειδικότητας ΠΕ Διοικητικού, της Διεύθυνσης Ιθαγένειας της Γενικής Γραμματείας Πληθυσμού και Κοινωνικής Συνοχής του Υπουργείου Εσωτερικών.

β. Οι παραπάνω Επιτροπές ασκούν τις αρμοδιότητες που προβλέπονται από το άρθρο 12 του Κώδικα Ελληνικής Ιθαγένειας, όπως αυτό ίσχυε πριν από την τροποποίηση του με το άρθρο 8 του ν. 3838/2010, και λειτουργούν μέχρι την έκδοση αποφάσεως επί των εκκρεμών κατά την έναρξη ισχύος του ν. 3838/2010 αιτήσεων πολιτογράφησης.

γ. Οι Επιτροπές της παρούσας παραγράφου συγκροτούνται με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών. Με την ίδια απόφαση ορίζονται οι αναπληρωτές του Προέδρου και των μελών των Επιτροπών. Χρέη γραμματέα των Επιτροπών Πολιτογράφησης ασκεί υπάλληλος, κατά προτίμηση δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, που υπηρετεί στη Διεύθυνση Ιθαγένειας του Υπουργείου Εσωτερικών, που ορίζεται μαζί με τον αναπληρωτή του με την ίδια ως άνω απόφαση.

Στην Επιτροπή Πολιτογράφησης συμμετέχει ως εισηγητής, χωρίς δικαίωμα ψήφου, ο υπάλληλος που χειρίζεται την υπόθεση.

δ. Η θητεία των μελών της Επιτροπής Πολιτογράφησης είναι διετής.

ε. Η παρ. 2 του άρθρου 22 του ν. 3838/2010 καταργείται.

Έως τη συγκρότηση και λειτουργία τουλάχιστον μίας εκ των ανωτέρω Επιτροπών εξακολουθεί να λειτουργεί η Επιτροπή Πολιτογράφησης που προβλέπεται στην ανωτέρω καταργηθείσα διάταξη.

11. (Τροποποιείται το πρώτο εδάφ. της παρ. 1 άρθρ. 13 Νομ. 4018/2011, Τομ. 4, Κεφ. Ζ, Θέμα β, αριθ. 61, σελ. 336, 364).

Άρθρο 143

1. (Αντικαθίσταται η περίπτ. α' της παρ. 12 άρθρ. 1 Νομ. 4065/2012, Τομ. 1, Κεφ. Ζ', Θέμα στ', αριθ. 39, σελ. 194,42).
2. (Αντικαθίσταται η περίπτ. β.ι. της παρ. 1 άρθρ. 3 Νομ. 3213/2003, Τομ. 1, Κεφ. Ζ', Θέμα στ', αριθ. 32, σελ. 194,41).
3. (Διαγράφεται η φράση «, δύο έτη πριν,» και προστίθενται εδάφια στην παρ. 2 άρθρ. 1 Νομ. 4065/2012, Τομ. 1, Κεφ. Ζ', Θέμα στ', αριθ. 39, σελ. 194,42).
- 4.α. (Αντικαθίσταται η παρ. 2 άρθρ. 9 Νομ. 3213/2003, Τομ. 1, Κεφ. Ζ', Θέμα στ', αριθ.32, σελ. 194,41).
- β. (Αντικαθίσταται η περίπτ. β' της παρ. 3 άρθρ. 9 Νομ. 3213/2003, Τομ. 1, Κεφ. Ζ', Θέμα στ', αριθ.32, σελ. 194,41).
- γ. (Αντικαθίσταται η περίπτ. γ' της παρ. 12 άρθρ. 1 Νομ. 4065/2012, Τομ. 1, Κεφ. Ζ', Θέμα στ', αριθ. 39, σελ. 194,42).

Άρθρο 144

- 1.(Προστίθεται εδάφ. μετά το τέταρτο εδάφ. της περίπτ. 4 της υποπαρ. Ζ.1 της παρ. Ζ του άρθρου πρώτου Νομ. 4093/2012, Τομ. 25, Κεφ. Β', Θέμα αα', σελ. 108, αριθ. 2 όπως αντικαταστάθηκε με την παρ. 2 άρθρ. 91 Νομ. 4172/2013, Τομ. 27, Κεφ. Β, Θέμα ε, αριθ. 300, σελ. 194,857, συμπληρώθηκε με την παρ. 7 άρθρ. 54 Νομ. 4178/2013, Τομ. 23, Κεφ. Δ, Θέμα ε, αριθ. 50, σελ. 320,39 και το άρθρ. 12 Νομ. 4210/2013, Τομ. 2, Κεφ. Ε, Θέμα β, σελ. 318,50, αριθ. 228 και τροποποιήθηκε από το άρθρ. 44 Νομ. 4238/2014, Τομ. 34, Κεφ. ΑΑ, Θέμα α, αριθ. 150, σελ. 96,756).
2. (Παρατίθεται ως σχόλιο κάτω από το πέμπτο εδάφ. της περίπτ. 4 της υποπαρ. Ζ.1 της παρ. Ζ του άρθρου πρώτου Νομ. 4093/2012, Τομ. 25, Κεφ. Β', Θέμα αα', σελ. 108, αριθ. 2).

Άρθρο 145

Για την εφαρμογή του άρθρου 5 της υπ' αριθμ. ΔΙΠΠΙΔΔ/Β.2/ΟΙΚ.21634/2013 (Β 1914) απόφασης του Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, και σε περίπτωση έλλειψης των προβλεπομένων στο άρθρο αυτό εκθέσεων αξιολόγησης για τους υπαλλήλους που είχαν διατεθεί κατά το άρθρο 92 παρ. 1 του ν. 1943/1991 (Α 50), εφόσον η έλλειψη αυτή δεν οφείλεται σε υπαιτιότητα τους, οι εκθέσεις αυτές για τα έτη 2012,2013 και εφεξής μπορούν να συνταχθούν και να κατατεθούν αρμοδίως εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από την ισχύ του παρόντος, η οποία μπορεί να παραταθεί με απόφαση του ως άνω Υπουργού.

Η αξιολόγηση γίνεται από τα πρόσωπα ή τους φορείς στους οποίους τα πρόσωπα αυτά έχουν διατεθεί. Τα κριτήρια, ο τύπος, η διαδικασία ως και τα συναφή δικαιώματα των αξιολογούμενων υπαλλήλων, που ορίζονται στο π.δ. 318/1992 (Α' 161) προσαρμόζονται αναλόγως στις ειδικές συνθήκες άσκησης των καθηκόντων των ανωτέρω υπαλλήλων με απόφαση του ίδιου ως άνω Υπουργού, η οποία καθορίζει και κάθε άλλη λεπτομέρεια που είναι τυχόν αναγκαία για την εφαρμογή της παρούσης.

Άρθρο 146

Η παρ. γ' του άρθρου 25 του ν. 3852/2010 «Πρόγραμμα Καλλικράτης» καταργείται.

Άρθρο 147

(Αντικαθίσταται η παρ. 4 άρθρ. 383 του Κώδικα Ποινικής Δικονομίας, Τομ. 9, Κεφ. Α', Θέμα β', αριθ. 1, σελ. 23(ια).)

Άρθρο 148

Έναρξη ισχύος

Η ισχύς του παρόντος αρχίζει δύο (2) μήνες μετά τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, πλην των διατάξεων του άρθρου 138 παράγραφοι 11 και 12 και των άρθρων 141, 142, 143, 145, 146 και 147, που ισχύουν από την ημερομηνία δημοσίευσης στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, καθώς και του άρθρου 144 που ισχύει από τις 13.3.2014.

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗΣ ΑΝΑΣΥΓΚΡΟΤΗΣΗΣ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΗ ΚΑΙ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΗ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗ
ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΡΟΜΗΘΕΙΩΝ, ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ ΥΛΙΚΟΥ

ΤΜΗΜΑ ΔΙΑΡΚΟΥΣ ΚΩΔΙΚΑ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ
«ΡΑΠΤΑΡΧΗΣ»

Αθήνα 23/12/2015